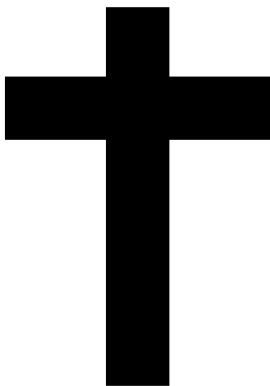

Kitabu ka Kanu

Portions of the Holy Bible in the Baga Sitemu language of
Guinea

Kitabu ka Kanu
Portions of the Holy Bible in the Baga Sitemu language
of Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue Baga
Sitemu de Guinée

copyright © 2015 Pioneer Bible Translators

Language: Baga Sitemu

Translation by: Traducteurs Pionniers de la Bible

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

e5320012-5c6f-534d-9205-97d787f9a95c

Contents

Luk 1
Yεbəc 63
Sak 120

Kəbaru Kətət Luk

Kəberε ka kəcop moloku ma Luk

¹ Nte afum alarəm ɲanɕop kəlompəs ka mes mme menacepər su daco mə, ² pəmə təkə akə ɲananəŋk mi dəkəcop, akə ɲanasom kəloku ka afum toloku ta Kanu mə. ³ Kələləs kam, Teyofil, itə pəwuren'em fə pəntesε ina sə, nte inten mi bel-bel kəyεfε dəkəcop mə. Awa, isəŋ'am mi kəcərə dəmecicəs pəmə təkə inatəkəs mi mə, ⁴ nte tənɕəŋε məcərə kanɕe ka mes mme antəks'am mə.

*Mələkε moloku kədəkom ka Aŋnabi Saŋ**

⁵ Tem nte Herodu εnayəne wəbε ka atəf ɲa Yude mə, wəloŋne ka Kanu wələma εnayi pac-we kə Yakariya, wəka kəgba ka aloŋne nke aŋc-wenε wətem Abiya mə εnayəne; wəran kən pəwur dokom da Aruna, pac-we kə Elisabet. ⁶ Məɾəŋ maŋan fəp ɲanalomp fər ya Kanu kirin, ɲacəmə sə dəpə kə mosom ma Kanu Kəpəŋ fəp darəŋ pəmə təkə pəmar mə. ⁷ Mba ɲanayə fε wan, bawo Elisabet εnayəne fε wəran wəkombəra, məɾəŋ maŋan fəp ɲanasikər.

⁸ Dəsək dələma Yakariya pəc-bəc yəbəc yən ya kəloŋne ka Kanu, bawo kəgba kəŋan kənəkə kətəmpər kəloŋne

kanɕə. ⁹ Pəmə təkə aloŋne a Kanu ɲanɔy ti mə, k'əŋgbal kələ†; kə kələ kəmentər Yakariya dəsək dadəkə kəberε ka dəkəfo kəcempi ka kələ kəpəŋ pəkə-motε Kanu Kəpəŋ curay. ¹⁰ Afum alarəm ɲanayi nde dabanɕa **ɲac-lok-lokər Kanu** tem tatəkə aŋc-mot curay mə. ¹¹ Awa, kə mələkε ma Kanu mowurər Yakariya, məcəmə nde kəca kətət ka **aŋgbip** nŋε aŋmot curay mə. ¹² Nte Yakariya εnəŋk mələkε mme mə, kə pəyi kə yama-yama, kə kənesε kəsumpər kə. ¹³ Mba kə mələkε mme moloku kə:

«Ta mənese Yakariya,
bawo Kanu kələk kətola kam:
Elisabet, wəran kam, en-
dəkom'am wan
wərkun

mədə məwe kə tewe ta Saŋ†.

¹⁴ Wan wəkəkə endesəŋ'am
kəyεkti domp pəbət'am
sə mes;

kəkom kən kəndesəŋε afum
alarəm kəselsər.

¹⁵ Bawo fum wəpəŋ endeyi fər
ya Kanu Kəpəŋ kirin;

əfəde pəc-mun mem-
ber, əfəde pəc-mun
yomunəs nyε yənɕisəs
mə,

endelarε **Amera** Nəcempi **ɲa Kanu**
pəsəɾə-yi kərə
dəkor.

¹⁶ Endelukε awut a Yisrayel
alarəm nno Kanu
Kəpəŋ, Kanu kəŋan,
kəyi mə.

* **1:4** «Saŋ Batis» = Yaya; itə «Saŋ, wəgbət afum dərɔmun teta kəsəkəs bəkəc yaŋan.». † **1:9** «kə kələ kəmentər nwe Kanu kəfaŋ mə.» K'əŋgbal kələ: tatəkə tə aŋc-yek-yek wəloŋne aloŋne daco nwe pəc-mar kəberε kəfo kəcempi kəkə-motε Kanu curay nde kələ kəpəŋ mə. † **1:13** a. «Yaya» = «Saŋ»

17 Kanu kandesak San pəyi
Wəbe kiring kəderene
amera kə fənəntər ya
wədanjk wəka Kanu
Eliya.

Endekafəli bəkəc ya cas nno
awut njayi mə,

bəkəc ya atəni lənas nno kəsək
domp ka alompu kəyi
mə,

pəlomps afum ane nandeyi
kiyi ka Kanu Kəpən təm
fəp mə.»

18 Kə Yakariya eyif melekə:
«Cəke cə indecərene, a kanje
kə-ε? Bawo wətem iyəne kə
wəran kem sə embək.» 19 Kə
melekə məsəne kə kəcərə, moc-
loku kə : «Ina əyənə Yibirila
nwe enjəmə Kanu fər kiring
mə! Asom'im kəsom dən
kədelok-lokər'əm, ilok'əm
toloku tətət tantə. 20 Mba
ntə mənəlan moloku mem
mə, məfədesə-tam kəlok-
loku han dəsək ndə tendeyi
mə, təm ntə Kanu kəndəfan
mə.» 21 Nte afum fəp nəc-
kar Yakariya nde dabanja
mə, kə pənde pəciyanə nja,
bawo onjə-won dəndo kəfo
kəcempi. 22 Yakariya en-
dewur, entam fə kəlok-lokər
nja, kə afum nənəcərə a Kanu
kəsəne Yakariya kənənk tes
tələma dəndo kəfo kəcempi
disrə. Kə Yakariya əyənə
wətətam kəlok-loku, k'eyəfə
kəlok-lokərə nja waca.

23 Nte mataka mən ma
yebəc mənəcər mə, k'olukus
nde kələ kən. 24 Pəwon fə, kə
wəran kən Elisabet embəkəs.
K'ənjəbənne yof kəcamət,

pəc-loku: 25 «Nte tə Kanu
Kəpən kəyən'em, kəntəp on
kədewosə kəwur'em malap
nno afum njayi mə.»

*Melekə moloku kədekom
k'Ənnabi Yesu*

26 Nof nja camət-tin nja
kəbəkəs kən, kə Kanu kəsom
melekə Yibirila nde dare dəkə
anjwe Nasarət mə, atəf nja
Kalile, 27 ndena wan wəran
wətəcərə wərkun, nwe anjə-we
Mari mə. Isifu wəka dokom
da Dawuda enjə-fac kə. 28 Kə
melekə mənberə ndena Mari,
kə moloku: «Pəbət'əm, mənə
nwe Kanu kəmar kəfili mə;
Kanu Kəpən kəsəl'am!» 29 Kə
toloku tətəkə təsəne kə pəyi
Mari yama-yama. K'eyifnə
ntə kəyif kanjə kəloku mə.

30 Kə melekə moloku kə:

«Ta mənəsə Mari, bawo
məsətə kəmar kəfili nkə
kəyefə ndena Kanu mə.

31 Mənənk fə! Kəbəkəs kə
mənder, məkom wan
wərkun,

məde məwe kə tewe ta Yesu.

32 Fum wəpən endeyi,
pəc-we kə wan ka
Wəbe wəka dənəc,

Kanu Kəpən kəndəsən kə
kəngbasar \$ ka dəbe da
Dawuda, wətem kən.

33 Nkən endekekərə dəbe da
doru o doru nno aka
dolom da Yakuba * njayi
mə,

dəbe dən dəfədelip.»

34 Kə Mari eyif melekə:
«Cəke cə tətəkə tənəm kəyi-ε,
bawo injəərə fə wərkun?» 35 Kə
melekə moloku kə:

\$ 1:32 «kəngbasar» = «dəcəm da dəbe», ti təyənə tegbəkərə ta dəbe. * 1:33 «Kələ
ka Yakuba» = «afum aka Yisrayel»

«**Amera** Nɛcɛmpɪ **ɲa Kanu**
 ɲɛndeder'əm, fənɔntər
 fa Wəbɛ wəka darenɔ
 fəkump'əm katəkəp
 kɔn.

Itɔ endesɔɲɛ wan nwe an-
 dekom mɔ kəcɛmp,
 pac-kulɛ kɔ «Wan ka
 Kanu.»

³⁶ Mənɲk fɛ! Elisabɛt
 wəkomɛnɛ kam, nkɔn sɔ
 ɛmbəkəs wan wərkun de-
 tembərə dɔn disrɛ. Nkɔn
 nwe aɲɔ-kulɛ kətɔ-kom mɔ,
 ɲof ɲɔn ɲa camət-tin ɲa
 kəbəkəs ɲeyi ɲaɲɛ, ³⁷ bawo
 Kanu kəfɔtarpɛnɛ tes o tes.»

³⁸ Kɔ Mari oloku: «Kanu
 kəyɔn'em tatəkɔ mənɛp kəc-
 loku mɔ. Wəcar ka Kanu
 Kəpɔɲ iyɔnɛ; intola teyi pəmɔ
 tantɛ mələk'im ti mɔ.» Kɔ
 mɛlɛkɛ mɛyɛfɛ kɔ day kɔ
 mɲkɔ.

*Mari kəkɔtəs ndena
 Elisabɛt pəkɔ-nɲk kɔ*

³⁹ Mata maməkɔ, kɔ Mari
 ɛyɛfɛ kəkɔ katəna-katəna dare
 da Yuda dɔlɔma, nde atɔf ɲa
 dəmərɔ. ⁴⁰ K'ɔɲkɔ pəbɛrɛ kəlɔ
 ka Yakariya, k'eyif Elisabɛt.
⁴¹ Elisabɛt endene kəne dəm
 kəyif ka Mari, kɔ wan ɛsɛp
 kɔ dəkɔr. Kɔ **Amera** Nɛcɛmpɪ
ɲa Kanu ɲɛlarɛ katin Elisabɛt,
⁴² kɔ ɲɔsɔɲɛ Elisabɛt kəgbɔɲɛ
 kəlɔku:

«Kanu kəmpoc'am pətɔt aran
 fəp daco,

⁴³ Ak' iyɔnɛ ntɛ iya wəka
 Wəbɛ kem endeder
 kəyif'im mɔ? ⁴⁴ Ntɛ ine
 kəyif kam mɔ, kɔ wan
 ɛsɛp'im dəkɔr pəbotu
 disrɛ. ⁴⁵ Pəbɔt nwe
 ɛnalɔɲ mɔ, bawo ntɛ

Kanu Kəpɔɲ kənaloku
 kɔ mɔ tendeyi.»

*Telɛɲ ta Mari tokor-korɛ
 Kanu*

⁴⁶ Kɔ Mari oloku ɔɲ:

«ɪɲkor-koru Kanu Kəpɔɲ
 kətam kem fəp,

Kanu kəpocɛ pətɔt pokom pa
 kor kam!

⁴⁷ Amera ɲem ɲɛlarɛ pəbotu
 teta Kanu Kəpɔɲ
 Wəyac kem;

⁴⁸ bawo owosɛ kəgbal fər nɲɔ
 ina, wəcar kɔn wəfəfər
 iyi mɔ.

Ɛy, kəyɛfɛ ndɛkəl haɲ tɛm fəp,
 afum ɲande ɲac-lok'im
 a pəmbɔt'im,

⁴⁹ bawo Wəka fənɔntər nwe
 ɔyɔn'em mes mɔpɔɲ
 mɔ,

tewe tɔn tɛɲcɛmp!

⁵⁰ Kəbɔt ka Kanu amera
 kəɲyɛfɛ dɛtɛmp kɔ
 dɛtɛmp

akɔ ɲalɛləs ki mɔ.

⁵¹ Kəmentər fənɔntər fa kəca
 kɔn:

kɔ kəsaməsər afum akɔ
 ɲanabək bəkɛc mɔ;

⁵² kɔ kəɲgbal abɛ apɔɲ dɛbɛ
 danɲan

kɔ kəɲɔcəmbər afəfər kirinɲ.

⁵³ Kɔ kəsɔɲɛ kənɛmbərə pətɔt
 aɲɛ dor dɛnayo mɔ;

kɔ kəmbɛləs akɔ ɲanayo daka
 mɔ waca wəsəkər.

⁵⁴ Kɔ kənder kədemar aka Yis-
 rayel, amarəs ɔn:

kəmpəlarnɛ fɛ kəmentər
 dobotu amera dɔn

⁵⁵ a Abraham kɔ yuruya yɔn
 ta doru o doru

—pəmɔ təkɔ ɛnaloku ti atem
 asu mɔ.»

56 Kɔ Mari ɲayi kɔ Elisabet haɲ yof maas, k'olukus nde ndɔrɔn.

*Kəkom ka Aɲnabi Saɲ Bap-
tist†*

57 Kɔ tɛm tɛmbəp nte pənamar Elisabet pəkom mɔ, k'ɔŋkom wan wərkun.

58 Andɛ ɔn kɔ akomɛnɛ ɔn ɲane, a Kanu kəntɔrɛ kɔ pəforu disrɛ, kɔ pəmbɔt ɲa fəp faɲan.

59 Tataka ta camət-maas ta kəkom kɔn, kɔ ɲander kədəkəŋc ka wan, kɔ ɲasɔŋɛnɛ kɔ tewe ta kas Yakariya.

60 Mba kɔ kɛrɛ ɛlɛk moloku, k'oloku: «Ala, Saɲ sɔ andewe kɔ.»

61 Mba afum ɲaloku kɔ: «Ali fum eyi fɛ dokom dam nwe aɲwe tewe tante mɔ.»

62 Kɔ afum ɲayɛfɛ kəyifətɛ kas waca, tewe ta wan nte ɛfaɲ pawe kɔ mɔ.

63 Kɔ Yakariya ewe tabam, k'ɛŋcic: «Saɲ sɔ andewe kɔ.» Kɔ pəŋciyanɛ afum fəp.

64 Kɔ kusu kɔn kəmpɛ katina, kɔ temer tɔn tɛyɛfɛ; k'ɛyɛfɛ kəkɔr-kɔru ka Kanu.

65 Kɔ kənɛsɛ kəyi andɛ ɔn fəp, kɔ mes maməkɔ mɛmbaɲ atɔf ɲa Yude fəp, pac-yifətɛnɛ mi.

66 Nwe o nwe ene pac-loku mi, tenyi kɔ dɛbəkɛc, ɲac-yifnɛ: «Ake wan wəkakɔ endeyɔnɛ ɔŋ-ɛ?»

Kɔ fənɔntər fa Kanu Kəpɔɲ fəŋcəmə kɔ darəɲ.

*Telɛɲ ta Yakariya tokor-
korɛ Kanu*

67 K'Amɛra Nɛcɛmpi ɲa **Kanu** ɲɛlarɛ Yakariya papa ka Saɲ, k'ɛyɛfɛ kədəŋk moloku mɛmɛ Kanu kənasɔɲ kɔ kəlɔku mɔ, pəc-loku:

68 «Inkor-kor'əm mənə Kanu Kəpɔɲ, Kanu ka aka Yisrayel,

bawo kənder kəmar afum ɔn, kɔ kəmbaɲ ɲa.

69 Kəwure su wəyac wəpɔɲ, dokom da Dawuda, wəmarəs kɔn.

70 —Itɔ Kanu kənalok-lokɛ cusu ca adəŋk ɔn acempi kəyɛfɛ nte pənawon mɔ—

71 kənasɔɲ su temer kədəbaɲ su atɛrɛnɛ asu dəwaca kɔ kətam ka akɔ ɲantɔfaɲɛ su pətɔt mɔ.

72 Itɔ kənamentərə amera ɲobotu ɲa ki atem asu,

kɔ kəŋcɛm-cɛmnɛ **kəcaɲəs kəcɛmpi kəɲan kəyi tes tin.**

73 Pəmɔ **kədərəm** kəŋkɔ Kanu kənadərɛm Abraham wətem kosu, itɔ ɛlasɛ su ki,

74 a kɔ kəndebaɲ su atɛrɛnɛ asu dəwaca-ɛ,

kəndɛsɔɲɛ su tɛm tatɔkɔ pac-kor-kɔru kɔ bəkɛc yoforu disrɛ,

75 nte təŋsɔɲɛ pakor-kɔru kɔ decɛmpi kɔ dolompu disrɛ fɔr yɔn kirin

kiyi kosu doru fəp mɔ.

76 Kɔ mənə wan kem, wədəŋk wəka Wəbɛ wəka darenɔ andew'am.

Mənə endeyi Wəbɛ kirin, məc-lompəs səpɔ sɔn.

77 Məkɔ məsɔɲɛ afum ɔn kəcərə a Kanu kənder kədəyac ɲa,

kəŋaɲnɛnɛ ɲa kiciya kəɲan.

78 Ey! Teta dɛrɛŋc kɔ dobotu amera da Kanu kosu,

kəmot su pəwan̄kəra pa dareŋc, mpe powurēne kə pəwan̄kəra pa dec dɛpɛŋce mɔ.

79 Ntɛ tɔŋsɔŋɛ akɔ ŋayi kubump kɔ akɔ ŋayi katəkəp ka defi dɛntɔf mɔ, ŋasɔtɔ pəwan̄kəra, kəsɔlɛ su sɔ dɔpɔ da pəforu.»

80 Kɔ wan embek, pəc-sɔtɔ fənɔntər fa amera. K'eyi dɛndo dɛtɛgbɛrɛ haŋ dɔsɔk ndɛ ɛnamɛntərne nɔ afum aka Yisrayel ŋayi mɔ.

2

*Kəkom ka Aŋnabi Yesu (Isa)
(Mt 1:18-25)*

1 Mata maməkɔ mɔ, Okustu wəbɛ wəpɔŋ wəkə tɔf ya Rom fəp, osom kəlɔm ka afum aŋɛ ŋanayi dɛbɛ dɔn dɛntɔf mɔ fəp. 2 Kəlɔm kəcɔkɔ-cɔkɔ kan̄kɔ kənayi tɛm ntɛ Okustu ɛnacəmbər Kurenijo, pəyɔnɛ wəbɛ ka atɔf ŋa Siri mɔ. 3 Kɔ afum fəp ŋan̄kɔ kəsɔŋnɛ mewe nwe o nwe ndɛ dare dɔn dɔpɔŋ ndɛ aŋkom kɔ mɔ.

4 Kɔ Isifu nkɔn sɔ ɛmpe kəyɛfɛ dare da Nasarɛt atɔf ŋa Kalile kəkɔ dare da Dawuda ndɛ aŋwe Betlɛhɛm mɔ, bawo Isifu wəkə kəlɔ kɔ dokom da Dawuda dɔ ɛnayɔnɛ. 5 Ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəsɔŋnɛ tewɛ kɔ Mari, wəran nwe ɛŋc-fac mɔ, wəkakɔ pəbɛkəs.

6 Ŋanasərɔ-yi di, kɔ tɛm ta Mari tokom tɛmbəp, 7 k'ɔŋkom wan kɔn wəcɔkɔ-cɔkɔ wərkun. K'ɔfəktər kɔ dəkəloto, k'ɔŋkɔ pəboc kɔ dɛtan̄ku ntɛ aŋc-bɛrɛ yɔcɔl yeri

mɔ, bawo ŋanasɔtɔ fɛ kəfo dɛndo dəkərwəŋsɛ.

*Mɛlɛkɛ ma Kanu mowurər
akɛkyɔcɔl*

8 Atɔf ŋin ŋan̄kɔ ŋɛnayɔ akɛk aŋɛ ŋaŋc-cɛpərənɛ pibi dəkulum kəbum ka yɔcɔl yaŋan mɔ. 9 Kɔ mɛlɛkɛ ma Kanu Kəpɔŋ mowurər ŋa, kɔ **pəmot pa debeki da Kanu Kəpɔŋ** pɛŋkɛl ŋa. Kɔ kənɛsɛ kəpɔŋ kəyi ŋa. 10 Mba kɔ mɛlɛkɛ moloku ŋa: «Ta nənɛsɛ! Bawo toloku tɔtɔt tɔ inder kədɛloku nu, ntɛ tendɛbɔtəs afum fəp bəkɛc mɔ: 11 Məkɔ, ndɛ dare da Dawuda disrɛ, aŋkom'on wəyac, nwe ɔyɔnɛ Wəbɛ, nwe Kanu kəyɛk-yɛk mɔ. * 12 Ntɛ tendɛyɔn'on tɛnɛpələ taka ti: Nəŋkɔ-bəp kənaka pafəktər ki dəkəloto, kəfəntərə dɛtan̄ku ntɛ ambɛrɛ yɔcɔl yeri mɔ.

13 Pəwon fɛ, kɔ kənay ka mɛlɛkɛɛ ma dareŋc kəmɛpɛnɛ katina məcɔkɔ-cɔkɔ kəkorkoru ka Kanu, moc-loku: 14 «**Debeki da Kanu** deyɛ dareŋc, bəkɛc yɔfər akɔ ŋayi dɛntɔf ak' ɔmbɔtər ŋa mɔ!»

Akɛk kəkɔ kəŋan Betlɛhɛm

15 Ntɛ mɛlɛkɛɛ mɛsak ŋa kɔ mɛmpe dareŋc mɔ, kɔ akɛk ŋalokɛnɛ: «Awa, paŋkɔn haŋ Betlɛhɛm, pakɔ paŋəŋk tɔkɔ teyi mɔ, ntɛ Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋɛ su kəcərə mɔ.» 16 Kɔ akɛk ŋambɛlkər kəkɔ, kɔ ŋan̄kɔ ŋabəp Mari kɔ Isifu, kənaka kəfəntərə tan̄ku pɛbɛrɛ pa yɔcɔl yeri. 17 Ntɛ ŋalip kənəŋk ti mɔ, kɔ ŋalɔm tɔkɔ

* 2:11 «Wəsom ka Kanu» = «Krist» tokulɛ tɔ = «Nwe Kanu kəyɛk-yɛk kəsom mɔ».

analoku ɲa teta wan kako mɔ. ¹⁸ Ako ɲanacəɲkəl moloku məkɔ akək ɲaɲc-ləmər ɲa mɔ fəp, kɔ mənɲciyanɛ ɲa. ¹⁹ Kɔ Mari ɛmɛɲkərɲɛ moloku maməkɔ fəp, pəc-cɛm-cɛmnɛ mi dɛbəkɛc. ²⁰ Kɔ akək ɲaluksərɲɛ sɔ nde ɲanayɛfɛ mɔ, ɲac-cam **debeki** da Kanu, ɲaɲc-kor-koru Ki teta moloku məkɔ mɛlɛkɛ mɛnaloku ɲa, a kɔ ɲanəɲk sɔ mi mɔ.

Kəwure ka Aɲnabi Yesu doru

²¹ Ntɛ kəkom ka wan kəsɔtɔ mata camət-maas mɔ, k'əɲkəɲc kɔ, k'awe kɔ Yesu, tewe ntɛ mɛlɛkɛ mɛnabonɲɛr ɲa, ta antabəkəs kɔ mɔ.

Kəmentər ka Aɲnabi Yesu nde kəlɔ kəpɔɲ ka Kanu

²² Ntɛ mataka maɲan ma kəsəkəsɲɛ melip pəmɔ ntɛ sariyɛ sa Musa səloku ti mɔ, kɔ ɲaɲkəkərə kɔ Yerusalem kəkɔ-mentər kɔ Wəbɛ Kanu. ²³ ɲanayɔ mɔyɔ məkɔ aɲcic buk ba sariyɛ sa Wəbɛ disrɛ mɔ: «Awut arkun acəkɔ-cəkɔ aɲɛ aran ɲaɲkom mɔ fəp, pəmar pasɔɲ ɲa Wəbɛ Kanu ɲayɔnɛ acempi.» ²⁴ Pəmar sɔ akombərə a wan wəkakɔ ɲalɔɲɛ Kanu «məpay mɛrəɲ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ntantoriya yowut mɛrəɲ,» pəmɔ təkɔ aloku ti sariyɛ sa Wəbɛ disrɛ mɔ.

²⁵ Tɛm tatəkɔ fum wəlɔma ɛnayi Yerusalem pac-we kɔ Simɔɲ. Fum wəlɔmpu ɛnayi pəcəmə dɔpɔ da Kanu darəɲ, pəc-kar nwe endeyac Yisrayel mɔ, **Amera** ɲɛcɛmpi ɲa **Kanu** ɲɛnayi kɔ kəronɲ. ²⁶ Amera ɲɛcɛmpi ɲaɲəkɔ ɲɛnasɔɲɛ kɔ

kəcərə, a ɔfɔfi ta ɛnəɲk Krist, wəbɛ nwe Kanu Kəpɔɲ kəyɛk-yɛk mɔ. ²⁷ Kɔ **Amera** ɲɛcɛmpi ɲa **Kanu** ɲəɲcəɲəs kɔ, k'ɔɲkɔ nde **kəlɔ kəpɔɲ ka Kanu**. Ntɛ akombərə a Yesu ɲaɲkəkərə kɔ kəkɔ-yɔnɛ kɔ təkɔ sariyɛ səloku mɔ, ²⁸ kɔ Simɔɲ ɛlɛk wan dəwaca k'ɔɲkor-koru Kanu pəc-loku: ²⁹ «Wəbɛ, məntam ɔɲ kəsak wəcar kam pəfinɛ abəkɛc ɲoforu pəmɔ təkɔ mɛnaloku ti mɔ, ³⁰ bawo fər yem yati yɔ inəɲkɛ ntɛ mɔyɔ kəyac ka afum am mɔ— ³¹ Nwe məlompəs afum fəp fər kirin mɔ— ³² endeyɔnɛ pəmɔ pəmot mpɛ pendesɔɲ afum a tɔf ya doru fəp pəwanɲərə it' ɔɲsɔɲɛ ɲacərə Kanu. Nwe endeyɔnɛ pələl pa afum am, aka Yisrayel.»

Simɔɲ kəlɔku ka təkɔ Kanu kəndeyɔ mɔ

³³ Kɔ pəɲciyanɛ akombərə a Yesu ntɛ Simɔɲ ɔɲc-loku teta Yesu mɔ. ³⁴ Kɔ Simɔɲ ontolanɛ ɲa, k'oloku Mari iya wəka Yesu: «Kanu kəɲkɛrɛ wan wəkawɛ kədəsɔɲɛ aka Yisrayel alarəm kətempɛnɛ, pəyɛkti sɔ alarəm. Paka pa Kanu pɔ mpɛ pendesɔɲɛ afum kəgbəkəlɛnɛ mɔ. ³⁵ Endɛbɛr pəwanɲərə bəkɛc ya akɔ ɲayɔ mɛcɛm-cɛmnɛ məgbɔpɲɛ mɔ. Kɔ mənə Mari, pəcuɲ pendefut'əm abəkɛc pəmɔ təkɔ kəɲgbasar kəɲfutu mɔ.»

Wədəɲk wəka Kanu wəran Hana

³⁶ Wədəɲk wəran wəlɔma ɛnayi pac-we kɔ Hana, wan ka Panuyɛl, wəka kusunɲa ka Aser. Wəran wəsikər

enayi. Enalo nda warkun meren camet-meren kayefe nte anagbanne ko mo. ³⁷ Ko wos ende pafi, k'eyi on ta yoy warkun-e. Hana pasoto meren 84 k'eyi, ta ombale **kalo kapon ka Kanu**-e pac-bac mefan ma Kanu dan ko pibi **kalo-lokar Kanu** ko kasun disre. ³⁸ Ko nkon onko so pabere di tem tatoko Simon onc-loku teta wan pac-kor-koru so Kanu mo; pac-yif Kanu nawali, pac-loku teta wan ako nanj-car Kanu kadeyac Yerusalem mo.

Kalukus ka Nasaret

³⁹ Nte akombara a Yesu nalip kayo ka moyo moko aloku sariye sa Kanu Kapon disre mo, ko nalukus nde ndaranan Kalile, nde dare da Nasaret. ⁴⁰ Awa, wan pac-bek, pac-soto fanontar. Palare kacare ka pokot, kamar kafili ka Kanu kaiyi ko karonj.

Annabi Yesu kaka ka nde Kalo kapon teren ton ta waco ko meren

⁴¹ Karen o karen, akombara a Yesu nanj-ko Yerusalem ketanne kasata ka asuyif ka Kacepar.[†]

⁴² Nte Yesu asoto meren waco ko meren mo, ko akombara on nasole ko kakotanne kasata ka Kacepar dando Yerusalem pamo toko nanj-yo ti karen o karen mo. ⁴³ Nte mataka ma kasata melip mo, ko akombara a Yesu nasumpar dopo kalukus ndaranan, mba ko wan Yesu nkon eyi Yerusalem,

ta akombara on nanj-care ti-e. ⁴⁴ Akombara on nanacem-cemne a Yesu nasol ko alukus, ko nanjkat tataka tin. Ko nanten Yesu akomene ko acarene anan daco. ⁴⁵ Mba nananank fe ko. Ko naluksarne so Yerusalem nac-ten ko. ⁴⁶ Mata maas disre, ko nanjko nanank ko nde **kalo kapon ka Kanu** disre, ponde atakse daco pac-canjkal na, pac-yifat na moloku. ⁴⁷ Anj nanj-caranjkal ko mo fap, cusu canawos na dosoku domp don, ko moloku mme onc-lukse na mo. ⁴⁸ Nte akombara on nanank ko mo, ko panjiyane na. Ko kere eyif ko: «Wan kem, ta ake to moyone su tante-e? Papa kam ko ina, bakac yelee-leee su katen kam!» ⁴⁹ Ko Yesu eyif na: «Ta ake to nanten'em-e? Nanj-care fe a mene isumpar yebac ya Papa kem?» ⁵⁰ Mba akombara on nanacare fe tedisre ta toloku tatoko. ⁵¹ Ko Yesu eyefe ko nasol ko akombara on kaka ka Nasaret, bawo Yesu enalelas na. Ko iya kon emenkarne debakac mes mamoko fap.

⁵² Yesu pac-bere ne kacare patot, pac-nanjkan kabek, pac-soto kamar kafili ka Kanu ko afum.

3

Kawandi ka Annabi Sanj

(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Sanj 1:19-28)

¹ Teren ta waco ko kacamat ta wabe waka atof na Tiber, tem tatoko so Ponje Pilat

[†] 2:41 «Kasata ka kacepar» Kasata kapon ka Yisrayel ko, nke kanjem-cemas na toko meleke menj-difat awut acoko-coko a Misira a mec-sak akanan mo.

pəyənə wəbɛ wəka atɔf ɲa Yude, Herodu nkən pəyənə wəbɛ ka atɔf ɲa Kalile, wɛɲɔ Filip pəyənə wəbɛ wəka tɔf mɛrɛɲ; nde Iture kɔ atɔf ɲa Tirakoniti. Lisaniyas pəyənə wəbɛ nde atɔf ɲa Abilen. ² Tɛm ta alonɲɛ a Kanu apɔɲ Hana kɔ Kayifa tɛnayi sɔ. Kɔ toloku ta Kanu tender Saɲ, wan ka Yakariya, nde dɛtɛgbɛrɛ. ³ Kɔ Saɲ ɔɲkɔt sɛdare sa Yurdɛn fɛp, pɛc-kawandi kɛgbɛt afum dɛromun teta kɛsɛkpɛr mera yɔɲɔn, ɲacɛmɛ pɛlompɔ darɛɲ, nte tɔɲsɔɲɛ Kanu kɛɲɔɲɛ ɲa kiciya kɛɲɔn mɔ. ⁴ Pɛmɔ tɔkɔ aɲcic mi nde buk ba moloku ma wɛdɛɲk wəka Kanu Esayi mɔ:

«Dim da wəkɔ eyi kəkulɛ-kulɛ
nde dɛtɛgbɛrɛ mɔ dɔ:

Nɛlompɛs dɔpɔ da Kanu
Kɛpɔɲ,

Nɛlompɛ mɔpɔ mɔn!

⁵ Andelas mɔrɔ daco fɛp,
mɔrɔ kɔ pɛɲeci fɛp yendɛtɔr,
Sɔpɔ sɛnɔtɛsɛnɛ fɛp sɛndelomp,
Sɔpɔ sɛcumbul-cumbul fɛp,
andeyukur si,

⁶ Afum fɛp ɲandenɛɲk kɛyac
ka Kanu.»

⁷ Afum alarɛm akɔ ɲaɲɔ-
der nkən Saɲ pɛdɛgbɛt ɲa
dɛromun mɔ, ɲɔ ɔɲɔ-loku ti:
«Nɛna aɲɛ nɛyi pɛmɔ bok
mɔ! Anɔ ɛtɛks'on kɛyɛksɛr
ka mɛtɛlɛ mɛmɛ mender mɔ-
ɛ? ⁸ Nɛmɛntɛr dɛmɔyɔ a
nɛɲsɛkpɛr mera, kɔ nɛɲɛmɛ
pɛlompɔ darɛɲ. Nɛsak kɛc-
lokunɛ: «Abraham ɔyɔnɛ
wɛtem kosu.» Bawo ic-lok'un
a Kanu kɛntam kɛkafɛli
masar mɛmɛ awut a Abra-
ham. ⁹ Nɛkɛl ɔɲ tomunt

tɛfaɲ kɛcɔp kɛcɛpɛs tɔk han
ntɛntɛl ya yi: Kɛtɔk nkɛ o nkɛ
kɛtɔkom yokom yɔtɔt, aɲɛp
ki palɛm ki dɛnɛɲɔ.»

¹⁰ Kɔ cɛgba ca afum cɛyɛfɛ
kɛyifɛt kɔ: «Cɛkɛ cɔ sɛndeyɔ
ɔɲ-ɛ?» ¹¹ K'oloku ɲa: «Mɛna
nɛwɛ mɛɲyɔ suma mɛrɛɲ
mɔ, mɛpɔcɛ wəkɔ ɔntɔyɔ mɔ,
mɛna nɛwɛ mɛɲyɔ yeri mɔ,
mɛpɔcɛ wəkɔ ɔntɔyɔ mɔ.»

¹² Kɔ abanɛs dut ɲander a Saɲ
pɛgbɛt ɲa dɛromun, ɲac-yifɛt
kɔ: «Wɛtɛksɛ, cɛkɛ cɔ pɛmar
sɛdeyɔ ɔɲ-ɛ?» ¹³ K'oloku
ɲa: «Ta nɛdɛɲɛr mɛpɛ o mɛpɛ
antɔlok'un kɛban mɔ.» ¹⁴ Kɔ
asɔdar ɲayif kɔ sɔ: «A sɛna-
a, cɛkɛ cɔ pɛmar sɛyɔ ɔɲ-ɛ?»
K'oloku ɲa: «Ta nɛmɛntɛr nɛwɛ
o nɛwɛ fɛnɔntɛr, ta nɛdɛɲɛ sɔ
nɛwɛ o nɛwɛ yem, kɛway konu
kɛtɛɲn'on.»

¹⁵ Nte afum fɛp ɲanayi kɛkar
mɔ, kɔ ɲaɲyifɛnɛ dɛbɛkɛc kɔ
pəyənɛ bafɔ Saɲ ɔyɔnɛ Krist,
nɛwɛ Kanu kɛpɔɲ kɛyɛk-yɛk
mɔ. ¹⁶ Kɔ Saɲ oloku ɲa: «Ina
dɛromun ingbɛt'un de, mba
wɛlɔma eyi kɛdɛr nɛwɛ ɔyɔ
fɛnɔntɛr pɛtɛs'im mɔ, ali cɔfta
cɔn iyɔ fɛ dofum ndɛ pɛmarɛ
isikɛli ci mɔ. Wɛkakɔ, **Amera**
Necempi ɲa **Kanu** disrɛ kɔ
nɛɲɔ yɔ endɛ pɛc-gbɛt'un.
¹⁷ Pɛtɛmpɛr kɛgbɔ kɔn pɛc-
fɛɲɛt kur kɔn; endɛcɛɲ-cɛɲ
yika nyɛ endɛcɛfɛ nɛɲɔ ndɛ
dɔntɔdɛnimɛ mɔ, pɛlɛk malɔ
mɔn pɛbɛr dɛkɛlɛ.»

¹⁸ Saɲ ɔɲɔ-loku sɔ afum
moloku mɔtɔt pɛc-yɛɲkɛs ɲa
sɔ bɛkɛc bel-bel. ¹⁹ Mba
kɔ Saɲ ɛnal wəbɛ Herodu
teta Herodiyas, wɛran nɛwɛ
ɛnabanɛr wɛɲɔ k'ɛnɛɲɔcɛ mɔ,

kɔ teta mes mɛlɛc mɔkɔ
Herodu ɛnayo mɔ. ²⁰ Kɔ
Herodu ende pɛnanɲkanɛ
kɛlɛsɛr: k'osumpɛr Saɲ,
k'emɛr kɔ dɛbili.

Kəsəkəs ka Aɲnabi Yesu
(Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)

²¹ Ntɛ afum ɲasɔtɔ kɛgbɛt
dɛromun mɔ, kɔ Yesu nkɔn
sɔ ɔsɔtɔ kɛgbɛt dɛromun.
Eyi **kɛlok-lokɛr Kanu**, kɔ
kɔm kɛɲgbite, ²² kɔ **Amera**
Ɗecempi ɲa Kanu ɲontorɛr kɔ,
ɲɛtɛɲkɛlɛ dis d' abɛmp, pɛmɔ
antantoriya. Kɔ dim dontor
kɛyɛfɛ darenɲ: «Wan kem nwe
imbɔtɛr mɔ mɛyɔnɛ, pɛbotu
pem fɛp pɔ imɛr'ɛm.»

Akombɛra a Aɲnabi Yesu
(Mt 1:1-17)

²³ Yesu ɛnasɔtɔ meren 30,
a pɛdecop yɛbɛc yɔn. Wan
ka Isifu ɛnayi pɛmɔ tatɔkɔ
anacɛm-cɛmnɛ ti mɔ, wɛka
Heli,

²⁴ wɛka Matat, wɛka Lewy,
wɛka Melki, wɛka Yannay,
wɛka Isifu,

²⁵ wɛka Matatijas, wɛka
Amɔs,

wɛka Nahum, wɛka Hesɛli,
wɛka Nakay,

²⁶ wɛka Mahat, wɛka
Matatijas,

wɛka Semeyin, wɛka Yosɛk,
wɛka Yoda,

²⁷ wɛka Yohanan, wɛka Resa,
wɛka Sorobabel,

wɛka Salatiyɛl, wɛka Neri,

²⁸ wɛka Melki, wɛka Adi,
wɛka Kosam,

wɛka Elmadam, wɛka Er,

²⁹ wɛka Yesu,* wɛka Eliyɛsɛr,
wɛka Yorim,

wɛka Matat, wɛka Lewy,

³⁰ wɛka Simɔɲ, wɛka Yuda,
wɛka Isifu,

wɛka Yonam, wɛka Eliyakim,

³¹ wɛka Meleya, wɛka Mɛnna,
wɛka Matata,

wɛka Natan, wɛka Dawuda,

³² wɛka Yisay, wɛka Obɛd,
wɛka Bɔs,

wɛka Sala, wɛka Nasɔɲ,

³³ wɛka Aminadabu, wɛka
Admin,

wɛka Arni, wɛka Hɛcɛron,

wɛka Pɛrɛc, wɛka Yuda,

³⁴ wɛka Yakuba, wɛka
Isiyaka, wɛka Abra-
ham,

wɛka Terah, wɛka Nahor,

³⁵ wɛka Seruk, wɛka Rehu,
wɛka Pɛlɛk,

wɛka Heber, wɛka Sala,

³⁶ wɛka Kayinan, wɛka
Arpaksadu,

wɛka Semy, wɛka Nuha, wɛka
Lɛmɛk,

³⁷ wɛka Metusela, wɛka
Henok,

wɛka Yɛrɛdu, wɛka Maha-
lalel, wɛka Kenan,†

³⁸ wɛka Enɔs, wɛka Sɛt,
wɛka Adama, wɛka Kanu.

* **3:29** g. «Yesu» = h. «Yosuwe» † **3:37** h. «Kenan» = g. «Kayinam» * **4:** Sentani
= «g. «diyabolos» = «wɛfor», itɔ wɛbɛ wɛka yɔɲk yɛlɛc, ɲi ɲɔsɔɲɛ afum kɛiya; wɛtɛr
ka Kanu wɛcɔkɔ-cɔkɔ ɲɔ ɔyɔnɛ.

4

*Sentani** *kəfaŋ kəsəŋe*
Aŋnabi Yesu kəciya
(Mt 4:1-11; Mk 1:12-13)

¹ Kə Yesu ender kəyefe Yurden, pəlare **Amera** Nəcempi **ŋa Kanu**. Kə Amera Nəcempi ŋaŋəkə ŋeŋkekəre kə nde dətegbere, ² nde sentani sənawakəs kə kəsəŋe kə kəciya mata 40 disre mə. Ali paka ɛnadi fe mataka maməkə disre, nte mataka maməkə melip mə, kə dor dəyo kə. ³ Kə sentani səloku kə: «Kə məyone Wan ka Kanu-ε, məloku ɔŋ tasar tante təyone kəcom.» ⁴ Kə Yesu oloku sentani: «Aŋcic ti dəbuk ba sariye sa Kanu: «Bafə kəcom gbəcərəm kəŋsəŋe fum kiya ka doru.»»

⁵ Kə sentani səmpene kə sə tofo teŋeci kəron, kə səmentər kə pipic təf ya doru fəp. ⁶ Kə səloku kə: «Indesəŋ'əm kətam fəp kə **pəmot pa pələl pa dəbe** da təf yaye fəp; bawo anasəŋ'im yi, ina sə ic-tam kəsəŋ yi nwe o nwe infaŋ mə. ⁷ Awa, kə mənə məntontnən'em fər kirin-ε, yaye fəp yam yo yəŋyone.» ⁸ Kə Yesu oloku sentani: «Aŋcic ti dəbuk ba sariye sa Kanu: «Kanu Kəron nke kəyone Kanu kam mə, pəmar məc-tontnənε; nkən gbəcərəm ɔ pəmar sə məc-cəpəs tewe təŋ.»»

⁹ Kə sentani sənkekəre kə sə Yerusalem, kə sənəkə səcəmbər kə nde **kələ kəron ka Kanu** kəron. Kə səloku kə: «Kə pəyone fə Wan ka Kanu

məyone-ε, məyoke ɔŋ ma nno dəntəf. Bawo aŋcic ti dəbuk ba Kanu: ¹⁰ «Kanu kəndesak məlekεε ɔn aŋe ŋande kəcbum'am mə;» ¹¹ k'aŋcic sə: «Nəndetəmpər'am dəwaca nte təŋsəŋe ta məmpət tasar mə.»» ¹² Kə Yesu oloku Sentani: «Aŋcic ti dəbuk ba sariye sa Kanu: «Ta məwakəs Kanu Kəron, Kanu kam.»» ¹³ Nte Sentani səlip kəwakəs Yesu kəciya mə, kə səmbəle kə haŋ tem təloma.

Aŋnabi Yesu kəcop ka yebəc
yən Kalile

(Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)

¹⁴ Kə Yesu olukus Kalile kə fənəntər fa Amera ŋa Kanu disre, kə tewe tən təsam dətəf fəp. ¹⁵ Pəc-təksε afum nde **dəkəcəpəs** daŋan, kə afum fəp **ŋac-cam debeki dən**.

Kəbeləs ka Aŋnabi Yesu nde
Nasaret

(Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)

¹⁶ Kə Yesu ender Nasaret nde anadusum kə mə, k'emberε **dəkəcəpəs** simiti, dəsək da kəŋesəm, pəmə təko ɔŋc-yo ti mə. K'eyefe kəkə-karaŋ, ¹⁷ k'asəŋ kə buk ba wədəŋk wəka Kanu Esayi. K'emperi buk, k'embəp da aŋcic:

¹⁸ «Amera ŋa Kanu Kəron ŋey'im kəron, bawo Kanu kəyek-yek'im nte təsəŋe iloku afum atəyo daka toloku tətət mə; Kanu kəsom'im kədədəŋk kəyac ka acar aŋe ašumpər dəkəwan mə.†

† 4:18 «Kədədəŋk kəyac ka acar aŋe ašumpər dəkəwan mə» kə pəyone fe ti-ε, «Kədəloku acar kəsək kəŋan ŋayi təfaŋ taŋan.»

Ideloku atɔnɛŋk a ɲandenɛŋk;
kadekekare aɲe ɲayi kɛtam
disre mɔ, bɛkɛc yoforu
disre

19 kadedɛŋk kɛren ka
kamar nkɛ Kanu
kɛndenɛŋnɛnɛ afum
sɛbe nse ɲantɔmpɛr
mɔ.»†

20 Nte Yesu elip kɛkaran
mɔ, k'ɛnɛp buk, k'ɔsɔŋ bi
wɛmarɛs nwe ɛnatɔmpɛr teta
sɛbuk mɔ, k'ɔŋkɔ pɛndɛ. Akɔ
ɲanayi **dɛkɛcɛpɛs** disre mɔ fɛp
kɔ ɲanɣbɛtɛnɛ kɔ. 21 Kɔ Yesu
ɛyɛfɛ kɛlok-lokɛr ɲa: «Mɔkɔ
toloku tecic tatɔkɔ nɛnɛ mɔ,
tɛlarɛ.» 22 Kɔ fɛp fɛmentɛr kɔ
nte pɛmbɔt kɔ nnɔ eyi mɔ, kɔ
tɔkɔ pɛŋciyanɛ ɲa moloku ma
kamar kɛfili mɛnɛ mɔŋɕ-wur
kɔ dɛkusu mɔ, kɔ ɲanyifɛtɛnɛ:
«Bafɔ wan ka Isifu ɔfɔ ba?»

23 Kɔ Yesu oloku ɲa: «Inɕɛrɛ
a nɛndelɔk'im capafɔ nɛ:
«Wɛtɛn-cɔl mɛtamɛsnɛ mɛna
sɛrkal» Nɛndesɔ-lok'im:
«Sɛnɛ mes mɔkɔ mɛŋɕɛpɛrɛnɛ
Kapɛrnayum mɔ fɛp, mɛyɔ sɔ
mes min mayi nnɔ aŋkom'ɔm
mɔ.»» 24 Kɔ Yesu oloku ɲa
sɔ: «Kɛŋɕe k'indelok'un: Ali
wɛdɛŋk wɛka Kanu wɛkin
afɔsɛlɛnɛ bel-bel nde aŋkom
kɔ mɔ. 25 Kɛŋɕe kɔ kɛŋkɛ
indɛsɔ-lok'un mɔ: Aran aɲe
awos aɲa ɲanafɔ Yisrayel mɔ
ɲanala tɛm ta Eliya, tɛm nte
kɔm kɛnɛɣbɛtɛnɛ meren maas
yof camɛt-tin mɔ, a kɔ dor
dɔpɔŋ dosumpɛr atɔf mɔ.

26 Mba kɛnasom fɛ Eliya nda
nwe o nwe, mɛnɛ nda wɛran
wɛtɔlɔ wɛlɔma, nde Sarepta
nde atɔf ɲa Sidɔŋ. 27 Acunɛ

sen alarɛm ɲanayi sɔ Yisrayel
tɛm ta sayibɛ Elise. Mba ali
wɛkin ɲa dɛcɔ anasɔkɛs fɛ,
mɛnɛ Naman wɛka Siri.»

28 Nte afum akɔ ɲanayi
dɛkɛcɛpɛs, ɲanane moloku
mamɔkɔ mɔ, kɔ mɛtɛlɛ meyi
fɛp faɲan. 29 Kɔ ɲayɛfɛ
kɛbɛlɛs kɔ kɛwureɛnɛ dare, kɔ
ɲanɛkɛrɛ kɔ nde tɔrɔ tɛɲɛci
ta dare da Nasarɛt kɛrɔŋ nde
ɲanacɛmbɛr dare danɲan mɔ,
kɛkɔ-wɛn kɔ pɛtɛmpɛnɛ. 30 Kɔ
Yesu ɛmbɛrɛ-bɛrɛ ɲa dɛcɔ,
k'ɔŋkɔ.

*Fum nwe ɲɔŋk ɲɛlɛc
ɲɛnakafɛli-kafɛli mɔ
(Mk 1:21-28)*

31 Kɔ Yesu ontɔr dare da
Kapɛrnayum atɔf ɲa Kalile;
k'ɔŋkɔ pɛc-tɛksɛ simiti, dɔsɔk
da kɛŋɕɛm. 32 Pɛnaciyanɛ
afum tatɔkɔ ɛɲɕ-tɛksɛ mɔ,
bawo kɛŋɕe kɛnayi moloku
mɔn. 33 Fum wɛlɔma ɛnayi
dɛndɔ **dɛkɛcɛpɛs**, nwe ɲɔŋk
ɲɛlɛc ɲɔtɔsɔk ɲɛnayi mɔ, pɛc-
kule-kule pɛpɔŋ: 34 «Ta ake
tɔ mɛmbɛrɛnɛ mes mosu-ɛ,
Yesu wɛka Nasarɛt? Sɛna
ɲɔ mɛnder kɛlɛsɛr? Inɕɛrɛ
bel-bel wɛkɔ mɛyɔnɛ mɔ:
Wɛcɛmpi wɛka Kanu!» 35 Kɔ
Yesu ɛŋɣbɛŋ-ɣbɛŋɛr ɲi, pɛc-
loku: «Mɛmɛp kusu! Mɛwur
fum wɛkawɛ!» Kɔ ɲɔŋk
ɲɛlɛc ɲɛŋɣbal fum wɛkakɔ
dɛntɔf afum dɛcɔ, kɔ ɲowur
kɔ, ali pɛlɛc ɲɛnaye fɛ kɔ.
36 Kɔ cusu cɛwos afum fɛp,
kɔ ɲayɛfɛ kɛyifɛtɛnɛ: «Ake
toloku tɔ tantɛ-ɛ? Fɛnɔntɛr kɔ
kɛtam kɛn k'ɔŋlok-lokɛrɛ yɔŋk
yɛlɛc yɔtɔsɔk, yoc-lukus afum

darəŋ.» ³⁷ Kə tewe tən tɛsam
dɔtɔf fəp.

*Aŋnabi Yesu kətaməs kən
acuy alarəm*

(Mt 8:14-17; Mk 1:29-34)

³⁸ Ntɛ Yesu ɛyɛfɛ dəndo
dəkəcəpəs mə, k'ɔŋkə ndena
Siməŋ. K'ɔŋkə pəbəp iya wəka
wəran ka Siməŋ pəc-yikcɛnɛ
fiba fəpəŋ, kə akakə ŋayɛfɛ
kələtsɛnɛ Yesu a pəmar ŋa.
³⁹ Kə Yesu entilsərnɛ wəran
nwɛ k'ɛŋgbəŋ-gbəŋər fiba
fafəkə, kə fiba fəsak wəran
nwɛ. Gbəŋcana babəkə kə
wəran nwɛ ɛyɛfɛ k'eyerəs
afum yeri.

⁴⁰ Ntɛ dec dɛŋkalɛ mə,
aŋɛ ŋanayɔ acuy mə fəp, kə
ŋaŋkenɛ ŋa Yesu. K'endenjəsər
ŋa waca fəp, kə ŋantamnɛ.
⁴¹ Kə yəŋk yɛlɛc yolukus afum
alarəm darəŋ, yoc-kulɛ-kulɛ:
«Məna ɔyɔnɛ Wan ka Kanu!»
Kə Yesu ɛŋgbəŋ-gbəŋər yɪ, ta
oŋwosɛ a yolok-loku-ɛ, bawo
yɛnacərə a nkən ɔyɔnɛ nwɛ
Kanu kəyɛk-yɛk mə.

*Aŋnabi Yesu kəkawandi kən
dəkəcəpəs*

(Mt 4:23; Mk 1:35-39)

⁴² Dec dendesək, kə Yesu
owur k'ɔŋkə nde kəfo kəyer-
yer kəlɔma. Kə afum alarəm
ŋawur kəten kə, kə ŋaŋkə ŋabəp
kə dəndo kəfo kəŋkə. ŋanafan
fɛ kəsak Yesu pəkə. ⁴³ Mba
k'oloku ŋa: «Nəsak'im ikə-
dəŋk sɔ sədare səlɔma moloku
mətət ma **dɛbɛ da Kanu**;
bawo itə anasom'em.» ⁴⁴ Kə
Yesu ɛŋkawandi afum dəndo
dəkəcəpəs da sədare sa Yude.

5

*Yesu kəwe acɛpsɛ ɔn darəŋ
acəkə-cəkə*

(Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)

¹ Dəsək dəlɔma, Yesu
pəcəmə agbɛp ŋa kəba ka
Kenesarɛt, afum ŋamɛpnɛ kə
ŋac-cəŋkəl toloku ta Kanu.
² K'ɛnəŋk dəndo kəba kəsək
cəbil mɛrəŋ, nɛɛ awɛnt
ŋanawur disrɛ, ŋac-yak manta
maŋan mə. ³ Kə Yesu ɛmbɛkɛ
abil ŋin disrɛ, nɛɛ ŋɛnayɔnɛ
ŋa Siməŋ mə, k'oloku kə a
pəbɔlɛnɛ agbɛp pipic. K'ɛndɛ
debil pəc-təksɛ kənay kəŋkə
kənacəmə dəntɔf mə.

⁴ Ntɛ ɛsak kəlɔk-loku mə,
k'oloku Siməŋ: «Məcəŋnɛ nde
pəntukmɛ mə, nəgbal manta
monu nəsumpər lop.» ⁵ Kə
Siməŋ oloku kə: «Wəkiriŋ,
pibi pampɛ fəp səc-gbal
manta, mba ali paka səsɔtɔ
fɛ. Mba ntɛ məloku ti mə,
kəgbal k'inder manta.» ⁶ Ntɛ
ɛŋgbal manta mə, k'osumpər
lop yɛlarəm haŋ kə manta
moŋcop kəwale. ⁷ Kə ŋawe
anapa aŋan akə ŋanayi abil
ŋa mɛrəŋ ŋəkə disrɛ mə,
kədəmar ŋa. Kə akakə
ŋander, kə ŋalas cəbil cacəkə
mɛrəŋ haŋ cəc-faŋ kəkale.
⁸ Ntɛ ɛnəŋk tatəkə mə, kə
Siməŋ Piyɛr ɛntɛmpɛnɛ Yesu
wɛcək dəntɔf, k'oloku: «Wəbɛ,
məbɔl'em! Fum wəciya
iyɔnɛ.» ⁹ Kə kusu kəwos
kə, nkən kə akə ŋanayi mə
fəp, teta lop yəkə ŋanasumpər
mə. ¹⁰ Itə pənayi sɔ asol
a Siməŋ, Sak kə Saŋ, awut
a Sebede. Kə Yesu oloku
Siməŋ: «Ta mənɛsɛ! Kəyɛfɛ

məkə, afum ɲə mənɔde məc-fəkəs ɔɲ.» ¹¹ K'asumpər lop akakə ɲampənɛ cəbil dəgbɛp, kə ɲasak ca fəp, kə ɲanɟɛpsɛ Yesu darəɲ.

*Yesu ɔsəkəs wətətamnɛ
(Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)*

¹² Dare dɔləma dɔ Yesu ɛnayi. Kə wərkun wələma nwe sen sənəsumpər dis fəp mɔ, ender. Ntɛ ɛnəɲk Yesu mɔ, k'ɛntɛmpənɛ dəntɔf, k'ɛɲɟɛpɛ Yesu tobu, k'ɛlətsɛnɛ kɔ: «Wəbɛ, kə məfan-ɛ, məntam kəsəkəs'im.» ¹³ Kə Yesu ɛntɛɲɟ kəca, k'ɔɲgbuɲɛnɛ kə, k'oloku: «Ifan ti! Məsək!» Gbənɟcana babəkə kə sen səsak fum wəkakə. ¹⁴ Kə Yesu oloku kɔ: «Ta məloku ti fum o fum, mba məkə məmentərɛ wəlɔɲnɛ ka Kanu. Məlɔɲnɛ sɔ teta kəsəkəs kam pəmɔ təkə Musa ɛnacɛ ti mɔ, ntɛ tɔɲsɔɲɛ afum fəp ɲacərə a məntamɛ mɔ.» ¹⁵ Tewe tən tɛɲɟ-sam kəsam dəm, afum alarəm ɲac-lɔɲkanɛ kəcənɟkəl kə, kəten ka kətaməs ka docu danɲan. ¹⁶ Mba kə Yesu owur afum daco, k'ɔɲkə nde dətɛgbɛrɛ **dəkəlok-lokər Kanu.**

*Yesu kətaməs kən fum nwe
ɛnatə-tam kəkət mɔ
(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)*

¹⁷ Dəsək dɔləma Yesu pəc-təkɛ. AFarisi kə atəkɛ a sariyɛ ɲande. ɲayɛfɛ-yɛfɛ sədare sa tɔf ya Kalile kə Yude, kə dare da Yerusalem. Kə fənəntər fa Kanu Kəpəɲ fəyi kə Yesu, ntɛ tɔɲsɔɲɛ pəc-taməs acuy mɔ. ¹⁸ Kə afum ɲander, ɲagbanɛ wətəkət dəyala, ɲac-sɛp kəbɛrɛ kəkə-boc kə fər ya Yesu kirinɲ. ¹⁹ Ntɛ dɛlay da afum dəsɔɲɛ

ɲa kətəsɔtɔ dəkəbɛrɛ mɔ, kə ɲafərənɟ kələ kəronɲ, kə ɲanɟkə ɲafeni kələ darenɟ kəfo kələma, kə ɲantɔrɛ wətəkət nwe pəyi dəyala yən afum daco, Yesu fər kirinɲ. ²⁰ Ntɛ Yesu ɛnəɲk kələɲ kəɲan mɔ, kə Yesu oloku fum nwe: «Aɲanɲɛn'am kiciya kam!» ²¹ Atəkɛ sariyɛ kə aFarisi ɲayɛfɛ kəcɛm-cɛmnɛ, ɲac-yifnɛ: «Fum wərə ɔfɔ wəkawɛ ɛɲfani Kanu mɔ? Ana ɛntam kəɲanɲɛnɛ kiciya, kə pəntɔyɔnɛ Kanu sona-ɛ?» ²² Kə Yesu ɛɲɟɛrɛ pəcɛm-cɛmnɛ paɲan, k'oloku ɲa: «Ta ake tɔ nənɟɛm-cɛmnɛnɛ mɛɟɛm-cɛmnɛ mame dəbəkəc-ɛ?» ²³ Ake 'cuca kələku pətas: «Aɲanɲɛn'am kiciya kam,» kə kəkulɛ ka fɔ: «Məyɛfɛ məkət-ɛ?» ²⁴ Awa kəsɔɲɛ konu kəcərə a Wan ka fum ɛntam nɲɔ doru kəɲanɲɛnɛ ka kiciya: K'oloku wətətam kəkət, «Ic-lok'əm: Məyɛfɛ! Mələk yala yam, məkə nde ndaram!» ²⁵ Gbənɟcana babəkə kə fum wəkakə fər yaɲan kirinɲ, k'ɛlɛk yala yən, k'osumpər dɔpɔ kəkə nde ndərən **pəc-cam debeki** da Kanu. ²⁶ Kə cusu cəwos afum fəp, kə ɲayɛfɛ **kəcəm debeki** da Kanu. Kə kənɛsɛ kəyi ɲa, ɲac-loku: «Sənəɲk məkə ntɛ sənɛtətɔ-nənɟk mɔ.»

*Yesu kəwɛ kən Lewy
(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)*

²⁷ Ntɛ tatəkə tɛɲɟɛpər mɔ, kə Yesu owur k'ɛnəɲk wəbanəs dut wələma, nwe aɲɟ-we Lewy mɔ, pəndɛ nde aɲgbanɟcan ɲa abanəs dut. Kə Yesu oloku kɔ: «Məyɛfɛ məcəm'em darəɲ.» ²⁸ Kə

Lewy esak mes fəp, k'eyɛfɛ k'ɛɲɛpsɛ Yesu darəɲ. ²⁹ Kɔ Lewy ɔɲkɔ pəboce kɔ kəsata kəpəɲ nde kələ kən. Abanəs dut alarəm ɲanayi di, ɲandes-ndəs dəməsa kɔ afum alɔma kɔ Yesu. ³⁰ AFarisi kɔ anapa anjan atəksɛ sariyɛ anɛ ɲanayi di mɔ, ɲac-cəpɛnɛ, ɲac-loku acɛpsɛ a Yesu darəɲ: «Ta ake tɔ nəndinɛ yeri, nəc-munəs kɔ abanəs dut kɔ aciya-ɛ?» ³¹ Mba Yesu oloku ɲa: «Bafɔ atamnɛ ɲafan wəten-cɔl de, mba acuy ɲafan kɔ. ³² Bafɔ alompu ɲɔ inder kəwe, mba aciya ɲɔ inder kəwe ɲatam **kəsəkpər mera, ɲacəmə pəlompu darəɲ.**»

Yesu kɔ kəsun

(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)

³³ Kɔ ɲaloku Yesu: «Acɛpsɛ a Saɲ darəɲ kɔ acɛpsɛ a aFarisi darəɲ, ɲanɲsun tɛm fəp ɲac-cəpəs, kɔ mənə akam ɲandi yeri ɲac-mun.» ³⁴ Kɔ Yesu oloku ɲa: «Nəntam kəsɔɲɛ anapa a wəfura kəsun ɲayi kɔ wəfura kəsata kəɲan disrɛ ba? ³⁵ Mataka meyi mɛnɛ ɲandegbeyɛnɛ kɔ wəfura mɔ, awa ɲandesun mata maməkɔ.» ³⁶ Kɔ Yesu oloku ɲa sɔ capafɔ nɛ: «Fum o fum ɔfɔwali kəpɔl dəkəloto kəfu kəkɔ-cəpɛ kəkur. Bawo tɔɲsɔɲɛ kəpɔl ka kəloto kəfu kanɲkɔ ɛwali mɔ, kətɔmar kəloto kəkur kənɲkɔ ɛfan kəlompəs mɔ. ³⁷ Fum o fum ɔfɔbər member dəkəfala. Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, member montɔɲ, member moloɲɛ,

məyi ɔɲ ta məsɔtɔ member mam-ɛ; ³⁸ mba pəmar pabər member dəcəbuntələ. ³⁹ Nwɛ o nwɛ omun member mokur, ɔfɔsɔ-fan mofu, bawo ɔɲloku: «Mokur mɛntəɲnɛ.»»

6

Anɲabi Yesu kɔ simiti, dəsək da kəɲesəm

(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

¹ Simiti səlɔma, dəsək da kəɲesəm,* kɔ Yesu eyi kəcali dale, kɔ acɛpsɛ ɔn darəɲ ɲanɲosəru malɔ ɲac-gbac-gbaci mi ɲac-səm. ² Kɔ aFarisi alɔma ɲaloku ɲa: «Ta ake tɔ nəɲyɔnɛ nɛ antɔwosɛ kəyɔ simiti, dəsək da kəɲesəm mɔ?» ³ Kɔ Yesu oloku ɲa: «Nəmɔmən fɛ yecicəs ya Kanu disrɛ tɔkɔ Dawuda ɛnayo, nɛ dor dɛnayo kɔ, kɔ afum ɔn mɔ? ⁴— Dawuda ɛnabərə kələ kəpəɲ, k'ɛlɛk kəcɔm nɛ alɔɲnɛ Kanu nɛ pəntɔmar fum o fum pəsəm mɛnɛ wəlɔɲnɛ ka Kanu mɔ, kɔ nkən Dawuda ɔsəm ki, k'ompocɛ afum ɔn akɔ dor dɛnayo mɔ.» ⁵ Kɔ Yesu oloku ɲa: «Wan ka fum ɔyɔnɛ wəbɛ ka simiti, dəsək da kəɲesəm.»

Fum wəfi kəca

(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)

⁶ Kɔ simiti səlɔma, dəsək da kəɲesəm səndɛ səbəp, kɔ Yesu ɔɲkɔ nde **dəkəcəpəs** kətəksɛ afum. Wərkun wəlɔma ɛnayi di, pəfi kəca kətɔt. ⁷ Atəksɛ sariyɛ kɔ aFarisi ɲanɲəkɛcɛ Yesu bel-bel, kɔ pəyɔnɛ fɔ ɔɲkɔtaməs fum simiti, dəsək da kəɲesəm-ɛ. ɲanayo ti nɛ

* **6:1** simiti, dəsək da kəɲesəm sariyɛ səmənɛ aEbəru fəp kəbəc tataka ta camət-mərɛɲ lokun o lokun. Difo anɲɛ simiti «simiti, dəsək da kəɲesəm».

tɔɲsɔɲɛ ɲasɔtɔ teyemsɛnɛ kɔ mɔ. ⁸ Mba Yesu ɛnacɛrɛ mɛcɛm-cɛmnɛ maɲan, k'oloku wɔrkun nwɛ kɛca kɔn kɛnafi mɔ: «Mɔyɛfɛ mɛcɛmɛ nnɔ dacɔ.» Kɔ wɛkakɔ ɛyɛfɛ, k'ɛɲcɛmɛ. ⁹ Kɔ Yesu eyif ɲa: «Ic-yif'un ma: Cɛke cɔ awosɛ kɔyɔ ka simiti, dɔsɔk da kɛɲɛsɛm-ɛ? Pɛmar payɔ pɛtɔt, ka pɛlɛc pɔ pɛmar payɔ; patamɛs fum, ka pace kɔ pɛfi?» ¹⁰ Awa, kɔ Yesu ɔmɔmɛn ɲa dɛcɛrɔ fɛp faɲan, k'oloku wɔrkun nwɛ: «Mɛtɛɲci kɛca!» Kɔ wɔrkun nwɛ entɛɲci kɛca, kɔ kɛca kɔn kɛntamɛ. ¹¹ Mba kɔ pɛntɛlɛ acicɛs a sariyɛ kɔ aFarisi, kɔ ɲayɛfɛ kɛgbɛkɛlɛnɛ ntɛ ɲantam kɔyɔ Yesu mɔ.

Yesu kɔyɛk-yɛk Asom ɔn wɛcɔ kɔ mɛrɛɲ
(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)

¹² Tɛm tatɔkɔ, kɔ Yesu ɛmpɛ ndɛ dɛtɔrɔ kɛkɔ-sali, k'ɔɲkɔ pɛcɛpɛrɛnɛ pibi fɛp kɛlɔk-lɔkɛr Kanu. ¹³ Ntɛ dec dɔsɔk mɔ, k'ewɛ acɛpsɛ ɔn darɛɲ, k'ɛyɛk-yɛk ɲa dacɔ afum wɛcɔ kɔ mɛrɛɲ, aɲɛ ɛnasɔɲ tɛwɛ ta «asom» ɔn mɔ. ¹⁴ K'ewɛ Simɔɲ, nwɛ ɛnasɔɲ tɛwɛ ta Piyɛr mɔ; kɔ wɛɲc Andɛrɛ, Sak, Saɲ kɔ Filip, Bartɛlɛmy, ¹⁵ Matiye, Tɔma, Sak, wan ka Alfe, Simɔɲ, wɛsaɲka-saɲka† ¹⁶ Yude, wan ka Sak, kɔ Yudas wɛka dare da Iskariya, nwɛ ɛnadesɔɲ Yesu adif ɔn mɔ.

Yesu pɛc-tɔkɛ pɛc-tamɛs
(Mt 4:23-25)

¹⁷ Kɔ Yesu ɲantɔr kɔyɛfɛ dɛtɔrɔ kɔ ɲa, k'ɔɲkɔ pɛcɛmɛ kɛfɔ kɛtɛɲɲɛnɛ nkɛ acɛpsɛ ɔn alarɛm, k'afum alarɛm alɔma ɲanayi mɔ: afum aka Yude fɛp, Yerusalem, kɔ afum aka kɛba kɛsɔk ndɛ sɛdare sa Tir kɔ Sidɔɲ. ¹⁸ Afum akanɛ fɛp ɲanader kɛdɛcɛɲkɛl kɔ, pɛtamɛsɛnɛ sɔ docu daɲan. Afum aɲɛ yɔɲk yɛlɛc yɔɲc-tɔrɛs mɔ, ɲanatamɛ. ¹⁹ Afum fɛp ɲac-sɛp kɛgbuɲɛnɛ kɔ, bawo fɛnɔntɛr fɛɲc-wur kɔ nɛfɛ fɛɲc-tamɛs acuy fɛp mɔ.

Pɛtɔt kɔ pɛlɛc
(Mt 5:1-12)

²⁰ Kɔ Yesu ɔmɔmɛn acɛpsɛ ɔn darɛɲ, k'oloku:

«Pɛbɔt'un nɛna atɔyɔ daka,
bawo nɛna ɔyɔ **dɛbɛ da Kanu!**

²¹ Pɛbɔt nɛna aɲɛ dor dɔyɔ tantɛ mɔ,

bawo nɛndenɛmbɛrɛ!
Pɛbɔt'un nɛna aɲɛ nɔyi kɛbɔk mɔ,

bawo nɛndesɛl!

²² Pɛbɔt'un kɔ afum ɲandɛtɛr'un-ɛ, ɲac-bɛlɛs'un, ɲac-lɔmɛs'un, ɲac-lɛsɛr'un mɛwɛ bawo nɛlanɲ dim da «Wan ka fum.» ²³ Nɛdɛ nɛwɔlɛs kɔ dɔsɔk dadɔkɔ dɛndɛdɛr-ɛ, nɔyɔk-yɔkɛnɛ pɛbɔtu, bawo kɛpɔcɛ kɛpɔɲ kɛɲkar'un ndɛ dareɲc. Tantɛ tɔ atɛm aɲan ɲaɲc-yɔ adɛɲk a Kanu.

²⁴ Pɛlɛc pɛy'un nɛna aɲɛ nɔyɔ daka mɔ!

Bawo nɛlip kɛsɔtɔ pɛnɛmpɛsɛ ponu mpɛ pɛnamar'un kɛdɛkɔ-sɔtɔ mɔ.

† 6:15 Simɔɲ, nwɛ aɲc-wɛ «wɛsaɲka saɲka», ou «wɛsimɛ» mɔ, nwɛ ɛfaɲ a atɔf ɲa Yisrayɛl ɲowur kɛtam kɔ dɛbɛ da Rom.

25 Pələc pey'un nəna anje ca fəp
yɛlar mə,
bawo dor dendekə-yə nu!
Pələc pey'un nəna anje nəyi
kəsel mə,
bawo nəndekə-yi kəbal kə
kəbok disrɛ!
26 Pələc pey'un nəna nwe
afum fəp ɲandeloku
pətət ponu mə,
tante tə atem anjan ɲanjɔ-yə kə
akə ɲanjɔ-baɲɛnɛ kəyənɛ
adəɲk a Kanu mə.»

*Kəbətər ka anje ɲanter'un mə
(Mt 5:38-48; 7:12)*

27 «Mba, ɲɲloku ti nəna anje
nəɲcəɲkəl'im mə: Nəbətər
aterɛnɛ anu, nəyɔ pətət anje
ɲanter'un mə! 28 Nətolanɛ
pətət anje ɲantolan'on pələc
mə, nətolanɛ anje ɲanɲləməs'un
mə! 29 Kə fum efer'am
kəca dakanca-ɛ, məcəɲɔ sɔ
akanca ɲa mərəɲ ɲəkə pəsut
sɔ ɲanɲəkə. Kə fum ɛləkər'am
duma dakəron-ɛ, məce kə
sɔ pələc duma dam dedisrɛ.
30 Məpocɛ nwe o nwe ontol'am
mə; kə fum ɛləkər'am paka
mpe pəyənɛ pam mə, ta
məwerəs kə pi. 31 Nəyənɛ
afum təkə nəfan a ɲayən'on
mə. 32 Kə nəmbətər gbəcərəm
akə ɲambətər'un mə, kəway
kərə kə nəɲgbəkər sɔ mərə-
ɛ? Ali aciya ɲambətər anje
ɲambətər ɲa mə! 33 Kə pəyənɛ
fə akə ɲanɲən'on pətət mə
gbəcərəm ɲə məɲyənɛ pətət-
ɛ, kəway kərə kə məntam
kəgbəkər amera-ɛ? Ali aciya
tatəkə tə ɲanɲɔ! 34 Kə pəyənɛ fə
akə nəyɔ amera kədeluks'on
mə gbəcərəm ɲə nəntam
kəbər-ɛ, kəway kərə kə nəna
nəntam kəgbəkər amera-ɛ?

Bawo ali aciya sɔ ɲambər
aciya ntɛ tənɲənɛ ɲa kədesətə
pətəɲnɛnɛ payi mə. 35 Nəbətər
ater anu, nəbər ɲa nəwure
kəlukse debe dadəkə amera.
Nəndesətə kəpocɛ kəpən,
nəyənɛ sɔ awut a Wəbɛ wəka
dərəɲɔ, bawo Kanu kəntesɛ
nɲə apələrnɛ pətət kə ayənki
bəkəc ɲayi mə. 36 Nəbət mərə
pəmɔ təkə Papa konu əmbət
amera mə.»

*Ta nəcin afum aləma
(Mt 7:1-5)*

37 «Ta nəcin fum, afəkə-cin
nu; ta nəboc kiti ka Kanu
nɲə fum eyi mə, afədekə-
kiti nu; nəɲanɲnɛnɛ akə,
andekə-ɲanɲnɛn'on. 38 Nəpocɛ,
andekə-poc'on; andekə-
bər nde yuba yonu yəpən
ya duma donu potubucɛ
pətət, pasumpər, pasəɲk-səɲk,
pələnər. Bawo yotubucɛ nyɛ
nəntubucɛ mə, yə andekə-
tubucɛ nu kəlukse nu kəway.

39 Kə Yesu olok-lokər ɲa
capafə: «Wətənəɲk ɛntam
kəkətɛnɛ wətənəɲk ba? Kə
pəyənɛ fɛ ti-ɛ mərəɲ manjan
fəp mə ɲantəmpɛnɛ abi disrɛ.
40 Ali wətəkəs wəkin ɛɲcɛpər
fɛ wətəkse kən; mba wətəkəs
nwe ɛntəkəs bel-bel mə, ɛɲyi
pəmɔ wətəkse kən. 41 Ta ake
tə məɲməmənɛ ayika ɲɲɛ
ɲɛɲyi wɛɲɔ'am dərəfər, a ta
məntam kəkəkɛ togbu təkə
teyi məna sərka dərəfər mə?
42 Cəke cə məntam kəloku
wɛɲɔ'am: «Wɛɲɔ'im məwosɛ
a ilin'am ayika ɲɲɛ ɲey'am
dərəfər mə!» məna nwe
məntənəɲk togbu ta dərəfər
dam mə? Məna wəbaɲɛnɛ
dofum! Məlin kərəsna togbu

ta dɔfɔr dam, itɔ ɔɲsɔɲ'am
kənəɲk bel-bel məliɲ ayika
ɲəkɔ ɲeyi wɛɲɔ'am dərɔfɔr
mə.»

*Kətək kɔ yokom ya ki
(Mt 7:16-20; 12:33-35)*

⁴³ «Kətək kətət kəfəkom
yokom yelɛc, kətək kelɛc
kəfəkom yokom yɔtɔt. ⁴⁴Kətək
nke o nke kɔ, yokom ya
ki yɔ aɲɲɛpələ ki. Afɔpim
tumbunyi† dəgbɛc, afɔpim
rɛsɛɲ§ dəbɛɲk. ⁴⁵Fum wətət
nde abəkɛc ɲɔn ɲətət ɛɲlɛk
məyɔ mətət, kɔ fum wələc
nde abəkɛc ɲɔn ɲelɛc ɛɲlɛk
məyɔ mɛlɛc. Bawo ntɛ o ntɛ
kusu kəɲlɔku mə, ti teyi nde
dəbəkɛc.»

*Wɔlɔ mɛrəɲ
(Mt 7:24-27)*

⁴⁶ «Ta ake tɔ nənwen'em
'Wəbɛ! Wəbɛ!» ta nənɲɔ mes
məkɔ iɲlɔku mə-ɛ? ⁴⁷Nwɛ o
nwɛ eder'im, pəne moloku
mem, pəkɔt mi, imɛntər'un
nwɛ owurɛnɛ mə: ⁴⁸Owurɛnɛ
fum nwɛ eyi kəcəmbər kəlɔ
mə. Fum wəkakɔ ɛɲkay
dəntɔf bel-bel kɔ pəntukmɛ,
k'ɛɲcəmbər kəlɔ kən tasar
kəron. Ali wəcafən ontuf
pəlarəm, domun dəfəntərəɛ,
kəlɔ kən kəfətam kətempnɛ,
bawo anacəmbər ki gbɪɲ.
⁴⁹Mba nwɛ o nwɛ ene moloku
mem, ta ɔɲkətɛnɛ mi-ɛ, fum
wəkakɔ ɲawurɛnɛ kɔ nwɛ
ɛɲcəmbər kəlɔ kən katina
dəntɔf, ta ɛɲkay pəcəmbər ki
tasar kəron mə. Kɔ wəcafən

ontuf, domun dəfəntərəɛ-
ɛ, kəlɔ kəɲkɔ kətempnɛ
katina, kələcɛ few!»

7

*Aɲnabi Yesu kətaməs kən
wəcar ka wəbɛ ka asɔdar 100
(Mt 8:5-13)*

¹ Ntɛ Yesu elip kəlɔk-lɔkər
afum aɲɛ ɲaɲc-cəɲkəl kɔ
mə, k'ɔɲkɔ Kapɛrnayum.
² Dəndo kəfɔ kəɲkɔ, wəbɛ ka
asɔdar tasar tin (100) wəRom
wələma ɛnayɔ wəcar nwɛ
tɛtɔn tənayɛɲk kɔ mə. Wəcar
wəkakɔ ɛnatamnɛ fɛ, pəc-faɲ
kəfi. ³Ntɛ wəbɛ ka asɔdar nwɛ
ene pac-loku teta Yesu mə,
k'osom abeki aSuyif alɔma,
ɲakɔwɛnɛ kɔ Yesu pədetaməsɛ
kɔ wəcar kən. ⁴Kɔ abeki
akakɔ ɲander ɲabəp Yesu kɔ
ɲalɛtsɛnɛ kɔ ɲac-gbəkərə, ɲac-
loku: «Ƴyɔ dofum ndɛ pəmar
məyɔnɛ kɔ ti mə, ⁵bawo wəbɛ
wəkawɛ ɔmbɔtər atɔf ɲosu,
nkən ɛnacəmbər **dəkəcəpəs**
dosu.» ⁶Kɔ Yesu ɔɲkɔ kɔ
ɲa. Ʋanabolɛnɛ fɛ kəlɔ ka
wəsɔdar, kɔ wəsɔdar osom
anapa ɔn kəkɔ-loku kɔ: «Wəbɛ
ta mətərəsnɛ, bawo isɔtɔ fɛ
dofum ndɛ pəmar'am kəbɛrɛ
kəlɔ kem mə. ⁷Itɔ ɔsɔɲɛ ntɛ
ina sərka intɔna-kɔ nnɔ məyi
mə. Mba məlɔku tolɔku tin,
wəcar kem pətamnɛ. ⁸Bawo
ina wəkawɛ yati abɛ'em ɲɔ
iyi dəntɔf, k'ina sɔ iyɔ asɔdar
alɔma aɲɛ ɲay'im dəntɔf
mə. Nwɛ iɲkule fɔ məkɔ mə,
wəkayɪ ɔɲkɔ, k'ilɔku wəkɔ
fɔ mader-ɛ, wəkayɪ ender.
K'ilɔku wəcar kem fɔ məyɔ

† 6:44 f. = «figue» § 6:44 Pokom mpɛ ponkom nde Yisrayel, pi pəkɔ aɲfɔc kəsɔtɔ
member mɛnɛ aɲwɛ «wɛɲ» mə.

nte-ε, ɔɲɔ ti.» ⁹ Nte Yesu ene moloku maməkə mə, kə teta wəsədar nwe tenɕiyane kə. K'ɛɲkafələ, k'ɛntɛfərne afum akə ɲanacəmə kə darəɲ mə, k'oloku: «Ic-lok'un, ali nde Yisrayel inanəɲk fɛ kəlan pəmə kanke!» ¹⁰ Kə asom a wəsədar nwe, ɲalukus ndəron. Kə ɲabəp wəcar nwe ɛnatə-tamne mə, pətamne keɲ.

Yesu kətimi kən wəfi

¹¹ Nte telip mə, k'ɔɲkə dare nde aɲc-we Nayin mə. Atəkəs ɔn kə afum alarəm ɲanasol kə nkən kəkə. ¹² Nte ɲalətərne kəberɛ ka dare mə, kə ɲambəpene kə afum ɲaɲc-kekəre fum wəfi dəkəwup, mba fum nwe sona gboɲ sɔ kere ɛnakom kə; wos pəfi sɔ. Afum alarəm a dare dadəkə ɲaɲc-kekəre wəfi wəkəkə dəkəwup. ¹³ Kə Yesu ɛnəɲk wəran nwe, k'ɔyɔne kə nənəfər, k'oloku kə: «Ta məbok!» ¹⁴ Kə Yesu ɔɲcɔɲne k'ɔɲgbuɲene kankeɾa ka wəfi. Aɲe ɲanatəmpər kə mə ɲaɲcəmə. Kə Yesu oloku: «Wətemp, ina olok'əm: Məyɛfɛ!» ¹⁵ Kə wəfi ɛyɛfɛ k'ɛnde, k'ɔɲcop kəlok-loku. Kə Yesu olukse wəfi nwe kere. ¹⁶ Kə fəp fənese; kə ɲayɛfɛ **kəcam debeki** da Kanu, ɲac-loku: «Wədəɲk wəka Kanu wəpɔɲ ɛyɛfɛ su daco! Kə Kanu kənder kəmar afum ɔn!» ¹⁷ Kə tɔyɔ ta Yesu tatəkə tesam atəf ɲa Yude fəp, kəbəp ka sədare səkə sənkel Yude mə.

Asom a Aɲnabi Saɲ (Mt 11:2-19)

¹⁸ Kə acəpse a Saɲ darəɲ ɲaɲkə ɲaloku kə mes maməkə fəp. Kə Saɲ ewe acəpse ɔn darəɲ daco afum mɛrəɲ, ¹⁹ k'osom ɲa kəkə-yif Wəbe Yesu kə pəyɔne nkən ɔyɔne nwe eyi kəder mə ba, ka pəmar pakar wələma? ²⁰ Nte ɲambəp kə mə, kə afum aɲe ɲaloku kə: «Saɲ wəgbət afum dərɔmun osom su kədeyif'əm: «Məna ɔyɔne, nwe eyi kəder mə ba, ka pəmar səkar wələma?»» ²¹ Afum akəkə anasom mə ɲaɲkə ɲabəp Yesu pəc-taməs docu da atətamne alarəm, lanyiru, aɲe yɔɲk yeɛc yeɲcəmə darəɲ mə, k'ɔsɔɲe atənəɲk alarəm kənəɲk. ²² Kə Yesu oloku ɲa: «Nəkə nəloku Saɲ təkə nənəɲk kə təkə nane mə:

Atənəɲk ɲanəɲk, atorər ɲaɲkət,

k'asəkəs aka sen, atəne ɲane, aɲe ɲatime, andəɲk toloku tətət nno atəyɔ daka ɲayi mə.

²³ Pəbət nwe tetem təntədesəɲe kəlonɛ* mə!»

²⁴ Nte asom a Saɲ aɲe ɲaɲkə mə, kə Yesu ɛyɛfɛ kəloku afum teta Saɲ pəc-yif: «Ake nənəkə kəməməɲ nde dətəgbere-ε? Awo nɲe afef ɲeyikəc mə ba? ²⁵ Mba ake nənəkə ɔɲ kəməməɲ di-ε, fum wəberne duma dətət? Mba abərne suma sətət, ɲayi pətət disre ɲande wələ wa abe disre. ²⁶ Ake nənəkə ɔɲ kəməməɲ-ε, wədəɲk wəka Kanu-ε? Ey, ic-lok'un, Saɲ entese pətəs wədəɲk wəka Kanu. ²⁷ Nkən

* 7:23 kəsələ

ɔyɔnɛ nwe yecicəs yecempi
yoloku tetən mə:

Isak wəsom pəy'im kirin
pəkə-cepəs dɔpɔ dam fər yam
kirin. »†

28 Kɔ Yesu oloku: «Ic-lok'un,
anɛ aran ɲan̄kom mə fəp, ali
wəkin eyi fɛ nwe ɛn̄cepər
San̄ mə. Mba nwe ɛfɛtɛ nde
dɛbɛ da Kanu mə, ɔyɔnɛ nwe
ɛn̄cepər San̄ mə. 29 Afum anɛ
ɲanane kɔ kəlok-loku mə fəp,
kəbər awerəs dut, kɔ ɲawosɛ
dolompu da Kanu; ti disrɛ
kɔ ɲawosɛ a San̄ pəgbət ɲa
dərɔmun; 30 mba aFarisi kɔ
atəksɛ a sariyɛ ɲanawosɛ fɛ
ntɛ Kanu kənafanɛ ɲa mə,
kɔ ɲafati a San̄ pəgbət ɲa
dərɔmun. 31 Anɔ indetubcɛnɛ
afum a dɛtɛmp dandɛ-ɛ?
Anɔ ɔ ɲawurɛnɛ-ɛ? 32 Anɛ ɲɔ
ɲawurɛnɛ: ɲawurɛnɛ awut
anɛ ɲandɛ kəfo nkɛ afum fəp
ɲambəpsɛnɛ mə, a ɲac-wenɛnɛ
kəkɔ-loku:

«Səfulanɛ nu aluk, kɔ
nəntəpisɛ!

Kɔ səlɛn̄sɛ nu mɛlɛn̄
ma defi, kɔ nəntəbok.»

33 Bawo ntɛ San̄ wəgbət afum
dərɔmun ɛnader mə, ɔɲc-səm
fɛ kəcom, ɔɲc-mun fɛ member,
kɔ nəloku: «Wəka ɲɔɲk ɲɛlɛc
ɔfɔ!» 34 Kɔ Wan ka fum endɛr,
pəc-səm kəcom pəc-mun
member kɔ nəloku: «Wəɛlɛk
kɔ wəcis ɔfɔ, wanapa ka
abaɲəs dut k'aciya!» 35 Mba
awut a kəcərə pətət ɲawosɛ
dolompu da ki.»

*Yesu nde kəbɔ ka Simən̄
wəFarisi*

36 Kɔ wəFarisi wəlɔma
ewe Yesu kəkɔ-di yeri kɔ

nkən. Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ nde
kəbɔ ka wəFarisi wəkakɔ,
k'ɔɲkɔ pəndɛ amɛsa kirin.

37 Wəran wəciya wəlɔma
ɛnayi dare dadəkɔ, ntɛ ene
a Yesu ɔɲkɔ nde kəbɔ ka
wəFarisi nwe mə, k'ɛlɛk təkɔ-
bɔ pətət pɛlarɛ labundɛ, 38 kɔ
wəran nwe ɔɲkɔ pəcəmɛ Yesu
kumunt darən̄ pəsumpər kɔ
wəcək. K'ɛyɛfɛ kəbok pəc-
can̄kəsɛ mɛɲcər mən̄ wəcək
wa Yesu, k'ɛfɛɲətɛ wəcək
wa Yesu cəfon cən̄, pəc-cup
wi, pəc-lɔɲsər wi labundɛ.

39 Ntɛ wəFarisi nwe ɛnawɛ
Yesu nde ndərən̄, ɛnəɲk
tatəkɔ mə, k'olokunɛ dɛbəkɛc:
«Fum wəkawɛ ɔɲyɔnɛ wədəɲk
wəka Kanu-ɛ, k'ɛɲcərə
wəran nwe ɔɲgbunɛnɛ kɔ
mə, fum nwe ɔyɔnɛ mə—
Wəran wəciya.» 40 Kɔ

Yesu ɛlɛk moloku, k'oloku:
«Simən̄, iyɔ toloku tɔlɔma
tolok'əm.» Kɔ Simən̄ oloku
kɔ: «Məlok'im ti, Wətəksɛ.»

41 «Wəbəs-bəsər wəlɔma afum
mɛrən̄ ɲanatəmpərə dɛbɛ:
Wəkin nwe pətəmpərə kɔ
gbɛti mɛɲcəmbəl masar
kəcəmət (500); kɔ wəka mɛrən̄
pətəmpərə kɔ mɛɲcəmbəl
50.

42 Mba ntɛ wəbəs-
bəsər nwe ɛnəɲk fɔ alɛkər ɔn̄
səbɛ ɲayɔ fɛ gbɛti bolukɛ
kɔ mə, k'ɛɲaɲnɛnɛ mɛrən̄
maɲan fəp. Akakɔ mɛrən̄ anɔ
ɛndɛnan̄kanɛ kəbətər kɔ pətəs
wəkɔ-ɛ?» 43 Kɔ Simən̄ oloku
kɔ: «Pəwuren'em, a wəkɔ
ɛnatəmpərə kɔ gbɛti bɛlarəm
mə.» Kɔ Yesu oloku kɔ: «Gbɛs,
məloku kan̄cɛl!» 44 Kɔ Yesu

ɛɲkafɛlɛ k'ɛntɛfərɛnɛ wəran

nwɛ, k'oloku Simɔŋ: «Mənəŋk wəran nwɛ? Imberɛna nnɔ kəlɔ kam mba məsɔŋna f'em domun ibikɛnɛ wɛcək; mba nkɔn ɛŋcəŋkəsɛ wɛcək wem mɛŋcər mɔn, k'ɛfɛŋtɛ wi cəfon cɔn. ⁴⁵ Məŋcupna f'em, mba nkɔn kəyɛfɛ ntɛ imberɛna nnɔ mɔ, a k'ɔŋcɔp kəcupəs'im wɛcək mɔ, haŋ ndɛkəl itɔ eyi kəyɔ. ⁴⁶ Məsopna f'em moro dərɔmp,† mba wəran wəkawɛ osop'im labundɛ dəwɛcək. ⁴⁷ Itɔ ɔsɔŋɛ ntɛ intam kəlɔk'əm fɔ, kiciya kəlarəm nkɛ ɛŋciya mɔ, aŋaŋnɛnɛ kɔ ki, bawo nkɔn ɔmbɔtər pənaŋkanɛ. Məna nwɛ aŋaŋnɛnɛ pipic mɔ, pipic pɔ məmbɔtər.» ⁴⁸ Kɔ Yesu oloku wəran nwɛ: «Aŋaŋnɛn'am kiciya kam.» ⁴⁹ Afum aŋɛ ŋanandɛ amɛsa kirɪŋ kɔ nkɔn mɔ, ŋaŋcɔp kəc-ɔkɔnɛ dəbəkɛ: «Aŋɔ ɔfɔ wəkawɛ ɛŋaŋnɛnɛ ali kiciya mɔ?» ⁵⁰ Mba kɔ Yesu oloku wəran: «Kəlɔŋ kam kəyac'əm, məkɔnɛ abəkɛc ŋɔforu.

8

Aran aŋɛ ŋaŋsol kɔ Yesu mɔ

¹ Ntɛ tɛyɛfɛ dɛnda mɔ, kɔ Yesu endɛ pəc-kɔt sɛdare; pəc-kawandi pəc-dəŋk moloku mɔtɔt ma **dɛbɛ da Kanu**. Ŋasol kɔ Asom ɔn wəcɔ kɔ mɛrɛŋ, ² kəbɛrɛnɛ ka aran alɔma aŋɛ ɛnataməs docu da dis kɔ da yɔŋk yɛlɛc mɔ: Mari wəkɔ aŋc-we «Wəka Makdala» mɔ, nwɛ anabɛlɔs yɔŋk yɛlɛc camət-mɛrɛŋ mɔ; ³ Yohanna (wəran ka Cusa, wəɔlompəs ka

mes ma kəlɔ disrɛ ka Herodu), Susan kɔ aran alarəm alɔma aŋɛ ŋaŋc-wurɛ daka danjan kəmar ka Yesu kɔ Asom ɔn mɔ.

Capafɔ ca wəbɔf

(Mt 13:1-9; Mk 4:1-9)

⁴ Kɔ afum alarəm ayɛfɛ sɛdare səlɔma ŋamɛpənɛ kɔ. Kɔ Yesu oloku capafɔ ncɛ: ⁵ «Ntɛ wəbɔf ɔwur kəkɔ-gbal malɔ mɔn mɔ, eyi kəgbal malɔ kɔ mɛŋgbɛn mɔlɔma mɛntɛmpɛnɛ dɔpɔ. Afum ŋac-nas-nas mi, kɔ gbaŋa yɔsɔm mi fəp. ⁶ Kɔ mɛŋgbɛn mɔlɔma mɛntɛmpɛnɛ dəmasar; ntɛ mompon mɔ, kɔ mowos, bawo mɛnayɔ fɛ pədɛm. ⁷ Kɔ mɛŋgbɛn mɔlɔma mɛntɛmpɛnɛ dəbɛŋk, kɔ bɛŋk yompon kɔ mɛŋgbɛn maməkɔ kɔ yɛntasərɛnɛ mi. ⁸ Kɔ mɛŋgbɛn mɔlɔma mɛntɛmpɛnɛ antɔf ŋɔtɔt kəron. Ntɛ maməkɔ mompon mɔ, kɔ yɔŋkoməs; kɔ popon mpɛ o mpɛ pɔŋkom mɛŋgbɛn tasar tin (100).» Yesu ɔŋc-loku toloku tatəkɔ, pəc-gbɛŋɛ: «Məna nwɛ mɛŋyɔ ləŋəs mɛc-ne mɔ, mɛcəŋkəl!»

Ta ake tɔ Yesu ɔŋc-lokɛ capafɔ-ɛ?

(Mt 13:10-17; Mk 4:10-12)

⁹ Kɔ acɛpsɛ ɔn darɛŋ ŋayif kɔ ntɛ capafɔ cacəkɔ cəlɔku mɔ. ¹⁰ K'oloku: «Nəna ŋɔ asɔŋ kəcərə mɛgbɔpənɛ ma **dɛbɛ da Kanu**; kɔ akɔ dɛcapafɔ aloku ŋa ti, mba:

«Ŋagbətɛnɛ kɔ ŋantɔ kəc-nəŋk; kɔ ŋaŋcəŋkəl ta ŋaŋne-ɛ.»

† 7:46 Aka Yisrayel moro mɔ ŋaŋc-sop acikɛra aŋan alɛl

Yesu kaloku tedisre ta capafɔ ca wabɔf

¹¹ «Tedisre ta capafɔ canɔe tentɛ: Defet, toloku ta Kanu tɔ. ¹² Mɛngben mme mentempene dɔpɔ daco mɔ, mi mɔyɔne afum anɛ naɲne mɔ; ɲɔɲk ɲɛlɛc ɲeder ɲeliɲ ɲa dɔbɛkɛc toloku ta Kanu tɔkɔ enane mɔ, nte tɔɲsɔɲɛ payaməsər ɲa kɛlan ɲkɛ kɛntam kɛyac ɲa mɔ. ¹³ Mɛngben mɔkɔ meyi dɔmasar mɔ, afum ɲɔ, anɛ ɲaɲc-kɔna-ne toloku ta Kanu, pɛbɔt ɲa mɔ. Mba ɲayɔ fɛ ntentɛl,* ɲalan tɛm tɔlɔma, kɔ tɛm teyenki tender ɲa-ɛ, ɲasak. ¹⁴ Mɛngben mme mentempene dɔbɛɲk mɔ, mi mɔyɔne afum anɛ ɲaɲcɛɲkɛl moloku ma Kanu, kɔ ɲalasərne mes mɔpɔɲ mme mentasərne ɲa mɔ: Mɛcɛm-cɛmne melarɛm, kəsɔtɔ ka daka kɔ mɛfan mobotu ma doru, ɲa ɲafɔsɔɲ yokom yololu. ¹⁵ Mɛngben mme meyi antɔf ɲɔtɔt mɔ, afum ɲɔ, anɛ ɲaɲcɛɲkɛl toloku abɛkɛc ɲɔtɔt ɲosoku, ɲamɛɲkərne ti, ɲacɛmɛ ti darɛɲ mɔ, ɲa ɲaɲsɔɲ yokom yɔtɔt.»

Capafɔ ca lamp
(Mk 4:21-25)

¹⁶ «Nwɛ o nwɛ ɔfɔmot lamp a pɛkufun di kalɔɲi, ɔfɔsɔ-bɛrsɛne di kɛfɛɲc dɛntɔf; mba endɛt di kɛdɛt dɛm, nte tɔɲsɔɲɛ anɛ ɲamɛrɛ dukɔlɔ mɔ, ɲanɛɲkne pɔwanɲkɛra. ¹⁷ Mpɛ o mpɛ pɛmɛɲkɛne, antam pi kɛnɛɲk. Nte o nte tɔɲgbɔpɛne mɔ, antam ti kɛcɛrɛ, towur tɛfɛntɛrɛ

pɔwanɲkɛra. ¹⁸ Nɛkɛmbərne tɔkɔ nɛɲcɛɲkɛl mɔ; bawo andekɔ-bɛrɛne akɔ ɲayɔ mɔ; pabelɛr akɔ ɲantɔyɔ mɔ ali pɔkɔ ɲaɲgbɛkɛr mɛra kɛyɔne paɲan mɔ.»

Iya kɔ awɛɲc a Yesu
(Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)

¹⁹ Kɔ iya ka Yesu kɔ awɛɲc ɔɲ ɲander ɲabɔp kɔ, mba ɲaɲc-tam fɛ kɛlɔtərne kɔ nte afum ɲala mɔ. ²⁰ K'ɲɛkɔ paloku kɔ ti: «Iya kam kɔ awɛɲc'ɔm ɲaɲa ɲayi nde doru, mɛn' ɔ ɲafan kɛnɛɲk.» ²¹ Kɔ Yesu oloku: «Iya kem kɔ awɛɲc'im ɲaɲa, ɲayɔne anɛ ɲaɲcɛɲkɛl toloku ta Kanu ɲacɛmɛ sɔ ti darɛɲ mɔ.»

Yesu kɛcɛmbərɛs kɛn afɛf ɲɔpɔɲ
(Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)

²² Dɔsɔk dɔlɔma kɔ Yesu ɛmbɛkɛ debil kɔ acɛpsɛ ɔɲ darɛɲ. K'oloku ɲa: «Pacali ntende kɛba mokuru.» Kɔ ɲaɲkɔ. ²³ ɲayi kɛcali, kɔ Yesu endirɛrne. Kɔ afɛf ɲɔpɔɲ ɲɛyɛfɛ kɛwɜr dɛkɛba kɔ abil ɲɛfan kɛkalɛ, kɔ ɲayi dɔpɔwɛy-wɛy. ²⁴ Kɔ acɛpsɛ ɔɲ darɛɲ ɲander ɲatimi kɔ, ɲac-kulɛ-kulɛ: «Wɛtɛksɛ! Wɛtɛksɛ! Kɛfi kɔ sɛnder!» Nte entime mɔ, k'ɛyɛfɛ kɛgbɛɲ-gbɛɲɛr afɛf, kɔ yam yɔpɔɲ yɔkɔ yɛnayɛfɛ mɔ, kɔ yɛsak few. Kɔ pɛyɔ yɛɲ, ali tes aɲc-ne fɛ sɔ. ²⁵ Kɔ Yesu eyif ɲa: «Deke kɛlan konu kɛyi-ɛ?» Nte ɲanɛsɛ a kɔ cusu cɔwos ɲa mɔ, kɔ ɲayifɛnɛ: «Anɔ ɔfɔ wɛkawɛ? Wɛkawɛ ɛɲgbɛɲ-gbɛɲɛr ali afɛf kɔ yam, yɛcɛmɛ sɔ tɛfan tɔɲ darɛɲ!»

* 8:13 «kɛntentɛl», «ntentɛl» = «kɛcɛɲc», «ɲcɛɲc»

*Yesu katamās ka fum nwe
yōŋk yełec yenacāme darəŋ mō
(Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)*

²⁶ Kō Yesu ōŋkō pānāŋk yecic
yōlōma nde atōf ŋa Kadara,
nde pāntefārene kō Kalile
mō. ²⁷ Nte Yesu ontor dāntōf
mō, k'ēnāŋk fum wālōma
wāka dare dadōkō fōr yōn
kirin, nwe yōŋk yełec yelārēm
yenacāme darəŋ mō. Kāyefe
nte pānawon mō, ēŋc-berne
fe duma, enayō fe kālō kāyi,
mēne pāyi nde aŋwupene mō.
²⁸ Nte fum nwe enāŋk Yesu
mō, kō ŋōŋk ŋełec ŋōsōŋe
kō kākule-kule, k'entēmpene
Yesu wēcāk dāntōf, k'oloku
pāpōŋ: «Cāke cō māfāŋər'im-
ē, Yesu, Wan ka Kanu Wābe
wāka dareŋc? Iletsen'am
ta mātōrās'im!» ²⁹ Bawo
Yesu ōŋc-loku ŋōŋk ŋełec ŋŋe
ŋenabere fum wākakō dāris
pāwon mō kāwūr. Gbekce
yō aŋc-kotārene fum wākawē
dākēcāk kō afēc ŋōpōŋ, mba
ōŋc-copu gbekce yayōkō, ŋōŋk
ŋełec ŋōsolē kō ŋekekāre nde
dātēgbere. ³⁰ Kō Yesu eyif kō:
«Cāke cō aŋw'am-ē?» Kō fum
nwe oloku Yesu: «Ina aŋwe
«Pēlārēm».» Bawo yōŋk yełec
yelārēm yenacāme kō darəŋ.
³¹ Kō yōŋk yełec nye yeletsene
Yesu kāsak yi, ta pāsōŋe yi
kāwūr yōkō dāpēcua. ³² Awa,
ŋanabolene fe sōp yelārēm
yōlōma nye yōŋc-sōmāt dādo
tōrō kārōŋ mō. Kō yōŋk
yełec yontola Yesu kāwose
ka kābere ka dāsōp nye, kō
Yesu owose yi. ³³ Kō yōŋk
yełec yolukus fum nwe dāris,
kō yōŋkō yēmbere dāsōp. Kō
sōp nye fāp yontor kāyefe

dātōrō, kō yōŋkō yotor dākāba,
kō yēŋgbātase, kō yefis-fis
fāp. ³⁴ Nte afum aŋe ŋaŋc-
kek sōp nye ŋanāŋk ti mō, kō
ŋayekse kō ŋaŋkō ŋaloku ti
dare dāŋan kō aka sādare
sākāsāk. ³⁵ Kō afum ŋander
kāmōmān tōkō tēnacepār di
mō. Kō ŋander nnō Yesu
eyi mō, kō ŋambāp fum
wākō yōŋk yełec yēnalukus
darəŋ mō, pānde Yesu dāntōf,
pāberne yamos pāc-yō mes
bel-bel, kō afum aŋe ŋanader
kāmōmān mō ŋanesē. ³⁶ Afum
akō ŋananāŋk mes māmōkō
mēnacepār mō, ŋalōmār akō
ŋanader kāmōmān tōkō anayac
kō mō. ³⁷ Kō afum a atōf
ŋa Kadara fāp ŋaloku Yesu a
pāyefe ndaraŋan pākō, bawo
ŋananaŋkanē kānesē. Kō Yesu
ēmbere debil k'olukus. ³⁸ Fum
wākō Yesu ēnalukse yōŋk yełec
darəŋ mō, ēletsene Yesu a
pātām kāce kō pāyi kō dāntōf.
Mba kō Yesu ombupāre kō
pāc-loku: ³⁹ «Mēlukus nnō
ndaram. Mākō mēc-loku
afum tōkō Kanu kāyōn'am mō
fāp.» Kō fum nwe ōŋkō pēloku
dare disre fāp mes mākō Yesu
enayōne kō mō.

*Wan wəran wəka Sayirus,
kə wəran wəkə enagbuŋene
yamos ya Yesu mō*

(Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

⁴⁰ Yesu kēlukus kōn, kō
afum ŋaŋkō ŋafayne kō,
bawo fāp fāŋc-kar kō. ⁴¹ Kō
fum wālōma, pāc-we kō
Sayirus, nwe enayōne wābe
wāka **dākēcāpās** mō, owur
nde pāc-der. Kō Sayirus
ēfāntāre dāntōf, k'osumpār
Yesu wēcāk, pāc-letsene kō

kəwose kəder ka kəlo kən.
 42 Bawo enayɔ wan wəran
 wəkin gbɔŋ, nwe enasoto
 meren wəco kə mɛrəŋ mə,
 pəc-fi. Nte eyefe kəkə mə, kə
 kənay kəmɛpnɛ kə haŋ ɲac-
 yaməsər kə kaŋəsəm. 43 Wəran
 wəloma enayi di, wəkakə pəc-
 yak kəyefe ka meren wəco
 kə mɛrəŋ ta pəŋcəmbərəs-ɛ.
 Wəran nwe enabɛrsɛ daka
 dən fəp nnə atən cəl ɲayi
 mə, nte tɔŋsɔŋɛ pataməs kə
 mə. Mba ali fum enatam
 fɛ kətaməs kə. 44 Kə wəran
 nwe ɔlətərnɛ Yesu tadarəŋ,
 k'ɔŋgbuɲɛnɛ dobol da duma
 dən. Gbəŋcana babəkə kə
 kəwur mecir kaŋkə kənayi
 kə mə kəsakɛ. 45 Kə Yesu
 eyif: «Anɔ ogbuɲɛn'em-ɛ?»
 Nte afum fəp ɲambupərə ti
 mə, kə Piyer oloku: «Wətəksɛ
 afum ɲaŋkɛl'əm waca nwe
 fəp!» 46 Kə Yesu oloku:
 «Fum wəloma ɔŋgbuɲɛn'em,
 bawo ɲɛcərə a fənəntər fəloma
 fəwur'im dərɪs.» 47 Nte
 wəran nwe ɛŋcərə a Yesu
 ɛŋcərə fə fum ɔŋgbuɲɛnɛ
 kə mə, k'ender pəc-yikcɛ,
 k'entɛmpɛnɛ Yesu wɛcək
 dəntɔf. K'oloku afum fəp
 fər kirɪŋ tes təkə tɛnasɔŋɛ
 kə kəgbuɲɛnɛ ka duma da
 Yesu mə, kə təkə docu dən
 dənatamnɛ gbəŋcana babəkə
 mə. 48 Kə Yesu oloku kə: «Wan
 kem, kəlan kam kəyac'əm,
 makənɛ abəkɛc ɲoforu.»

49 Yesu eyi kəlɔk-loku
 kaŋkə, kə fum wəloma ender
 kəyefe ka ndena wəbɛ ka
dəkəcəpəs da dare, k'ender
 pəlɔku: «Wan kam efi, ali
 mənətrəs fɛ sɔ wətəksɛ kəkə
 di.» 50 Mba Yesu enane

fum nwe kəlɔku ka wəbɛ
 wəka **dəkəcəpəs** defi da wan
 kən, k'oloku wəbɛ nwe: «Ta
 mənɛsɛ! Məlan gbəcərəm,
 wan kam ɛntamnɛ.» 51 Nte
 ɲalukus dɛkɛr mə, Yesu owosɛ
 fɛ fum kəbɛrɛ kə nkən mɛnɛ
 Piyer, Saŋ, Sak, wan wəran
 nwe kas kə kɛrɛ gbəcərəm,
 ɲə enawosɛ kəbɛrɛ nnə wan
 wəran wəfi nwe eyi mə. 52 Kə
 afum fəp ɲambok ɲac-ləm
 pəcuɪ paŋan tɛtən. Kə Yesu
 oloku: «Ta nəbok! Efi fɛ,
 kədɪrɛ k'ɛndɛ.» 53 Kə afum
 ɲayɛfɛ kəsɛlər Yesu, bawo
 afum aŋɛ ɲanacərə a wan
 wəran nwe efi. 54 Kə Yesu
 osumpər wan wəran nwe
 kəca, k'olokɛ dim dɔpɔŋ:
 «Wəyɛcərə, məyɛfɛ!» 55 Kə am-
 ɛra ɲən ɲender kə, gbəŋcana
 babəkə k'eyɛfɛ, kə Yesu oloku
 a pasəŋ kə yeri. 56 Kə cusu
 cəwos akombərə aka wan
 wəran nwe, kə Yesu oloku ɲa
 a ta ɲaləmər nwe o nwe nte
 tɛŋcɛpər mə.

9

*Yesu osom acɛpsɛ ɔn darəŋ
 wəco kə mɛrəŋ*

(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

1 Kə Yesu ewe Asom ɔn
 aŋɛ wəco kə mɛrəŋ, k'ɔsəŋ ɲa
 fənəntər kə kətam ka kəbɛləs
 yɔŋk yɛlɛc fəp, kələkɛnɛ kətam
 ka kətaməs ka docu. 2 Kə Yesu
 osom ɲa kəkə-dəŋk **dɛbɛ da**
Kanu, kə kətaməs ka docu.
 3 K'oloku ɲa: «Ta nətəmpərənɛ
 daka o daka teta dɔpɔ, ta
 nətəmpər togbo, ta nətəmpər
 tɔləba, ta nətəmpər tocom, ta
 nətəmpər pəsəm, ta nwe o
 nwe pətəmpər suma mɛrəŋ.
 4 Nnə o nnə aŋkə-baŋ'un
 waca mɛrəŋ mə, nəyi di, difo

nāndekɔ-wur a nāsumpār dɔpɔ donu kəkɔ. ⁵ Nnɔ o nnɔ afum n̄antəkɔ-wos'on k̄ayi mɔ, kɔ nāndewur dare dadɔkɔ-ɛ, nəkɔŋ-kɔŋ wɛcək wonu, itɔ endeyɔnɛ sede nnɔ n̄ayi mɔ. ⁶ Kɔ asom aŋɛ n̄awur n̄ac-kɔt sɔdare; n̄ac-d̄aŋk toloku tɔtɔt ta Kanu, n̄ac-taməs acuy mofɔ fɛp.

Pɔciyanɛ pa Herodu

(Mt 14:1-12; Mk 6:14-29)

⁷ Ntɛ Alkaly Herodu ene mes mmɛ mɛŋc-cɛpār mɔ, kɔ p̄aŋciyanɛ kɔ. Bawo alɔma n̄aŋc-loku a Saŋ entimɛ afi daco; ⁸ alɔma n̄ac-loku, a Eliya eder, alɔma n̄ac-loku, a wɔd̄aŋk wɔka Kanu wɔcɔkɔ-cɔkɔ wɔlɔma oluksɛrɛ sɔ kɔder. ⁹ Kɔ Herodu nkɔn oloku: «Inagbinti Saŋ domp! Anɔ ɔyɔnɛ fum wɔkawɛ aŋloku tetɔn mɔ-ɛ?» Kɔ Herodu ɛfaŋ kən̄aŋk kɔ.

Yesu k̄asɔŋɛ ka afum wul kɔcamɔt (5000) k̄anɛmbɔrɛ
(Mt 14:13-21; Mk 6:30-34; Saŋ 6:1-14)

¹⁰ Kɔ asom n̄ander n̄alukɛ Yesu tɔkɔ n̄anayɔ mɔ fɛp. Kɔ Yesu ɛlɛk n̄a kɔ n̄awurnɛ k̄asɔk, ntende dare da Bɛtsayida. ¹¹ Kɔ afum n̄aŋcɔrɛ k̄awur k̄aŋan kɔ n̄aŋcɛpɛ n̄a darɔŋ. Kɔ Yesu owosɛ n̄a kɔder, k'ɔŋkɔ p̄ac-loku n̄a teta **dɛbɛ da Kanu**, k'ɛntaməs sɔ aŋɛ n̄anato-tamɛ mɔ. ¹² Ntɛ dec dɛyɛfɛ k̄akalɛ mɔ, kɔ Asom ɔn n̄alɔtɔrɛ kɔ n̄ac-loku: «M̄ayɔ ɔŋ m̄asak afum akanɛ n̄akɔ n̄atɛn d̄akɔdirɛ kɔ yeri ndɛ sɔdare n̄sɛ s̄aŋkɛl nnɔ mɔ; bawo d̄atɛgbɛrɛ

ayi wɔkawɛ.» ¹³ Kɔ Yesu oloku n̄a: «N̄ana n̄asɔŋ n̄a yeri.» Kɔ Asom ɔn n̄aloku kɔ: «Cɔcom kɔcamɔt kɔ lop m̄erɔŋ gbɛcɛrɛm yɔ s̄ayɔ, m̄afan ɔŋ a s̄akɔ s̄awayɛ k̄anay k̄aŋkɛ yeri ba?» ¹⁴ Mba afum aŋɛ n̄aŋc-bɔp afum wul kɔcamɔt (5000). Kɔ Yesu oloku Asom ɔn: «N̄ayɔ n̄a n̄alonkane afum 50-50.» ¹⁵ Kɔ asom ɔn n̄ayɔ tɔkɔ Yesu ɛnaloku n̄a k̄ayɔ mɔ, kɔ n̄andəs n̄a fɛp. ¹⁶ Kɔ Yesu ɛlɛk cɔcom n̄cɛ kɔcamɔt kɔ lop nyɛ m̄erɔŋ, k'eyɛkti fɔr darenɔ, k'ontolanɛ yeri nyɛ nnɔ Kanu k̄ayi mɔ. Kɔ tɛyɛfɛ d̄anda k'ɛntipi yeri nyɛ a k'ɛndesɔŋəs yi acɛpɛ a n̄ayerəs k̄anay k̄aŋkɔ. ¹⁷ Kɔ afum akakɔ fɛp n̄andi yeri nyɛ kɔ n̄anɛmbɔrɛ. Ntɛ anawɛtəs yeri yɛlɔpəs nyɛ mɔ, yɛnayɔ cɔfala wɔcɔ kɔ m̄erɔŋ.

Piyɛr oloku a Yesu ɔyɔnɛ n̄wɛ Kanu k̄ayɛk-yɛk mɔ

(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)

¹⁸ Dɔsɔk dɔlɔma Yesu **p̄ac-lok-lokɔr Kanu** taciŋa, acɛpɛ ɔn darɔŋ n̄alonkane kɔ k̄asɔk. Kɔ Yesu eyif n̄a: «Toloku ta afum, anɔ iyɔnɛ-ɛ?» ¹⁹ K'acɛpɛ ɔn darɔŋ n̄aloku kɔ: «Ntɛ alɔma n̄aloku mɔ, a Saŋ wɔgbɔt afum d̄aromun m̄ayɔnɛ, k'alɔma n̄aloku a Eliya m̄ayɔnɛ; alɔma a wɔd̄aŋk wɔka Kanu wɔcɔkɔ-cɔkɔ wɔlɔma ɔ m̄ayɔnɛ n̄wɛ ɛyɛfɛ afi daco mɔ.» ²⁰ Kɔ Yesu eyif n̄a sɔ: «Kɔ c̄akɛ cɔ n̄ana n̄aŋcɛm-cɛmnɛn'em k̄ayɔnɛ-ɛ?» Kɔ Piyɛr oloku Yesu: «W̄ayɛk-yɛk wɔka Kanu m̄ayɔnɛ.»

Yesu kacam defi dān kō
kadeyefē kōn afi daco

(Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)

²¹ Kō Yesu entin-tin nja
kacan̄kē ti, ta njaloku ti fum o
fum. ²² K'ōnōcār a pēnamar
dis dōlōl Wan ka fum bel-bel;
abeki, alon̄nē apōn kō atākse
sariyē nabelās kō; padif kō;
pāyefē defi tataka tōn ta maas.

²³ K'oloku afum fāp nte: «Kō
fum ēfan̄ kēcēps'em-ē, wākayi
pāsak kēcēm-cēmne tetōn ta
sārka, wākayi pāwosē kēsak
mēfan̄ mōn pāwosē kātōrō han̄
pāfi * dōsōk o dōsōk, pācām'em
darān̄. ²⁴ Bawō, nwe o nwe
ēfan̄ kāyac kāyi doru kōn mō,
kānsalpār kō; mba nwe o nwe
ō kiya kōn doru kāsālpār kō
tetem mō, ēyac ki. ²⁵ Ake tōyō
fum kēsōtō kōn doru dandē
fāp-ē, kō pāyōnē fō wākayi
eyi kēgbālōnē kō pāyōnē fē ti
wākayi pāc-lāsārne-ē? ²⁶ Nwe
o nwe ēlapār'n'em kō moloku
mem, Wan ka fum endekō-
sōdāmne-wose kāyac mōna
wākayi k'endeder **pāmōt pa
pālēl pa dēbē** da Papa-ē,
kō mēlēkēē mecēmpi. ²⁷ Ic-
loku nu kan̄ce: Afum akin
akin n̄ayi nno kōfō kan̄kē an̄e
n̄antōdewak defi ta n̄antanān̄k
dēbē da Kanu mō.»

*Piyer, Sañ kō Sak n̄anān̄k
Yesu pāyi pāmōtu pa debeki da
Kanu disrē*

(Mt 17:1-8; Mk 9:2-8)

²⁸ Nte Yesu oloku moloku
mamōkō mō, kō mata camēt-
maas mēncēpār, k'ēlēk Piyer,
Sañ kō Sak, kō n̄ampe tōrō
kēron̄ **kākō-lok-lokār Kanu**.

²⁹ Yesu eyi kēsali, kō kēro
kōn kēsākpār, kō yamos yōn
yēnan̄kanē kāferē yoc-motār-
motār. ³⁰ Pāwōn fē kō afum
mērān̄ n̄ayefē kēlok-loku kō
nkōn: Musa kō Eliya n̄anayi,
³¹ an̄e an̄c-nān̄k **pāmōt pa
pālēl** pa debeki da Kanu
disrē mō. N̄ac-loku Yesu kākō
kōn nkē kan̄kōyi Yerusalem
mō. ³² Tetān̄nē Piyer k'asol
ōn n̄ac-dire pāpōn̄; nte n̄antime
mō, kō n̄anān̄k Yesu pāmōt
pa debeki da Kanu disrē, kō
afum mērān̄ akō n̄anacāmē kō
nkōn mō. ³³ Tēm nte afum
akākō mērān̄ n̄an̄c-gbēyēnē kō
Yesu mō, kō Piyer oloku kō:
«Wētākse pāntesē su kiya ka
nno. Sēcāmbār **cābal cēcēpē-
cēpē** maas, n̄in n̄am, n̄in n̄a
Musa, kō n̄in n̄a Eliya.» Piyer
ēnacārē fē nte oñc-loku mō.
³⁴ Nte oñc-loku tatōkō mō, kō
kēp kānder kēgbāpārne n̄a
kō kēnesē kēsūmpār acēpse
a Yesu darān̄ nte n̄ananān̄k
kēp kan̄kō kēc-der kēgbāpārne
n̄a mō. ³⁵ Kō dim dowur
kēp kan̄kō disrē, doc-loku:
«Wākawē ōyōnē wan kem,
nkōn iyēk-yēk: Nēcān̄kāl
kō!» ³⁶ Nte ane dim dadōkō
mō, k'anān̄k Yesu pācāmē
sona. K'acēpse a Yesu darān̄
n̄an̄can̄k ali fum ēnaloku fē
sō wākōs tōlōma nte ēnān̄k mō
mata mamōkō.

*Yesu kāmās ka wan nwe
n̄ōn̄k n̄ēlēc n̄enator̄nkulu-tōn̄kulu*

(Mt 17:14-18; Mk 9:14-27)

³⁷ Dōckōsōk nte n̄antor
kāyefē dātōrō mō, kō afum
alarām n̄ander kēdefaynē

* **9:23** «kēgbān̄nē kātōk ka gbēkē kōn» = ti disrē: «kāwosē kēsān̄nē defi dōsōk o dōsōk
pāmō tōkō Yesu ēnāyō ti mō.»

Yesu. ³⁸ Kɔ fum wɔlɔma onkulɔrne kɔnay kanɔ daco: «Wɔtɔksɛ iletɛn'am mɛmɔmɔn wan kem, bawo wɛkin wɛkawɛ gbɔn iyo. ³⁹ Nɔɔnk nɛlɛc nɔlɔma nɛmbɛrɛ kɔ, kɔ nɔsɔnɛ kɔ kɔkulɛ-kulɛ gbɔɔncana babɔkɔ, kɔ nɛyikɔc kɔ pɔpɔn, kɔ nɔsɔnɛ kɔ kɔfoc kɔwɔr kɔ dɔkusu; kɔ nɔlɔlɔs kɔ dis, a kɔ nɛndesak kɔ. ⁴⁰ iletɛnɛ acɛpsɛ-am darɔn kɔbɛlɔs ka nɔi, mba nɔntam fɛ ti.» ⁴¹ Kɔ Yesu onkulɔrne: «Nɔna afum alɛc a tɛm tante, atɔlan Kanu, tɛm cɔkɛ tɔ pɔmar sɔ iyi kɔ nɔna-ɛ? Tɛm cɔkɛ tɔ pɔmar sɔ itɔmpɔr tɛ tonu-ɛ? Mɔkɛrɛ wan kam nnɔ.» ⁴² Ntɛ wan wɛkakɔ onɔc-lɔtɔrne Yesu mɔ, kɔ nɔɔnk nɛngbal kɔ dɔntɔf kɔ nɛyikɔc kɔ pɔpɔn. Mba kɔ Yesu nɛgbɔn-gbɔnɔr nɔɔnk nɛlɛc nɔnɔkɔ, k'ɛntamɔs wan wɛkakɔ, k'ɔsɔn kɔ kas. ⁴³ Kɔ cusu cɔwɔs afum fɔp kɔnɔnk ka fɔnɔntɔr fɔpɔn fa Kanu.

Yesu kɔgbɔkɔrɛ kɔn kɔlɔku defɔ dɔn

(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)

Ntɛ mes mɔmɔkɔ Yesu onɔc-yɔ mɔ mɛc-ciyeɛnɛ afum mɔ, k'oloku acɛpsɛ on darɔn: ⁴⁴ «Nɔna nɔsu lɔnɔs, nɔcɔnkɔl bel-bel moloku mame: Kɔbɛr k'ander Wan ka fum afum dɔwaca. ⁴⁵ Mba acɛpsɛ on darɔn nɔnacɔrɛ fɛ tɛdisrɛ ta tolɔku tatɔkɔ onɔc-loku mɔ; tɛnagbɔpɛnɛ nɔ, ntɛ tɔnɔsɔnɛ ta nɔnɔcɔrɛ ti mɔ. Kɔ nɔnɛsɛ kɔyifɔt kɔ tɛdisrɛ ta tolɔku tatɔkɔ.

Anɔ ɛɛpɔr nu fɔp-ɛ?

(Mt 18:1-5; Mk 9:33-37)

⁴⁶ K'acɛpsɛ on darɔn nɔyɛfɛ kɔyifɔtɛnɛ ntɛ tɔnɔsɔnɛ nɔacɔrɛ nwɛ nɛncɛpɔr nɔ dɔkɔcɔmɛ mɔ. ⁴⁷ Yesu nwɛ ɛnacɔrɛ mɛcɛm-cɛmnɛ mɛmɛ meyi nɔ dɔcɔr mɔ, ɛlɛk wan wɔfɛt wɛkin, k'ɛnɔcɔmbɔrɛnɛ kɔ. ⁴⁸ Kɔ Yesu olɔku nɔa: «Nwɛ o nwɛ ɛban wan wɛkawɛ kɔban kɔtɔt tetem, ɛmban'im ina sɔrka pɔtɔt; nwɛ o nwɛ ɛban'im, ɛmban wɔkɔ osom'im mɔ. Bawo fum wɔkɔ ɛnɔcɔmbɔrɛnɛ dɔkɔcɔmɛ dɛfɛt mɔ, ɔyɔnɛ wɔkɔ nɛncɛpɔr nu fɔp.»

Nwɛ ɔntɔc'am mɔ, ɛfan'am
(Mk 9:38-40)

⁴⁹ Kɔ Sanɔ ɛlɛk moloku k'oloku: «Wɔtɔksɛ sɔnanɔnk fum wɔlɔma pɔc-bɛlɔsɛ yɔnk yeɛc tewɛ tam; kɔ sɔfan kɔmɔnɛ kɔ, bawo wɛkayi ɛnɔcɔmɛ f'am darɔn pɔmɔ sɔna.» ⁵⁰ Kɔ Yesu olɔku kɔ: «Ta nɔmɔnɛ kɔ ti; bawo fum nwɛ ɔntɔc'am mɔ, ɛfan'am.»

Dare dɔlɔma da Samari kɔfati kɔban ka Yesu

⁵¹ Ntɛ dɔsɔk dɛlɛk da Yesu doru dɔnɔc-lɔtɔs mɔ, k'olokunɛ a mɛnɛ pɔkɔ Yerusalem gbɔs. ⁵² K'osom afum alɔma nɔyi kɔ kirin. Kɔ akakɔ nɔyi kirin kɔ nɔnɔkɔ nɔbɔp dare da Samari dɔlɔma, ntɛ tɔnɔsɔnɛ nɔlɔmpɔsnɛnɛ kɔ mɔ. ⁵³ Mba kɔ aka dare dadɔkɔ nɔfati kɔban kɔ, bawo Yerusalem nɔnɔc-kɔ. ⁵⁴ Ntɛ afum nɔnɛ nɔnɔnk ti mɔ, acɛpsɛ a Yesu darɔn, Sanɔ kɔ Sak nɔlɔku: «Wɔtɔksɛ, mɔfan sɔlɔku nɛnɔc dɔtɔr kɔyɛfɛ dɔkɔm dɛlɔsɔr nɔa?» ⁵⁵ Kɔ Yesu nɛnkafɔlɛ k'ɛntɛfɔrnɛ nɔa, k'ɛgbɔn-gbɔnɔr

Სᲁ. ⁵⁶ ᲕᲟ ᲡᲁᲑᲑᲉ ᲕᲟ ᲡᲁᲛᲕᲟ ᲔᲁᲣᲉ ᲔᲟᲕᲟᲙᲁ.

Ανε ηαφαν kəcamε Yesu
 darəη mə

(Mt 8:19-22)

57 Nte ɲanayi dɔpɔ kəkɔ mɔ,
kɔ fum wəlɔma olɔku kɔ:
«ɲɛɛm'am darɛɲ nɛɔ o nɛɔ
mɛɲkɔ mɔ.» 58 Kɔ Yesu olɔku
kɔ: «Yeterer yɔyɔ bi kɔ bɛmp
yɔyɔ wəlɔ wa yi; mba Wan ka
fum yɔyɔ fɛ nɛɔ ɛntam kɛbɔc
dɔmp mɔ.» 59 Kɔ Yesu olɔku
fum wəlɔma: «Mɛɛm'em
darɛɲ.» Kɔ fum wəkakɔ olɔku
kɔ: «Wɛtɛksɛ, mɛwɔs'em
kɛɛsna ikɔ iwup papa kem.»
60 Kɔ Yesu olɔku fum wəkakɔ:
«Mɛsak afi ɲawup afi; kɔ mɛna,
mɛkɔ mɛdɛɲk **dɛbɛ da Kanu.**»

⁶¹ Kɔ fɔm wɔlɔma oloku:
«Kɛcɛm'am k'inder darɛj,
Wɔbɛ, mba mɛkar ikɔ kɛɛsna
ilembɛrnɛ aka kɔlɔ kem
disrɛ.» ⁶² Kɔ Yesu oloku kɔ:
«Nwɛ ɔ nwɛ edebiftɛ cɛna a
wɛkayi pɛc-mɔmɔn tadarɛj,
entesɛ fɛ kɔdɔŋk ka **dɛbɛ da**
Kanu.»†

10

Kəsom ka acəpsə darəŋ 72
(Mt 10:7-16)

¹ Ntɛ tətəkɔ tɛŋcɛpər mɔ,
kɔ Wəbɛ ɛyɛk-yɛk sɔ afum
72 ɔlɔmɔ, k'osom ŋa mɛrɛŋ
mɛrɛŋ ŋayi kɔ tekirin kəkɔt
ka sɔdare kɔ mofɔ fɛp
mmɛ pɛnamar kɔ kəkɔ mɔ.
² K'oloku ŋa: «Dalɛ dɛtɛl
dɛmbɛk, mba atɛl ŋampicɛ.
Nɛlɛtsɛnɛ wɛkɔ dalɛ dɛtɛl
dandɛ, pəsak atɛl ŋadɛ ŋatɛl
dalɛ dɔn. ³ Awa! Nəkɔ,
isak'un nəkɔ pɛmɔ ntɛ ɔnsak

4 Ta nətəmpərənə pəsam pa
 delek, ta nətəmpərənə ləba,
 ta nətəmpərənə cəfta, ta
 nəyifənə sə kə fūm o fūm dəpə.
 5 Kələ nkə o nkə nəndəkə-
 bərə mə, nəkulə kərəsna:
 «Kanu kəbərse pəforu kələ
 kanke!» 6 Kə pəyənə, fūm
 wəka pəforu eyi kələ kanke-
 ə, pəforu ponu penyi kə
 kəron; kə pəyənə fə ti-ə,
 pəforu papəkə poluksərn'on.
 7 Nəyi kələ kanke, nədi yeri,
 nəmun domun da kələ kanke;
 bawo pəmar pasəŋ wəbəc
 kəway kən. Ta nəc-cal-
 cali wələ de! 8 Dare ndə o
 ndə nəbərə a paban'un mə,
 nədi yeri yəkə aŋsəŋ'un mə.
 9 Nətaməs acuy akə ŋayi di
 mə, nəloku ŋa: «**dəbə da
 Kanu** dələtərn'on.» 10 Dare
 ndə o ndə nəkə ta amban'un
 mə, nəkə ndə abanka ŋaŋan
 nəloku: 11 «Səŋkonər'un kəbof
 ka dare donu ali nkə kəsoptə
 su dəwəcək mə, səluks'on ki;
 nətam kəcərə a **dəbə da Kanu**
 dələtərne.» 12 Ic-lok'un a
 dəsək dadəkə, təyə nte andeyə
 dare dadəkə mə, tendeyənək
 tecepər ta Sodom.»

Sədare nse səfati kəlan mə
(Mt 11:20-24)

13 «Pələcər'əm mənə dare
da Korasin! Pələcər'əm
mənə, dare da Bətsayida!
Bawo **mes məwəy-wəy mmə**
Kanu kəmməntər ayə nno
ndoronu mə, m' anayə
sədare sa Tir kə Sidəŋ-ε,
kə ɲanasəkpər mera pəwon,
ɲacəmə pələmpu darəŋ,
ɲabərne yamos yanan ya

† 9:62 «entesē fē kədāṅk ka dəbē da Kanu» kə pəyənē fē ti-ē, «emar fē dəbē da Kanu.»

kəbal, ɲandɛ ɲamɔŋcnɛ! ¹⁴ Itɔ endesɔŋɛ dəsək da kiti ka Kanu dadəkɔ, pəfɔdeyenɲkər Tir kɔ Sidɔŋ pəmɔ nənɔ. ¹⁵ Kɔ mənɔ, dare da Kapərnayum, mənɲem-cɛmnɛ a andekɔ-pɛn'am haŋ dareŋc? Ala! Andekɔ-tor'am dantɔf haŋ nnɔ afum aɲi ɲayi mɔ. ¹⁶ Nwɛ ɛŋcəŋkəl'un mɔ, ɛŋcəŋkəl'im. Kɔ nwɛ ɛŋwɛnəs'un mɔ, ɛwɛnəs'im, k'ɛwɛnəs wəkɔ osom'im mɔ.»

Kəlukus ka acɛpsɛ darəŋ 72

¹⁷ Kɔ afum 72 aŋɛ anasom mɔ ɲalukus pəbotu disrɛ kɔ ɲaloku: «Wəbɛ! Ali yɔŋk yɛlɛc fəp yɛnayi su dantɔf tewe tam.» ¹⁸ K'oloku ɲa: «Indɛnanəŋk Sentani kətempɛnɛ kəyɛfɛ dareŋc pəmɔ təkɔ pəŋmot mɔ. ¹⁹ Nəcəŋkəl: Isɔŋ'un kətam kəkɔt ka bok kɔ mekəlɛŋcər kəronɲ kələkɛnɛ fənɔntər fa ater anu fəp, daka o daka dɔfɔtam kəyams'on ti. ²⁰ Mba ta pəbɔt'un ntɛ yɔŋk yɛlɛc yeyi nu dantɔf mɔ, mba pəbɔt'un ntɛ aŋcic mewe monu ndɛ dareŋc, ndɛna Kanu mɔ.»

Pəbotu pa Yesu

(Mt 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Tɛnatəŋnɛ, **Amera** Nɛcɛmpi **ɲa Kanu** ɲɔsɔŋɛ pənaŋkanɛ kəbɔt Yesu, k'oloku: «ɲyɛk-yekəs'am, Papa, Wəbɛ wəkɔ dareŋc kɔ dantɔf, ntɛ məmɛŋkər abeki kɔ asoku səbomp mes mame, a kɔ məmentər mi awut afɛt mɔ. Ey, Papa, bawo tatəkɔ tɔ məfaŋ ti. ²² Ic-lok'un a Papa kem ɛmbɛr'im ca fəp dəwaca. Nwɛ o nwɛ ɛŋcərə fɛ nwɛ ɔyɔnɛ

Wan mɔ, kɔ pəntɔyɔnɛ Papa-ɛ; nwɛ o nwɛ ɛŋcərə fɛ sɔ nwɛ ɔyɔnɛ Papa mɔ, kɔ pəntɔyɔnɛ Wan-ɛ, kɔ afum akɔ Wan ɛŋfaŋ kəloku ti mɔ.»

²³ Kɔ Yesu ɛŋkafələ k'ɛntɛfərnɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ, k'ɛyɛl dim, pəc-loku ɲa: «Pəmbɔt fər yəkɔ yɛŋnəŋk məkɔ nəyi kənəŋk mɔ! ²⁴ Bawo adəŋk a Kanu kɔ abɛ a tɔf yɛlarəm ɲanafaŋ kənəŋk mɛmə nəyi kənəŋk mɔ, mba ɲananəŋk fɛ mi; ɲanafaŋ kənɛ mɛmə nəyi kənɛ mɔ, mba ɲanane fɛ mi.

Capafɔ ca wəSamari wətɔt

²⁵ Kɔ wətəkɛ sariyɛ wələma ɛyɛfɛ k'oloku Yesu, ntɛ ɛfaŋ kəcərə kɔ towul mɔ. K'eyif Yesu: «Wəbɛ, cəkɛ cɔ pəmar iyo kəsɔtɔ ka kəyi wəyɛŋ katina-ɛ?» ²⁶ Kɔ Yesu eyif kɔ: «Cəkɛ cɔ aŋcic ndɛ buk ba sariyɛ-ɛ? Cəkɛ cɔ mənɲkaraŋ bi disrɛ-ɛ?» ²⁷ Kɔ fum nwɛ oloku Yesu: «Pəmar məbɔtərə Wəbɛ Kanu abəkɛc ɲam fəp, amera ɲam fəp, fənɔntər fam fəp, kɔ kəsək kam domp fəp. Kɔ telip-ɛ, məbɔtər wɛŋc'am pəmɔ təkɔ məmbɔtərnɛ mənɔ sərka mɔ.» ²⁸ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məloku ti bel-bel, məyɔ tatəkɔ ntɛ tɔŋsəŋ'am kəyi wəyɛŋ katina mɔ.» ²⁹ Mba ntɛ wəbɛ wəkɔ sariyɛ nwɛ ɛfaŋ kəmentər dolompu dən mɔ, k'eyif Yesu: «Anɔ ɔyɔnɛ wɛŋc'im-ɛ?» ³⁰ Kɔ Yesu ɔŋgbəkərə moloku k'oloku: «Fum wələma ɛnayɛfɛ Yerusaleɲ pəc-kɔ Yeriko. Kɔ afum wəkakɔ ɔŋkɔ pəbərə afum alɛc dacɔ, kɔ afum alɛc akakɔ ɲambaŋər kɔ daka dəkɔ ɛnatəmpər mɔ fəp, kɔ

ɲasut kɔ haŋ pɛc-but kɛfi, kɔ ɲasumpɛr dɔpɔ kɔ ɲaŋkɔ. ³¹ Kɔ tosurenɛ wɔlonɲɛ wɔlɔma osolnɛ sɔ dɔpɔ din dadɔkɔ; ntɛ wɔlonɲɛ nwe ɛnɔŋk fum wɔkɔ anasut mɔ, k'ɛŋcɛpɛr dɔpɔ ntende pɛbɔlɛ kɔ. ³² Kɔ wɔLewy wɔlɔma ender sɔ kɛfo kin kaŋkɔ; kɔ wɔkɔkɔ sɔ ɛnɔŋk fum nwe, kɔ nkɔn sɔ ɛŋcɛpɛr ntende pɛbɔlɛ kɔ. ³³ Kɔ wɔSamari wɔlɔma nwe ɔŋc-kɔ delek mɔ, ender pɛbɔp fum wɔkawɛ ntɛ ɛnɔŋk kɔ mɔ, kɔ nɔnɔfɔr deyɪ kɔ. ³⁴ Kɔ wɔSamari nwe ɔlɔtɛrnɛ fum nwe, k'olonɲɛr ruŋc yɔn member, k'ɔmbɔy yi moro; k'ɛsɛktɛr yi. Kɔ wɔSamari nwe ɛlɛk fum wɔkɔkɔ k'enden kɔ pɔkɔtɛnɛ pɔn kɛronɲ, k'ɛŋkɛkɛrɛ kɔ karwanɲɛ kɔlɔma, k'ɔŋkɔ pɛbɔc kɔ di, k'ɛŋcɛmɛ tɛtɔn. ³⁵ Dɔckɔsɔk kɔ wɔSamari nwe owurɛ gbɔlɛŋ mɛrɔŋ ba pɛsam, k'ɔsɔŋ bi wɔka karwanɲɛ. K'oloku kɔ: «Mɛgbɛkɛrɛ kɔ, mpɛ o mpɛ mɛndɛsɔŋ kɔ mɔ, indɛluks'am pi dɛkɛlukus dem.» ³⁶ Kɔ Yesu ɔnɔcɛr: «Afum akanɲɛ maas dɛcɔ anɔ ɔ mɔna mɔŋcɛm-cɛmnɛ kɛyɔnɛ ka wɛŋc ka fum wɔkɔ afum alɛc ɲanasut mɔ?» ³⁷ Kɔ wɔbɛ wɔka sariyɛ nwe oloku: «Nwe ɛnamentɛr kɔ amera ɲobotu mɔ.» Kɔ Yesu oloku wɔbɛ wɔka sariyɛ nwe: «Awa, mɔna sɔ mɛkɔ mɛyɔ tɔtɔkɔ.»

Yesu ndena Marta kɔ Mari

³⁸ Yesu ɲayi dɔpɔ kɛkɔ kɔ acɛpsɛ ɔn darɔŋ, kɔ ɲambɛrɛ dare dɔlɔma, kɔ wɛran wɔlɔma pac-we kɔ Marta, ɛmbaŋ kɔ ndɛ ndɔrɔn.

³⁹ Marta ɛnayɔ wɛŋc wɛran wɔlɔma nwe aŋc-we Mari mɔ, kɔ wɛŋc nwe ɔŋkɔ pɛndɛ Wɔbɛ dɛntɔf, pɛc-cɛŋkɛl moloku mɔn. ⁴⁰ Marta nkɔn pɛsumpɛr yɛbɛc yɛlarɛm. Kɔ Marta ender pɛlɔku Yesu: «Wɔbɛ tɔfɔtɔrɛs'am tantɛ wɛŋc'im wɛran endɛ pɛnd'am dɛntɔf pɛsakɛr'em yɛbɛc yayɛ sona mɔ? Mɛlɔku kɔ pɛdɛ pɛamar'im.» ⁴¹ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Marta, Marta! Mɛyi kɛcɛm-cɛmnɛ kɔ kɛsimɛ tɛta mɛs mɛlarɛm. ⁴² Mba tɛs tin gbɔŋ tɔyɔ dɛkɛcɛmɛ. Mari ɛlɛk da pɛntɛsɛ mɔ, afɔsɔ-baŋɛr kɔ dɛnda.»

11

Yesu kɔ sali

(Mt 6:9-13; 7:7-11)

¹ Dɔsɔk dɔlɔma Yesu **pɛc-lok-lokɛr Kanu** kɛfo kɛlɔma. Ntɛ elip mɔ, kɔ wɛcɛpsɛ kɔn darɔŋ wɔlɔma eyif kɔ: «Wɛtɛkɛ, mɛtɛkɛ su kɛlok-lokɛr Kanu, pɛmɔ tɔkɔ Saŋ ɛnatɛkɛ acɛpsɛ ɔn darɔŋ kɛlok-lokɛr Kanu mɔ.» ² Kɔ Yesu oloku ɲa: «Kɔ nɛndɛ kɛc-lok-lokɛr Kanu-ɛ, nɛlɔku: Papa!

Pacɛrɛ decɛmpi da tɛwɛ tam; Dɛbɛ dam dɛdɛr!

³ Mɛc-sɔŋ su dɔsɔk o dɔsɔk kɛcom kosu ka dɔsɔk;

⁴ Mɛŋaŋnɛnɛ su kiciya kosu!

Awa, sɛna sɔ, sɛŋaŋnɛnɛ nwe o nwe ɛŋciyanɛ su mɔ.

Ta masak su sɛcɛm-cɛmnɛ kɛciya.»

⁵ Kɔ Yesu oloku ɲa sɔ: «Anɔ ɛntam kɛyɔ wɔkɔs wɛkin nu dɛcɔ, nwe ɛŋyɛfɛ cɛk-cɛk pɛkɔ pɛbɔp wanapa kɔn ndɛ ndɔrɔn pɛc-loku kɔ: «Wanapa mɛbɔr'im cɛcom

maas, ⁶ bawo wəbət kem wələma eder nde nderem cək-cək cançe, mba ali paka iyo fe mpe insəŋ kə pədi mə.»

⁷ Kə wanapa kən wəkakə, eyi dukələ mə oloku kə: «Ta mətərs'im! Angbət kumba, səfəntərə kə awut'em, ifətam kəyefe isəŋ'am cəcom,» ⁸ iclok'un ti: Ali pəyənə fə əfəyefe pəsəŋ kə ci bawo wanapa kən əfə, endeyefe pəsəŋ kə daka o daka nde efəŋ mə, bawo wanapa kən engbəc gbəs a mənə pəsəŋ kə. ⁹ Kə ina, ilok'un: Nətola, aŋsəŋ'un; nətən, nəŋnəŋk; nəsut-sut kumba, angbite nu.

¹⁰ Bawo mənə nwe məntola mə, ampoç'am; mənə nwe məntən mə, məŋnəŋk; pagbite nwe oŋsut-sut kumba mə.

¹¹ Kas kərə kəyi nu daco, nkə wan kən ontola kə alop, pəsəŋ kə abok mə? ¹² Kə pəyənə fe ti-ε, wan kən pətola kə ames nēgbəŋ, nkən pəsəŋ kə tekələŋçər? ¹³ Kə pəyənə fə nəna aŋe nələce mə, nəŋçərə kəsəŋ awut anu ca yətət, ta ake tə Kas nkə kəyi nde darenç mə, kəŋkəsəŋ Amera Nēcempi ŋən aŋe ŋaŋwer kə ŋi mə!»

Yesu kəlukse moloku ma yem nye anaboŋçe kə mə

(Mt 12:22-30; Mk 3:22-27)

¹⁴ Dəsək dələma Yesu pəc-beləs ŋəŋk nēlec nŋe ŋenasəŋe fum wələma kətə-lok-loku mə. Nte ŋəŋk nēlec ŋaŋəkə ŋowur kə mə, kə wətəlok-loku wəkakə olok-loku, kə pəŋciyanə afum. ¹⁵ Mba kə afum aləma ŋaloku: «Belsebul wəbə wəka yəŋk yələc, embəlse

yəŋk yələc.» ¹⁶ Nte aləma ŋafan kəsumpər kə dəmoloku mə, kə ŋaloku kə a pəmentər təyə tēgbəkər tin nte tenmentər a Kanu kəsom kə mə. ¹⁷ Mba nte Yesu enacərə pəcəm-cəmnə paŋan mə, k'oloku ŋa: «Dare nde aka di ŋandeyefərəne taŋan mə, deŋləpsər kələce. Wələ wa di wətempənə win win. ¹⁸ Kə pəyənə fə Sentani eyi kəyefərəne kə nkən sərka-ε, cəke cə dare dən dentam kətesε-ε? Bawo nəloku a Belsebul imbəlse yəŋk yələc.

¹⁹ Kə pəyənə fə ina Yesu, Belsebul imbəlse yəŋk yələc-ε, awut anu oŋ, anə ə ŋambəlse yəŋk yələc-ε? Itə əsəŋe nte ŋa yati ŋande kiti nu mə. ²⁰ Mba kə pəyənə fə fənəntər fa Kanu fə imbəlse yəŋk yələc-ε, **dəbē da Kanu** dender haŋ nno nəyi mə. ²¹ Kə fum wəka fənəntər əntəmpər posutnən-ε, ombum daka dən bel-bel ta tələm o tələm tənəŋk di-ε.

²² Mba kə fum wələma nwe embək kə fənəntər ender pəsut kə kəyefərəne pətam kə-ε, wəkakə embaŋər kə yosutənənə yən nye enalan mə, pələk ca yən fəp pəyerəs. ²³ Nwe əntəyi kə ina mə, enter'im; mba nwe əntəlonkan'em mə, məŋsaməsər'em.»

Kəlucus ka ŋəŋk nēlec

(Mt 12:43-45)

²⁴ «Nte ŋəŋk nēlec ŋaŋəkə ŋowur fum nwe dərīs mə, ŋəc-kə ŋec-der ŋec-cepər-cepər mofo mowosu, ŋec-tən dəkəyi. Kə ŋəntəsəto, kə ŋoloku: «Ilucus nde kələ kem nkə inayefe mə.» ²⁵ Nte

ɲolukus mɔ, kɔ ɲɛbɔp kɛlɔ kanɲɔ pafɛɲ ki, palompɔs di bel-bel. ²⁶ Awa! Kɔ ɲɔɲk ɲɛlɛc ɲanɔkɔ ɲɔɲkɔ, ɲɛtɛn akos anɲi yɔɲk yɛlɛc camɛt-mɛrɛɲ nyɛ yɛnananɲkanɛ kɛlɛcɛ yɛtas ɲi mɔ; kɔ ɲosolɛ yi kɔ yɛnder yɛcɛmɛ fum nwe darɛɲ. Awa, kɔ pɛlɛc pɛnanɲkanɛ fum wɛkakɔ pɛtas tɔkɔ pɛnayi kɔ mɔ.»

Pɛtɔt posoku

²⁷ Yesu eyi kɛlɔku moloku mamɔkɔ, kɔ wɛran wɛlɔma ɔɲkulɛrɛnɛ kɛnay ka afum akakɔ dacɔ: «Pɛbɔt kor nkɛ kɛnabɛkɛs'ɔm mɔ, kɔ mɛsɛ mmɛ anamɛsɛr'ɔm mɔ!» ²⁸ Mba kɔ Yesu ɔɲkulɛ: «Pɛbɔt anɛ ɲanɲɛɲkɛl tolɔku ta Kanu, ɲamɛɲkɛrɛnɛ ti mɔ!»

Kɛwɛ ka tɔyɔ tɛgbɛkɛrɛ tɔlɔma ntɛ tɛyɛfɛ ndɛ Kanu kɛyi mɔ

(Mt 12:38-42)

²⁹ Ntɛ kɛnay kɛɲc-mɛpɛnɛ Yesu mɔ, kɔ ɲayɛfɛ kɛlɔku: «Afum a ndɛkɛl ɲantɛsɛ fɛ; **tɔyɔ tɛgbɛkɛrɛ ntɛ tɛyɛfɛ ndɛna Kanu mɔ** tɔ ɲafan kɛnɔɲk; mba ali tin afɔsɔ-mentɛr ɲa kɔ pɛyɔnɛ fɛ ta Yunusa-ɛ. ³⁰ Bawo tɔkɔ tɛta Yunusa tɛnayɔnɛ aka Ninewɛ tɔyɔ tɛgbɛkɛrɛ mɔ, itɔ tɛta Wan ka fum tɛndɛsɔ-yɔnɛ afum a tɛm tantɛ tɔyɔ tɛgbɛkɛrɛ. ³¹ Dɔsɔk da kiti, wɛbɛra wɛka kɛca kɛtɔt (kɔ mɛntɛfɛrɛnɛ ndɛ dɛc dɛmpɛ mɔ), ɛndɛtimɛ tɛm ta kiti, pɛcɛmɛ afum a ndɛkɛl fɔr kirinɲ. ɛndɛyɛmsɛnɛ ɲa, bawo kɛfo kɛbol-bolu ka dare dɔlɔma k'ɛnayɛfɛ k'ɛnder

kɛcɛɲkɛl kɛcɛrɛ pɔkɔt ka Sulemany. Mba fum eyi nɔnɔ nwe ɛɲcɛpɛr Sulemany mɔ! ³² Dɔsɔk da kiti, afum aka Ninewɛ ɲandɛkɔ-yɛfɛr afum a ndɛkɛl ɲayɛmsɛnɛ ɲa, bawo aka Ninewɛ ɲanasɛkpɛr mɔyɔ maɲan, kɔ ɲancɛmɛ pɛlɔmpu darɛɲ, ntɛ ɲanane moloku ma Yunusa mɔ. Mba wɛlɔma eyi nɔnɔ nwe ɛɲcɛpɛr Yunusa mɔ.»

Capafɔ ca lamp da dis

(Mt 5:15; 6:22-23)

³³ «Fum nwe o nwe ɔfɔmot lamp pɛkɛɲk di kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti-ɛ pɛmɛɲk di, mba pɛfɔs pɔ anɲɛmbɛr di ntɛ tɔɲsɔɲɛ anɛ ɲambɛrɛ mɔ ɲanɔɲk pɛwanɲkɛra. ³⁴ Dɔfɔr dam dɔyɔnɛ lamp da dis. Kɔ dɔfɔr dam dɛntɛsɛ-ɛ, dis dam fɔp dɔɲmotɛnɛ; mba kɔ dɔfɔr dam dɛntɔtɛsɛ-ɛ, dis dam sɔ kubump kɔ dɛɲyi. ³⁵ Mɛkɛmbɛrɛnɛ ta pɛwanɲkɛra mpɛ pɛy'ɔm dɛris mɔ pɛyɔn'ɔm kubump. ³⁶ Kɔ dis dam dɔmot ta tofo o tofo tɛyi ntɛ tɛyi kubump mɔ, tɛm tatɔkɔ dis dam fɔp dɛmar, pɛmɔ tɔkɔ lamp dɔɲmot'ɔm kɔ dɛndɛmar-ɛ.»

Yesu kɛbɔɲcɛ aFarisi kɔ atɔksɛ a sariyɛ kiciya

(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

³⁷ Ntɛ Yesu ɛnayi kɛlɔk-lɔku mɔ, kɔ wɛFarisi wɛlɔma ɛlɛtsɛnɛ kɔ kɛkɔ-di yɛri dɔsɔk dadɔkɔ ndɛ ndɔrɔn. Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ k'ɔɲkɔ pɛndɛ amɛsa kirinɲ. ³⁸ Kɔ pɛɲciyanɛ wɛFarisi nwe ntɛ Yesu ɛnatɔ-gbɔt waca dɛromun * kɛrɛsna a pɛdɛdi yɛri mɔ. ³⁹ Mba kɔ Wɛbɛ

* **11:38** CɛFarisi, kɔ fum ɔɲkɔ kɛdi yɛri-ɛ, mɛnɛ pɛgbɔt kɛrɛsna waca dɛromun.

oloku kò: «Nàna aFarisi, pàlet kò sàpòt tadaràn yò nànsòkàs, mba bàkàc yonu disrɛ nàlàsàrnɛ deke dàris kò kàyò mes mèlɛc. ⁴⁰ Nàna atòcàfɛ mes ànjɛ nàyònɛ mò, Kanu nkɛ kàlompàs tadaràn mò, bàfò ki kàlompàs sò tedisrɛ bà?† ⁴¹ Nàc-pocɛ atòyò daka mpɛ pɛnyì sàpòt kò dàpàlet yonu mò, fàp fa yì fàndesòk nnò nàyì mò.

⁴² Mba pàlɛcàr'un nàna aFarisi! Bawo nàjɛsòj Kanu farilɛ fa mèrkɛt kò malàjkan; mba nàc-pàlɛr dolompu kò kàbòtər ka Kanu. Tàtòkò tò pəmar payò, ta ampəlarnɛ tòkò-ɛ. ⁴³ Pàlɛcàr'un nàna aFarisi! bawo nàmbòtər dəkàndɛ dòcòkò-còkò **dàkàcəpəs**, kò kàyif kàlɛl ndɛ ambəpsɛnɛ mò. ⁴⁴ Pàlɛcàr'un! bawo nàyì pəmò cufu ncɛ antəgbəkərɛ mò, pac-kòt ci kəronj ta ànjərə-ɛ.»

⁴⁵ Kò fum wəlòma atəksɛ a sariyɛ daco èlɛk moloku, k'ònjkulərɛ: «Wətəksɛ, kò məlòku tətòkò-ɛ, mənjsunu sò sàna!» ⁴⁶ Kò Yesu oloku: «Pàlɛcàr sò nàna, atəksɛ a sariyɛ! Bawo nàjɛsarəsər afum yəsər nyɛ nàntòtam mò, ta nàjgbunɛnɛnɛ yì ali tɛlər tonu-ɛ.»

⁴⁷ «Pàlɛcàr'un! Bawo nàna ɔjɔ cufu ca adənj a Kanu ànjɛ atem anu nànadif mò. ⁴⁸ Kəmentər kò məndɛ tantɛ a mənà sò məwosɛ məyò ma atem anu mamòkò, bawo nà nànadif adənj a Kanu, kò nàna nàjɔ cufu cəjan! ⁴⁹ Itò ɔsɔnjɛ kəcərə kətòt ka Kanu

disrɛ, kəlòku: «Indekɛnɛ nà adənj kò asom.» Kò nàndif alòma, kò nàntərəs alòma, ⁵⁰ itò endesɔnjɛ afum a ndəkəl kàdekò-sarɛ kiciya ka kədif ka adənj a Kanu akanɛ fàp, kàyɛfɛ ntɛ doru dɔjɔp mò, ⁵¹ kàyɛfɛ mecir ma Abɛl, hàj kəbəp ka ma Yakariya, nwɛ anadif ndɛ Kəlò kəpɔj ka Kanu, kəfò kəcəmpi kò **anjgbip** daco mò. Ey, injlòk'un ti: Andekò-yif ti afum a tɛm tantɛ.»

⁵² «Pàlɛcàr'un, nàna atəksɛ a sariyɛ! Bawo nəlɛj tasapa pa kəcərə; nàna sərka nəmberɛ fɛ, nəwosɛ fɛ sò acuru njabɛrɛ akò njanafàj kəbɛrɛ mò.»

⁵³ Ntɛ Yesu owur ndɛ kəlò kànjò mò, kò pəntɛlɛ atəksɛ sariyɛ kò aFarisi nnò eyi mò. Kò njayɛfɛ kəgbəj-gbəjər kò, njac-yifat kò mes fàp, ⁵⁴ njac-cəpɛ kò mowul, ntɛ təjɛsɔnjɛ njanɛnɛ kò yem dəmòloku mò.

12

Nəkembərnɛ ta nàbànjɛnɛ dofum

(Mt 10:26-27)

¹ Tɛm tətòkò afum wul wul njanalonjkanɛ, pəwureɛnɛ pəmò njadɛnsərənɛ, kò Yesu oloku acəpsɛ ɔn darəj kərəsna: «Nəkembərnɛ lebin da aFarisi ndɛ dɔyònɛ kəbànjɛnɛ dofum mò. ² Tes o tes təgbəpnɛ teyi fɛ ntɛ pəntəmar paloku mò, ntɛ o ntɛ təjgbəpnɛ fɛ ntɛ pəntəmar pacərə mò. ³ Itò ɔsɔnjɛ ntɛ o ntɛ tò nəlòku kubump, andɛnɛ ti dàj pɛj; kò ntɛ mənjmɛnjkəs fum dɛlənəs

† 11:40 Kanu nkɛ kàlompàs tadaràn mò, bàfò ki kàlompàs sò tedisrɛ bà? kò pəyònɛ fɛ ti-ɛ, nwɛ olompàs tadaràn mò, bàfò nkən olompàs sò tedisrɛ bà?

dukələ mə, andedənk ti kələ
kəron.»

Nwε pamar nanesε mə
(Mt 10:28-31)

⁴ «Ic-lok'un ti, nana
anapa'em: Ta nanesε anjε
ɲandif dis gbəcərəm, kə tɛyɛfε
dənda ta ɲantam təlɔm o təlɔm
sə mə. ⁵ Indementər'un nwε
pamar nanesε mə: Nanesε
nwε endif pəkafələ sə pətam
kələm'əm Yahanama mə.
Ey! Ic-lok'un, nkən pamar
nanesε! ⁶ Bafə gbaɲa kəcəmət
y'anjcaməs pəsam gbələɲ
mɛrən? Awa! Ic-lok'un a
Kanu kəfəpəl ali ɲin yi daco.
⁷ Ali cəfon ca domp donu
aləm ci fəp. Ta nanesε; bawo
pələl ponu pənçepər pa gbaɲa
yɛlərəm!»

Amera Nεcempi ɲa Kanu
ɲendetakε pamar acεpsε a Yesu
kəloku mə

(Mt 10:32-33; 12:32; 10:19-
20)

⁸ «Ic-lok'un ti: Nwε o nwε
owosε afum alarəm daco a
wəcəpsε kem darən ɔyənε;
Wan ka fum endəsərəmne-
wosε nnə fər ya mələkεε a
Kanu kirin, a wəkən fum
wəkakə ɔyənε. ⁹ Mba mənə
nwε məndekə-bupərə ti afum
daco mə, Wan ka fum en-
dekəsərəmne-ce mənə wəkayi
mələkεε a Kanu fər kirin.
¹⁰ Nwε o nwε oloku pələc pa
Wan ka fum, andekə-ɲaɲnənε
wəkayi; mba nwε o nwε
ələməs **Amera Nεcempi ɲa**
Kanu, afədekə-ɲaɲnənε kə.»

¹¹ «K'ande pac-liɲəs'un
kəkekərə nde **dəkəcəpəs**-ε, kə
pəyənε fε ti nda aboc kiti, kə

pəyənε fε ti abε-ε, ta nəcəm-
cəmne ntε nənəkəyacnε, kə
təkə nənəkəloku mə; ¹² bawo
Amera Nεcempi ɲa Kanu
ɲendekə-təks'on gbəɲcana
babəkə təkə pamar nəndekə-
loku mə.»

Capafə ca wəka daka
wətəcərə tes

¹³ Kə fum wələma oloku
Yesu kənay kanəkə disrε:
«Wətəkε, məloku wənç'im a
səyerənε kε kosu!» ¹⁴ Kə Yesu
oloku fum wəkakə: «Anə ɔ
'cəmbər'im kəyənε ka wəboc
kiti nu daco, kə pəyənε fε ti,
wəyer'un daka donu-ε?» ¹⁵ Kə
tɛyɛfε dənda, kə Yesu oloku
ɲa: «Nəkəmbərənε kəbətər ka
kəyə daka dəlarəm, bawo
bafə daka dadəkə dətəmpər
tecepərənε ta fum doru, ali
wəkayi pəyə daka dəlarəm.»

¹⁶ Kə Yesu oloku ɲa capafə
cələma: «Fum wəka daka
wələma ɛnayə ntəf nyε yənç-
tesε yəbəf mə. ¹⁷ Pəc-cəm-
cəmne, pəc-yifnε: «Cəke cə
indeyə-ε? Bawo iyə fε kəfo
nkε inəkə-lonka yətəl yem fəp
mə.» ¹⁸ Kə fum nwε olokunε,
«Ntε tə indeyə: Kəwəkəc kə
inəkə cələ cem, isəl ncε cəmbək
mə, ilonka ci disrε malə kə
ca yem yələma. ¹⁹ Kə tɛyɛfε
dənda-ε, ilokunε dəbəkəc: «Iyə
daka dəlarəm dəmənəkərənε
meren mələrəm; inəsəm oɲ,
idi, imun iwoləs.» ²⁰ Mba
kə Kanu kəloku kə: «Mənə
Wəbəc, Wətəcərə tes! Pibi
pa məkə yati pə andewer'əm
kiyi kam doru; təkə məlompəs
mə, anə ɔ məndesakərə ti-ε?»
²¹ Kə Yesu ɔnəcər: «Itə pəyi
fum nwε endelonka daka dən,

a ta Kanu kəŋnəŋk kəyɔ kən daka mɔ-ε.»

Kəlaŋ Kanu
(Mt 6:25-34)

²² Kɔ Yesu oloku acəpsɛ ɔn darəŋ: «Itɔ ɔsəŋɛ nte ilok'un: Ta nəcem-cəmne teta doru donu —ake nəndedi-ε. Ta nəcem-cəmne sɔ teta dis donu —ake nəndebɛrne-ε. ²³ Bawo kəyi doru kəŋcepər yeri, kɔ dis deŋcepər yamos. ²⁴ Nəkəkce bəmp ya ser: Yɔfɔbɔf, yɔfɔtɛl, yɔfɔmɛŋkərne, yɔyɔ fɛ cɛɛ, mba Kanu kəŋsəŋ yi yeri. Nəna nəŋcepər bəmp yayəkɔ pəbɔɛ! ²⁵ Anɔ ɔ kəcem-cəmne kən kəntam kəbɛrɛnɛ kururu katin gbɔŋ kəwon kən doru-ε? ²⁶ Kɔ pəyɔnɛ a nəfɔtam ali tes tɛfɛt-ε, ake nəŋkəcem-cəmne təkɔ tɛŋcəmə mɔ? ²⁷ Nəgbətəne nte yelɛŋk ya dale yompon mɔ: Yɔfɔbɔc, yɔfɔdu yamos, mba ic-lok'un, ali wəbɛ Sulemany kɔ daka da debeki dən, ɛnayɔ fɛ yamos nyɛ yɛnatesɛ pəmɔ pɛɛŋk papəkɔ pin mɔ. ²⁸ Yika yeyi məkɔ dale, alna pac-ləm yi dənɛŋc, mba Kanu kəŋsəŋɛ pəmar yi. Nəna, aŋɛ kəlaŋ konu kəmpicɛ mɔ, nəntam kəlaŋ tes tin: Pipicɛ ɔŋ cəkɛ o cəkɛ, itɔ Kanu kəndeyən'on! ²⁹ Kɔ nəna, ta nətərəsnɛ kəcem-cəmne teta yeri yəkɔ nənde nəc-di mɔ, ta nəcem-cəmne teta yomunəs yəkɔ nənde nəc-munəs mɔ. ³⁰ Bawo acuru a doru dandɛ ŋaŋcem-cəmne teta ca yayəkɔ. Kɔ nəna, Papa konu ɛŋcərə a nəfaŋ yi. ³¹ Nətɛn **dɛbɛ da Kanu**; nkən Kanu endesəŋ'un yɛləpəs yəkɔ.»

Daka kiyi ka dareŋc
(Mt 6:19-21)

³² «Ta mənɛsɛ, Atəkəs'em darəŋ! Bawo pəmbɔt Papa konu kəsəŋ konu daka da dɛbɛ dən fəp. ³³ Nəcəməs daka donu, nəpocɛ kəway kəŋkɔ atəyɔ daka. Nte təŋsəŋɛ nəmɛŋkərne daka da alna ndena Kanu mɔ. Daka da ndena Kanu dɔfɔlip! Dəndo wəkɛ eyi fɛ nwe ɔŋlɔtərne di mɔ; ate ŋeyi fɛ ŋŋɛ ŋəŋsəm di mɔ. ³⁴ Bawo da daka donu deŋyi mɔ, difɔ abəkəc ŋonu ŋɛŋyi.»

Abɔc aŋɛ ŋambum mɔ

³⁵ «Nəgbəŋcɛnɛ səbɛɛt dəfi, nəmot səlamp sonu, nəcəmə bel-bel! ³⁶ Nəyi pəmɔ abum aŋɛ ŋandekar wəbɛ kəŋan kəder kəyɛfɛ dəŋgbəŋne mɔ, nte təŋsəŋɛ wəkakɔ ɔŋc-kɔnəder pəsut-sut kumba, ŋa ŋagbitɛ kɔ ki katəna mɔ. ³⁷ Pəbɔt acar akakɔ wəbɛ kəŋan, ɔŋc-kɔnəder pəbəp kɔ pəc-kar kəgbite kɔ mɔ. Amina! Ic-lok'un ti: Endəgbəŋcɛnɛ bɛɛt, pədəs acar akakɔ dəmɛsa kəkɔ-di yeri, nkən pəyerəs ŋa yi. ³⁸ Ali pəyɔnɛ fɔ cək-cək cɔ ender, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ε dəsəkɔ, mba k'embəp ŋa ta ŋandirɛ-ε, pəbɔt ŋa!»

³⁹ «Nəcərə bel-bel a kɔ wəbɛ wəkɔ kələ ɛŋcərə tɛm nte wəkɛ ender mɔ-ε, ɔfɔsak kɔ pəwəkəc kələ kən. ⁴⁰ Nəna sɔ, nəcəmə bel-bel! Bawo Wan ka fum endeder tɛm nte nəntəyɔ kɔ amera mɔ.»

Wəbɔc wəlompu kɔ wəbɔc wətəlomɔ
(Mt 24:45-51)

41 Kɔ Piyer eyif Yesu: «Wəbɛ, sənə gbəcərəm nɔ mənʎoku cəpafɔ canɕe, ka fəp fɔ mənʎoku ti ba?»

42 Kɔ Wəbɛ oloku: «Wəcəmbər-cəmbər daka wərə olomp, pəsək domp-ɛ? Nkən ɔyənɛ nwe wəbɛ ɔnʎoku: «Isənʎəm yebəc nyɛ: Məc-sən yeri afum aɲɛ ɲayi kəbəc'em mɔ, tɛm ntɛ pəmar mɔ.»

43 Pəbət wəcər wəkakɔ wəbɛ kən ɔnʎokus pəbəpɛ kɔ yebəc yayəkɔ mɔ! 44 Ilok'un ti, kanɕe kɔ: Nkən ɔ wəbɛ kən ɔnsən yebəc ya kəcəmbər-cəmbər ka daka dən fəp! 45 Mba kɔ wəcər olokunɛ dəbəkək: «Wəbɛ kem ɛntayɛfɛ fɛ kəder,» pəyɛfɛ kəsut ka amarəs arkun kɔ aran-ɛ, pəc-di, pəc-mun haɲ pəcis-ɛ, 46 wəbɛ ka wəcər kakɔ endeder dəsək ndɛ ɔntɔyɔ kɔ amera mɔ, dec ndɛ ɔntəcərə mɔ, tɛm tatəkɔ ɛmbɛləs wəcər wəkakɔ, pəsən kɔ kəway nkɛ pəmar pəsən acar atənɛnɛ wəbɛ kəɲan mɔ. 47 Wəcər nwe ɛɲcərə tɛfaɲ ta wəbɛ kən mɔ, ta olompəsɛnɛnɛ kɔ mɔ, ta ɔɲyɔ təkɔ wəbɛ kən ɛfaɲ mɔ, aɲsut wəcər wəkakɔ kəsut kəpən. 48 Mba wəcər nwe ɔntəcərə tɛfaɲ ta wəbɛ kən mɔ, pəciya-ciya kəlompəs mɔ, wəcər wəkakɔ pəpic pɔ aɲsut kɔ. K'anəsən fɛm pəlarəm-ɛ, pəlarəm pɔ aɲwer kɔ. K'anəsən kɔ kəmɛɲk pəlarəm-ɛ, aɲnaɲkanɛ kəwer kɔ pəlarəm.»

Teta Yesu tɔsɔɲɛ afum kəgbɛyɛnɛ
(Mt 10:34-36)

49 «Nɛɲc d' inder kəbər doru, k'ifanɛ di kəmar!

50 Pəmar isɔtɔ kəgbət dəromun, kɔ kəɲwon'im kəyi.

51 Nəɲcəm-cəmnɛ a pəforu pɔ ɲɲkərə kəsən doru ba? Ala de, mba kəgbɛy k'ɲkərə.

52 Kəyɛfɛ ɔɲ tantɛ aɲɛ o aɲɛ ɲayi kəcəmət kələ disrɛ, ɲandɛgbɛyɛnɛ akɔ ɲayi maas akɔ ɲayi mɛrən. 53 Kas kəgbɛy wan wəkun, wan wəkun pəgbɛy kas; kərə kəgbɛy wan wəran, wan wəran pəgbɛy kərə; kəɲcərə kəgbɛy wəran ka wan kən, wan-sɔ pəgbɛy kəɲcərə.»

Kəcərənɛ ka kəm
(Mt 16:2-3)

54 Kɔ Yesu oloku sɔ kənay: «Kɔ nənəɲk kəp kəgbəpərɛ ntende dec dɛɲkalɛ mɔ, nəɲkule katina: «Kəder kɔ wəcəfən endeder!» Pəfɔ-won wəcəfən pəder. 55 Mba kɔ nənəɲk afɛ ɲa kəca kətət ɲoc-wur-ɛ, nəloku: «Kəwonɛ kɔ pənder,» təkɔ nəɲloku ti mɔ, itɔ tenyi. 56 Nəna Abanɛnɛ dofum! Nəntam kəcərə mɛgbəkərə ma təkɔ antɔf kɔ kəm yenyi mɔ; ta ake tɔ nəntɔtam kəcərənɛ tɛgbəkərə ta tɛm tantɛ, ntɛ tɛyɛfɛ ndena Kanu mɔ-ɛ?»

Məten kətəɲnɛ kɔ wəterɛnɛ kam
(Mt 5:25-26)

57 «Ta ake tɔ nəntəcərənɛ nəna sərka təkɔ pəmar nəyɔ mɔ-ɛ? 58 Kɔ mənɛkɔ kɔ wəyɛfərənɛ kam dənkiti-ɛ, məwosɛ nətəɲnɛ dɔpɔ kərəsna. Kɔ pəyənɛ fɛ ti-ɛ, ɛɲkəkər'am dabɛ. Wəboc kiti pəsənʎəm wəsɔdar, wəsɔdar ɛbər'am dəbili. 59 Ic-lok'əm məfɔwur dəbili kɔ mənɔlɪp kəsən

pəsam pəkə məntəmpərə
wəkekərə kam dəbili mə.

13

*Nəsəkpər mera, nəcəmə
pələmpu darəṇ, kə pəyəne fə ti-ε,
nəfi!*

¹ Təm tatəkə kə afum aləma
ṇander ṇaləmə Yesu təkə
Pilat enadifət aKalile aləma
nte ṇaṇc-loṇne Kanu mə. Itə
tatəkə Pilat enanəṇkəl mecir
ma afum kələṇne kəṇan. ² Kə
Yesu oloku ṇa: «Nəṇcem-
cemne a k'anadifət aKalile
akakə tatəkə-ε, a tementər oṇ
a ṇananaṇkanə kəciya ṇatas
aKalile aləpəs akə anatə-dif
mə ba? ³ Ala! Ic-lok'un: Mba
kə nəntəsəkpər mera nəcəmə
pələmpu darəṇ-ε,* tatəkə tə
nəndeləsərne fəp pəmə akakə.

⁴ Kə pəyəne fə ti-ε, afum aṇe
wəco kə camət-maas aṇe
kəb kə Siloye kənawəkərne
kədif mə, nəṇcem-cemne a
ṇa ṇananaṇkanə kəciya ṇatas
aka Yerusalem aləpəs aṇe
ba? ⁵ Ala, ic-lok'un, mba
kə nəntəsəkpər mera nəcəmə
pələmpu darəṇ-ε, nəna sə fəp
nəṇfi pəmə ṇa!»

*Capafə ca kətək kəkom nke
kənato-yə yokom mə*

⁶ Kə Yesu oloku sə capafə
nce: «Fum wələma enabəf
kətək ka tumbunyi dale dən
dacə. K'ender kəten yokom
ya ki, mba k'embəp kətək
ka tumbunyi nke ta kəṇkom-
ε. ⁷ Awa, k'oloku wəbəc
kən wəkə oṇc-bumə kə dale
mə: «Meren maas mə mame
nte inder kəpim yokom ya
kətək kəṇke mə, mba ifəsətə.

Awa məcep ki! Ta ake tə
kəndecəməne, kəbaṇ antəf
gbəcərəm-ε?» ⁸ Kə wəbum ka
dale oloku kə: «Wəbe, məsak
kətək kəkom kəṇke kəren
nke gbəcərəm pāməmən sə;
indekay haṇ inəṇkər, ibər ma
sə ṇcek-cek-a. ⁹ Kə tatəkə teyi-
ε, tələma kəṇkom dok, kə pəyi
fə ti-ε, məcep ki.»

*Yesu kətaməs ka wəran
wələma simiti, dəsək da
kəṇesəm*

¹⁰ Kətəkse kə Yesu eṇc-nde
dəkəcəpəs dələma, simiti,
dəsək da kəṇesəm. ¹¹ Wəran
wələma enayi dənda nwe
ṇəṇk ṇelec ṇenasəṇe kətək-
kət kəyəfə meren wəco kə camət-
maas mə; enanutne, ta entam
kətəṇce-ε. ¹² Nte Yesu enəṇk
wəran nwe mə, k'ewe kə,
k'oloku kə: «Wəran, docu
dam dəsək'am.» ¹³ Kə Yesu
enden kə kəca. Gbəṇcana
babəkə kə wəran nwe entəṇce,
k'eyefə **kəcəm** debeki da
Kanu. ¹⁴ Mba kə pəntele
wəbe wəka **dəkəcəpəs** dadəkə,
nte Yesu enataməs wəran
wəkəkə simiti, dəsək da
kəṇesəm mə, kə wəbe nwe
oloku afum: «Mata camət-tin
meyi mme pəmar pac-bəc mə,
nəder nəten kətaməsne mata
maməkə disre, mba ta nəder
simiti, dəsək da kəṇesəm.»
¹⁵ Kə Yesu oloku kə nte: «Nəna
abaṇene dofum: Simiti, dəsək
da kəṇesəm, anə əntəgbeki
wana wən, kə pəyəne fə ti-
ε, səfale sən pəkekərə kəkə-
mun-ε? ¹⁶ A wəran nwe
owur dokom da Abraham,
a kə Sentani səsumpər səkot

* 13:3 «Nəntubi» itə «Nəsəkpərə məyo mətot məyo məlec.»

kəyefɛ meren wəco kə camət-maas mə, pəmar fɛ pasikəli kə bənda yayəkə simiti, dəsək da kəjesəm ba?» 17 Yesu kəloku moloku maməkə, kə təsəŋɛ ater ɔn fəp kəlapərne; mba pənabət kənay fəp, məyɔ məpəŋ maməkə Yesu ɔŋc-yo mə.

Capafɔ ca tɛŋgben tɛfɛt

(Mt 13:31-32; Mk 4:30-32)

18 Kə Yesu oloku sɔ: «Ake **dɛbɛ da Kanu** dowurenɛ-ɛ? Ak' indetubcɛnɛ di-ɛ? 19 Tɛŋgben tɛfɛt† nte fum ɛlɛk, pələm dale dən disrɛ mə. Tɛŋgben tatəkə topon, pəyɔnɛ kətək kəpəŋ, bəmp yeder yələ wara wawəkə kəron mə.»

Capafɔ ca lebin

(Mt 13:33)

20 Kə Yesu oloku sɔ: «Ak' indetubcɛnɛ **dɛbɛ da Kanu**-ɛ? 21 **Dɛbɛ da Kanu** dowurenɛ kə lebin ndɛ wəran ɛŋlɛk pəbɛr kəcom nkɛ ɛnalompəs kə abek ŋa farin dacɔ mə, a kə kəcom kanəkə kəmpɛ fəp mə.»

Capafɔ ca dəkəbɛrɛ dɛwɛkɛnɛ

(Mt 7:13-14,21-23)

22 Nte Yesu ɛŋcali sədare səfɛt kə səpəŋ kəkə ka Yerusalem mə, pəc-təksɛnɛ sɔ afum. 23 Kə fum wələma eyif kə: «Wətəksɛ, afum apic ŋə Kanu kəndekə-yac ba?» Kə Yesu oloku ŋa: 24 «Nəna sɔ nəsep nədekə nəbɛrɛ dəkəbɛrɛ dɛwɛkɛnɛ dadəkə, bawo ic-lok'un: Afum alarəm ɲandəsɛp kəbɛrɛ ka di, mba ɲafədekə-tam.»

25 «Kə wəka kələ endekə-yefɛ pəcan kumba, nəna aŋɛ nəŋyi doru mə, nədeyefɛ kəsut-sut kumba, nəc-loku: «Wətəksɛ! Məgbite su!» Tɛm tatəkə endekule nu: «Ŋcərə fɛ kəca nkɛ nəyefɛ mə!» 26 Tɛm tatəkə tɔ nəndekə-cop kəloku: «Sənadi yeri, səmun kə mənə, məc-təksɛ ndɛ mirit məpəŋ ma dare dosu.» 27 Nkən pəc-lok'un, «Ŋcərə fɛ aka ndɛ nəyɔnɛ mə! Nəbəl'em day, nəna akanɛ nəyɔ mes mɛlɛc mə!» 28 Difo afum ɲandekə-bok, ɲac-ɲaŋərənɛ sek, kə nəŋkənəŋk Abraham, Isiyaka, Yakuba kə adəŋk a Kanu fəp **dɛbɛ da Kanu** dəntɔf, a paləm nəna dabanɲa-ɛ. 29 Afum ɲandekə-yefɛ kəca nkɛ dec dɛmpɛ kə nkɛ dec dɛŋkalɛ mə, kəca kətɔt, kə kəmerya, ɲader ɲandɛ dɛmɛsa ndɛ **dɛbɛ da Kanu** dəntɔf. 30 Tɛm tatəkə, aloma aŋɛ ɲayɔnɛ məkə aləpsər mə, ɲandekə-yɔnɛ akirin; akə ɲayɔnɛ akirin mə, ɲayɔnɛ aləpsər.»

Yesu kə Yerusalem

(Mt 23:37-39)

31 Tɛm tatəkə, kə aFarisi aloma ɲander ɲaloku kə: «Məyefɛ nnɔ məkə! bawo Herodu ɛfan kədif'am.» 32 Kə Yesu oloku ŋa: «Nəkə nəloku ayɔfan ɲaŋəkə: Kəbɛləs yəŋk yɛlɛc kə kətaməs k'iyinɛ məkə kə alna, a indeləpəs yɛbəc yem tataka ta maas. 33 Mba mɛnɛ ikɔt məkə, alna kə dəsəkə; bawo pəmar fɛ wədəŋk wəka Kanu efi kəfo kəcuro ta pəyɔnɛ Yerusalem-ɛ.»

† 13:19 «tɛŋgben tɛfɛt» Ti tɔ tɛŋgben tɛfɛt ta tək ya dale, nte tompəŋ mə-ɛ, kətək ka ki kəmbɛk pətəs tək yələma ya dale.

³⁴ «Yerusalem! Yerusalem! Nɛɛ ɛndif adɛɛk a Kanu mɔ, ɛɛc-cacas aɛ Kanu kɛsom nnɔ ɛyɛ mɔ; pɛnabas'im kɛlonka ka awut'am pɛmɔ nte acɔkɔ ɛkombɛra ɛɛɛlonka awut banca ya ɛi dɛntɔf mɔ! Mba kɔ nɛntɔfan ti. ³⁵ Awa, kɛsakɛ'ɔn k'ander kɛɔ konu. Mba ic-lok'un: Nɛfɔsɔ-nɛɛk'im, haɛ tɛm tɛbɛp nte nɛndeloku:

«Kanu kɛpɔcɛ pɛtɔt nwe endeder tewe ta Kanu Kɛpɛɛ mɔ.»

14

Yesu kɛtamɛs ka wɛɛɛɛ wɛlɔma

¹ Dɔsɔk da kɛɛesɛm da aSuyif dɔlɔma, k'awe Yesu nde kɛɔ ka wɛbɛ ka aFarisi wɛlɔma kɛkɔ-di yeri, kɔ akakɔ ɛɛɛkɔkɛ kɔ. ² Kɔ fum wɛlɔma nwe docu dɛnakɛfɛs mɔ, pɛcɛmɛ kɔ fɔr kirɛɛ. ³ Kɔ Yesu eyif atɛkɛ a sariyɛ kɔ aFarisi: «Aɛwɔsɛ kɛtamɛs ka wɛtɔtamɛnɛ simiti, dɔsɔk da kɛɛesɛm ba, ka afɔwɔsɛ?» ⁴ Kɔ afum aɛ ɛɛɛɛɛɛ. Awa kɔ Yesu ɛɛɛɛɛɛ wɛtɔtamɛnɛ nwe, kɔ wɛkakɔ ɛntamɛnɛ, k'ɛsak kɔ a pɛkɔ. ⁵ Nte tɛɛɛɛɛɛ mɔ, kɔ Yesu eyif ɛɛ: «Aɛ eyi nu dacɔ nwe wan kɛn, kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti wana wɛn wɛntɛmpɛnɛ dɛkɛlɛmp simiti, dɔsɔk da kɛɛesɛm, ta ɛmpɛnɛ wi dɔsɔk dadɔkɔ mɔ?» ⁶ Kɔ abɛ akakɔ ɛɛntɔtam kɛlukɛ kɔ mɔcɔp.

Nte aɛyɛk-yɛk dɛkɛndɛ, kɔ nte aɛwɛnɛ fum tes mɔ

⁷ Kɔ Yesu olok-lokɛr afum aɛɛ anawe dɛkɛsata mɔ,

bawo ɛnakɔkɛ nte akakɔ aɛc-gbutɛlɛnɛ dɛkɛndɛ dɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ. K'oloku ɛɛ: ⁸ «Kɔ fum ew'am kɛkɔ-tɛɛnɛ kɛsata ka kɛgbɛɛnɛ kɛn-ɛ, ta mɛkɔ mɛndɛ dɛkɛndɛ dɔcɔkɔ-cɔkɔ, bawo tɛlɔma wɛka kɛsata ewe sɔ fum wɛlɔma kɛsata kɛɛkɔ, nwe ɛɛɛɛɛɛ mɛna mɔ. ⁹ Ta tɔsɛɛ wɛkɔ ewe nu kɛsata mɔ, kɛdelok'ɛm: «Mɛyɛfɛ mɛsakɛrɛ nwe dɛkɛndɛ dadɔkɔ.» Kɛlapɛrɛnɛ kɔ mɛɛkɔ kɛyɛfɛ dɛkɛndɛ dɔcɔkɔ-cɔkɔ dadɔkɔ kɛkɔ-ndɛ dadarɛɛ dɔkɔ. ¹⁰ Mba, k'aw'am kɛsata-ɛ, mɛkɔ mɛndɛ dɛkɛndɛ dadarɛɛ, nte tɛɛsɛɛ nwe ew'am kɛsata mɔ k'ender pɛnɛɛk'ɛm-ɛ, pɛlok'ɛm: «Wanapa, mɛcɛɛnɛ kirɛɛ.» Awa tɛm tatɔkɔ mɛna mɛlɛlɛ nnɔ afum aɛɛ nɛɛkɔ-pɛɛnɛ amɛsa kɛdi yeri mɔ. ¹¹ Nwe o nwe ɛlɛkɛnɛ, andetɔrɛ kɔ; nwe o nwe otɔrɛnɛ andɛpɛnɛ kɔ.»

¹² Kɔ Yesu oloku fum nwe ɛnawe kɔ kɛsata mɔ: «Kɔ mɛwɛ afum kɛdi yeri yɛɛɛ, kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti yɔrɔfɔy-ɛ, ta mɛwɛnɛ yi akɔs'ɛm aɛɛ, ta mɛwɛnɛ yi awɛɛɛ'ɛm aɛɛ, ta mɛwɛnɛ yi akɔmɛnɛ am, ta mɛwɛnɛ yi andɛ am aka daka. Nte tɛɛsɛɛ ta ɛɛdetam kɛlukɛ ayɛk ɛɛ kɛwɛnɛ yeri mɔ. ¹³ Mba kɔ mɛndɛwɛnɛ afum yeri-ɛ, mɛwɛ atɔyɔ daka, lanyiru, atorɛr kɔ atɛnɛɛk. ¹⁴ Tɛm tatɔkɔ pɛbɔt'ɛm, bawo ɛɛyɔ fɛ daka ndɛ ɛɛɛkɔ-luks'ɛm kɛway ka pɛtɔt pɛpɔkɔ mɔ. Kanu gbɛcɛrɛm kɛndɛkɔ-tam kɛlukɛs'ɛm kɛway kɛɛkɔ, ndɛ ayɔ pɛtɔt ɛɛndɛkɔ-yɛfɛ dɛfi mɔ.»

Capafɔ ca yeri ya kəsata
(Mt 22:1-10)

15 Nte afum ɲane moloku mame ma, ko fum wələma nwe ɛnandɛ dɛmɛsa ma, oloku Yesu: «Pəbɔt mənə nwe mənɛkɔ-di yeri nde **dɛbɛ da Kanu** dɛntɔf ma!»
16 Ko Yesu oloku fum wəkakɔ: «Fum wələma ɛnaboc kəsata kəpɔɲ, k'ewenɛ ki afum alarəm. 17 Ntɛ tɛm ta kədi yeri yayɔkɔ tendebəp ma, k'osom wəcar kən kəkɔ-loku afum aɲɛ ewe kəsata ma: «Nəder! Alip kəcɔɲ.» 18 Mba ko kan-kan ɛyɛfɛ kəletsɛnɛ ko. Ko wəcəkɔ-cəkɔ oloku ko: «Məɲaɲnɛn'em, dale d' iway idɔ pəmar ikɔ iməmən; ilɛtsɛn'am ta məsumpər'em ti!» 19 Ko wəka mɛrəɲ oloku ko: «Iway cəna cəbifti wəco, ic' ifaɲ kəkɔ-wak; ilɛtsɛn'am ta məsumpər'em ti!» 20 Ko wəka maas oloku so: «Intɛp kəc-gbaɲnɛ, itɔ intɔtam kəkənɛ!» 21 Ko wəcar olukus k'ɔɲkɔ pəloku moloku maməkɔ wəbɛ kən. Ko pəntɛlɛ wəbɛ kən, k'oloku wəcar: «Məkɔ katəna nde mofo mɔpɔɲ ko nde dəmirit ma dare! Məwen'em atɔyɔ daka, lanyiru, atorər ko atɔnəɲk.» 22 Ko wəcar ender pəloku ko: «Wəbɛ ntɛ məsom'im ma telip, mba yeri yəsɔrɔcəmɛ!» 23 Ko wəbɛ oloku ko so: «Məkɔ dɔpɔ da dəkulum ko dəɲgbaɲcan, məloku afum ɲabɛrɛ ntɛ tɔɲsɔɲɛ kəlɔ kem kələrɛ ma.» 24 Bawo, ic-lok'un: Arkun akakɔ inanunɲkɛnɛ kəwɛ kəsata kaɲkɛ ma, ali wəkin ɔfɔsɔ-di yeri ya ki.»

Cəke cɔ aɲyi a patam kəyɔnɛ

wəcɛpsɛ ka Yesu darəɲ-ɛ
(Mt 10:37-38)

25 Kənay kənacəmɛ Yesu darəɲ, ko Yesu ɛɲkafələ, k'oloku ɲa: 26 «Mənə nwe mənɲɛps'em darəɲ ma, pəmar mətam kəcə papa kam ko iya kam, ko wəran kam, ko awut'am, awɛɲc'am aɲa arkun, akirɛ am ko kiya kam doru yati, ko pəyi fɛ ti-ɛ, fum wəkakɔ ɔfɔtam kəyɔnɛ wəcɛpsɛ kem darəɲ. 27 Mənə nwe o nwe mənɔwɔsɛ kəgbaɲnɛ kətɔk kəpandən ka defɛ nkɛ aɲcaɲ aɲɛ ɲandif afum ma, məfɔtam kəyɔnɛ wəcɛpsɛ kem darəɲ. 28 Bawo nənə akanɛ daco, mənə nwe mənfaɲ kəcəmbər kəlɔ ma, məfɔndɛ kərəsna mələm daka dəkɔ mənɲkəbɛrsɛ teta kəlɔ kam ma, ko pəyɔnɛ fɔ daka dadəkɔ dɛntam kəlɪp kəcəmbər ka kəlɔ kaɲkɔ-ɛ. 29 Mba ko nənɲcop kəcəmbər kəlɔ ta nəlip kəcəmbər ki, nwe o nwe ɛnəɲk ki, endesɛlər'un 30 pəc-loku: «Afum akanɛ ɲaɲcop kəcəmbər kəlɔ mba ɲantam fɛ ki kələpəs.» 31 Itɔ pəyi wəbɛ nwe ɛɲfaɲ kəkɔ-sutɛnɛ ko wəbɛ wələma ma, mənɛ pəndɛ pəməmən ko pəyɔnɛ, afum wul wəco (10.000) ɲantam kəsutɛnɛ ko afum wul wəco mɛrəɲ (20.000) aka wəbɛ wəkɔ ɲaɲkəsutɛnɛ ma. 32 Ko pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ɲaɲsɔrɛbɔlɛnɛ, wəbɛ wəka afum wul wəco (10.000) pəsom nda wəbɛ wəka afum wul wəco mɛrəɲ (20.000) wəkɔ ɲaɲkəsutɛnɛ ma, ntɛ pəmar pəkɔt ta ɲasutɛnɛ ma. 33 Awa, mənə nwe o nwe

məntəce ca yəkə məyɔ mə,
məfətam kəyənə wəcəpse kem
darəŋ.»

*Mər mmə mēdenɛce mə
(Mt 5:13; Mk 9:50)*

³⁴ «Paka pətət pə mər
məyənə, mba kə mər
mēdenɛce-ɛ, ak' antam mi
kəbətse-ɛ? ³⁵ Mər mēdenɛ
məfətesə tēm tatəkə antəf,
məfətesə ɲcek-cək ya yəbəf,
məne pagbal mi dəyika. Məna
nwə mənɲə ləŋəs məc-ne mə,
məne ti!»

15

*Capafə ca aŋkesiya ɲɲe
ɲenasələ, k'anəŋk sə ɲi mə
(Mt 18:12-14)*

¹ Abanəs dut kə afum aciya
ɲalətərnə Yesu kəkə-cəŋkəl kə.
² AFarisi kə acicəs a sariye
ɲac-cəpənə: «Fum wəkawə
enɲelənə aciya, pəwosə kədi
yeri kə ɲa.»

³ Mba kə Yesu oloku ɲa ca-
pafə nce: ⁴ «Nəna afum akanɛ
daco, anə ɔɲɔ ɲkesiya tasar
tin (100), a ɲin ɲəsələr kə, a
pəsak yəkə 99 dətəgberə kəkə-
tən ɲin ɲəkə ɲəsələr kə mə, haŋ
pənəŋk ɲi-ɛ? ⁵ Kə wəkayi ɔŋkə
pənəŋk ɲi-ɛ, pəgbanɲe ɲi am-
era ɲobotu disre, ⁶ ɔŋc-kəna-
berə nde ndərən, ewe anapa
ən kə ande ən nde ndərən,
pəloku ɲa: «Nəwoləs kə ina,
bawo inəŋk aŋkesiya ɲem ɲəkə
ɲenasələr'im mə.» ⁷ Ic-lok'un:
Pəbotu pəŋkə-yi dareŋc teta
fum wəkin nwə ɔŋkə-səkpər
amera pəcəmɛ dəpə dolompu
darəŋ mə, pətəs teta afum 99
aŋɛ ɲantəmar kəsəkpər mera,
bawo ɲalomp mə.»

*Capafə ca pəsam gbələŋ
mpɛ penasələ, k'anəŋk sə pi mə*

⁸ «Kə pəyənə fɛ ti-ɛ, wəran
wərə ɔɲɔ pəsam gbələŋ
wəco, a gbələŋ bin bəsələr
kə ta omot lamp, ta efɛŋ
kələ, ta ɛntən pi bel-bel, haŋ
pənəŋk pi mə? ⁹ Kə wəran
nwə enəŋk pəsam gbələŋ
mpɛ-ɛ, eŋwe anapa ən, kə
andɛ ən, pəloku ɲa: «Nəwoləs
kə ina bawo inəŋk pəsam
gbələŋ mpɛ penasələr'im
mə.» ¹⁰ Ic-lok'un, pəbotu
peyi mələkɛɛ a Kanu daco
teta fum wəciya wəkin gbəŋ
nwə enɲəkpər amera pəcəmɛ
pəlompu darəŋ mə.

*Capafə ca wətemp wəsələ,
k'anəŋk kə sə mə*

¹¹ Kə Yesu oloku sə: «Fum
wələma enayə awut arkun
mərəŋ. ¹² Kə wəkə efɛtə mə,
oloku kas: «Papa məsəŋ'im
da pəmar idəsəto kɛ kam mə.»
Kə kas eyer daka dən awut
ən akanɛ mərəŋ daco. ¹³ Ntɛ
mataka mɛpic mənɛpər
mə, kə wan wəfɛt enɛcaməs
daka dəkə enasəto mə fəp.
K'osumpər dəpə k'əŋkə pəbələ,
atəf ɲocuru. Nde enakə pəyi
yama-yama pəc-ləsər-ləsər
daka dəkə enayə mə. ¹⁴ Ntɛ
wan nwə elip kədi daka dən
mə, kə dor dəpəŋ dəmbɛrɛ
atəf ɲaŋəkə enayi mə, kə ca
yənɔp kəbut kə. ¹⁵ K'əŋkə
pəyi nda fum wələma wəkə
atəf ɲaŋəkə, wəkə enasəŋ kə
kəkək ka səp yən mə. ¹⁶ Wan
nwə pəfaŋ kədi yeri ya səp,
mba ali fum enasəŋ fɛ kə
yi. ¹⁷ Awa, k'eyɛfɛ kəcəm-
cəmne teyi tən, k'olokune:

«Afum cäke ñayi kəbəc ndena papa kem anje ñayo cəcom cəlarəm mə, a ina ic-finə nnə dor. ¹⁸ Kəyefe k'inder ikə ndena papa kem ikə iloku kə: Papa inçiya Kanu, k'inçiya sə mənə. ¹⁹ Imbut pəleli mpə pəmar məsumpər'em pəmə wan kam. Mba məsumpər'im oñ pəmə wəbəc kam.» ²⁰ Kə wan nwε ēlek dəpə k'olukus ndena kas.»

«Ɖsərəbəle, kə kas ənəñk kə, kə nənəfər dəpəñ dosumpər kə. Kə kas eyekse kəkə-fayəne kə, k'eneɣsərne kə dəkilim, k'ocup kə. ²¹ Kə wan oloku kə: «Papa, inçiya Kanu, k'inçiy'am, pəmar fe sə məsumpər'im pəmə wan kam.» ²² Mba kə kas kəloku acar ɔn: «Nəkere duma dətət nəber kə! Nəber kə kurunde dətəlar, nəsoñ kə cəfta! ²³ Nəkere tana tetifi təkə, nədif pi. Padi yeri, pawoləs! ²⁴ Bawo wan kem wəkawε nəñnəñk mə, ənafi, mba olukus sə kəder doru! Ənasəle, mba inəñk kə sə!» Kə ñayefe kəwoləs. ²⁵ Tənətəñne Coco pəyi dalε. Nte wəkakə ender pəltərne kəlo kəñan mə, k'ene təkə anfer pac-pise mə. ²⁶ Kə Coco ewe wəcar wəkin k'eyif kə tes nte teyi kəlo kəñan mə. ²⁷ Kə wəcar oloku Coco: «Wəñc'am eder, mba nte olukus kətəmnε disre mə, itə papa kam endife tana petifi pəkə.» ²⁸ Kə pəntele Coco nwε, ta efəñ sə kəberε dəker-ε. Kə kas owur kəkə-lətsenε kə. ²⁹ Mba kə wan wəcəkə-cəkə nwε oloku kas: «Meren mələrəm mə mame, iyi'am darəñ ic-bəc'am pəmə

wəcar, ali dəsək din inğbəkəl fe mosom mam, mba ali dəsək din sə mənə məsoñ f'em tir idif səwoləs kə anapa'em. ³⁰ Mba nte wan kam wəkawε ender mə, nwε oñkə pələsar-ləsər daka dam kə aran ayama-yama mə, nkən tan məndife kə tana petifi pəkə!» ³¹ Kə kas kəloku Coco, «Mənə wan kem, səna eyi de kə mənə, daka ndε o ndε iyo nnə mə, dam də! ³² Mba pəmar yati paboc kəsata, pawoləs: Bawo wəñc'am wəkawε məñnəñk mə, ənafi, k'olukus sə kəyi doru; ənasəle, k'anəñk kə sə.»»

16

Capafə ca wəcəmbər-cəmbər daka

¹ Kə Yesu oloku acəpsε ɔn darəñ mə: «Fum wəka daka wələma ənayo wəcəmbər-cəmbər daka, k'ander payemsenε kə, a eñləsar-ləsər daka da wəbe kən. ² Kə wəbe nwε ewe kə, pəc-loku kə: «Cəke cə ine te tam-ε? Məsəñ'em kəcərə təkə məñcəmbər-cəmbər daka dem mə, bawo məfəsə-yənε wəcəmbər-cəmbər daka dem.» ³ Kə wəcəmbər-cəmbər daka nwε olokunε dəbəkə: «Cəke cə indey-ε, bawo wəka daka nwε oloku kəwur'em kəcəmbər-cəmbər daka dən? Iyo fe fənəntər kədeyənε wəbifti antəf, ilapərne sə kəc-tola. ⁴ Inçərə oñ nte indeyo, a afum ñaban'im wəlo wañan disre kə wəkawε owur'em kəcəmbər-cəmbər daka dən-ε.» ⁵ Kə wəcəmbər-cəmbər daka nwε ewe fum wəcəkə-cəkə wəkə ənətməpərə wəbe

kɔn debe mɔ. K'eyif kɔ: «Cɛke cɔ mɔntɔmpɛrɛ wɛbɛ kem debe-ɛ?» ⁶ Kɔ wɛkakɔ oloku kɔ: «Moro m'olif cokos tasar tin (100).» — «Awa, mɛlɛk areka, mɛndɛ mɛcic: 50.» ⁷ K'eyif sɔ wɛlɔma: «A mɛna-a, cɛke cɔ mɔntɔmpɛrɛ-ɛ?» Kɔ wɛkakɔ oloku: «Malɔ busul tasar tin (100).» — «Awa, mɛndɛ mɛlɛk areka, mɛcic 80.» ⁸ Kɔ wɛka daka nwe ɔŋkor-koru wɛcɛmbɛrɛ-cɛmbɛrɛ kɔn daka wɛtɔlomp nwe nte ɔŋkɔt bel-bel mɔ. Awa, afum a doru ŋɛɛcɛrɛ kɛyɔ mes taŋan pɛtas akɔ ŋayɔnɛ aka pɛwanɛkɛra mɔ.»

⁹ Kɔ Yesu ɔnɔcɛr: «Ic-lok'un: Nɛtɛnɛ daka dɔtɔsɔk anapa, itɔ ɔŋsɔŋɛ kɔ dendelip-ɛ, paban'un nde nɛkɔyi doru o doru mɔ. ¹⁰ Mɛna nwe aŋlaŋ teta tes tɛfɛt mɔ, antam sɔ kɛlaŋ'ɛm teta tes tɔpɔŋ. Mɛna nwe mɛntɔlomp teta tes tɛfɛt mɔ, mɛfɔlomp teta tes tɔpɔŋ. ¹¹ Kɔ mɛntɔlomp kɛcɛmbɛr-cɛmbɛr ka daka dɔtɔsɔk ndɛ deyɔ doru dandɛ mɔ, anɔ endesɔŋ'ɛm kɛcɛmbɛr-cɛmbɛr ka daka dosoku-ɛ? ¹² Kɔ mɛntɔlomp teta daka da fum-ɛ, anɔ endesɔŋ'ɛm ndɛ dɔyɔnɛ dam mɔ-ɛ? ¹³ Ali wɛcar wɛkin ɔfɔtam kɛbɛcɛ abɛ mɛrɛŋ. Kɔ pɛyi ti-ɛ, enter wɛkin pɛbɔtɛr wɛka mɛrɛŋ; kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pɛcɛŋkɛlɛ wɛkin ta ɛŋcɛŋkɛlɛ wɛka mɛrɛŋ-ɛ. Nɛfɔtam kɛbɛcɛ Kanu kɔ pɛsam.»

Moloku mɛnɛŋksɛl ma Yesu

(Mt 11:12-13; 5:31-32; Mk 10:11-12)

¹⁴ AFarisi, aŋɛ ŋanabɔtɛr pɛsam mɔ, kɛnɛ ka moloku mamɛ, kɔ ŋayɛfɛ kɛfani Yesu. ¹⁵ Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nɛna, nɛŋcɛmbɛrɛnɛ afum alompu nnɔ awɛŋc'un aŋa ŋayi mɔ, mba Kanu kɛŋcɛr'on bɛkɛc; bawo nte afum ŋampɛnɛ darenɛ mɔ, itɔ Kanu nkɔn ɛŋcɛ. ¹⁶ Tɛm ta sariyɛ sa Musa kɔ yecicɛs yecɛmpi ya adɛŋk a Kanu tɛnawon haŋ tɛm ta Saŋ. Kɛyɛfɛ ɔŋ tɛm tatɔkɔ, k'ɛŋcop kɛdɛŋk moloku mɔtɔt ma **dɛbɛ da Kanu**, nwe o nwe kɛsɛp k'ɛndɛ kɛbɛrɛ ka di. ¹⁷ Mba pɛfɛfɛrɛnɛ kɛm kɔ antɔf kɛsɛlɛ, pɛtas tofo tɛfɛt ta pecic pin* pa sariyɛ kɛtɛmpɛnɛ. ¹⁸ Mɛna nwe mɛŋcɛ wɛran kam mɛnɛŋcɛ sɔ wɛlɔma mɔ, mɛyi kiciya kɛpɔŋ disrɛ.† Mɛna nwe mɛŋnɛŋcɛ wɛran nwe wos ɛŋcɛ mɔ, dalakɔ dɔ nɛyi disrɛ.»‡

Capafɔ ca wɛka daka kɔ Lasar

¹⁹ «Wɛka daka wɛlɔma ɛnayi, pɛc-bɛrɛnɛ yamos yɔtɔt, yeyɛŋki kɛway; dɔsɔk o dɔsɔk pɛyi pɛtɔt disrɛ, pɛc-di yeri yɔtɔt. ²⁰ Kɛlɔ kɔn kirin, fum wɛtɔyɔ daka o daka wɛlɔma, nwe aŋc-we Lasar mɔ, pɛyɔ runɛ, pɛfɛntɛrɛ kusunɛka kɔn. ²¹ Lasar nwe pɛfaŋ kɛc-wɛtɛs yeri nyɛ yɛntɛmpɛnɛ-tempɛnɛ amɛsa dɛntɔf ŋa wɛka daka nwe mɔ, pɛdi. Mba kɔ cɛn yɛndɛr yɛc-nɛntɛs runɛ yɔn. ²² Kɔ Lasar efi, kɔ mɛlɛkɛɛ mɛndɛr mɛlɛk

* 16:17 itɔ ɔyɔnɛ cɛsɔma «sigirɛ» †

16:18 dalakɔ dɔ mɛyi kɔ wɛran wɛkakɔ

‡ 16:18 dalakɔ dɔ nɛyi

17

Kiciya kə kəŋaŋne
(Mt 18:6-7; Mk 9:42)

¹ Kə Yesu oloku acepsə ɔn darəŋ: «Pəfə-tam kəyi ta mes meyi mme məsəŋe fum kəciya mə. Mba pələc pəyi wəkə ɔŋsəŋe ti mə. ² Pəfəfərene kəkot wəkayi tasar təpəŋ dəkilim pagbal kə dəkəba, kə pəyənə wəkayi pəsəŋe wəfəfər wəkin kəlonɛ-ε*.
³ Nəkembərne bel-bel!

Kə wəŋc'əm eŋciya-ε, məgbəŋ-gbəŋər kə; **k'əsəkpər amera pəcəme pələmpu darəŋ-ε**, məŋaŋne kə. ⁴ Kə wəŋc'əm eŋciy'am camət-məŋ dəsək din disre-ε, a pələksərne kəder'am camət-məŋ pəc-lok'am: «Kəsəkpər k'inder amera few, iŋcəme pələmpu darəŋ-ε,» məŋaŋne kə.»

⁵ Kə asom a Yesu darəŋ ŋaloku Wəbe: «Məberene su kəlan!» ⁶ Kə wəbe oloku ŋa: «Kə nəntəmpər kəlan nke kəyi pəmə təŋgben tefet mə, nəntam kəloku kətək nke: Məgbukte nno məkə məcəme nde dəkəba, kətək kəŋkə kəyɔ tefəŋ tonu.»

⁷ «Nəna akaŋe daco, anɔ ɔyɔ wəcar nwe embifti, kə pəyənə fe ti wəkayi pəc-kək, a pəc-kəna-yefe dale, pələku kə: «Məder katəna məder mənde deməsa!» ⁸ Nte ɔŋloku kə mə: «Mələmpəs'em yeri yem, məberne duma məsəŋ'im yeri, haŋ ilip kədi yeri imun; k'ilip-ε, məna mədi yeri məmun.» ⁹ Wəka wəcar kəkə

kə, kə mənkekəre kə kəkə-ŋesəm nde Abraham kəsək. Kə wəka daka nwe ender pəfi, k'awup kə. ²³ Nde kəfo nke afi ŋəŋkə mə, kə wəka daka eyekti fər; k'ənəŋk pəbələ Abraham kə Lasar pəc-ŋesəm kə kəsək. ²⁴ Kə wəka daka nwe ɔŋkulərne: «Papa Abraham, məyən'em nənəfər! Məsom Lasar pəgbət tələr tən dərɔmun pəder pəcəŋkəs'im temer; bawo kətərɔ k'inde nno nənɛ dandε.» ²⁵ Kə Abraham oloku kə: «Wan kem, məcəm-cəmnε a mənasəto daka dam nte mənayi doru mə, kə Lasar nkən ɔsəto pəcuy kiya kən doru. Ndekəl ɔŋ, kəŋesəm k'eyi, məna məyi sɔ dəmnε pəcuy. ²⁶ Kə tɛyefe dənda-ε, dobo dəpəŋ deyi su daco kə nəna nte təŋsəŋe nwe eŋfaŋ kəcepər pəder nno səyi mə, ta ɛntam-ε.» ²⁷ Kə wəka daka nwe oloku: «İletsən'am, Papa, məsom Lasar nde kələ ka papa kem. ²⁸ Bawo, iyo di awəŋc aŋa kəcamət, Lasar pəkə pələku ŋa nte teyi nno mə, nte təŋsəŋe ta ŋa sɔ ŋadeder nno pəcuy pəmpε peyi mə.» ²⁹ Kə Abraham oloku: «Ala, awəŋc'əm aŋa ŋayɔ Musa kə adəŋk a Kanu; ŋacəŋkəl ŋa.» ³⁰ Kə wəka daka nwe oloku Abraham: «Ala, Papa, kə fum eyefe nno afi ŋayi mə pəkə pələk-lokər ŋa-ε, ŋəŋsəkpər mera ŋacəme pələmpu darəŋ.» ³¹ Kə Abraham oloku kə: «Kə ŋantəcəŋkəl Musa kə adəŋk a Kanu, ali fum eyefe nno afi daco, ŋafəkə-cəŋkəl wəkayi.»»

* 17:2 pəsəŋe fum wəfəfər kəciya

enye-kəkəs kə bawo əyənə kə mes məkə efan mə ba? Ala!
 10 Tin tayi tə kə nənə, kə nəlip k'əyə mes məkə afañər'un mə fəp-ε, nəloku: «Acar gbəcərəm ηə səyənə; nte pəmar su kəyə mə, tə səyə.»»

Yesu kataməs kən aka sen wəco

11 Yesu eyi kəkə Yerusalem, kə Yesu eyefe kəcali atəf ηə Samari kə ηə Kalile daco mə.

12 Eyi kəberə tadare təloma, kə afum wəco aka sen aləma ηander ηafayne kə; kə ηançəmə pəbəle. 13 Kə ηampənə sim ηac-loku: «Yesu, Wəkirin, məyənə su nənəfər!»

14 Nte Yesu ənəjk ηə mə, k'oloku ηə: «Nəkə nəmentərne alonə nde kələ kəpən ka Kanu.» Afum anə ηayi kəkə, kə pəyənə fə ηəsək a kə ηandebere di.

15 Nte wəkin ənəjk fə entamne mə, k'oluksərne pəc-cam debeki da Kanu dim dəpən. 16 K'əfəntərə dəntəf, k'osumpər Yesu wəcək, k'eyek-yekəs kə.† Fum wəkəkə, wəSamari ənayi.

17 Kə Yesu eyif kə: «Bafə asəkəs afum anə wəco? Deke aləpəs anə camət-mənkələ ηayi-ε?

18 Ali wəkin ənçəm-cəmne fə kəluksərne **pədecam debeki da Kanu**, mənə wəcikəra wəkin wəkawε?» 19 Kə Yesu oloku kə: «Məyefe məkə, kəlan kam kəyəc'am.»

Kəder ka dəbε da Kanu (Mt 24:23-28,37-41)

20 Nte aFarisi ηayif Yesu tēm nte **dəbε da Kanu** denderdər mə, k'oloku ηə: «**Dəbε da**

Kanu dəfəder pagbətne di fəp. 21 Afəkule di, «Idendε nnə!», «Idəkə nde!» Bawo **dəbε da Kanu** nənə ηə deyī daco.»

22 Nte Yesu elip kəloku ηə ti mə, k'oloku acəpsə ən darən: «Dəsək dendeberə nde nəndefan kənəjk dəsək din da Wan ka fum mə, mba nəfəsə-nəjk di. 23 Andelok'un: «Eyi nnə!» kə pəyənə fə ti-ε «Eyi nde!» Ta nədekə di, ta nədeyeksərne kəkə ka di.

24 Pəmə təkə pəmot pənəmōt a pəyə wənkəra darenç kəyefe kəsək kin han ka mərən mə, tatəkə tə Wan ka fum endeyi kə dəsək dən. 25 Mba mənə pətərə pəpən kərəs, afum a tēm tante ηawənəs kə. 26 Təkə tənacepər tēm ta Nuha mə, tendecəpər sə dəsək da Wan ka fum.

27 Afum ηanç-di yeri, ηac-mun, arkun kə aran ηac-nənçənə, han dəsək nde Nuha ənabere debil mə: Kə domun dəlarəm dender nde dənəmələk ca fəp mə.‡

28 Pəndeyi pəmə tēm ta Lət. Afum ηanç-di yeri, ηac-mun, ηac-way, ηac-caməs, ηac-bəf, ηac-cəmbər wələ. 29 Mba dəsək nde Lət owur Sodom mə, nənç kə pərbələ yənətaf Sodom kə yəmələk ca ya di fəp.§

30 Itə pəndeyi dəsək nde andementər Wan ka fum mə.»

31 «Dəsək dadəkə mənə nwe mənəyi dəkər, ca yam yeyi dukələ mə, məfətam kəberə mələk yi. Mənə nwe tēmbəp dalə mə, məfətam kəluksərne kələ kam nde

† 17:16 «k'eyek-yekəs kə» = «k'eyif Yesu nəwali teta kataməs kən.» ‡ 17:27

dare. ³² Nacem-cemne wəran ka Lot.* ³³ Məna nwe mändesəp kəkəkəs kəyi doru kam mə, kəndesalpər'əm, kə məna nwe kənasalpər mə, mändesəto ki. ³⁴ Ic-lok'un: Pibi papəkə, afum merəŋ ɲandefəntərə kəfəŋc kin, pasumpər wəkin pasak wəkə; ³⁵⁻³⁶ aran merəŋ ɲandeyi kəcə kirir kin, pasumpər wəkin pasak wəkə.† ³⁷ Kə acəpse ɔn darəŋ ɲayif kə: «Deke tatəkə tendekə-yi-ε, Wəbε?» Kə Yesu oloku ɲa: «Nde pefi peyi mə, difə yəfən yonlonkanε.»

18

Capafə ca wəran nwe wos efi mə, kə wəboc kiti

¹ Kə Yesu oloku ɲa capafə, kəmentər ɲa fə mənε ɲac-lok-lokər **Kanu** tēm o tēm ta dis dələl ɲa. ² K'oloku: «Dare dələma dənayi dəyɔ wəboc kiti nwe ɛnatə kəc-nese Kanu mə, ali fum ta eleləs-ε. ³ Dare dadəkə dəyɔ sɔ wəran wətələ wələma nwe eŋc-der pəc-loku kə: «Məboc'em kiti kə wəyefərəne kem dacə!» ⁴ Kə wəboc kiti nwe ɛfatər kə haŋ, k'ende pələkunε dəbəkəc: «Ali nte intəcərə Kanu, ta ilələs nwe o nwe mə; ⁵ nte wəran nwe wos efi, ələləs'im dis mə, ibocε kə kiti kə wəyefərəne kən dacə, nte tendesəŋε kə kətə-gbəkərə-gbəkərə sɔ kəder mə, pədenaŋkanε kələləs'im dis mə.» ⁶ Kə Wəbε Yesu ɔnəcər: «Nəcəŋkəl nte wəboc

kiti wətəlomp ɔŋloku mə. ⁷ Kanu nkən ɔfədəkə-bocε afum ɔn aŋε kiti ba, aŋε ɲambokər kə pibi kə daŋ mə? Endesəŋε ɲa kəwon kəkar ba? ⁸ Ic-lok'un: ɔfədəsəŋε ɲa kəwon kəkar, endebocε ɲa kiti katəna-katəna. Mba kə Wan ka fum endeder-ε, endebəp kələŋ doru ba?»

Capafə ca wəFarisi kə wəwerəs dut

⁹ Kə Yesu oloku sɔ capafə nce afum ələma aŋε ɲanacem-cemne kəlomp, a ɲac-fəfərəs akə mə: ¹⁰ «Kə afum merəŋ ɲampe kəkə-tola Kanu nde **kələ kəpəŋ ka Kanu**; wəkin nwe pəyənε wəFarisi, wəkə pəyənε wəwerəs dut. ¹¹ WəFarisi nwe pəcəmε pəc-lok-lokər Kanu dəbəkəc nte: «Kanu, iyek-yekəs'am* nte intəyi pəmɔ afum ələpəs akə ɲayənε abanəs ca ya afum mə, ta ɲalomp, ɲac-sumpər dalakə, kə intəyi pəmɔ wəwerəs dut nwe mə. ¹² Kəmerəŋ k'insuŋ dəsək doluksər disrε, ic-səŋ sɔ farilε fəp fa yəsətə yem.» ¹³ Wəwerəs dut nwe nkən pəcəmε pəbələ, pəc-nese kəyekti fər dareŋc yati, mba pəc-sut-sutnε abəkəc kəc-loku: «Kanu mənəŋnən'em, ina wəciya!» ¹⁴ Ic-lok'un: Fum wəkəkə ɛnalomp nnə Kanu kəyi mə, a k'endelukus nde ndərən; mba wəFarisi ɛnalomp fε nnə Kanu kəyi mə. Nwe o nwe ɛləknε, andetore kə; nwe o nwe otontnε, andepənε kə.»

* **17:32** məməmən Dəkəcop 19:26 † **17:35-36** Andənər yeycicəs yələma [

Arkun merəŋ ɲandeyi dale din dayi, pasumpər wəkin pasak wəkə.] * **18:11** «iyek-yekəs'am» = «iyifəm nəwali teta . . .»

Yesu kətolanə kən awut afət
(Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)

¹⁵ Afum ɲac-kere Yesu ali cənaka nte tɔɲsɔɲe pəc-denɲər ɲa waca pətolanə ɲa mə. Nte aɕɛpsɛ ɔn darəɲ ɲanəɲk ti mə, kə ɲanɣbən-ɣbənɲər ɲa.

¹⁶ Mba kə Yesu ɔlətərnənɛ awut pəc-loku: «Nəce awut ɲader nnə iyi mə! Ta nəmənɛ ɲa, bawo **dɛbɛ da Kanu**, aɲɛ ɲayi pəmɔ awut mə, ɲayɔ ɲi. ¹⁷ Awa! Ic-lok'un nwe o nwe ɔntɔban **dɛbɛ da Kanu** pəmɔ wan wafət mə, ɔfɔbɛrɛ ɲi disrɛ few!»

Wərkun wəka daka dɛlarəm
(Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)

¹⁸ Kə wəbɛ wələma eyif kə: «Wəbɛ wətət, cəke cə pəmar'im kəyɔ, isɔtɔ kəyi wəyɛɲ katina-ɛ?» ¹⁹ Kə Yesu eyif kə: «Ta ake tɔ mənwen'em «Wətət»-ɛ? Ali fum ɔyɔnɛ fɛ wətət, mənɛ Kanu ɣbəcərəm. ²⁰ Mənɕərə mosom ma Kanu: Ta məsumpər dalakɔ; ta mədif fum; ta məkiyɛ; ta məbanɛ fum yem disrɛ; mələləs akombəra am- papa kam kə iya kam.» ²¹ «Inɕəmɛ maməkɔ fəp darəɲ kəyɛfɛ nte inafɛtɛ mə,» fum wəkakɔ pəc-loku. ²² Nte Yesu ene kə dim mə, k'oloku kə: «Awa tes tin tobut'am: Məcaməs daka dam, məyer pəsam papəkɔ atɔyɔ daka, məndekɔ-sɔtɔ daka dɔpɔɲ nde darenɕ. Kə tɛyɛfɛ dənda-ɛ, məder məɕɛps'em darəɲ.» ²³ Nte fum nwe ene moloku ma Yesu mə, kə abɔc ɲəmberɛ kə, bawo ɛnayɔ daka dɛlarəm. ²⁴ Nte Yesu ɛnəɲk kə abɔc ɲəmberɛ

kə mə, k'oloku: «Pənɕuca aka daka kəberɛ ka **dɛbɛ da Kanu** dəntɔf. ²⁵ Pəfəfərənɛ yəkəmɛ kəberɛ ka abi ɲa tɛsembɛ pətəs wəka daka kəberɛ ka **dɛbɛ da Kanu** dəntɔf.» ²⁶ Aɲɛ ɲanɕ-cənɕəl Yesu mə ɲayif kə: «Anɔ antam ɔɲ kəyac-ɛ?» ²⁷ Kə Yesu oloku ɲa: «Nte tɛntambər afum mə, Kanu kəntam ti.» ²⁸ Kə Piyər oloku: «Səna səsak daka dosu kə sənɕəm'am darəɲ.» ²⁹ K'oloku ɲa: «Awa! Ic-loku nu kanɕɛ: Fum eyi fɛ, nwe ɛɲsak kələ kən, wəran kən, wɛɲɕ, akomənɛ ɔn, kə awut ɔn tɛta **dɛbɛ da Kanu**, ³⁰ ta wəkayi ɔɲkɔsɔtɔ pələrəm doru dandɛ, kə dekirinɲ nde anɕkɔyi wəyɛɲ katina mə.»

Yesu ɛndəɲk ta maas defi dən kə kəɖeyɛfɛ kən afi daco
(Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)

³¹ Kə Yesu ɛlək Asom ɔn wəcɔ kə mɛrənɲ, k'oloku ɲa: «Yerusalem andɛpɛ. Mes mɛmɛ adəɲk a Kanu ɲanacisəs tɛta Wan ka fum mə fəp, mɛndekɔ-yi. ³² Bawo andekɔ-bɛr kə atɔyɔnɛ Suyif dəwaca; andekɔ-fani kə, andekɔ-tərəs kə, andekɔ-yuksər kə lin, ³³ andekɔ-sutɛ kə tərənɕkən, a padedif kə. Tataka ta maas ta defi dən, pəyɛfɛ afi daco.» ³⁴ Mba Asom ɔn ɲanane fɛ ti təlɔm o təlɔm. ɲanacərə fɛ nte tatəkɔ toloku mə.

Yesu kətaməs kən wətənəɲk
(Mt 20:29-34; Mk 10:46-52)

³⁵ Nte ɲayi kələtərnɛ Yeriko mə, tɛtəɲnɛ wətənəɲk wələma pəndɛ dɔpɔ kəsək pəc-tola. ³⁶ K'ene pəkɔt pa kənay, k'eyif daka ndɛ dender

mā. ³⁷ K'aloku kō: «Yesu wāka Nasaret eyi kacepār!»
³⁸ K'ōṅkulārne: «Yesu wāka† Dawuda māyōn'em nōnōfār!»
³⁹ Aṅe ṇanasol kō Yesu ṇayi kō tekiriṅ mā, ṇayefe kēgbāṅ-gbāṅār kō a pācāṅk, mba wākakō pāc-nāṅkanē kākule-kule: «Wāka Dawuda māyōn'em nōnōfār!» ⁴⁰ Kō Yesu eṅcāmē, k'osom a pakere kō fum nwē. Nte alōtārnenē kō mā, k'eyif kō: ⁴¹ «Cāke cō māfan a iyōn'am-ē?» K'oloku: «Wābē, iluksārne sō kēnāṅk!» ⁴² Kō Yesu oloku kō: «Mēluksārne sō kēnāṅk! Kēlan kam kāyac'am.» ⁴³ Gbāṅcana babōkō kō fum nwē enāṅk, k'eyefe k'eṅcāmē kō darāṅ **pāc-cam debeki** da Kanu. Nte afum fāp ṇanāṅk tatōkō mā, kō ṇayefe kēkor-koru Kanu.

19

Yesu kō Sasey

¹ Nte Yesu embere Yerikō mā, k'eṅcali dare. ² Awa, kō fum wālōma, nwē aṅc-we Sasey, nwē enayōnē wābē ka awerās dut, pāyō daka dēlarām, ³ pāc-ten kēcāre fum nwē aṅwe Yesu mā; mba eṅc-tam fē ti, bawo afum ṇanala, nkōn pābumpsēnē. ⁴ Kō fum nwē eṅcepār kiriṅ k'ōṅkō pāfārāṅk dākātōk nte tōṅsōṅe kō kēnāṅk Yesu mā, bawo dif' enakō kacepār. ⁵ Nte Yesu embap kātōt kāṅkō dāntōf mā, k'eyekti fār k'ēnāṅk fum nwē, k'oloku kō: «Sasey mākufe mator; bawo nde kēlō kam iṅkō mākō iyi.»

⁶ Kō Sasey embelkār kator, k'embaṅ Yesu pābotu disrē. ⁷ Nte afum ṇanāṅk ti mā, kō ṇayefe kēcōpēnē, ṇac-loku: «Ndena fum wāciya ṅṅkō pāyi.» ⁸ Mba Sasey nwē enacāmē wābē fār kiriṅ mā, oloku: «Wābē, indesōṅ atōyō daka dacō da kēsōtō kem; nwē o nwē inananṅkanē kēbāṅār pēlarām mā, indesōṅ wākayi kēmanṅkālē ka tōkō inabanār kō mā.» ⁹ Kō Yesu oloku kō: «Mākō, Kanu kāyac aka kēlō kāṅkē, bawo māna sō wāka Abraham māyōnē! ¹⁰ Bawo Wan ka fum ender kēdeten kō kāyac ka aṅe ṇanasōlē mā.»

Capafō ca mēṅcāmbāl mā kēma
 (Mt 25:14-30)

¹¹ Afum ṇayi kēcāṅkāl Yesu. Kō Yesu ānōcār capafō cālōma, bawo ṇanalōtārne Yerusalem, afum ṇac-cēm-cēmne a **dēbē da Kanu** dōṅkōwūr gbāṅcana babōkō. ¹² Kō Yesu oloku: «Fum wātōt tokom wālōma, enayefe k'ōṅkō atōf ṇobol-bolu kākō-ten dēbē a pādeder. ¹³ Kō fum nwē ewe acar ṅn wācō, k'ōsōṅ ṇa nwē o nwē kēme kēpōṅ kin, k'oloku ṇa: «Nēc-kafālē-kafālē ki waca haṅ ic-der.» ¹⁴ Mba afum aka dare dadōkō ṇanater kō, kō ṇasom kākō-loku nde fum nwē aṅc-kō kēten dēbē mā: «Sāfan fē a fum wākawē pāyōnē su wābē!» ¹⁵ Kō fum nwē aṅkō pāsōtō dēbē, nte olukus mā, k'ewe acar ṅn aṅe wācō kēdecāre nte nwē o nwē eṅkafāli-kafāli waca mā. ¹⁶ Kō wācar wācōkō-cōkō ender, k'oloku: «Wābē,

† 18:38 «Wan ka Dawuda,» Ti tōyōnē tokulē ta aYisrayel = «wāyac kēṇan.»

isəto wəco wa kema kəŋkə mənasəŋ'im mə. 17 Kə fum nwe oloku: «Tentesə, wəcar wətət məyənə, bawo məlompa teta tes tefet, indesəŋ sədare wəco məyənə wəbe kəŋan.» 18 Kə wəcar wəka mērəŋ ender, kə wəkakə oloku kə: «Wəbe, kəcamət ka kəŋkə mənasəŋ'im mə, k'isəto.» 19 Kə fum nwe oloku sə wəkakə: «Isəŋ'am sədare kəcamət, məyənə wəbe kəŋan.» 20 Kə wələma ender pəloku: «Wəbe kema kam kəŋkə, inafəktər ki dəkəlotə kətət iməŋk. 21 Bawo inanes'am nte mənɟuca mes mə: Mənlek mpe məntəboc mə; mətel nde mənatə-bəf mə.» 22 Kə fum nwe oloku wəcar kən: «Moloku mam m' indekit'am, mənə wəcar wələc! Mənacərə a inɟuca; k'inlek mpe intəboc mə, ic-təl da intəbəf mə. 23 Ak' enasəŋ nte mənatə-bəs-bəsər pəsam pem mə, kə nte ilukus mə, k'inlə iban pi padenərən'em kəntəŋbe?» 24 K'oloku afum akə ŋanayi di mə: «Nəbanər kə kema kəŋkə nəkenə ki wəkə əsətən'em wəco mə.» 25 Kə afum ŋaloku: «Wəbe, wəkakə əsəto wəco!» 26 Kə fum nwe oloku ŋa: «Ic-lok'un: Mənə nwe məyə mə, amberənə sə mənə wəkayi. Mba mənə nwe məntəyə mə, ambanər'am ali depic pəkə məyə mə. 27 Ta mērəŋ tayi, nəker'em ater'em aŋe ŋanəto-fan a iyənə ŋa wəbe mə, nəfay ŋa mera fər yem kirin.»

*Yesu kəkə kən Yerusalem
(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11;
Sanj 12:12-19)*

28 Nte Yesu elip kəloku afum moloku maməkə mə, k'osumpər dəpə afum kirin kəkə Yerusalem. 29 Nte Yesu ələtərnə sədare sa Bətfase kə Betani mə, kəca ka tərə təkə aŋwe Tərə ta Olif mə, kə Yesu osom acəpse ən darəŋ mērəŋ. 30 K'oloku ŋa: «Nəkə nde dare nde antefərnə mə, kə nəŋkəberə-ε, nəŋkəbər di səfale səfet pakot si, nse fum o fum entatə-ndə mə. Nəsikəli si, nəkerə. 31 Kə fum eyif nu: «Ta ake tə nəŋsikələ si-ε?» Nəloku kə gbəcərəm: «Bawo Wəbe efan si.»

32 Kə afum aŋe anasom mə ŋanlə, kə ŋanlə ŋabər səfale səfet pakot si pəmə təkə Yesu ənaloku ŋa mə. 33 Nəyi kəsikəli səfale səfet, kə asərka ŋayif ŋa: «Ta ake tə nəŋsikələ səfale sasəkə-ε?» 34 Kə acəpse ən darəŋ mērəŋ aŋe ŋaloku aka səfale: «Wəbe efan si.» 35 Kə afum aŋe ŋanlə Yesu səfale səfet nse, kə ŋandenəsər si suma səŋan, kə Yesu endə si kəron. 36 Təkə əŋc-kə kirin mə, itə afum ŋanɟ-perə kə suma səŋan dəpə. 37 Nte ŋələtərnə Yerusalem nde pətəmbələr pa Tərə ta Olif mə, kə pəmbət kənay kəŋkə kənacəpse kə darəŋ mə fər. Kə ŋayefe kəkər-koru Kanu pəpən, bawo ŋananəŋk **mes mēwēy-wēy mmē Kanu kəmməntər mə.** 38 Kə ŋac-loku:

«Kanu Kəpən kəpocə pətət wəbe nwe enderənə tewə tən mə!

Pəforu peyi dareŋc,
kə **pəmot pa pələl pa dəbe**
dən peyi dareŋc!»

20

39 AFarisi akin akin ako
 ɲanayi kəɲay kaŋkə daco mə,
 ɲaloku Yesu: «Wəbɛ, məloku
 acɛpsɛ am darəɲ ɲacanɲk!»
 40 Kɔ Yesu oloku ɲa: «Kɔ
 ɲaŋcanɲk-ɛ, masar monɲkulɛ-
 kule!»

*Yesu kəbok kən teta
 Yerusalem*

41 Ntɛ ɲalɔtərɛ Yerusalem,
 a kɔ Yesu ɛnəɲk dare
 mə, k'ɛyɛfɛ kəbok teta di,
 42 k'oloku: «Yerusalem,
 mənə ɛɲcərə məkɔ təkɔ aɲyɔ
 pasɔtɔ pəforu mə! Mba
 ndɛkəl tatəkɔ tɔɲgbɔpən'am,
 məfɔtam ti kənəɲk. 43 Bawo
 dɔsɔk dɛndɛdɛr ndɛ atɛr'am
 ɲandenəɲkər'am kandɛ,
 ɲakɛl'am, a ɲadewɛpərən'am
 waca fəp mə. 44 Nandeləsər'am
 haɲ awut am, ali tasar
 tin ɲafɔdesakər'am mpɛ
 pəndɛɲərɛ pɔləm mə, bawo
 mənacərə fɛ tɛm ntɛ Kanu
 kənader kəmar'am mə!»

*Yesu kəbɛrɛ kən ndɛ kələ
 kəpəɲ ka Kanu*

*(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19;
 Saɲ 2:13-22)*

45 Ntɛ Yesu ɛmbɛrɛ ndɛ kələ
kəpəɲ ka Kanu mə, k'ɛyɛfɛ
 kəbɛləs acaməs. 46 K'oloku
 ɲa: «Dəyɛcicəs Kanu kəlɔku:
 «Kələ kem, tofo ndɛ **ɲɲ**lok-
 lokər **Kanu** tɔ, mba nənə
 nənɲkafəli ki aɲgbəɲcan nɲɛ
 akiyɛ ɲaɲgbɔpɛnɛ mə.»»

47 Dɔsɔk o dɔsɔk Yesu ɛɲc-
 təkɛ afum dəndɔ **kələ kəpəɲ
 ka Kanu** disrɛ. Alɔɲnɛ apəɲ,
 atəkɛ sariyɛ, kɔ abeki a dɔtɔf
 ɲac-tɛn kədif kɔ. 48 Mba ta
 ɲaɲcərə ntɛ ɲaɲyɔ, bawo afum
 fəp ɲaɲc-cəɲkəl moloku ma
 Yesu, ta ɲafan kəbut ali tolɔku
 tən tin kənɛ-ɛ.

*Deke kətam mes ka Yesu
 kəyɛfɛ-ɛ?*

(Mt 21:23-27; Mk 11:27-33)

1 Dɔsɔk dɔləma, ntɛ Yesu
 eyi kətəkɛ afum ndɛ **kələ
 kəpəɲ ka Kanu** mə, pəc-dəɲk
 moloku mətət. K'alɔɲnɛ apəɲ,
 kɔ atəkɛ a sariyɛ kələkɛnɛ
 abeki a dɔtɔf ɲambɛrər kɔ,
 2 kɔ ɲaloku Yesu: «Məloku
 su ma sariyɛ nɛ səsəɲ'am
 kəyɔ ka mes mamɛ mə, kɔ
 pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, məbɔɲcər su
 nwɛ osom'am kəyɔ ka mi
 mə.» 3 Kɔ Yesu oloku ɲa:
 «Ina sɔ, k'iyif'un k' iɲɛr
 tolɔku tin: 4 Anɔ ɛnasom
 Saɲ kədəgbət fum dərɔmun-
 ɛ, Kanu ba, ka afum?» 5 Kɔ
 ɲayɛfɛ kəgbɛkələnɛ taɲan, ɲac-
 loku: «Kɔ səlɔku fɔ Kanu-ɛ,
 ɛɲyif su: «Ta ake tɔ nənətɔ-lan-
 ɛ?» 6 Mba kɔ səlɔku ndɛkəl fɔ:
 «Afum ɲanasom kɔ-ɛ,» afum a
 dɔtɔf fəp ɲaɲcacas su, bawo
 ɲaɲcərə fəp a Saɲ wədəɲk
 wəka Kanu ɔ ɛɲayɔnɛ.» 7 Kɔ
 ɲaloku Yesu: «Səɲcərə fɛ.»
 8 Kɔ Yesu oloku ɲa: «Ina sɔ
 ifɔbɔɲcər'un nwɛ osom'im
 kəyɔ ka mes mamɛ mə.»

*Capafɔ ca abum dalɛ alɛc
 bəkac*

(Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)

9 Kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəlɔku afum
 capafɔ nɛ: «Fum ɛnabɔf
 tək yokom dalɛ, k'ɛɲcəmbər
 yi sɛkɛ, k'owur k'ɔɲkɔ atɔf
 ɲələma nɲɛ ɛnakɔ pəwɔn mə.
 10 Ntɛ tɛm tɛmbəp mə, kɔ fum
 nwɛ osom wəcar nɲɔ abum a
 dalɛ aɲɛ ɲayi mə, a ɲapocɛ kɔ
 yokom yələma ya tək yayəkɔ.
 Mba kɔ abum a dalɛ ɲasut kɔ,
 kɔ ɲasak kɔ, k'olukus waca

wəsəkər. ¹¹ Kò fum nwé ɔ̀ngbəkàrɛ sò kəsom ka wəcar wələma; kò abum a dale ɲasut sò wəkakò, kò ɲalapəs kò, kò ɲasak kò, k'olukus waca wəsəkər. ¹² Kò fum nwé osom sò wəka maas, kò abum a dale ɲambopər wəkakò, kò ɲambeləs kò. ¹³ Kò wəka dale nwé eyifnɛ: «Cəke cò indeyɔ̀-ɛ? Wan kem nwé imbɔ̀tər mɔ̀ indesom; təloma ɲaɲkələləs wəkakò.» ¹⁴ Mba ntɛ abum a dale ɲanəɲk wəkakò mɔ̀, kò ɲalokɛnɛ: «Wədelek kɛ kɔ̀n ɔ̀fɔ̀ wəkakò. Padif kò ntɛ tɔ̀ɲsɔ̀ɲɛ dale dede dɔ̀yɔ̀nɛ dosu mɔ̀.» ¹⁵ Kò abum a dale aɲɛ ɲasumpər wan ka wəka dale, kò ɲawurɛnɛ kò dale kəsək kò ɲandif.»

Kò Yesu eyif acəɲkəl ɔ̀n, «Cəke cò pəmar wəka dale nwé pəyɔ̀ ɲa-ɛ?» ¹⁶ Kò Yesu ɔ̀nɔ̀cər: «Pəmar wəka dale nwé pəder pədif abum a dale akakò fəp, pəbaɲ sò dale pəsəɲ abum alɔ̀ma.» Ntɛ afum ɲane moloku mmɛ mɔ̀, kò ɲaloku: «Ta tatəkò tɛtam kəyi!» ¹⁷ Kò Yesu ɛɲkafəli kəro k'oməmən ɲa, k'eyif: «Cəke cò toloku tecic tantɛ toloku ɔ̀ɲ-ɛ?: «Tasar ntɛ acəmbər kələ ɲanace mɔ̀, ipede pəyɔ̀nɛ ɔ̀ɲ tasar mpɛ posumpər kələ mɔ̀.»

¹⁸ Nwé o nwé ɛtempɛnɛ pi kəron, ɛntɛpɛ; mənə nwé pɛntempɛnɛ sò kəron mɔ̀, pomputək'əm.»

Abɛ a dine aSuyif kəfaɲ kəɲan kəkəɲkələ-kəɲkələ Yesu (Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)

¹⁹ Atəkɛ a sariyɛ kò alonɲɛ apɔ̀ɲ ɲac-tɛn kətəp kò waca tɛm tatəkò, bawo ɲanacərə a tɛ taɲan tɔ̀ Yesu ɛnalokɛ capafɔ̀ cacəkò; mba ɲac-nesɛ afum akò ɲanayi di mɔ̀. ²⁰ Kò ɲayɛfɛ kəkəɲkələ-kəɲkələ Yesu. Ti disrɛ, kò ɲasom afum aɲɛ ɲanabaɲɛnɛ kəcəɲkəl moloku mɔ̀n mɔ̀. Afum ɲanayi aɲɛ anasom kəkò-sumpər Yesu dəmoloku mɔ̀, ntɛ tɔ̀ɲsɔ̀ɲɛ ɲatam kəbər kò wəbɛ dəwaca, nwé ɛnatəmpər kətam kò fənɔ̀ntər dətɔ̀f mɔ̀. ²¹ Kò afum asom aɲɛ ɲaɲcaɲ kò moloku: «Wətəkɛ, səɲcərə fɔ̀ moloku mame məɲloku məc-təkɛ mi afum mɔ̀ məsək; məfəkiti fum kənəɲk kɔ̀n, mba kəɲcɛ kò məntəkɛ afum kəkɔ̀t nkɛ kəmbɔ̀t Kanu mɔ̀. ²² Awa, məloku su ma, pəmar kəsəɲ dut dosu wəbɛ wəka Rom* ba, ka pəmar fɛ ti?» ²³ Mba kò Yesu ɛnɛpəl kəta kəɲan, k'oloku ɲa: ²⁴ «Nəmentər'im pəsam gbəlɛɲ bin. Kəro ka ana kəyi pəsam papəkò-ɛ, kò tewɛ ta wəkayi?» Kò ɲaloku, «Wəbɛ wəka Rom.» ²⁵ Kò Yesu oloku ɲa: «Awa, nəsəɲ wəbɛ wəka Rom pəkò pəyɔ̀nɛ pɔ̀n mɔ̀, kò Kanu sò pəkò pəyɔ̀nɛ pa Ki mɔ̀.» ²⁶ Afum aɲɛ ɲantam fɛ kəsumpər kò dəmoloku kənaɲ nkɛ daco; mba ntɛ moloku ma Yesu mənɛɲɛ ɲa mɔ̀, kò ɲaɲcaɲk.

Kəyif ka kədɛyɛfɛ ka defɛ afɛ daco

(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

²⁷ Kò aSadisi alɔ̀ma ɲander nnɔ̀ Yesu eyi mɔ̀. ASadisi

* **20:22** «Wəbɛ wəka Rom» = «Sesar,» ti tɔ̀yɔ̀nɛ tokulɛ ta wəbɛ wəka Rom.

akakɔ ɲanɕ-loku a k'afi-ɛ, kɔyɛfɛ kɔyi fɛ sɔ. Kɔ ɲayif Yesu moloku mme: ²⁸ «Wɛtɔksɛ, nte tɔ Musa ɛnacice su: «Kɔ wɛɲɕ ka fum efi pɛnɛɲɕɛ mba ta ɔyɔ wan-ɛ, wɛɲɕ wɛkɔ eyi doru mɔ, ɛntam kɛnasɛr wɛran ka wɛfi pɛkome kɔ awut.» ²⁹ Mba awɛɲɕ camɛt-mɛrɛɲ ɲanayi tɔlɔma. Kɔ wɛcɔkɔ-cɔkɔ ɛnɛɲɕɛ, k'efi ta ɛsak wan-ɛ. ³⁰ Kɔ wɛka mɛrɛɲ ɛnasɛr wɛran kɔn, ³¹ kɔ tɛyɛfɛ dɛnda kɔ wɛka maas ɛnasɛr kɔ. Tatɔkɔ tɔ tɛnakɔ han kɔ awɛɲɕ aɲa aɲɛ camɛt-mɛrɛɲ fɛp ɲanɛɲɕɛ wɛran wɛkin nwe, ta nwe o nwe ɛsak wan-ɛ. ³² Tɛlɛpɛs oɲ, kɔ wɛran nwe efi. ³³ Kɔ dɔsɔk dɛyɛfɛ da afi dɛndɛbɔp-ɛ, anɔ ɛndɛlɛk wɛran wɛkawɛ-ɛ? Bawo awɛɲɕ aɲa akanɛ camɛt-mɛrɛɲ fɛp ɲananɛɲɕɛ kɔ!» ³⁴ Kɔ Yesu oloku ɲa: «Arkun kɔ aran a doru dandɛ ɲanɲɛɲɕɛnɛ. ³⁵ Mba nde doru dako dender mɔ, Kanu kɛnɛɲk fɔ pɛmar alompu ɲayɛfɛ defi, a ɲasɔtɔ kɔyi wɛyɛɲ doru dadɔkɔ-ɛ, ɲafɔde ɲac-nɛɲɕɛnɛ. ³⁶ ɲafɔtam sɔ kɛfi, bawo pɛyi ɲa pɛmɔ mɛlɛkɛɛ, ɲa ɲandeyɔnɛ awut a Kanu, bawo Kanu kɔyɛkti ɲa defi. ³⁷ Musa oloku pɛsoku pɛs a afi ɲandeyɛfɛ defi. Kɛfo nkɛ aɲɕic tɛta tɛrɛntɛm nte tɛɲɕ-mar mɔ, Musa ewe Kanu dɛnda «Kanu ka Abraham, Kanu ka Isiyaka, Kanu ka Yakuba.»» ³⁸ Kɔ Yesu ɔnɔcɛr, «Kanu bafɔ ka afi kɔ, mba ka ayi wɛyɛɲ; bawo nnɔ Kanu kɔyi mɔ, fɛp fɛɲyi wɛyɛɲ.»

³⁹ Kɔ acicɛs a sariyɛ alɔma ɲalɛk moloku, kɔ ɲaloku: «Wɛtɔksɛ, mɛloku bel-bel!» ⁴⁰ Kɔ ɲanɕ-nɛsɛ sɔ kɔyif kɔ moloku mɛlɔma.

Wɛyɛk-yɛk wɛka Kanu kɔ Dawuda

(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)

⁴¹ Kɔ Yesu oloku ɲa: «Cɛke cɔ antam kɛloku a Wɛyɛk-yɛk wɛka Kanu wɛka Dawuda ɔyɔnɛ-ɛ? ⁴² Bawo Dawuda nkɔn yati oloku buk ba Yabura Dawuda disrɛ:

«Wɛbɛ ɛnaloku wɛbɛ kem:

Mɛdɛr mɛndɛ nnɔ kɛca kem kɛtɔt,

⁴³ Ifan kɛbɔcɛr'ɛm atɛrɛnɛ am dɛntɔf mɛnas-nas ɲa.»†

⁴⁴ Kɔ Dawuda ewe wɛsom ka Kanu «wɛbɛ kɔn»-ɛ, cɛke cɔ wɛkakɔ ɛntam kɔyɔnɛ wan kɔn-ɛ?»

Yesu oloku a pakɛmbɛrɛnɛ mɔyɔ ma atɔksɛ sariyɛ

(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

⁴⁵ Nte afum ɲayi kɛcɛɲkɛl Yesu mɔ, k'oloku acɛpsɛ ɔn darɛɲ: ⁴⁶ «Nɛkɛmbɛrɛnɛ atɔksɛ sariyɛ: ɲambɔtɛr kɛkɔtɔsɛ suma sɛpɔɲ, ɲambɔtɛr pac-yif ɲa kɔyif kɛtɔt mofɔ mme mɛɲlarɛ mɔ, ɲambɔtɛr dɛkɛndɛ dɛcɔkɔ-cɔkɔ **dɛkɛcɛpɛs**, kɔ sɛcɔm sɛcɔkɔ-cɔkɔ mofɔ mme aɲkɔ kɛdi yeri mɔ. ⁴⁷ ɲa ɲambanɛr aran aɲɛ awos aɲa ɲafi mɔ daka dɛɲan, ɲa ɲambɔlɛsɛ sali nte tɔɲsɔɲɛ pagbɛkɛrɛ ɲa mɔ. Andɛkɔ-kiti ɲa kiti kɔyɛɲki!»

21

Kəpocə ka wəran wətoyo daka nwe wos ɛnafi mə
(Mk 12:41-44)

¹ Kə Yesu eyekti fəɾ, k'ənəŋk nte aka daka ɲaŋc-bɛɾ kəpocə kəŋan dətəfala ta **kəlo kəpəŋ ka Kanu** mə. ² K'ənəŋk sɔ wəran wətoyo daka wəloma nwe wos efi mə, pəc-bɛɾ mɛŋcəmbəl mɛfɛt mɛɾəŋ ma kəpəɾ. ³ K'oloku: «Ic-lok'un, kəŋce: Wəran wətoyo daka wəkawɛ wos ɛnafi mə, ompocə pətəs aka fəp. ⁴ Bawo afum aləpəs aŋɛ fəp, nte daka dɛlar ɲa mə, itə ɲambɛɾ kəpocə kəŋan dənda, mba nkən, kətoyo kən daka, ɔsəŋ pəkə pəmar pəsəŋɛ kə kətam kəyi doru mə.»

Yesu kədəŋk kədɛləsəɾ ka kəlo kəpəŋ
(Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)

⁵ Afum aləma ɲaŋc-loku teta **kəlo kəpəŋ ka Kanu**: «Kəntesɛ k'alompəsɛ ki masar mətət kə ca yətət ya ki nyɛ aŋsəŋ Kanu kəpocə mə.» Kə Yesu oloku: ⁶ «Dəsək dendedɛɾ, ndɛ nəntədenəŋk tasar tedenɛɛ tasar kəron mə, fəp fayi andewuŋ yi.

Pələc kə kətəɾəs
(Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)

⁷ Kə ɲayif kə: «Wətəkse, ake tɛm tɔ tatəkə tendeyi-ɛ? Təyo tɛgbəkəɾɛ tere tendementer mes maməkə mɛmbəp-ɛ?» ⁸ Kə Yesu oloku ɲa: «Nəkɛmbəɾnɛ, ta nəsaknɛ pataləɾ'un! Bawo afum alarəm ɲadeder ɲac-kətenɛ tewe tɛm, ɲac-lok'un: «Ina ɔyənɛ wəsom ka Kanu,» kə,

«Tɛm tɛmbəp!» Mba ta nədecəmə ɲa darəŋ! ⁹ Kə nəndene teta kəwan, k'afum a dətəf ɲayɛŋkəɾ abɛ aŋan bəkəc-ɛ, ta nənesɛ; bawo mənɛ tatəkə toŋnuŋkɛnɛ teder kəɾəsna, mba bafə ndɛkəl doru dandɛ dendlip.» ¹⁰ K'oloku ɲa sɔ: «Afum aləma ɲandeyɛfəɾɛnɛ kə afum aləma, atəf ɲəloma ɲayɛfəɾɛnɛ kə atəf ɲəloma; ¹¹ antəf ɲendeyikcɛ mofə mələma, dor kə docu yendeyi mofə mɛlarəm; mes mɛwɛy-wɛy mendeyi, kə **mɛgbəkəɾɛ məpəŋ mɛmɛ mendeyɛfɛ ndɛ Kanu Kəyi** mə. ¹² Mba maməkə mɛndɛbəp, pasumpəɾ'un, pətəɾəs'un, pasəŋ'un kəkəkiti **dəkəcəpəs** a padɛbɛɾ'un dɛbili. Abɛ a dətəf ɲandekit'un teta tewe tɛm. ¹³ Tatəkə tendemar'un kəloku ka təkə nənɛɾɛ tetem mə. ¹⁴ Ta təyo nu kəcɛm-cɛmnɛ təkə nəndeyə a nəyacnɛ mə. ¹⁵ Ina wəkawɛ yati ina endəsəŋ'un tɛmɛɾ kə kəcəɾɛ ka kətət nkɛ atɛɾ anu, nwe o nwe ɔntədetam kəgbəkəl mə. ¹⁶ Akomɛnɛ, awɛŋc aŋa, anapa, kə abət anu yati ɲandesəŋ nu, ɲasəŋɛ alarəm kəfi nu daco. ¹⁷ Fəp fəndetɛɾ'un, teta tewe tɛm. ¹⁸ Mba ali kəfon konu ka dərɔmp kin kəfədesəɾɛ; ¹⁹ Kə nəmbɛɾɛnɛ kəsumpəɾ bel-bel-ɛ, nəndeyacnɛ nəyi doru.»

Yesu ɛndəŋk kədɛləsəɾ ka Yerusələm

(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)

²⁰ «Kə nəndenəŋk asədar ɲakəl Yerusələm-ɛ, nəcəɾɛ tɛm tatəkə a kələsəɾ ka di kəlotəɾnɛ. ²¹ Tɛm tatəkə akə ɲayi Yude mə, ɲac-yɛkɛ

kəpərne ka dəmərə; akə nəyi Yerusalem daco mə, nəc-wur; akə nəyi dəkulum mə, ta nəbərə sə dare-ε. ²² Bawo dəsək dadəkə d' andeboc kiti, nte tənşəne mes mme anacic mə fəp meyi. ²³ Pələc peyi dəsək dadəkə aran anə nəmbəkəs, kə akə nənməsər mə! Bawo pəyənki pəpən pendeyi dəsək dadəkə dətəf, kə metele məpən ma Kanu nno afum akakə nəyi mə. ²⁴ Sakma sə andedifəte nə, təf fəp yosumpər-sumpər nə yekekəre nə pəbələ; tən tatəkə afum acuru nəban Yerusalem, han tən nte asən nə mə tec-lip.»

Kəder ka Wan ka fum

(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)

²⁵ «Məyo məgbəkəre mme meyəfe nde Kanu kəyi mə mendeyi dədec, dənof kə dəcəs; dətəf, bəkək yen-delece-lece afum teta pukule-kule pa dəkəba kə yam ya ki. ²⁶ Afum nədefine kənese ka kəcem-cəmne ka təkə tendeder dətəf mə, bawo fənəntər fa kəm fəndeyikce. ²⁷ Tən tatəkə tən andenənk Wan ka fum kəder dəkəp; dəfənəntər, kə **dəpəmot pa pələl pa dəbe dən** disre d' ender. ²⁸ Kə məyo məməkə mendecop kəder-ε, nəlomp, nəyekti səbomp, bawo kəsən konu kəway kələtərne.»

Cəke cə kətək kəkom kənətəkse-ε?

(Mt 24:32-35; Mk 13:28-31)

²⁹ Kə Yesu oloku nə capafə cin: «Nənənk kətək kəkom*»

kə tək yələpəs nye. ³⁰ Nənə-kəna-nənk yi yopən bəpər, nəcərə katin a kətən kələtərne. ³¹ Itə nəna nəndesə-yə, kə nəndenənk mes məməkə mec-der-ε, nəcərə fə **dəbe da Kanu** dələtərne. ³² Ic-lok'un kənçe: Afum a tən tante nəfədelip kəfi fəp, a ta teyi-ε. ³³ Kəm kə antəf yendesələ mba moloku mem məfədesələ.»

Ta nədirərne!

³⁴ «Nəkəmbərne bel-bel! Ta nəsak bəkək yonu yetasərne cəsata kə kəcis, kə kəcem-cəmne ka doru dandə, kə pəyi ti tatəkə-ε, dəsək dəpən dadəkə dende bəpən'am, ³⁵ pəmə nte manta məngbəpərne lop mə. Bawo dəsək dadəkə dende bəpəne afum a doru fəp. ³⁶ Ta nədirərne, **nəc-lok-lokər Kanu** tən fəp, nte tənşəne nəde nəsətə fənəntər fəmulpəne mes məkə mender mə fəp, nədekə nəcəme, nəmentərne Wan ka fum, ta nələpərne.»

³⁷ Dəsək dadəkə, Yesu pəc-təkse afum dəndo **kələ kəpən ka Kanu**, k'owur kəkə-cepərne pibi nde anwe «Tərə ta Olif» mə. ³⁸ Afum fəp, kə dec dəsək-ε, nənc-kə nde **kələ kəpən ka Kanu** kəkə-cənkəl kə.

22

Abə kətəne kəyo ka Yesu pələc

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; San 11:45-53)

¹ Kə kəsata ka aSuyif ka **sali sa cəcom cətənəjkəl lebin**

* 21:29 f. «figuier»

nke aɲwe «Pak» mɔ kɛlɔtɔrne.
² Alɔɲne apɔɲ kɔ atɔkse sariye
 ɲayeɛ kɛten ka nte ɲaɲyɔ a
 ɲadif Yesu mɔ, mba ɲac-nese
 afum.

*Yudas kɔwose kɔn kɔmar
 abɛ a aSuyifa ɲasumpɔr Yesu*

(Mt 26:17-25; Mk 14:10-11)

³ Kɔ Sentani sɛmbɛɛ Yudas,
 nwe aɲc-we Iskariyɔt mɔ, nwe
 aɲc-lɔm asom a Yesu wɔcɔ kɔ
 mɛɛɔɲ daco mɔ. ⁴ Kɔ Yudas
 ɔɲkɔ ɲanenɛnɛ kɔ alɔɲne apɔɲ
 kɔ abɛ aɲɛ ɲaɲc-bum **kɛlɔ**
kɔpɔɲ ka Kanu mɔ, tɔkɔ
 pɛmar pɛsɔɲ ɲa Yesu mɔ. ⁵ Kɔ
 pɛmbɔt ɲa, kɔ ɲantɔɲne kɔpɔcɛ
 kɔ pɛsam. ⁶ Kɔ Yudas owose.
 K'ɛyɛɛ ɔɲ kɛten tɔyɔ nte ɔɲyɔ
 a pɛsɔɲ Yesu ta afum ɲaɲcɛɛ
 ti mɔ.

*Yesu kɛsɔɲ ka kɛlompɛs yeri
 ya Pak*

(Mt 26:17-25; Mk 14:12-21;
 Saɲ 13:21-30)

⁷ Kɔ dɔsɔk da **sali sa cɛcom**
cɛtɔnɔɲkɛl lebin dɛmbɛp
 ndɛ pɛmar padif aɲkesiya
 ɲolɔɲne mɔ. ⁸ Kɔ Yesu osom
 Piyɛr kɔ Saɲ, pɛc-loku ɲa:
 «Nɛkɔ nɛlompɛsɛ su yeri ya
 Pak, nte tɔɲsɔɲɛ sɛde sɛdi
 yi mɔ.» ⁹ Kɔ ɲayif Yesu:
 «Deke mɛfaɲ a sɛlompɛs
 yi-ɛ?» ¹⁰ Kɔ Yesu oloku
 ɲa: «Kɔ nɛndena nɛc-bɛɛ
 dare disɛ-ɛ, nɛɲkɔbɛpɛnɛ
 kɔ wɛrkun wɛlɔma pɛsɛɛ
 tɔbɔl pa domun. Nɛcɛmɛ kɔ
 darɔɲ haɲ ndɛ kɛlɔ kɛɲkɔ
 ɔɲkɔbɛɛ mɔ. ¹¹ Nɛloku wɛka
 kɛlɔ kɛɲkɔ: «Wɛbɛ osom su a
 sɛder sɛyif'ɛm, a dukɛlɔ dere

d'endedi yeri ya Pak kɔ acɛpsɛ
 ɔn darɔɲ-ɛ?» ¹² Endɛkɔ-
 mentɔr'un kɛlɔ kɛɔɲ, dukɛlɔ
 dɔpɔɲ kɔ ca yɔkɔ pɛmar mɔ
 fɔp. Dɛndo kɛfo kɛɲkɔ kɔ
 nɛɲkɔlompɛs yeri ya Pak.
¹³ Kɔ afum aɲɛ ɲaɲkɔ, kɔ ɲaɲkɔ
 ɲabɔp ca fɔp pɛmɔ tɔkɔ Yesu
 ɛnaloku ɲa ti mɔ, kɔ ɲalompɛs
 yeri ya Pak.

Kɔyer ka kɛcom ka Pak

(Mt 26:26-30; Mk 14:22-26)

¹⁴ Nte tɛm tɛmbɛp mɔ, kɔ
 Yesu endɛ dɛmɛsa kɛdi yeri
 kɔ Asom ɔn. ¹⁵ Kɔ Yesu
 oloku: «Pɛmbas'im kɛdi yeri
 ya Pak yayɛ kɔ nɛna, a idɛtɔrɔ.
¹⁶ Bawo ic-lok'un, ifɔsɔ-di yi,
 haɲ tɛm nte tɛta yi tendɛkɔ-
 larɛ ndɛ **dɛbɛ da Kanu** dɛntɔf
 mɔ.» ¹⁷ Kɔ Yesu ɛlɛk apɔt,
 k'okor-koru Kanu,* k'oloku:
 «Nɛlɛk apɔt nɲɛ, nɛyɛɛnɛ
 pɛdisɛ pa ɲi; ¹⁸ bawo ic-
 lok'un, ifɔsɔ-mun wɛn haɲ
dɛbɛ da Kanu dɛdɛr.» ¹⁹ Kɔ
 tɛyɛɛɛ day, k'ɛlɛk kɛcom, nte
 elip kɛkor-koru Kanu† mɔ,
 k'ɛntɛpi ki, k'ɔsɔɲ ɲa pɛc-
 loku: «Dis dɛm dɔ dandɛ, ndɛ
 asɔɲɛ tɛ tonu mɔ; nɛdɛ nɛc-
 cɛm-cɛmn'em.» ²⁰ Nte ɲalip
 kɛdi yeri mɔ, k'ɛlɛk sɔ apɔt,
 k'ɔsɔɲ ɲa, pɛc-loku: «Apɔt
 ɲaɲɛ ɲɔyɔnɛ **kɛcaɲɔs kɛfu**
kɛyi ka tes tin kɔ Kanu.
 Wɛn wawɛ weyi apɔt ɲaɲɛ
 disɛ mɔ, wɔyɔnɛ mɛcir mem
 mɛmɛ alɔɲɛ tes tonu mɔ. ²¹ Ti
 disɛ, fum nwe endɛsɔɲ'im
 padif mɔ, endɛ nɔnɔ amɛsa
 ɲaɲɛ kɔ ina. ²² Wan ka fum
 ɛntas, pɛmɔ tɔkɔ aloku ti mɔ;

* 22:17 «k'okor-koru Kanu,» kɔ pɔyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «k'ɛyif Kanu nɛwali tɛta apɔt»

† 22:19 «kɛkor-koru Kanu» kɔ pɔyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «kɛyif Kanu nɛwali tɛta kɛcom»

mba pələc peyi fum wəkakə endesəŋ kə padif mə.» ²³ Kə acəpsə a Yesu darəŋ ŋayefə kəyifətənə dānda, fum nwə eyi ŋa daco nwə endesəŋ kə padif mə.

Anə eceper'un fəp-ε?

²⁴ Kə kəgbəkələne kəpəŋ kəyefə acəpsə a Yesu darəŋ daco, teta kəcərə ka nwə eŋceper ŋa daco fəp mə. ²⁵ Kə Yesu oloku ŋa: «Abə a təf ŋayi afum anan kəron pəmə abə, anə ŋaŋkətənə kətam nnə ŋayi mə, ŋafan a pawe ŋa «abət a afum». ²⁶ Bafə tin ŋayi tə kə nənə! Mba mənə nwə eŋceper'un fəp mə, pəyi pəmə nwə efetə nu daco fəp mə; nwə əyənə wəbə mə, pəyi pəmə wəcar. ²⁷ Bawo, nwə eŋceper nu mə əyənə, nwə endə dəməsa mə ba, ka nwə eŋkərə kə yeri dānda mə? Bafə nwə endə dəməsa mə əfə? Kə ina, iyi nu daco, pəmə nwə eŋkərə nu yeri dəməsa mə.»

²⁸ «Nənə enasiməs kə ina təm nte inayi tərə disrə mə. ²⁹ Itə əsəŋ nte papa kem əsəŋ'im dəbə mə, ina sə isəŋ'un di: ³⁰ Nte təŋsəŋ nədi yeri, nəmun amesa ŋəm kəron nde dəbə dem dəntəf mə. Nəndə səcəm sa abə kəron, nəboc kiti ka cəsəŋka wəco kə mərəŋ ca Yisrayel.

Yesu endəŋk a Piyer endebanənə kətəcərə kə

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Sarj 13:36-38)

³¹ Kə Yesu oloku Siməŋ Piyer: «Siməŋ, Siməŋ! Məkəmbərənə! Sentani səntola kədəs-dəs'un dəsifite

pəmə kəcom. ³² Mba intolan'am, nte təŋsəŋ ta abəkəkəŋ kəfəfə'am† mə. Kə məndeder'im-ε, məyənəkəs bəkəkə ya awəŋc'am anə.» ³³ Kə Piyer oloku kə: «Wəbə, iwosə kəkə dəbili kə mənə, kə pəyənə fə ti-ε, ifi kə mənə.» ³⁴ Mba kə Yesu oloku kə: «Piyer, ic-lok'am, mənəbanənə kətəcər'em kəmaas a kicipi kəc-cam.»

Pəsam pa dele, aləba, kə dakma

³⁵ Kə Yesu eyif ŋa: «Nte inəsom'un ta inəŋ'un pəsam, ta inəŋ'un aləba ŋəbərə yamos, ta inəŋ'un cəfta cəbərənə mə, paka penayi yi daco mpe nənatə-sətə mə ba?» Kə acəpsə ən darəŋ ŋaloku: «Ala! Ali pin penayi fə.» ³⁶ Kə Yesu oloku ŋa: «Ndekəl mes məsəkpəl! Mənə nwə mənəyə pəsam mə, mələkənə pi; mənə nwə mənəyə aləba ŋəbərə yamos mə, mələkənə ŋi; kə mənə nwə mənəyə dakma mə, məcaməs yamos yam, məway din! ³⁷ Bawo, ic-lok'un: Mənə təkə anəcic mə telərə nnə iyi mə: «Analəm kə ayənki bəkəkə daco.» Nte təyənə temi mə, kəyi kə tender.» ³⁸ Kə acəpsə ən darəŋ ŋaloku kə: «Wəbə məban sakma nse mərəŋ.» Kə Yesu oloku ŋa: «Pəntəŋnə tantə.»

Yesu kəlok-lokər Kanu nde tərə ta Olif

(Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)

³⁹ Pəmə təkə əŋc-yə ti mə, Yesu endewur k'əŋkə nde tərə

† 22:32 «ta abəkəkəŋ kəfəfə'am,» kə pəyənə fə ti-ε, «ta kəlan kam kəsələ»

ta Olif. K'acɛpɛ ɔn darɛn ɲanɛpɛ kɔ.

⁴⁰ Ntɛ ɲambɛp kɛfo kanjɔ mɔ, k'oloku ɲa: «**Nɛlok-lokɛr Kanu**, ta nɛsaknɛ nɛbɛrɛ kiciya disrɛ.» ⁴¹ K'ɔmbɔlɛ ɲa, pɛmɔ kɛlɛm ka tasar katin, k'ɛɲɛp suwu, k'ontola Kanu, ⁴² pɛc-loku: «Papa kɔ mɛwosɛ-ɛ, mɛbɔlɛn'em pɛcuy pampɛ. Ti disrɛ, ta tɛfanj tɛm teyi, mba tam teyi.» ⁴³ Kɔ mɛlɛkɛ mɛlɔma mowurɛr kɔ kɛyɛfɛ darenjɔ, kɛdɛyɛnkɛs kɔ abɛkɛc. ⁴⁴ K'abɛkɛc ɲɛlɛcɛ-lɛcɛ kɔ, k'ɛyɛfɛ kɛlok-lokɛr Kanu, k'abɛkɛc ɲɛmpɛ kɔ, kɔ kawonɛ kɔn kɛyi pɛmɔ ntɛ mocul ma mecir mɛndɛtɛmpɛnɛ dɛntɔf mɔ. ⁴⁵ Kɔ Yesu ɛsak sɔ kɛlok-lokɛr Kanu kɛɲkɔ ɛnayi mɔ, k'ɔɲkɔ pɛbɛp acɛpɛ ɔn darɛn ɲadirɛnɛ bɛkɛc yɛrɛɲɔ. ⁴⁶ Kɔ Yesu eyif ɲa: «Ta ake tɔ nɛndirɛnɛ-ɛ? Nɛyɛfɛ, **nɛlok-lokɛr Kanu** ta nɛsaknɛ nɛbɛrɛ kiciya disrɛ!»

Kɛsumpɛr ka Yesu

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Sanj 18:3-11)

⁴⁷ Yesu ɛnalip fɛ kɛlok-loku kɔ afum alarɛm ɲander, fum wɛkɔ ɲɛc-we Yudas, acɛpɛ ɔn darɛn wɛcɔ kɔ mɛrɛɲ daco mɔ, pɛyi ɲa kirinj. K'ɔlɔtɛrɛnɛ Yesu kɛkɔ-cup kɔ. ⁴⁸ Kɔ Yesu eyif kɔ: «Yudas, kɛcup kɔ mɛndɛlɛkɛ Wan ka fum mɛsɔɲ kɔ atɛr ɔn ba?»

⁴⁹ Ntɛ asol a Yesu ɲanɛɲk tatɔkɔ tɛnakɔ-cɛpɛr mɔ, kɔ ɲayif Yesu: «Wɛbɛ, sɛntam kɛsutnɛnɛ sakma sosu ba?» ⁵⁰ Kɔ fum wɛkin asol a Yesu daco, ɛɲɛp wɛcar ka wɛlɔɲnɛ wɛpɔɲ alɛɲɛs ɲa

kɛca kɛtɔt. ⁵¹ Kɔ Yesu ɛyac ɲa pɛc-loku: «Nɛcɛ tatɔkɔ!» K'ɔɲgbuɲɛnɛ alɛɲɛs ɲa fum wɛkakɔ, k'ɛntamnɛ.

⁵² Kɔ Yesu eyif alɔɲnɛ apɔɲ, abɛ a abum a **kɛlɔ kɛpɔɲ ka Kanu** kɔ abɛki a dɛtɔf ɲɛ ɲanader kɛsumpɛr kɔ mɔ: «Pɛmar nɛdɛr nɛtɔmpɛr sakma kɔ tɔk, pɛmɔ ntɛ nɛnder kɛsumpɛr kalbante mɔ ba?» ⁵³ Dɔsɔk o dɔsɔk sɛna ɲɛc-yi ndɛ **kɛlɔ kɛpɔɲ ka Kanu** kɔ nɛna, mba nɛnasumpɛr f'ɛm. Ndɛkɛl ɔɲ, tɛm tonu tɛbɛp, kɔ kɛtam ka kubumpɛ.»

Piyɛr ɛmbaɲnɛ kɛtɔ-cɛrɛ Yesu

(Mt 26:57-58,69-75; Mk 14:53-54,66-72; Sanj 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Ntɛ ɲalip kɛsumpɛr Yesu mɔ, kɔ ɲanɛkɛrɛ kɔ ndɛ kɛlɔ ka wɛlɔɲnɛ wɛpɔɲ. Mba kɔ Piyɛr ɛɲgbɛkɛrɛ ti pɛbɔlɛ. ⁵⁵ Kɔ ɲamot nɛɲɔc abanɲa daco kɔ ɲandɛ. Kɔ Piyɛr ɛndɛ ɲa daco. ⁵⁶ Ntɛ wɛcar wɛran wɛlɔma ɛnɛɲk kɔ pɛndɛ ɲa daco nɛɲɔc kirinj mɔ, k'oloku: «ɲa ɲayina kɔ fum wɛkawɛ.» ⁵⁷ Mba kɔ Piyɛr ɛɲgbɛkɛl wɛran nwɛ, pɛc-loku: «Wɛran, ɲɛcɛrɛ fɛ fum wɛkawɛ!» ⁵⁸ Pɛwon fɛ kɔ wɛlɔma ɛnɛɲk kɔ, k'oloku: «Mɛna sɔ akin ayi ɲɔ nɛyɔnɛ.» Kɔ Piyɛr oloku wɛrkun nwɛ: «Ala! Bafɔ akin ayi ɲɔ sɛyɔnɛ.» ⁵⁹ Kɔ dɛc din dɛɲɛpɛr mɔ, kɔ fum wɛlɔma ɛɲgbɛc kɛlɔku: «Fum wɛkawɛ ɔɲwurɛnɛ kɛnayi kɔ nkɔn, bawo wɛKalilɛ ɔfɔ.» ⁶⁰ Kɔ Piyɛr oloku: «Mɛna, ina ɲɛcɛrɛ fɛ tantɛ mɛɲkɛrɛ kɛlɔku mɔ.» ɲayi kɛlok-loku

23

kɔ kicipi kəŋcam. ⁶¹ Kɔ wəbɛ Yesu ɛŋkafələ k'ɛŋgbətne Piyɛr. Kɔ Piyɛr ɛŋcem-cɛmnɛ toloku təkɔ wəbɛ Yesu ɛnaloku kɔ mɔ: «Məndebanɛnɛ kətɔ-cər'em kəmaas a kicipi kəc-cam.» ⁶² Kɔ Piyɛr owur nde dabanjka, k'ɔŋkɔ pəbok bel-bel.

*Kəlɔmɔs kɔ kəsut ka Yesu
(Mt 26:67-68; Mk 14:65)*

⁶³ Arkun aŋɛ ɲanɔ-bum Yesu mɔ ɲafani kɔ, ɲac-sut kɔ. ⁶⁴ ɲac-kump kɔ kəro, a ɲac-yifət kɔ ntɛ: «Məmentər su oŋ a wədəŋk wəka Kanu ɔ məyɔnɛ! Məboŋɔ ma nwe osut'em mɔ!» ⁶⁵ Kɔ ɲales-les kɔ moloku mɔlɔmɔs mɛlarəm.

*Yesu nde aboc kiti apɔŋ fɔr
kiriŋ
(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64;
Sanj 18:19-24)*

⁶⁶ Ntɛ dec dɔsɔk mɔ, kɔ abeki a dɔtɔf, alonɛ apɔŋ, k'atəkɛ sariyɛ ɲambəpəsɛnɛ. Kɔ ɲanɛkərə Yesu nde aboc kiti anjan apɔŋ ɲayi mɔ. ⁶⁷ Kɔ ɲayif kɔ: «Kɔ pəyɔnɛ fɔ mənə ɔyɔnɛ nwe Kanu kəyɛk-yɛk mɔ-ɛ, mɔloku su ti.» Kɔ Yesu oloku ɲa: «K'iloku nu ti-ɛ, nəfɔlan ti, ⁶⁸ k'iyif'un sɔ-ɛ, nəfɔluks'em moloku. ⁶⁹ Kəyɛfɛ ndəkəl, Wan ka fum endekɔ nde kəca kətɔt ka fənəntər fa Kanu.» ⁷⁰ Kɔ afum fəp ɲambanɛnɛ: «Mənə ɔyɔnɛ oŋ Wan ka Kanu ba?» K'oloku ɲa: «Nənə oloku ti: Nkən iyɔnɛ.» ⁷¹ Kɔ ɲaloku: «Cəke cɔ afaŋ sɔ kəcərə-ɛ? Sənə yati, sənə enenɛ kɔ ti dəkusu.»

*Yesu fɔr ya Pilat kiriŋ
(Mt 27:1-2,11-14; Mk 15:1-5; Sanj 18:28-38)*

¹ Kɔ ɲayɛfɛ fəp faŋan, kɔ ɲasolɛ Yesu kəkəkərə kɔ nde fɔr ya Pilat kiriŋ. ² Kɔ ɲayɛfɛ kəyɛmsɛnɛ kɔ, ɲac-loku: «Wəkawɛ sənɛkɔ səbəp pəc-gbiŋər afum kəyɛŋkər su səbomp, ɲafati kəsɔŋ wəbɛ ka doru fəp dut, pəc-wenɛ sɔ «Wəyɛk-yɛk wəka Kanu, wəbɛ wəka atɔf.» ³ Kɔ Pilat eyif kɔ: «Wəbɛ wəka aSuyif məyɔnɛ?» Kɔ Yesu oloku kɔ: «Mənə oloku ti.» ⁴ Kɔ Pilat oloku wəlonɛ wəpɔŋ wəka kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu kɔ kənay ka afum: «Inəŋk fɛ tɔlɔm o tɔlɔm ntɛ pəmar pasumpərə wərkun wəkawɛ mɔ.» ⁵ Mba kɔ ɲanɛgbɔc gbɛs, kəlɔku: «Afum ɲɔ ɛŋgbiŋər, pəc-təkɛ afum atɔf ɲa Yude disrɛ fəp kəyɛfɛ atɔf ɲa Kalile nde ɛnacop mɔ, haŋ nnɔ.»

Yesu fɔr ya Herodu kiriŋ

⁶ Ntɛ Pilat ene teta Kalile mɔ, k'eyif kɔ: «Wəka Kalile məyɔnɛ ba?» ⁷ Ntɛ Pilat ene a wəka Kalile ɔfɔ mɔ, k'oloku a fum wəkawɛ, Herodu pəmar pəkiti kɔ. K'oloku a pakɛnɛ kɔ Herodu nwe ɛnayi mata maməkɔ Yerusalem mɔ. ⁸ Ntɛ Herodu ɛnəŋk Yesu mɔ, kɔ pəmbɔt kɔ, bawo ɛŋc-tɛn kənəŋk kɔ kəyɛfɛ ntɛ pənawon mɔ, teta mes məkɔ ɛŋc-ne pac-loku tən mɔ, pəyɔ amera kənəŋk kɔ, pəyɔ tɔyɔ **tɛgbəkərə ntɛ tɛyɛfɛ nde Kanu kəyi mɔ** fɔr yɔn kiriŋ. ⁹ Kɔ Herodu eyifət Yesu mes

mɛlarəm, mba Yesu ɛnalukse fɛ kɔ nte o nte. ¹⁰ Wəlonɲe wəpɔɲ kɔ atəkse sariye ɲanayi di, ɲac-naɲkanɛ kəyemsɛnɛ kɔ. ¹¹ Herodu kɔ abum ɔn ɲafani kɔ, kɔ ɲayɔ kɔ pələc pələc; kɔ ɲambɛr kɔ yamos ya abɛ, kɔ ɲasɔɲ kɔ a pakɛnɛ Pilat. ¹² Dəsək dadəkɔ yati dɔ Pilat kɔ Herodu ɲanabɔt ɔɲ, ɲanaterɛnɛ cɔkɔ-cɔkɔ.

Antəɲnɛ kədif Yesu

(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Sanj 18:39-19:16)

¹³ Kɔ Pilat ewe wəlonɲe wəpɔɲ, abɛ a dətɔf, kɔ afum. ¹⁴ K'oloku ɲa: «Nəɲkɛ'em fum nwɛ a nkɔn engbiɲɛr afum kəyɛɲk səbomp. Mba fɔr yonu kirin iyifɔt kɔ, ali tes tin inəɲk fɛ nte ɔyɔ mes mame nambɔɲcɛ kɔ mɔ, nte pəmar padifɛ kɔ mɔ. ¹⁵ Herodu sɔ ɛnəɲk fɛ ali tin, bawo olukse su kɔ. Awa! Fum wəkawɛ ɔyɔ fɛ nte o nte pəmar padifɛ kɔ mɔ. ¹⁶ Kəsak kɔ k'inder k'andelip kəsut kɔ-ɛ.» ¹⁷ Kəsata ka Pak nkɛ o nkɛ, Pilat ɛɲc-sakɛ ɲa wəyi dɛbili wəkin. ¹⁸ Kɔ ɲambanɲɛ fəp kəkulɛ-kulɛ: «Mədif wəkawɛ! Məsakɛ su Barabas!» ¹⁹ Anabɛr Barabas dɛbili teta kədifɔtɛnɛ kəlɔma nkɛ kənayi dare mɔ, kɔ kədif ka fum. ²⁰ Kɔ Pilat ɔɲgbəkɛrɛ sɔ kəlɔku ɲa kəfan kɔn kəsak Yesu. ²¹ Mba kɔ ɲaloku gbɛs: «**Məcaɲ kɔ dəkətɔk ka defi!** Məcaɲ kɔ!» ²² Kɔ Pilat eyif ɲa sɔ tamaas: «Pələc pere pɔyɔ-ɛ? Inəɲk fɛ nte o nte pəmar padifɛ kɔ mɔ. Kəsak kɔ k'inder k'alip kəsut kɔ-ɛ.» ²³ Kɔ ɲampɛnɛ sim kəbupərə, ɲac-loku: «Pacɲ

kɔ!» Kɔ sim sənjan sənkalərɛnɛ. ²⁴ Kɔ Pilat owosɛ kəyɔ tɔkɔ ɲanafan mɔ. ²⁵ Kɔ Pilat ɛsak Barabas wəkɔ ɲanawɛr kɔ mɔ. Barabas nwɛ anabɛr dɛbili teta kədifɔtɛnɛ, kɔ kədif ka fum mɔ. Kɔ Pilat ɛlɛk Yesu, k'embɛr ɲa dəwaca ɲayɔ kɔ tɔkɔ ɲanafan mɔ.

Kəcaɲ ka Yesu

(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Sanj 19:17-27)

²⁶ Nte ɲayi kəkəkɛrɛ Yesu mɔ, kɔ ɲambəpɛnɛ kɔ wərkun wəlɔma pac-we kɔ Simɔɲ, wəka atɔf ɲa Siren ɛnayi pəyɛfɛ dale, kɔ ɲasarsər kɔ **kətɔk kəpandən ka defi** a pəcəmə Yesu darɔɲ pəkəkɛrɛ ki. ²⁷ Kɔ kənay ka afum alarəm kɔ aran ɲaɲcəmə kɔ darɔɲ ɲac-sut-sutnɛ bəkəc ɲac-yɔnɛ kɔ nɔnɔfɔr. ²⁸ Kɔ Yesu ɛɲkafɛlɛ nnɔ ɲayi mɔ, k'oloku: «Aran a Yerusalem, ta nəboke tetem! Mba nəboke te tonu kɔ ta awut anu!» ²⁹ Bawo dəsək dendedɛr ndɛ andeloku: «Pəmbɔt aran aɲɛ ɲantəbəkəs mɔ, pəmbɔt cor ncɛ cəntəkom mɔ, kɔ mɛsɛ mɛmɛ mɔntɔmɛsər mɔ!» ³⁰ Afum ɲandeloku mɔrɔ dəsək dadəkɔ: «Mətempɛnɛ su kəron!» kɔ mofɔ mənɛci, «Məgbəpərɛnɛ su!» ³¹ Bawo k'ayɔ ti kətɔk kəcaɲk-ɛ, cəkɛ cɔ andeyɔ kəwosu-ɛ?

³² Kɔ ɲasolɛnɛ sɔ kəkəkɛrɛ calbante mɛrɔɲ aɲɛ anakɔ-difɛnɛ kɔ Yesu mɔ. ³³ Nte ɲambɛrɛ kəfo kanɲɔ aɲwɛ «Kəmbəmbəlɛ» mɔ, kɔ **ɲaɲcaɲ kɔ dəkətɔk kəpandən ka defi** dəndo. Kələkɛnɛ calbante akakɔ mɛrɔɲ; wəkin pəyi kɔ kəca kətɔt, wəkɔ pəyi kɔ kəca

kamerya. ³⁴ Kɔ Yesu oloku: «Papa mənəjanənə ɲa, bawo ɲanɟərə fə ntɛ ɲayi kəyɔ mə.» Kɔ asɔdar akanɛ ɲayerənə yamos yɔn ɲac-gbale ti kɔla. ³⁵ Afum ɲacəmə, ɲac-məmən. Abɛ ɲac-fani Yesu, ɲac-loku: «Bawo ɛyac akɔ, pəyacnɛ oɲ ma nkɔn sərka, kɔ pəyɔnɛ fɔ Krist, nkɔn ɔyɔnɛ Wəyek-yek nwe Kanu kəsom mə-ɛ!» ³⁶ Kɔ asɔdar sɔ ɲanɟənɛ kəkɔ-fani kɔ, kɔ ɲasɔɲ kɔ member modokət. ³⁷ ɲac-loku: «Kɔ pəyɔnɛ fɔ mənə ɔyɔnɛ wəbɛ ka aSuyif-ɛ, məyacnɛ oɲ ma, mənə sərka!» ³⁸ Anacik kɔ dɔmp takəronɲ: «Wəkawɛ ɔyɔnɛ wəbɛ ka aSuyif.»

³⁹ Kalbante kin akakɔ anacanɲ mə, pəc-lɔməs Yesu, pəc-loku: «Bafɔ mənə ɔyɔnɛ Wəyek-yek wəka Kanu? Məyacnɛ oɲ ma, kɔ sənə!» ⁴⁰ Mba kɔ kalbante kamerənɲ kənɟkɔ anacanɲ mə, kənɟbənɟ-bənɟər kɔ, kəc-loku: «Cəpɔ məfɔnesɛ Kanu ba, mənə nwe andeyɔ pəmɔ sənə mə?» ⁴¹ «Ta sənə, kanɟɛ kɔ, tante tɔ pəmar pasɔɲ su kəway ka mɛləsər mosu; mba wəkawɛ ɔyɔfɛ tɔlɔm o tɔlɔm tɛlɛc.» ⁴² K'oloku: «Yesu madə məcəm-cəmn'em kɔ mənɛkɔ-bɛrɛ dɛbɛ dam dəntɔf-ɛ.» ⁴³ Kɔ Yesu oloku kɔ: «Kanɟɛ kɔ, ic-lok'em: Məkɔ, sənə anɟəyi Ariyana kɔ mənə.»

Defi da Yesu

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Sanɲ 19:28-30)

⁴⁴ Danɲ dənabəp, dec dosurənɛ afum dəsəbomp, kɔ kubump kəkəbanɲ atɔf fəp,

tənabɔlɛ kətənɟ hanɲ dec maas. ⁴⁵ Dec dənakalɛ, pənabiye. Kɔ kəloto nkɛ anagbək kəkump ka kəfo kəcempi ka kəlɔ kəpɔɲ ka Kanu mə, kəwalɛ daco. ⁴⁶ Kɔ Yesu oɲkulərɛ dim dɔpɔɲ: «Papa, ilɛk amera ɲem, k'imber'əm dəwaca!» Ntɛ elip kəloku moloku maməkɔ mə, k'engbinɲ kifir. ⁴⁷ Ntɛ wəsɔdar wəRom wəbɛ ka asɔdar tasar tin (100) ɛnənɟk mes maməkɔ mənəcɛpər mə, **k'ɛɲcam debeki** da Kanu pəc-loku: «Kanɟɛ kɔ, fum wəkawɛ ɛnalomp!» ⁴⁸ Ntɛ kənay ka afum anɛ ɲanader kədɛtənɛ mes maməkɔ mə, ɲanənɟk ntɛ tənəcɛpər mə, kɔ ɲalukus ɲac-sut-sutnɛ bəkəc nɔnɔfɔr. ⁴⁹ Anɛ ɲanacərə Yesu mə fəp, kɔ aran akɔ ɲanacəmbər kɔ kəyɛfɛ Kalile mə, ɲanacəmə pəbɔlɛ, ɲac-məmən təkɔ mes mənəcɛpər mə.

Kəbər ka Yesu dəkufu

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Sanɲ 19:38-42)

⁵⁰ Wərkun wəlɔma ɛnayi pac-we kɔ Isifu. Wəboc kiti wəpɔɲ wəlɔma nkɔn ɛnayɔnɛ sɔ; fum wətɔt, pəlomp. ⁵¹ Nkɔn ɛnawosɛ fɛ kətənɛ kəsɛk ka moloku maməkɔ, kɔ məyɔ ma akɔ sɔ mə. Wəka dare da Arimate ɛnayɔnɛ, atɔf ɲa Yude; pəc-kar **dɛbɛ da Kanu**. ⁵² K'ɔɲkɔ ndɛ Pilat eyi mə, k'ewer kɔ fure fa Yesu. ⁵³ K'ontorɛ kɔ dəkətək* ndɛ anacanɲ kɔ mə, k'ɛnɛpsər kɔ kasanɟɛ, k'ɔɲkɔ pəboc kɔ ndɛ dəkufu nkɛ anakay dətasar mə; kufu

* 23:53 «dəkətək» itɔ ɔyɔnɛ «kətək ka kəpandən.»

kənyai nke anatɔ-boc fum
 o fum ki disre kərəsna mə.
⁵⁴ Yuma yənayi, dəsək da
 kəlompəsneɛ Simiti, nse
 anjəsəm mə səc-faŋ kəcɔp.
⁵⁵ Aran anjə ɲanacəmbər Yesu
 kəyefe Kalile mə, ɲander kə
 Isifu; kə ɲaməmən kufu disre,
 kə ɲanəŋk təkə anaboc Yesu
 mə. ⁵⁶ Nte ɲalip kəməmən
 kə mə, kə ɲalukus dare, kəkə-
 lompəs moro kə labunde da
 dərɪs. Simiti, kə ɲanəsəm,
 pəmɔ təkə Kanu kəsom ti mə.

24

Yesu kəyefe kən afi dacɔ

(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8;

Sanj 20:1-10)

¹ Sandeŋ bət-bət suy,
 kə aran anjə ɲaŋkə sɔ
 dəndo dəkufu, ɲakekərə
 moro mobotu ambəŋc mme
 ɲanalompəs mə. ² Kə ɲaŋkə
 ɲabəp pabɪŋkəli tasar təkə
 anasunje kufu mə; ³ kə
 ɲamberɛ, mba ɲanabəp fɛ
 fure fa Yesu. ⁴ Nte tes
 tatəkə teŋciyanɛ ɲa mə, kə
 arkun mɛrəŋ ɲawurər ɲa,
 ɲabɛrne yamos yomotər-
 motər. ⁵ Kənese kəŋan disre, kə
 ɲanɔp cəro fəp faŋan dəntɔf;
 mba kə afum anjə mɛrəŋ ɲayif
 ɲa: «Ta ake tɔ nəntɛnɛ wətɔfi
 afi dacɔ-ɛ? ⁶ Eyi fɛ dɛ! Eyefe
 afi dacɔ! Nəcɛm-cɛmne təkə
 ɛnalok'un nte nənayi kə nkən
 atɔf ɲa Kalile mə. ⁷ Nte oŋc-
 loku: «Mɛnɛ palek Wan ka fum
 pabər kə aciya dəwaca, **ɲacan**
kə dəkətək ka defi, pəyefe
 defi tataka tən ta maas.»

⁸ Kə ɲanɔm-cɛmne toloku
 ta Yesu tatəkə. ⁹ Kə ɲayefe
 dəndo dəkufu kəkə-loku ti

asom a Yesu anjə wəcɔ kə pin,
 kəbəp ka afum aləpəs akə.
¹⁰ Mari Madelən, Yohanna,
 Mari wəka Sak kə aran aləma;
 anjə ɲananəŋk sɔ mes maməkə
 mə, ɲaloku sɔ tin tayi asom a
 Yesu. ¹¹ Mba moloku maməkə
 mənayi ɲa pəmɔ nte abəc
 ɲandelok-lokər ɲa mə, ɲanalan
 fɛ moloku ma aran akakə.
¹² Kə Piyer eyefe, k'eyekse
 kəkə nde dəkufu. Nte ontulne
 kəməmən mə, ɛnəŋk fɛ daka o
 daka mɛnɛ mopol ma kəloto
 məkə mənafəntərə dəntɔf
 mə; k'eyefe k'əŋkə ndərən,
 pəciyanɛ kə təkə ɛnəŋk mə.

Nde dɔpɔ da Emayus

(Mk 16:12-13)

¹³ Dəsək din dadəkə, acɛpsɛ
 a Yesu darəŋ mɛrəŋ ɲac-
 kə dare dəlɔma ndɛ anɔ-we
 Emayus mə, dare dənayi, ndɛ
 dənabəlɛnɛ Yerusalem kəkət
 ka dec mɛrəŋ mə. ¹⁴ Afum
 akanjə mɛrəŋ ɲac-lokɛnɛ mes
 məkə mənɔpər mə fəp. ¹⁵ ɲayi
 kəlɔkɛnɛ mes maməkə, ɲac-
 gbəkəlɛnɛ, kə Yesu ɔlɔtərne
 ɲa, kə ɲasol. ¹⁶ Mba paka
 pəlɔma pəŋc-yaməs ɲa kənɛpəl
 kə. ¹⁷ Kə Yesu eyif ɲa: «Ake
 moloku mə nəyi tantɛ nəŋkə
 mə?» Kə ɲanɔmɛ, kə dis
 dɛndɛŋcɛ ɲa. ¹⁸ Kə wəkin
 wəkə anɔ-we Kələyopas mə,
 oloku kə: «Məna sona gbɔŋ,
 məna eyi məkə Yerusalem
 nwe ɔntɔcərə nte teŋɔpər
 mata mame mə?» ¹⁹ K'eyif ɲa
 sɔ: «Ake?» Kə akakə ɲaloku
 kə: «Nte teŋɔpər teta Yesu
 wəka Nasarɛt, nwe ɛnayɔnɛ
 wədəŋk wəka Kanu wəpəŋ
 mə; ɛnamentər ti dəmɔyɔ
 kə dəmoloku, fər ya Kanu

kirin, kɔ nnɔ afum ɲayi mɔ.
²⁰ Alonɲe apɔɲ asu, kɔ abɛ asu
 aka dɔtɔf ɲalɛk kɔ, kɔ ɲamber
 kɔ afum dɔwaca, **k'anjɔɲ
 kɔ dɛkɛtɔk kɛpandɛn ka
 defi.*** ²¹ Sɔɲcem-cɛmnɛ fɔ

nkɔn enader kɔwurɛs pɔbaɲ
 Yisrayel, mba mamɛ ɔɲ fɛp,
 tataka ta maas tɔ tante, nte
 mes mamɛ mɛɲɛpɛr mɔ.

²² Kaɲce kɔ: A aran alɔma
 ɲayi su daco, aɲɛ ɲasɔɲɛ kɔ
 pɛciyanɛ su mɔ; ɲanunɲɛnɛna
 kɛkɔ nde dɛkufu, ²³ nte
 ɲantɔna-nɔɲk fure fa Yesu
 mɔ, kɔ ɲander ɲaloku su a
 mɛlɛkɛɛ mowurɛrna ɲa, kɔ
 moloku a eyi doru. ²⁴ Kɔ
 afum alɔma ɲayina su daco,
 kɔ ɲaɲkɔ dɛndo dɛkufu, kɔ
 akakɔ ɲaɲkɔ ɲabɔp mes pɛmɔ
 tɔkɔ aran ɲalokuna su mɔ,
 mba nkɔn, ɲa ɲanɔɲkna fɛ kɔ.»

²⁵ Kɔ Yesu oloku ɲa: «Nɛna
 afum atɔsɔk sɔbomp, bɛkɛc
 yonu yonwon kɛlan moloku
 mmɛ adɔɲk a Kanu ɲanaloku
 mɔ! ²⁶ Pɛnamar dis dɔlɔl
 Krist Wɛyɛk-yek wɛka Kanu
 tante a pɛdɛbɛrɛ debeki dɔn
 dɔn disrɛ?» ²⁷ Kɛyɛfɛ ka buk
 ba Musa kɛbɔp ka yecicɛs
 yecempi ya adɔɲk a Kanu
 alɔpɛs aɲɛ fɛp, kɔ Yesu ɔlɔmɛr
 ɲa tɔkɔ Yecicɛs yosoku fɛp
 yoloku tetɔn mɔ.

²⁸ Nte ɲalɔtɛrɛnɛ tadare tɔkɔ
 ɲaɲc-kɔ mɔ, kɔ Yesu ɔyɔ pɛmɔ
 nte ɛɲfaɲ kɛɛpɛr pɛkɔ pɛbɔlɛ
 mɔ. ²⁹ Mba kɔ ɲamɔnɛ kɔ
 kɛɛpɛr, ɲac-loku: «Mɛyi nnɔ
 kɔ sɛna, dec dɛfaɲ kɛkalɛ,
 kɛbiyɛ kɔ pɛndɛ. Kɔ Yesu
 ɛmbɛrɛ kɛkɔ-yi di kɔ ɲa.»

³⁰ ɲandɛ dɛmɛsa kɛkɔ-di yeri,
 kɔ Yesu ɛlɛk kɛcom, k'ontola
 Kanu; k'entɛpi ki k'ɔsɔɲ ɲa.

³¹ Kɔ fɔr yaɲan yemɛpɛ, kɔ
 ɲanɛpɛl kɔ; mba k'ɔsɔlɛ sɔ
 fɔr yaɲan kirin. ³² Kɔ afum
 aɲɛ ɲayɛfɛ kɛlɔkɛnɛ: «Pɛyina
 fɛ pɛmɔ nte nɛɲc dɛɲyi su
 dɛɔɔr, nte endenasɔkɛsɛ su
 moloku mecic nde dɔpɔ mɔ?»

³³ Kɔ ɲayɛfɛ gbɔɲcana babɔkɔ
 kɔ ɲalukus Yerusalem, kɔ
 ɲaɲkɔ ɲabɔp aɛpɛsɛ darɔɲ a
 Yesu aɲɛ wɛco kɔ pin ɲac-
 lɔɲkanɛ kɔ asol aɲan, ³⁴ ɲac-
 loku: «Kaɲce kɔ: Wɛbɛ ɛyɛfɛ afi
 daco, k'ɔɲkɔ pɛwurɛr Simɔɲ!»

³⁵ Kɔ afum aɲɛ mɛrɔɲ ɲalɔm
 sɔ tɔkɔ tɛnɛɛpɛr dɔpɔ mɔ, kɔ
 tɔkɔ ɲananɛpɛl kɔ kɛtɛpi kɔn
 kɛcom pɛsɔɲ ɲa mɔ.

*Yesu kɛmentɛrɛnɛ kɔn aɛpɛsɛ
 ɔn darɔɲ*

*(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18;
 Sanj 20:19-23; Mes 1:6-8)*

³⁶ ɲayi kɛlɔku moloku
 mamɔkɔ, kɔ Yesu nkɔn sɛrka
 owurɛr ɲa, k'oloku: «Pɛforu
 peyi nu!» ³⁷ Kɔ ayek-yek
 ɲontorɛr ɲa, kɔ ɲanɛsɛ, kɔ
 pɛyi ɲa pɛmɔ nte ɲaɲnɔɲk
 tubɛri mɔ. ³⁸ Mba kɔ Yesu
 eyif ɲa: «Ta ake tɔ pɛyine nu
 yama-yama tante-ɛ, ta ake
 tɔ nɔɲgbɛkɛlnɛnɛ dɛbɛkɛc-ɛ?

³⁹ Nɛmɔmɛn ma wɛcɛk wem
 kɔ waca wem-a, ina ɔfɔ yatil!
 Nɛgbunɛn'em, nɛmɔmɛn!
 Tubɛri tɔyɔ fɛ sɛm, tɔyɔ fɛ bɛnt.
 Mba ina, iyɔ yayɔkɔ fɛp.»

⁴⁰ Yesu eyi kɛlɔku moloku
 mamɔkɔ, k'ementɛr ɲa waca
 wɔn kɔ wɛcɛk. ⁴¹ Mba nte
 pɛnananɲkanɛ kɛbɔt ɲa han

* **24:20** «anjɔɲ kɔ» = ampandɛn kɔ dɛkɛtɔk kɔ = «anjɛk kɔ dɛkɛtɔk»

ta ɲantam kəlan ɱɔ, kɔ ɲayi pəciyanɛ disrɛ. Kɔ Yesu eyif ɲa: «Nəyɔ paka pələma pedi ba?» ⁴² Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ɲawurɛ alop ɲɛnɛkət ɲin kɔ ɲasəŋ kɔ. ⁴³ Kɔ Yesu ɛlɛk alop ɲaŋɔkɔ k'ɔsɔm ɲi fɔr yaŋan kirin.

⁴⁴ Ntɛ elip kəsɔm alop ɲɛ ɱɔ, k'oloku ɲa: «Mes mamɛ m' inɟ-ɓok'un ntɛ inayi kɔ nənɔ ɱɔ; mɛnɛ mes ɱɔkɔ aŋcic tetem Tawureta Musa, yecicəs yecempi ya adəŋk a Kanu kɔ Yabura Dawuda ɱɔ fəp meyi.» ⁴⁵ Kɔ Yesu ɔsəŋɛ ɲa kəsək səbomp ntɛ tɔŋsəŋɛ ɲacərə Yecic ya Kanu fəp ɱɔ.

⁴⁶ Kɔ Yesu oloku ɲa: «Ntɛ tɔ aŋcic dəyɛcicəs ya adəŋk a Kanu, a dis dendləl Wəyɛk-yɛk wəka Kanu, kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, pəde pəyɛfɛ afi daco tataka tɔn ta maas. ⁴⁷ Mɛnɛ pacamɛ kəsəkpər mɛra pacamɛ pələmpu darəŋ tewe tɔn, kəyɛfɛ ka Yerusalem, ntɛ tɔŋsəŋɛ paŋaŋnɛnɛ afum a tɔf fəp kiciya kəŋan ɱɔ. ⁴⁸ Nənɔ ɲɔ mes mamɛ mɛŋcɛpər fɔr yonu kirin. ⁴⁹ Kɔ ina, kəkɛrɛ nu k'inder daka ndɛ Papa kem ɛnasəŋ'un temer kəsəŋ ɱɔ; nəyi nnɔ dare dandɛ haŋ Kanu kəlas nu fənəntər fa darenɟ.»

Yesu kəpɛ kən darenɟ

(Mk 16:19-20; Mes 1:9-11)

⁵⁰ Kɔ Yesu osolɛ ɲa k'ɛŋkɛkərə dare kəsək ntende Betani, ntɛ ɲambəp di ɱɔ, k'ɛmpɛnɛ waca darenɟ, k'ontolanɛ ɲa. ⁵¹ Eyi kətolanɛ ɲa, k'əsak ɲa, k'ɛmpɛ darenɟ. ⁵² Kɔ ɲaŋcəpɛ kɔ mobu kəsəŋɛ kɔ pələli, kɔ ɲalukus

Yerusalem, pəbotu disrɛ; ⁵³ tɛm o tɛm ɲaŋɟ-kɔ ɔŋ ndɛ **kəɓ kəpəŋ ka Kanu**, ɲac-kor-koru Kanu.

Yebac ya Asom a Yesu

Ason asom a Yesu temer ta kader ka Amera Necempi na Kanu

¹ Wanapa Teyofil,

Inacicas kitabu kem kacakak-cakak disre mes mme Yesu enacop kayo ko katakse mo,

² han dɔsɔk nde anapene ko darenɔ, nte elip kasom asom on Amera Necempi na Kanu disre, ane enayek-yek mo. ³ Asom akako na Yesu enamentar kanɔe ka mes melaram nte enayefe pucuy pa defi mo. K'owurar na

mata 40 payi wayen, pac-loku na mes ma debe da Kanu. ⁴ Dɔsɔk doloma nte nayi kadi yeri ko Yesu mo, k'oloku na: «Ta nabole dare da Yerusalem, mba nakar tes nte Papa enason temer kadeson mo, toko nanane ic-loku mo: ⁵ Daromun San enɔ-gbat afum teta Kanu, mba nana kagbat Amera Necempi na Kanu disre ko nandesoto mata mame.»

Kape ka Yesu dakom

⁶ Ako nanalonkanɔe mo ko nayif Yesu: «Wobe, tem tante to mandelompase Yisrayel debe ba?»

⁷ K'oloku na: «Tenɔame fe nu dɔpɔ kacare ka tem ko dɔsɔk nde Apa Kanu enɔcem-cemne kayo tefan ton katam kon disre mo. ⁸ Mba nandesoto fanantar ko Amera Necempi na Kanu nendeder nu-e, tem tatoko nandeyone atagne ane mes

menɔepar for yanjan kirin mo nde dare da Yerusalem, atof na Yude fap ko atof na Samari kakabap capac ca doru fap.»

⁹ Nte elip kaloku tatoko mo, afum ane nanayi di mo fap nanagbatne Yesu nte enɔ-pe darenɔ mo, ko kap kanjumps ko. ¹⁰ Nte Asom on nanagbatne kom Yesu pac-pe darenɔ mo han k'osole. Gbanɔana baboko ko meleke-e meran memberne yamos yomotar-motar mementarne na, ¹¹ ko moloku: «Afum a Kalile, ta ake to nanɔamene kamoman kom-e? Yesu, wakako empe dakom for yonu kirin mo, tante nanagbatne ko pac-pe mo, t' endeso-der.»

Wacɔnɔ ka Yudas

¹² K'asom a Yesu nalukus Yerusalem kayefe nde toɔ toko anwe «Toɔ ta tok ya Olif», mpe pɔntobolene dare mo. Pabol-bolu mpe dine da asuyif donɔ-cowose fum kakot pabap dɔsɔk da kanɔesam mo. ¹³ Nte nambere dare mo, ko nampe dukalo da karon nde nanɔ-nde mo. Afum ane nanayi di mo: Piyer, San, Sak ko Andare, Filip ko Toma, Bartelemy ko Matiye, Sak wan ka Alfe, Simon wasanjan-sanka* ko Yudas wan ka Sak. ¹⁴ Fap fanan kɔfo kin ko nanɔ-ko katola Kanu tem o tem ko aran, kabap ka awenɔ a Yesu, ko iya kon Mari.

¹⁵ Dɔsɔk doloma mata mamoko disre, afum ane nanayi di mo, nanɔ-ko han afum tasar tin ko waco meran (120). Ko Piyer eyefe awenɔ

* 1:13 Mamanan Luk 6.13;

on daco, k'oloku: ¹⁶ «Aweŋc im aŋa: Pənamar yecicəs ya dəkitabū yelare. Ti disre Amera Necempi ŋa Kanu nŋe Dawuda enanunŋkene kəloku teta Yudas, nwe enasole aŋe ŋanasumpər Yesu mō. ¹⁷ Analom Yudas su daco, səpaŋne yebac yin yayi. ¹⁸ Nte elip kəsətōne abof pəsam pa kiciya kən mō, k'engbekne, k'entempene tekiriŋ k'ewaline kor kō tōsōŋe sumpa sōn fəp kəsaməsər dəntof. ¹⁹ Tes tō nte aka Yerusalem fəp ŋanacəre mō, it' enasōŋe pawe dale dadəkō «Hakeldama», itō tatəkō kusu kəŋan «Dale da mecir».† ²⁰ Bawo anacic nde Yabura Dawuda disre: «Kəlo kən kəyō fos, ali fum ta pəyi ki!» K'enacicəs sō: «Wəlōma pələk dəkəcəme dən!» ‡

²¹⁻²² Mēne paməmāne afum aŋe ŋaŋc-cəmbər su tem nte Yesu eŋc-pe pəc-tor kō sənā mō, mēne wəkin pəyi su daco nwe endeyōne wətəŋne mes mme menacepər fər yōn kiriŋ kəyefē ka Yesu afi daco, mēne wəkayī sō pəyōne wənatəŋne mes fəp kələk kəgbət ka Saŋ teta Kanu, haŋ dəsək nde Yesu enayefē su daco mō.»

²³ Awa kō ŋamentər afum mērəŋ: Matiyas, kō Isifu nwe aŋc-we Barsabas, pac-deŋər

kō sō tewe ta Yusutu. ²⁴ Kō ŋantola Kanu nte: «Wəbe, mənā nwe mənəcəre bəkəc ya fəp mō, məmentər su gbasŋa wəkin nwe mələk kədəcəŋc Yudas akanje mērəŋ daco mō. ²⁵ Təsōŋe wəkayī kəcop su daco yebac yōn, pələk dəkəcəme nde Yudas enasak a k'ōŋkō kəfo nke kəmar kō mō.» ²⁶ Kō ŋaŋkot yampun-pun § kō tosurene Matiyas nwe anaberene Asom aŋe wəco kō pin mō.

2

Kəder ka Amera Necempi ŋa Kanu

¹ Nte Dəsək da kəsata ka aSuyif «Pantəkot» denabəp mō, alaŋ a Yesu fəp ŋanaloŋkane kəfo kin.*

² Gbəŋcana babəkō kō pukule pəyefē dəkəm mpe penawurene pukule pa afef ŋəpəŋ mō, kō pələs kəlo kaŋkō ŋanandē disre mō. ³ Kō memer mowurər ŋa mme menawurene ma neŋc mō. Kō meyerəsene fəp faŋan, kō temer tentəpne nwe o nwe dətobu. ⁴ Kō Amera Necempi ŋa Kanu ŋender ŋa fəp, kō ŋayefē kəcop nwe o nwe kusu kəcuru. Amera Necempi ŋəŋc-sōŋe ŋa kəcop tatəkō.†

⁵ Awa tem tatəkō aSuyif ašumpər dine gbij aŋe ŋanayefē tof ya doru fəp mō, ŋanandē dare da Yerusalem.

† **1:19** «Kiciya ka Yudas», məməməŋ Mat. 26:47-53; 27:3-8. ‡ **1:20** Yabura

Dawuda (Psaumes) 69.26; 109.8. § **1:26** Nte ŋanaŋaŋ kəcəre tefan ta Kanu mō, kō ŋamber ca yowurene mērəŋ dəlōba. Pin tewe ta Matiyas, pəkō tewe ta Barsabas.

Dəkawure da yi, kō wəkin (Matiyas) əsotō. * **2:1** Pantəkot, Məməməŋ Lev 23.15-21; Deut 16.9-11. Itō kəren o kəren aSuyif ŋamboc kəsata ka kətəl tatəkō tataka

ta wəco kəcəmət (50) kō Pak pəŋcepər-ε. † **2:4** Məməməŋ 1.5, 8 (toloku ta kəsəŋ temer Amera Necempi ŋa Kanu.)

⁶ Nte ɲane pukule mpe mo, ko ɲayekse kaka di. Ko paɲciyane acikara fap nte ɲane afum a Kalile ɲac-cɔp nwe o nwe kusu k'acakara mo. ⁷ Paɲciyane, ko kusu kawos kanjo disre, ko ɲayifene: «Afum akanje ɲalok-loku mo, bafɔ aka Kalile ɲo ba? ⁸ Ake 'sɔɲe nte sana daco, fum o fum ene ɲac-cɔp kusu kon mo? ⁹ AParto, aMede, aka Elam, aka Mesopotami, aka Yude, aka Kapados, aka Ponto, ko aka Asi, ¹⁰ aka Firiki, aka Paɲfili, aka Misira, aka Libi ande a atɔf ɲa Siren, aRom, ¹¹ aSuyif ko acikara anje ɲaɲc-tubucne patɔt pa dine da aSuyif mo: Aka Krit, aka Arabi, sɔɲne ɲa ɲac-loku cusu cosu mes mopɔɲ ma Kanu!» ¹² Ko cusu cawos ɲa ko pɔyi ɲa yama-yama, ko ɲayifene taɲan: «Cɔke cɔ tante toloku-e?» ¹³ Mba ko alɔma ɲaɲfani ɲa, ɲac-loku: «Member mobotu mo ɲanembare!»

Kəcam ka Piyer

14 Kɔ Piyer eyefe k'ɛɲcɛmɛ kɔ asom a Yesu aɲɛ wɔcɔ kɔ pin. k'ɛmpɛnɛ dim pɛc-loku kɛnay nkɛ: «Afum a Yude kɔ nɛna aɲɛ nɛndɛ dare da Yerusalem mɔ, nɛsu lɛɲɛs, nɛcɛɲkɛl bel-bel moloku mem! Nɛcɛrɛ ti: 15 Afum akanɛ ɲaɲcis fɛ pɛmɔ tɔkɔ nɛcɛm-cɛmnɛ ti mɔ, bawo bɛt-bɛt b' ayi bambɛ. † 16 Mba tɔkɔ aɲnabi Yowɛl ɛnaloku mɔ teyi kɛcɛpɛr:

17 ʔKə Kanu kəloku mata
meləpəs:

«Indesaməsər Amera ɲem nno
afum fəp ɲayi mo.

Awut anu arkun kə
aran ŋande ŋac-dəŋk
cəsayibɛ-e.

Indesən awut atəmp anu
kənənk ka məyə mem,
indewerəpəs sə afum anu
atəm.›

18 <Ey, Kanu kələoku,
 >Indeyeras Ameras
 Necempi nem acar em
 arkun kə aran,
mata maməkə, nəndedənk
 cəsayibε-e.

19 Indementər mes mɛwɛy-
wɛy mɛlarəm dəkəm
kə mɛgbəkərə ma Kanu nno
dəntof: Mecir, nəɲc, kə
acul ɲa kinimɛ.

²⁰ Dec dendesəkpε kubump,
kə ɲof ɲesəkpε mecir.

Maməkə mendecepər a dəsək
da Wəbε dedebəp,
dəsək dadəkə dəmbək kə
dentesε.

²¹ Nwε o nwε endebonɔ tewe
ta Wəbε Kanu mɔ ende-
fis.⟩

22 Afum aka Yisrayel,
nəcəŋkəl moloko mamɛ! :
Yesu wəka Nasaret, fɛm nwɛ
Kanu kəmentərə nu debeki
dɛn mɔ, dɛmɛ mɛwɛy-wɛy,
dɛmɔpɔŋ, dɛmɛgbɛkərə pɛmɔ
tɔtɔkɔ nɛŋcərə ti mɔ, 23 fɛm
wəkawɛ anasɔŋ nu kədif kɔn
pɛmɔ tɔkɔ Kanu kənawosɛ
ti kɔ kəsɔŋ tɔkɔtɛnɛ ta ti mɔ.
Nənim kɔ nɛŋcaŋ kɔ dəkɔtɔk
kɛpandɛn kɛmar ka waca wa
acikərə. § 24 Kanu kɛyɛkti
kɔ kɛŋgbintər kɔ pɛcuɔy pa
defi. bawo defi dɛnatam fɛ

† **2:15** «bawo dec dɛŋc-tɛp kəc-pɛ.» ito kusu ka aka Kresi koloku: «Dec maas da dɔsək dɔ dandɛ» = 9:00, bərbət. § **2:23** «acikəra», = afum atətəmpər sariyə, atəyənɛ Suyif.

kəməŋkərne kə. ²⁵ Dawuda
enanunkenə kəloku dəyəcicəs
yecempi teta Yesu:

«Ŋc-nəŋk Wəbe tēm fəp fər
yem kirin,
ifoyikce, bawo ey' im kəca
kətət.

²⁶ It' əsəŋe nte abəkək nēm nēyi
dəkəsata mə, kə temer
tem tesikələ dəpəbotu.

Dis dem yati dendeke-ŋesəme
kəgbəkər amera.

²⁷ Bawo məfədekə-sak im
dabiya
məfədekə-sak wəsoku kam
pəte.

²⁸ Məsəŋ' em kəcərə səpə sa
kəcəpərəne doru,
kiyi kam ina kəsək kəndekə-
las' im pəbotu.»*

²⁹ Awəŋc im aŋa! Nəwosə
iloku nu nte kəlan disre
teta wətem Dawuda: Ənafi,
k'awup kə, kə kufu kən kəyi
su sə məkə daco. ³⁰ Mba nte
Dawuda ənayəne sayibə mə,
əŋcərə sə a Kanu kənaderəme
kə a kəndədəs wan-sə kən
wələma dəcəm da dəbe
dən kəron. ³¹ Dawuda
enanunkenə pənəŋk kəyefə
ka Krist dəkufu †, enanəŋk
nte tendeder mə k'oloku ti:
a anasak fə Krist dabiya, dis
dən denate fə dəkufu. ³² Yesu
wəkakə, Kanu kəyektə kə,
səna fəp səyənə atəŋne aka
ti. ³³ Kə Kanu kəmpənə Yesu
kəfo kələli, k'endəs kə kəca
kən kətət. Kə Yesu əsətər nken
apa Kanu Amera Nəcəmpi nne
analoku kədesəŋ mə, k'eyerəs
tatəkə nənəŋk kə nənə mə.

³⁴ Bafə Dawuda ənape
dareŋc, nken yati oloku:

«Wəbe Kanu oloku wəbe kem:
«Mənde nnə kəfo kələli,
kəca kem kətət,

³⁵ haŋ ic-lip kəboc aterənə am
fər yam kirin mənas-
nas ŋa.»

³⁶ Pəmar aka Yisrayel
fəp ŋacərə ti bel-bel: Kanu
kənasəŋe Yesu kəyənə wəbe
wəyek-yek kən, Yesu wəkakə
nəŋcaŋ dəkətək kəpandən
mə.»

³⁷ Nte afum ŋane moloku
maməkə mə, kə mosumpər ŋa,
kə ŋayif Piyer kə asom a Yesu
akə: «Awəŋc su aŋa, cəke cə
pəmar səyə ŋe-ε?»

³⁸ Kə Piyer oloku ŋa:
«Nəsəkpər mera yonu,
nələmp! Nwə o nwə pəsətə
kəgbət dərömun tewe ta
Yesu Krist disre, nte tənəŋe
panəŋənənə kiciya ka wəkayi
mə, nəndəsətə sə Amera
Nəcəmpi ŋa Kanu. ³⁹ Bawo,
kəpocə nke Kanu kənasəŋe
temer mə, konu kə, kə awut
anu kəbər ka akə ŋayi pəbələ
mə, haŋ kənay ka afum nke
Wəbe Kanu kosu endewe
mə.»

⁴⁰ Kə Piyer oloku ŋa
sə moloku mələrəm nte
tənəŋe ŋanənə kə mes mme
mənacəpər fər yən kirin
mə. K'əŋgbiŋər ŋa, pəc-
loku: «Nəyacne dətəmp
dandə dəŋkafələ-kafələ mə!»

⁴¹ Afum alarəm ŋawosə
kəgbət dərömun teta Kanu.
Dəsək dadəkə afum wul
maas (3.000) ŋambərəne akə
ŋananunkenə kəlan mə.

⁴² Kə ŋaŋcəŋkəl tēm fəp
kə bel-bel mətəksə ma asom

* **2:28** Yabura Dawuda 16:8-11. † **2:31** Krist = Wəbe nwə Kanu kəyək-yek mə,
Wəyek-yek ka Kanu

a Yesu, kiyi kənan tes tin, kəpaŋne kənan dap da yeri, † kə kətola Kanu. ⁴³ Kə kənesə kəsumpər nwe o nwe bawo Kanu kənc-mentərə mes məpəŋ kə mes mēwēy-wēy mēlarəm waca wa asom a Yesu. ⁴⁴ Akə ŋanalaŋ mə fəp ŋanayi tes tin ŋac-yerene mpe o mpe ŋaŋsəto mə. ⁴⁵ Kə ŋaŋcaməs daka dəkə ŋanayo mə, kə ŋayer pəsam papəkə ŋac-məmən təkə pəcucane peŋceperene mə. ⁴⁶ Dəsək o dəsək ŋaŋc-loŋkane nde kələ kəpəŋ ka Kanu, ŋac-dinene yeri kəfo kin nde wələ waŋan, ŋac-dine yi mera yobotu kə bəkəc yoforu. ⁴⁷ Ŋac-kor-koru Kanu, kə mes maŋan məmbət afum fəp. Kə Wəbe Yesu nkən emberene dəsək o dəsək kəgba ka aŋe eŋc-yac mə.

3

Wəbəc wətəkət entamne

¹ Dəsək dələma Piyer kə Saŋ ŋampe nde kələ kəpəŋ ka Kanu dec dərəfəy, dec nde antola Kanu mə. ² Tosurene pasare wəbəc nwe aŋkome kətə-kət mə. Dəsək o dəsək aŋc-kekəre kə padəs nde kusunja ka kələ kəpəŋ ka Kanu. Dəndo wəbəc nwe oŋc-tolane daka nənəfər disre afum aŋe ŋaŋc-bere kələ kəpəŋ mə. Kusunja nke aŋc-we «Kusunja Kətət». ³ Nte enəŋk Piyer kə Saŋ aŋe ŋaŋc-kə kəbere kələ kəpəŋ mə, k'eyefe kətola akakə nənəfər disre. ⁴ Piyer kə Saŋ ŋaŋgbətnə kə, kə Piyer oloku: «Məgbətnə

su!» ⁵ K'əŋgbətnə ŋa pəc-kar kədesətar ŋa paka pələm.

⁶ Mba kə Piyer oloku oŋ: «Ali pəsam iyo fə, mba mpe iyo mə, ip' indesəŋ' əm: Tewe ta Yesu Krist wəka Nasaret, məyefe, məkət!» ⁷ Gbəŋcana babəkə kə ŋasumpər kə kəca kətət kə ŋayekti, wəcək kə məgbəlkəc mən yeŋcəp. ⁸ Kəsərne katin k'eyefe k'əŋcamə, k'elək wəcək kəkət. K'osol kə ŋa, kə ŋambere kələ kəpəŋ ka Kanu disre, pəc-kət, pəc-yoke, pəc-kor-koru Kanu. ⁹ Kə afum fəp ŋanəŋk wəbəc nwe pəc-kət, pəc-kor-koru Kanu. ¹⁰ Aŋc-nepəl kə, nkən eŋc-nde nde kələ kəpəŋ nde «Kusunja Kətət» mə, pəc-tolane daka nənəfər disre. Kənesə kə pəciyane kəmbəp afum fəp teta təkə tənabəp kə mə.

Moloku ma Piyer nde kələ kəpəŋ ka Kanu

¹¹ Nte fum nwe enader pəyi oŋ ta eŋyefe Piyer kə Saŋ dəntəf mə, kənesə disre kə afum fəp ŋayekse kəkə nde aker nŋe aŋwene «Aker ŋa Suleman», nde Piyer kə Saŋ ŋanayi mə. ¹² Nte Piyer enəŋk ti mə, k'oloku afum: «Aka Yisrayel! Ake 'səŋe nte tante t' eŋciyane nu mə? T'ake tə nəŋgbətnene su pəmə fənəntər fosu, kə pəyone fə ti-e, dosoku dosu disre dəsəŋe fum wəkawe kəkət?» ¹³ Kanu ka atem asu Abraham, Isiyaka, kə Yakuba kəyek-yekəs wəcar kən Yesu. Mba nənə nəlek, kə nəsəŋ abe, nəŋce kə fər ya

† 2:42 cəKresi = «kəteperne kəcom kəyerene ki mə»

Pilat kirin, mba Pilat ɛnacɛm-cɛmnɛ kɛsak kɔn. ¹⁴ Nɛna nɛnace nwe ɔyɔnɛ wɛcɛmpɪ kɔ wɛlompɪ kɔ nɛloku a pawosɛ kɛsakɛ nu wɛdifɛt afum dare disrɛ. ¹⁵ Nɛnadif wɛkirin wɛka doru, mba Kanu kɛyɛkti kɔ afi dacɔ. Sɛn' ɔyɔnɛ atɛɲnɛ aka ti. ¹⁶ Anasɔɲ fɛnɔntɛr fum wɛkawɛ nɛɲgbɛtnɛ kɔ nɛɲcɛrɛ mɔ. Kɛlan kɔn Yesu gbɛcɛrɛm kɛsɔɲ fum wɛkawɛ fɛnɔntɛr. Kɛlan kɔn, kɛlan Yesu yati kɛsɔɲ kɔ kɛtamnɛ kɛɲ fɛp fɔr yonu kirin.

¹⁷ Ndɛkɛl ɔɲ, awɛɲc im aɲa, ɲɲcɛrɛ a kɛtɔ-cɛrɛ konu kɛnasɔɲɛ nu kɛyɔ tatɔkɔ, nɛna kɔ abɛ anu. ¹⁸ Kanu kɛnalas tɔkɔ kɛnanunɲkɛnɛ kɛloke cusu ca sayibɛ-e ɔn fɛp mɔ: A pɛnamar dis dɔlɔl Krist, wɛyɛk-yɛk kɔn. ¹⁹ Nɛsɛkpɛr bɛkɛc yonu, nɛluksɛrnɛ nɛ tɔɲsɔɲɛ pɛɲɲɲnɛnɛ kiciya konu mɔ; ²⁰ nɛ tɔɲsɔɲɛ Wɛbɛ Kanu pɛkɛrɛ tɛm ta kɛɲɛsɛm, pɛkɛrɛ nu sɔ Wɛyɛk-yɛk kɔn, Yesu, nwe ananunɲkɛnɛ kɛcam nu mɔ. ²¹ Nkɔn kɔm kɛntɔmpɛr haɲ tɛm nɛ mes mɛm Kanu kɛnalokɛ tɛm tobol-bolu cusu ca sayibɛ ɔn sɛcɛmpɪ mɔ mɛlarɛ. ²² Aɲnabi Musa ɛnaloku: «Wɛbɛ, Kanu konu, endekɛrɛ nu sayibɛ pɛmɔ ina. Fum wɛkin wɛka awɛɲc anu dacɔ endeyi, nɛdɛ nɛcɛɲkɛl moloku mamɔkɔ endɛ pɛc-loku nu mɔ fɛp. ²³ Nwe o nwe ɔntɔdɛcɛɲkɛl wɛdɛɲk wɛkakɔ mɔ, andɛlɛsɛr kɔ. Endemɛlkɛ afum a Kanu dacɔ.»

²⁴ Sayibɛ-e fɛp kɛyɛfɛ aɲnabi Samiyɛl haɲ aɲɛ ɲanacɔɲc kɔ mɔ, ɲanaloku tɛta mataka

mamɔkɔ, kɔ ɲɛɲdɛɲk mi. ²⁵ Nɛna, awut a sayibɛ-e ɲɔ nɛyɔnɛ, kɔ nɛyɔnɛ sɔ awut a temer tɔkɔ Kanu kɛnacɛɲs kɔ atɛm anu mɔ, kɛc-loku Abraham: «Afum a doru fɛp ɲandɛsɔtɔ kɛpocɛ kɛtɔt kem tɛta kɛbɛnda ka dokom dam.» ²⁶ Tɛ tonu tɔ, Kanu kɛnanunɲkɛnɛ kɛyɛkti wɛcar kɔn, k'osom kɔ kɛdɛtolanɛ nu, pɛsɛkpɛr nu nwe o nwe abɛkɛc ɲɔn ɲɛlɛc, ɲɔyɔnɛ kɔ ɲɔtɔt.»

4

Piyɛr kɔ Saɲ fɔr ya aboc kiti aSuyif kirin

¹ Piyɛr kɔ Saɲ ɲanayi kɛlok-lokɛr afum tɛm nɛtɛ alɔɲnɛ a kɛlɔ kɛpɔɲ ka Kanu ɲanabɛrɛ kɔ wɛbɛ ka asɔdar aɲɛ ɲɛɲc-bum ki mɔ, kɔ aSadisi. ² Pɛnatɛlɛ ɲa nɛtɛ ɲanane Piyɛr kɔ Saɲ ɲac-tɛksɛ kɔ ɲac-cam afum kɛyɛfɛ ka defɪ fɛnɔntɛr fa Yesu. ³ Kɔ ɲasumpɛr Piyɛr kɔ Saɲ, kɔ ɲandɛs ɲa pac-bum ɲa dɛbili haɲ dɔckɔsɔk, bawo pɛnabiye. ⁴ Afum alarɛm alɔma aɲɛ ɲanane moloku maɲan mɔ, ɲanalanɲ, kɔ kɛgba kɛɲan kɛɲc-bɛp arkun wul kɛcamɛt (5.000).

⁵ Dɔckɔsɔk abɛ aɲan, abeki apɔɲ a dɔtɔf, kɔ atɛksɛ a yɛcicɛs ya Aɲnabi Musa ɲambɛpsɛnɛ Yɛrusalɛm ⁶ kɔ wɛlɔɲnɛ wɛpɔɲ Anas, kɔ Kayifa, Saɲ, Aleksandɛr, kɔ akɔ ɲanayɔnɛ aka kɛbɛnda ka dokom da alɔɲnɛ apɔɲ mɔ. ⁷ Kɔ ɲɛɲcɛmbɛr Piyɛr kɔ Saɲ fɔr yaɲan kirin kɛyɛfɛt: «Fɛnɔntɛr fɛrɛ, kɔ tɛwɛ ta ana tɔ nɛyɔnɛ tantɛ-ɛ?»

⁸ Awa kɔ Amera Nɛcɛmpɪ
 ɲa Kanu ɲɛlare Piyɛr, kɔ
 ɲɔsɔɲɛ kɔ kɛloku ɲa: «Abɛ
 a afum kɔ abeki a dɔtɔf:
⁹ Ayifɛt su mɔkɔ tɛta pɛtɔt
 mpɛ ayɔnɛ wɛbɛc mɔ, kɔ ntɛ
 antamɛs kɔ mɔ. ¹⁰ Nɛcɛrɛ
 ti bel-bel, fɛp fonu kɛbɛp
 ka aYisrayel: Tewe ta Yesu
 Krist wɛka Nasarɛt, wɛkɔ
 nɛnacɔɲ dɛkɛtɔk kɛpandɛn,
 akɔ Kanu kɛntimi kɔ afi
 daco mɔ, tewe tɔn tɔsɔɲɛ
 ntɛ fum wɛkawɛ ɛɲcɛmɛ nu
 daco pɛtamnɛ mɔ. ¹¹ Nkɔn
 Yesu ɔyɔnɛ togbu mpɛ nɛna
 acɛmbɛr kɛlɔ nɛnater mɔ,
 mba ɛnayɔnɛ togbu pɛtɔt, pa
 daco.» * ¹² Nkɔn gbɛcɛrɛm
 ɛntam kɛsɔɲ su kɛfis. Kanu
 kɛnasɔɲ fɛ tewe tɔlɔma ta fum
 nnɔ doru dandɛ ntɛ pɛmar
 payacnɛnɛ mɔ.»

¹³ Ntɛ abeki aɲɛ ɲanɔɲk
 Piyɛr kɔ San ɲabanɲɛ mɔ, kɔ
 pɛɲciyanɛ ɲa, bawo ɲanacɛrɛ
 a afum gbɛcɛrɛm ɲanayi aɲɛ
 ɲanatɔ-tɛkɛs mɔ. Kɔ ɲanɛpɛl
 ɲa daco akɔ ɲanayi kɔ Yesu
 mɔ. ¹⁴ Mba ntɛ abeki apɔɲ
 ɲanɲc-nɔɲk fum nwɛ anatamɛs
 pɛcɛmɛ ɲa fɔr kirin mɔ, ɲanayɔ
 fɛ toloku. ¹⁵ Kɔ aboc kiti a
 aSuyif ɲaloku Piyɛr kɔ San
 kɛwɔr ka dukɛlɔ ndɛ aɲc-
 yifɛt ɲa mɔ, kɔ ɲamɛɲksɛnɛ
 tanɲan, ¹⁶ kɔ ɲayifɛnɛ: «Cɛkɛ c'
 andeyɔ afum akanɲɛ-ɛ? Bawo
 tɔsɔkɛr aka Yerusalem fɛp a
 ɲa ɲasɔɲɛ kɔ tɛgbɛkɛrɛ ta Kanu
 tantɛ teyi. Afɔtam kɛgbɛkɛl ti.
¹⁷ Mba, ntɛ aɲyɔ a ta tɛsam
 nnɔ afum ɲayi mɔ, pabɛɲnɛ
 ɲa, pamɔnɛ ɲa kɛc-lok-lokɛr

nwɛ o nwɛ tewe tatɔkɔ.

¹⁸ Kɔ ɲawe ɲa, kɔ ɲambɛɲnɛ
 ɲa kɛtɔ-loku kɔ kɛtɔ-tɛksɛ
 afum tewe ta Yesu. ¹⁹ Piyɛr
 kɔ San ɲayif ɲa: «Pɛmar fɔr
 ya Kanu kirin palelɛs nɛna
 patas Kanu Nkɔn ba? Nɛna
 nɛmɔmɛn ti bel-bel, ²⁰ bawo
 sɛna sɛfɔtam kɛyi ta sɛloku
 tɔkɔ sɛnɔɲk kɔ tɔkɔ sɛnɛ mɔ-
 ɛ.»

²¹ Kɔ aboc kiti ɲanɲbɔkɛrɛ
 sɔ kɛbɛɲɔsɛnɛ ɲa, kɔ ɲasak ɲa.
 ɲasɔtɔ fɛ tes ntɛ tɔɲsɔɲɛ ɲa
 kɛsumpɛr mɔ tɛta afum. Fɛp
 fɔɲc-kor-koru Kanu tɛta tɔkɔ
 tɛnayi mɔ. ²² Fum nwɛ ɛnasɔtɔ
 tɛgbɛkɛrɛ ta kɛtamɛs tatɔkɔ
 mɔ, ɛnatam kɛsɔtɔ merɛn
 wɛcɔ manɲkɛlɛ pɛcɛpɛr.

Kɛtola ka alan

²³ Ntɛ asak Piyɛr kɔ San
 mɔ, kɔ ɲanɲkɔ ɲalɔmɛr afum
 aɲan tɔkɔ alɔɲnɛ apɔɲ kɔ
 abeki a dɔtɔf ɲanaloku ɲa mɔ.
²⁴ Ntɛ ɲane moloku mamɛ mɔ,
 kɛtɔɲnɛ disrɛ kɔ ɲampɛnɛ sim
 nnɔ Kanu kɛyi mɔ, ɲac-loku:
 «Wɛbɛ, mɛna nwɛ mɛlompɛs
 kɛm, antɔf, kɛba kɔ ca yɔkɔ
 yeyi ki mɔ fɛp, ²⁵ dɛAmerɛ
 Nɛcɛmpɪ ɲɔ mɛnalokɛ kusu ka
 kas kosu Dawuda wɛmarɛs
 kam:

«Ake 'sɔɲɛ ntɛ mɛtɛlɛ mɔpɔɲ
 mɛɲcɛpɛrɛr afum a tɔf
 mɔ?

Ake 'sɔɲɛ ntɛ afum ɲantɔɲnɛ
 mɛs mɛmɛ mɔntɔdɛlɔpɛsɛr
 mɔ?

²⁶ Abɛ a doru kɛr-kɛr
 ɲalompɛsɛnɛ tɛta
 kɛyɛfɛrɛnɛ,

* 4:11 Yabura Dawuda 118:22. CɛKresɪ = «Nkɔn ɔyɔnɛ tasar mpɛ nɛna acɛmbɛr
 kɛlɔ nɛnater mɔ, akɔ pɔyɔnɛ pɛtɔt pa dɛtɔɲkubut.»

kɔ akirin ŋalonkanɛ kɔ
 ŋantɔŋnɛ pɛlɛc
 nnɔ Wɔbɛ Kanu kɔ wɔyɛk-yɛk
 kɔn ŋayi mɔ.»

²⁷ Bawo kanɛ, Herodu kɔ
 Pɔŋse Pilat ŋantɔŋnɛ pɛlɛc
 dare dandɛ disrɛ atɔyɔnɛ
 Suyif kɔ aYisrayel nnɔ
 wɔmarɛs kam wɛcɛmpi Yesu
 eyi mɔ, nwɛ mɔnayɛk-yɛk
 mɔ. ²⁸ Ŋanayɔ mes fɔp mmɛ
 mɔnanunɔkɛnɛ kɔwosɛ kɔyɔ
 mɔ. ²⁹ Ndɛkɛl oŋ, Wɔbɛ,
 mɛgbɛkɛrɛ kɛbɛŋɛsɛnɛ kɛŋan,
 mɔsɔŋɛ acar am kɛbanɔsɛ
 kɛlɔku tolɔku tam kanɛ
 disrɛ. ³⁰ Mɛtɛŋci kɛca ntɛ
 tɔsɔŋɛ kɛtamɛs, mɛgbɛkɛrɛ, kɔ
 mes mɛwɛy-wɛy meyi tewe ta
 wɛcar kam wɔsɔku Yesu.

³¹ Ntɛ ŋalip kɛtɔla Kanu mɔ,
 kɔ kɛfo kɛŋkɔ ŋanalonkanɛ mɔ
 kɛyikɛɛ, kɔ Amera Nɛcɛmpi
 ŋɔsɔŋɛ fɔp faŋan kɛlɔku
 tolɔku ta Kanu kɛbanɔsɛ disrɛ.

*Alan Yesu ŋawosɛ kɛyɛrɛnɛ
 daka danan*

³² Kɛnay nkɛ kɛnalan mɔ,
 ŋasɔtɔ bɛkɛc yin yayi, kɔ
 ŋayɔnɛ sɔ akin ayi. Nwɛ o nwɛ
 oŋc-loku fɛ a nkɔn sona ɔyɔ
 daka dɔn, mba a fɔp faŋan fɔ
 ŋanapanɛ di. ³³ Asom a Yesu
 ŋanɔc-loku tɔkɔ ŋananɛŋk kɛyɛfɛ
 ka Wɔbɛ Yesu afi daco mɔ. Kɔ
 kɛmar ka Kanu kɛyi alan fɔp
 kɛronɔ. ³⁴ Afum akanɛ daco,
 nwɛ o nwɛ abɛkɛc ŋɛnalɛcɛ fɛ
 sɔ tɛta kɛtɔ-yɔ kɔn daka, bawo
 anɛ ŋanayɔ dale, kɔ pɔyɔnɛ fɛ
 ti, wɔlɔ mɔ, ŋanacamɛs yi. Kɔ
 ŋanɔkɛrɛ kɛway ka ca yayɔkɔ,
³⁵ kɔ ŋanɔc-bocɛr ki asom a
 Yesu dɛntɔf. Kɛway kanɔkɔ

k' anɔc-yer nwɛ o nwɛ kɔ tɔkɔ
 pɛcuca peyi kɔ mɔ.

³⁶ Isifu wɛka kor ka Levy
 ɛnayi, nwɛ asom a Yesu ŋanɔc-
 wɛ Barnabas mɔ, tatɔkɔ kusu
 kɛŋan «Wɛcɛpɛs bɛkɛc.» Nde
 dare da Sipɛr anakom kɔ.
³⁷ Nkɔn ɛnacamɛs antɔf ŋɛ
 ɛnayɔ mɔ, k'ɛŋkɛrɛ kɛway
 kanɔkɔ fɔp k'ɛnder pɛbocɛr ki
 asom a Yesu dɛntɔf.

5

Ananiyas kɔ Safira

¹ Wɛrkun wɔlɔma ɛnayi
 pac-wɛ kɔ Ananiyas, kɔ
 wɛran kɔn Safira, kɔ ŋanɔcamɛs
 antɔf ŋanɔn. ² Kɛtɔŋnɛ disrɛ kɔ
 wɛran kɔn, k'Ananiyas em-
 belɛr kɛway ka antɔf ŋanɔkɔ,
 k'ɛŋkɛrɛ kɛway kɛlɔpɛs nkɛ
 k'ɔŋkɔ pɛbocɛr ki asom a Yesu
 dɛntɔf.

³ Kɔ Piyer eyif kɔ: «Ananiyas,
 ake 'sɔŋɛ ntɛ mɔwosɛ Sen-
 tany sɔsɔŋ am kɛyɛmbɛr Am-
 era Nɛcɛmpi mɔ? Mɛmbɛlɛr
 kɛway ka dale. ⁴ Ntɛ dale
 dandɛ dɛnayɔnɛ dam mɔ, ak'
 ɛnasɔŋɛ ta mɛmɛŋkɛrɛnɛ di-
 ɛ? Ali ntɛ mɛnacamɛs di
 mɔ, pɛsam papɔkɔ, bafɔ pam
 pɛnayi ba? Ake 'sɔŋ' am
 kɛyɔ tantɛ-ɛ? Bafɔ afum ŋɔ
 mɛyɛmbɛr de, mba Kanu!»

⁵ Ntɛ Ananiyas ɛnɛ moloku
 mamɔkɔ mɔ, k'ɛntɛmpɛnɛ,
 k'ɛŋgbɔŋ kifir, k'ɛfi. Kɔ kɛnɛsɛ
 kɛpɔŋ kɛsɛmpɛr akɔ ŋanane
 ti mɔ fɔp. ⁶ K'atɛmp ŋayɛfɛ
 kɔ ŋanɛpsɛr kɔ dɛkasanɔkɛ, kɔ
 ŋanɔkɔ ŋawup.

⁷ Ntɛ dec maas dɛŋcɛpɛr
 mɔ, kɔ wɛran ka Ananiyas
 ɛmbɛrɛ, ta ɛŋcɛrɛ tɔkɔ
 tɛnɛcɛpɛr mɔ. ⁸ Kɔ Piyer eyif

kɔ: «Məlok' im ma kançe: Kəway kanke kɔ nəŋcaməs dale ba?»

Kɔ wəran nwe oloku «Ey, kəway kanke yati kɔ.»

⁹ Kɔ Piyer oloku kɔ: «Ake 'səŋe nte nəntəŋne kɔ nəwak Amera ŋa Wəbe mə-ε? Məcəre a ane ŋawup wos əm mə, ŋayi nde dəkusunka, kəkekəre kɔ ŋander sɔ mənə.»

¹⁰ Gbəŋcana babəkɔ k'entəmpene kɔ wəcək dəntɔf, k'əŋgbɪŋ kifir. Kɔ atəmp ŋambere kɔ ŋambəp kɔ pəfi. Kɔ ŋankekəre kɔ, kɔ ŋanke ŋawup wos kəsək. ¹¹ Kɔ kənese kəpəŋ kəsumpər kəlonkanə ka alan fəp kɔ akɔ ŋanane moloku maməkɔ mə.

Asom a Yesu ŋanatəmpər mes mɛwɛy-wɛy mɛlarəm ma Kanu

¹² Asom a Yesu ŋanɔ-yɔ megbekəre kɔ mes mɛwɛy-wɛy mɛlarəm mme menayi afum daco mə. Alan fəp ŋanacəme kəfo kin nde aker nne anɔ-wene «Aker ŋa Suliman» mə. ¹³ Afum aləpəs ŋanɔ-nese kənəŋkəl ŋa, mba ŋanɔ-yek-yekəs ŋa. ¹⁴ Kənay ka arkun kɔ aran ane ŋanalan Wəbe mə, ŋanɔ-la oŋ kəla dəm. ¹⁵ Pac-kere atətamne səpɔ, pac-kere ŋa dəyala kɔ dəsəpoko nte tɔsəŋe kɔ Piyer ender-ε, andulu ŋon gbəcərəm ŋetam kəbəp wələma. ¹⁶ Kənay ka afum ane ŋanayi sədare nse sənəkəl Yerusalem mə, ŋanɔ-yekse kəkere Yerusalem atətamne kɔ afum ane yəŋk yelec yenasəŋ dəbəc mə nde asom a Yesu

ŋanayi mə, fəp fanjan anataməs ŋa.

Antərəs asom a Yesu teta kəlan kəŋan

¹⁷ Wəlonne wəpəŋ kɔ asa-disi ane ŋasol mə ŋayefene kəraca. ¹⁸ Kɔ ŋantəp asom a Yesu waca kɔ ŋamber ŋa dəbili. ¹⁹ Pibi papəkɔ disre kɔ mɛleke ma Wəbe Kanu meŋgbiti cumba ca bili babəkɔ, kɔ mowurəne ŋa. Kɔ mɛleke moloku ŋa: ²⁰ «Nəkɔ kələ kəpəŋ, nəloku afum moloku kɔ mes fəp ma təkətene ta doru dandε.»

²¹ Nte ŋane moloku maməkɔ mə, kɔ asom a Yesu ŋanke bət-bət suy nde kələ kəpəŋ, kɔ ŋanɔp kətəkse di afum.

Kɔ wəlonne wəpəŋ ender kɔ akɔ enasole mə. Kɔ ŋawe aboc kiti aləpəs aSuyif kɔ abeki apəŋ aka Yisrayel fəp, kɔ ŋasom a pakɔ pawurəne asom a Yesu dəbili, pakere. ²² Kɔ asədar ŋafɔ ŋakɔ, mba ŋambəp fe ŋa dəbili, kɔ ŋalukus. Kɔ ŋanke ŋaloku ti abe ane ŋanasom ŋa mə, ŋanɔ-loku: ²³ «Səŋkɔ səbəp cumba ca bili pacan ci bel-bel, abum a ci ŋacəme dəkəcəme danjan, mba sənɡbity ali fum sənɡbəp fe bili disre.» ²⁴ Nte ŋane moloku maməkɔ mə, kɔ pəyi wəbe ka asədar a kələ kəpəŋ kɔ alonne apəŋ yama-yama te tanjan, kɔ ŋanɔyifne cəke cɔ tes tante tendeləpəsər-ε?

²⁵ Kɔ fum wələma ende pəloku ŋa: «Afum ane nənaber dəbili mə ŋayi nde kələ kəpəŋ, ŋanɔ-təkse afum.»

²⁶ Asədar a kələ kəpəŋ kɔ wəbe kəŋan ŋanke kələk asom

a Yesu, kɔ ɲanɲkɛrɛ ɲa pɔforu disrɛ, bawo ɲananɛsɛ afum kɛcacas ɲa. ²⁷ Ntɛ asɔdar ɲanɲkɛrɛ asom a Yesu mɔ, kɔ ɲanɲɔmbɛr ɲa fɔr ya aboc kiti aSuyif kirinɲ. Kɔ wɛlonɲɛ wɛpɔɲ eyifɔt ɲa, ²⁸ k'oloku: «Bafɔ sɛnamɔnɛ nu kɛtɔksɛ sɔ afum teta tewe tantɛ ba? Nɛlas Yerusalem mɛtɔksɛ monu! Kɔ nɛloku gbɛs a mɛnɛ nɛlonɲɛr su pɛlɛc pa defi da fum wɛkawɛ.»

²⁹ Piyɛr kɔ asom a Yesu ɲaloku: «Kɛcɛɲkɛlɛ Kanu kɛɲɛpɛr ka afum! ³⁰ Kanu ka atɛm asu kɛntimi Yesu nɛwɛ nɛnacɛɲ dɛkɛtɔk kɛpandɛn kɔ nɛmɛlɛk kɔ mɔ. ³¹ Kanu kɛndɛs kɔ kɛca kɛn kɛtɔt pɛmɔ ntɛ ɔyɔnɛ wɛkirinɲ kɔ wɛyɛc mɔ, ntɛ tɔɲsɔɲɛ pɛsɔɲ aka Yisrayɛl kɛsɛkpɛr bɛkɛc ɲacɛmɛ dɔpɔ da Kanu darɛɲ, pɛɲɲɲɛnɛ ɲa kiciya kɛɲɛn mɔ. ³² Sɛna sɛyɔnɛ atɛɲɛ a moloku kɔ mɛs mamɔkɔ fɛp, sɛna kɔ Amera Nɛcɛmpi nɲɛ Kanu kɛsɔɲ aɲɛ ɲalɛlɛs kɔ ɲawosɛ toloku tɔn mɔ.»

³³ Pɛnatɛlɛ aboc kiti aɲɛ ɲanɲc-cɛɲkɛl ɲa mɔ haɲ pɛɛpɛrɛr, kɔ ɲafanɲ kɛdif ɲa. ³⁴ Mba wɛFarisi wɛlɔma ɛnayi ɲa dacɔ, pac-wɛ kɔ Kamaliyɛl. Wɛtɔksɛ sariyɛ ɛnayi, nɛwɛ afum fɛp ɲanabɔtɛr mɔ. K'ɛyɛfɛ aboc kiti aSuyif dacɔ, k'oloku a pawurɛnɛ afum akanɛ kɛrɛsna, ³⁵ k'oloku: «Arkun a Yisrayɛl! Nɛkɛmbɛrɛnɛ bel-bel ntɛ nɛndeyɔ afum akanɛ mɔ. ³⁶ Towon fɛ, Tudas ɛnalɛkɛnɛ, afum masar maɲkɛlɛ (400) ɲanacɛk kɔ darɛɲ. Mba anamɛlɛk kɔ, afum akɔ

ɛnasolɛ mɔ fɛp k'ambɛlɛs ɲa. Ali wɛkin anasak fɛ. ³⁷ Ntɛ tatɔkɔ tɛɲɛpɛr mɔ, kɔ Yudas wɛKalilɛ ɛyɛfɛ tɛm ntɛ aɲc-lɔm afum a dɔtɔf mɔ. K'osolɛ sɔ afum alarɛm. Nkɛn sɔ anamɛlɛk kɔ, aɲɛ ɛnasɛp kɛkafɛli kɛcɛmɛ kɔ darɛɲ mɔ fɛp, kɔ ɲasamɛsɛr. ³⁸ Ndɛkɛl ic-lok' un, ta nɛɛpsɛr afum akanɛ, nɛsak ɲa ɲakɔ. Kɔ pɛyɔnɛ fɔ mɛfanɲ, kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti mɔyɔ maɲɲan nda fum mɛɲyɛfɛ-ɛ, mɛndɛsolɛ. ³⁹ Mba kɔ pɛyɔnɛ fɔ nda Kanu mɛɲyɛfɛ-ɛ, nɛfɔdɛtam kɛsɛlɛnɛ mi dɛ! Nɛkɛmɛrɛnɛ kɛdɛyɛfɛrɛnɛ kɔ Kanu dɛ!» Kɔ ɲanɛ moloku mamɔkɔ Kamaliyɛl ɛnasɛp kɛloku ɲa mɔ.

⁴⁰ Kɔ ɲawɛ asom a Yesu, kɔ ɲasut ɲa, kɔ ɲamɔnɛ ɲa kɛtɔsɔ-lok-lokɛ tɛwɛ ta Yesu, kɔ ɲasak ɲa.

⁴¹ Kɔ asom a Yesu ɲawur ɲa aboc kiti dacɔ. Kɔ pɛmbɔt ɲa kɛtɔrɛs kɛɲɛn teta kɛlɛlɛs ka tɛwɛ ta Yesu. ⁴² Dɔsɔk o dɔsɔk pɛyɔnɛ ndɛ kɛlɔ kɛpɔɲ ka Kanu kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti ndɛ wɛlɔ wɛɲɲan, ɲanasak fɛ kɛtɔksɛ kɔ kɛcam moloku mɛtɔt: A Yesu ɔyɔnɛ Krist, wɛbɛ nɛwɛ Kanu kɛyɛk-yɛk mɔ.

6

Ayɛk-yɛk arkun camɛt-mɛrɛɲ kɛmar ka asom a Yesu

¹ Mata mamɔkɔ ntɛ acɛpsɛ a Yesu ɲanɲc-la kɛla dɛm mɔ, aSuyif acɔp kusu ka Kresi ɲayɛfɛ kɛcɔpɛsɛnɛ teta akɔ ɲanɲc-cɔp Ebɛrɛ mɔ. Aran acɔp cɔKresi aɲɛ awos aɲɲan ɲafi mɔ ɲanɲc-sɔtɔ fɛ yɛri pɛmɔ

acɔp Ebare dɔsɔk o dɔsɔk kɔ andeyer-ɛ. ² Kɔ Asom waco kɔ mɛrɛŋ ɲawe kɛnay ka acɛpse a Yesu kɛnɛŋkɛnɛ, kɔ ɲaloku: «Pɛmar fɛ su kɛsak kɛcam kɔ kɛtɔkse toloku ta Kanu teta kɛyer yeri. ³ Awa awɛŋc su aɲa, nɛyɛk-yɛkɛnɛ arkun camɔt-mɛrɛŋ, aɲɛ afum ɲaɲcɛrɛ kɛyɔ mera yɔtɔt mɔ, ɲalare sɔ Amera Nɛcɛmpi ɲa Kanu kɔ kɛcɛrɛ kɛkɔt. Sɛsɔŋ ayɛk-yɛk anu akakɔ yɛbɛc yayɔkɔ. ⁴ Sɛna sɛsɛmpɛr bel-bel kɛtola ka Kanu kɔ yɛbɛc ya kɛcam kɔ kɛtɔkse toloku ta Kanu tɛm fɛp.»

⁵ Kɔ moloku mamɔkɔ mɔmbɔt afum fɛp, kɔ ɲayɛk-yɛk Etiyɛn, fum walaŋ Kanu wɛpɔŋ, pɔlare Amera Nɛcɛmpi ɲa Kanu; kɔ Filip; kɔ Pirɔkɔr; kɔ Nikanɔr; kɔ Timon; kɔ Parmenas; kɔ Nikola, waka dare da Antiyɔk, nwe ɛnayɔnɛ wɛcikɛra kɛbɛrɛ ka dinɛ da aSuyif mɔ. ⁶ Kɔ ɲaɲkɔ ɲamentɔr ayɛk-yɛk akakɔ asom a Yesu nte ɲalip kɛtola Kanu mɔ, kɔ ɲanden ɲa waca kɛdɛs kɛɲan.

⁷ Moloku ma Kanu mme aɲc-tɛkse mɔ mɛɲc-sam kɛsam dɛm, kɔ acɛpse a Yesu ɲala katɛna-katɛna Yerusalem, kɔ alɔɲɛ Kanu alarɛm ɲawɔsɛ kɛlaŋ Yesu.

Kɛsɛmpɛr ka Etiyɛn

⁸ Kanu kɛnamar Etiyɛn kɔ kɛsɔŋ kɔ kɛtam kɛyɔ ka mɛs mɛwɛy-wɛy kɔ mɛgbɛkɛrɛ mɔpɔŋ ma Kanu afum dacɔ. ⁹ Afum alɔma aka kɛlɔ ka dɛkɛtola Kanu da aSuyif aɲɛ aɲc-we ki «kɛlɔ ka Awur dacar» mɔ, ɲanayine fɛ Etiyɛn.

ɲa ɲanayɔnɛ afum aka atɔf ɲa Sirɛn, aka dare da Aleksandɔr kɔ afum a atɔf ɲa Silisi, kɔ aka atɔf ɲa Asi. Nte tɔ kɔ ɲambɛrɛ kɛgbɛkɛlɛnɛ kɔ Etiyɛn. ¹⁰ Mba ɲanatam fɛ kɛsɛmpɛr kɔ dɛmoloku, bawo Amera Nɛcɛmpi ɲa Kanu ɲɛnasɔŋ kɔ kɛlɔk-lɔkɛ dɛcɛrɛn.

¹¹ Ti disrɛ, kɔ afum akakɔ ɲasɔŋ calbante pɛsam aɲɛ ɲanaloku nte: «Sɛna sɛnɛnɛ kɔ kɛlɔmɛs Musa kɔ Kanu!»

¹² Kɔ ɲambɛrɛs afum mɛr kɛyɛfɛ abeki a dɔtɔf haɲ atɛkse sariyɛ. Kɔ ɲasɛmpɛr Etiyɛn, kɔ ɲaɲkɛkɛrɛ kɔ fɔr ya aboc kiti aSuyif kirin. ¹³ Kɔ ɲaɲkɛnɛnɛ sɔ calbante akakɔ ɲanawɔsɛ kɛyɛmɛ mɔ, ɲac-loku: «Fum wɛkawɛ eyi fɛ nte o nte mɛnɛ kɛlɔku pɛlɛc pa kɛfo kɛsoku kanke kɔ sariyɛ sa Musa. ¹⁴ Sɛnɛnɛ kɔ pɛc-loku a Yesu wɛNasaret wɛkawɛ endɛlasɛr kɛfo kanke, pɛsɛkpɛr sɔ mɔyɔ mme Musa ɛnasakɛ su mɔ.»

¹⁵ Aboc kiti aSuyif fɛp ɲanagbɔtɛnɛ Etiyɛn, bawo kɛro kɛn kɛɲc-mot pɛmɔ ka mɛlɛkɛ.

7

Etiyɛn nde fɔr ya aboc kiti kirin

¹ Kɔ wɛlɔɲɛ wɛpɔŋ waka kɛlɔ kɛpɔŋ ka Kanu eyif Etiyɛn: «Itɔ teyi ba?»

² Kɔ Etiyɛn oloku: «Awɛŋc im aɲa, Papa kem aɲa, Nɛcɛɲkɛl im! Kanu nke debeki dɔn dɔɲmot mɔ kɛnawurɛr Abraham, wɛtem kosu, nte ɛnayi Mesopotami, ta ɛntadeder kɛndɛ Haran mɔ. ³ Kɔ Kanu kɛlɔku Abraham: «Mɛwur atɔf ɲam, dɛɲkom

dam, məkə nde atəf nne indekə-mentər' əm mə.»

⁴ Kə Abraham owur atəf ɲa Kaldi, k'ɲkə pənde dare da Haran. Dəndo, nte defi da kas deɲceper mə, kə Kanu kəɲceperəne kə atəf ɲaɲe nənde oɲ ndəkəl mə.

⁵ Kanu kənasəɲ fe Abraham ke atəf ɲaɲe, ali dəkəcəmbər kəkək, mba kənaleke kə temer kədesəɲ kə ɲi kəbəp kəbənda ka dokom dən kə nkən eɲceper-ε, mba tem tatəkə ta entayə wan-ε. ⁶ Kə Kanu kələku Abraham nte: «Kəbənda ka dokom dam kəndeyi decikəra atəf ɲələma. Andekə-cəmbər ɲa di dacar, patərəs ɲa meren masar mankələ (400). ⁷ Mba afum aka atəf ɲaɲəkə ɲandekə-cəmbər ɲa dacar mə, in' endekə-bocər ɲa kiti. Kə teɲceper-ε, ɲandewur ɲadekor-kor im nnə kəfo kanke.»*

⁸ Nte tatəkə teɲceper mə, kə Kanu kəɲcaɲəs kiyi kən tetin kə Abraham, ti təyənə kəməɲkərne ka kəkəɲc arkun. Ti disre kə Abraham oɲkom Isiyaka, k'ɲkəɲc kə tataka tən ta camət-maas. Itə Isiyaka enayə sə Yakuba, kə Yakuba əyə sə ti awut ən arkun wəco kə merəɲ, aɲe ɲayənə cas ca cusunka wəco kə merəɲ ca Yis-rayel mə.

⁹ Nte atem asu, awut a Isiyaka, ɲanayənə wəɲc kəɲan Isifu kəraca mə, kə ɲaɲcaməs kə nte təɲsəɲe pakekərə kə Misira mə. Mba Kanu kənayi kə Isifu, ¹⁰ kənayac kə pəcuca fəp. Kanu kəɲc-mar Isifu,

kək-səɲ kə kəcərə kəkət nde Firawona wəbe ka Misira fər kirin. Firawona enasəɲ Isifu dekirin da Misira kə da kələ kən disre fəp mə.

¹¹ Kə dor dəpəɲ dende deyɪ Misira fəp kə atəf ɲa Kanahan. Pəcuca pənabək, atem asu ɲaɲc-sətə fe yeri. ¹² Kə Yakuba ende pəne a cəɲbay cəyi Misira, k'osom təcəkə-cəkə awut ən aɲe ɲantəɲne atem asu mə. ¹³ Ta merəɲ, kə Isifu owurərne awəɲc ən, nte tə kə Firawona əsətə kəcərə oɲ akomənə a Isifu. ¹⁴ Kə Isifu osom awəɲc ən a pakərə kə kas Yakuba, kələkənə ka afum ən fəp, aɲe ɲaɲc-bəp afum wəco camət-merəɲ kə kəcəmət (75) mə. ¹⁵ Kə Yakuba ontor atəf ɲa Misira. Difo enafi, kə atem asu aləma. ¹⁶ K'əɲkekərə cəbel cəɲan Səkem, k'əɲkə pawup nde kufu nke Abraham enawaye pəsam nnə kusunka ka Hamər kəyi mə.

¹⁷ Tem nte pənamar a Kanu kələs temer nte kənaleke Abraham mə tənələtərne. Kə dokombəra dəmbək, kə afum ɲaɲla oɲ kələ dəm Misira, ¹⁸ haɲ kə wəbe wələma ender pənde dəbe da atəf ɲaɲəkə nwe enatə-cərə Isifu mə. ¹⁹ Wəbe wəkəkə ender pəc-nempəs, pəc-tərəs atem asu. K'ende pəsəɲe ɲa kəsək cənaka cəɲan, nte təɲsəɲe ta akəkə ɲantam kəyi doru mə.

²⁰ Tem tatəkə t' anakom Musa, nwe enabət Kanu kənəɲk mə. K'antəmpər kə yof maas nde kələ ka kas disre, ²¹ mba nte təyə tənətəyi mənə

* 7:7 Dəkəcop 15:13-14

kəgbal kən mə, kə wan ka wəbɛ ka Misira wəran efir kə, k'ɔŋkə pədusum pəyɔ kə wan. ²² Kəcərə kəkət fəp k' aMisira k' anadusumɛ Musa, k'ɔsətə fənəntər dəmoloku kə dəməyɔ.

²³ Ntɛ Musa ɔsətə meren wəco maŋkələ (40) mə, k'ende pəcem-cəmne kəkə-nəŋk awɛŋc aŋa, afum a Yisrayel.

²⁴ Kə Musa ɔŋkə pətəŋne wɛŋc wəkin wəka Misira pac-cakəra, k'ɛŋcəmɛne wɛŋc wəkakə aŋc-tərəs mə.

K'olukɛ ayekɛŋa wɛŋc, k'endif wəMisira. ²⁵ Kə Musa ɛŋcem-cəmne a awɛŋc aŋa ŋaŋtam kəc-gbəkərə a Kanu kəntam kəbaŋ ŋa kə ŋaŋcəmɛ kə darəŋ-ɛ, mba ŋanacərə fɛ ti.

²⁶ Dəckəsək, kə Musa ɔŋkə pəbəp aYisrayel mərəŋ ŋac-sutɛne, k'eyac ŋa, k'olompəs ŋa daco. K'eyif ŋa: «Ta ake tə ŋəŋsutɛne tante-ɛ? Dɛwɛŋca də nəyɔ!»

²⁷ Mba wəkə ɛŋc-cakəra wɛŋc mə, ɛwɛn Musa pəc-yif: «An' ɔsəŋ' əm kəyɔne wəbɛ kə wəboc kiti sənə daco-ɛ?

²⁸ Kədif' im kə məfaŋ ba, pəmə təkə məndifsa wəMisira mə?»

²⁹ Kə moloku maməkə məsəŋne Musa kəyɛkɛ, k'ɔŋkə pəndɛ decikəra atəf ŋa Madiyaŋ. Difə ɛnakom awut arkun mərəŋ.

³⁰ Ntɛ meren wəco maŋkələ mənɛpər (40) mə, kə melekɛ mowurər Musa ndɛ tɛgbərə ta tərə ta Turisnina dəmemər ma nɛŋc ndɛ dɛŋcmar dərəntəm mə. ³¹ Ntɛ Musa ɛnəŋk ti mə, kə pəŋciyanɛ kə kənəŋk ka tes tɛwɛy-wɛy

tətəkə, ntɛ ɔŋc-cəŋne kəkə-gbəkərə mə, kə dim da Wəbɛ Kanu dender kə: ³² «In' ɔfə, Kanu ka atem am: Kanu ka Abraham, ka Isiyaka kə Yakuba!» Musa pəc-yikɛ, ta ɔŋwosɛ sə kəgbətne di-ɛ.

³³ Kə Wəbɛ oloku kə: «Məwure cəfta cam dəwɛcək, bawo kəfo kəŋkə mənɛcəmɛ mə, kəfo kəcempi kə. ³⁴ Inəŋk pəcuy pa afum em aŋɛ ŋayi Misira mə, ine kəgbis kəŋan: Intor ideyac ŋa. Ndɛkəl ɔŋ, mader isom əm Misira.»

³⁵ Musa wəkakə ŋanacɛ a ŋac-loku: «An' ɔsəŋ' əm kəyɔne wəbɛ kə wəboc kiti sənə daco-ɛ?» Nkən Kanu kənasom pəyɔne wəbɛ kə wəyac, kəbɛrɛne ka melekɛ mɛmɛ mənawurər kə ndɛ dərəntəm mə. ³⁶ Nkən Musa ɛnawurɛne aYisrayel Misira pəc-yə mes mɛwɛy-wɛy kə megbəkərə ma Kanu, ndɛ kəba Kəyim kə ndɛ dətɛgbərə, meren mɛmɛ wəco maŋkələ (40) disrɛ.

³⁷ Nkən Musa wəkakə yati ɛnaloku aYisrayel: «Kanu kəndekərə nu sayibɛ pəmə ina, nwe kəndeyek-yek awɛŋc anu daco mə, pəsom kə nno nəyi mə.»

³⁸ Nkən Musa, ntɛ afum ŋanaloŋkanɛ ndɛ dətɛgbərə mə, nkən ɛnəyɔne sə wəcɛpərəne moloku atem asu daco kə melekɛ mɛmɛ moŋc-lok-lokər kə ndɛ dətərə ta Turisnina mə. K'ɔsətə moloku meyi wəyɛŋ, ntɛ təŋsəŋne səcərə mi mə.

³⁹ Atem asu ŋanafaŋ fɛ kəcəŋkəl kə, kə ŋawənəs kə. ŋanacem-cəmne dəbəkəc kəluksərne Misira. ⁴⁰ Kə

atem asu ɲaloku Aruna,
 «Məlompəse su məɾəŋka, mme
 mendesole su mə, bawo Musa
 nwe owurene su Misira mə,
 səŋcəre fe nte təsəto kə mə.»

41 Mata maməkə, kə ɲalompəs
 tərəŋka ta tura, kə ɲalonɲe
 nno tərəŋka kirin, kə ɲamboce
 kəsata yebac ya waca wanjan.

42 Mba kə Kanu kəmbər ɲa
 kumunt, kə kəsakə ɲa kəkər-
 koru ca ya darenɟ. It' aŋcic ti
 buk ba sayibe-e disre:

«Nəna aka Yisrayel,
 meren wəco maŋkalə (40)
 mme nənɟepərəne
 dətegbere mə, in' ɔ
 nənɟ-dife sɛm kəlonɲe
 disre ba?»

43 Nənakekəre abal ɲa tərəŋka
 ta Mələk

kə tərəŋka ta kəs ka kanu konu
 Refaŋ.

Nənapat məɾəŋka teta kəc-
 tontnəne ka mi fər
 kirin!

Ti disre kəkekəre nu k' in-
 der decikəra Babilon
 tadarəŋ.»

44 Atem asu ɲanayɔ dəndo
 dətegbere abal ɲa sede nɲe
 anaməŋk walakə wa masar
 nwe Kanu kənacice Musa mə.
 Tatəkə to wəlok-lokər ka Musa
 ɛnaloku kə a pəyɔ, a ɲowurene
 kə ɲəkə ɛnanəŋk mə. 45 Nte
 atem asu ɲasəto ɲi mə, kə
 ɲənkekəre nde atəf nɲe Kanu
 kənabeləs afum fər yaŋan
 kirin mə. Yosuwe pəyənə ɲa
 wəkirin. Abal ɲənəkə ɲənayi
 di haŋ tɛm ta Dawuda. 46 Kə
 Dawuda ɔsəto kəmar ka Kanu,
 k'ontola sɔ kəsəŋ kə kəfo nke
 ɔŋkəcəmbərə Kanu ka Yakuba
 dəkəyi mə. 47 Mba Sulemany
 ɛnader pələ kələ kanɟə.

48 Mene nte Wəbe wəka
 darenɟ ɔntəwose kəyi paka
 disre mpe kəca ka fum
 kəlompəs mə, pəmə toko
 sayibe səloku ti mə:

49 «Wəbe oloku:

«Kəm kəyənə dəcəm dem da
 dəbe,

kə antəf ɲəyənə dəkəcəmbər
 dem wəcak.

Ake kələ kə nəyi kəcəmbər em-
 ɛ?»

Kəfo kəre k' inde ic-ɲesəm-ɛ?

50 Bafɔ kəca kem kəlompəs
 mame fəp ba?»»

51 Nəna afum atəŋi ləŋəs,
 ayɔ bəkəc pəmə bilakoro!
 Haŋ məkə nəna nəyi kəwənəs
 Amera Nəcempi ɲa Kanu
 pəmə atem anu! 52 Sayibe
 sərə atem anu ɲanatə-tərəs-
 ɛ? Nənadif aŋe ɲananuŋkənə
 kəcəm kəder ka Wəlompu
 nwe nəna nənasəŋ ɔŋ a
 kə andif mə. 53 Nəna aŋe
 nənasəto sariye sa Musa nse
 melekə ma Kanu mənaloku
 kə mə, mba nənakətənə fe si,
 nəmənɟkərne fe sɔ si.»

Kədifka Etiyen

54 Nte Etiyen ɔŋc-lok-loku
 mə, afum akə ɲənɟ-ne moloku
 maməkə mə, pənanəŋkanə
 kətələ ɲa haŋ ɲənɟ-ɲənərəne
 sek nno eyi mə. 55 Mba Amera
 Nəcempi ɲa Kanu ɲənɟ-bəc
 Etiyen dərɛs. K'əŋgbətne kəm,
 k'ənəŋk nərə da debeki da
 Kanu, Yesu pəcəme kəca kən
 kətət. 56 K'oloku: «Inəŋk kəm
 kəgbite, Wan ka fum pəcəme
 kəca kətət ka Kanu!»

57 Kə afum aŋe ɲənɟkule-kule
 pəpəŋ, kə ɲasəŋcne ləŋəs, kə
 ɲawetne fəp faŋan kəkə-bəp
 Etiyen. 58 Kə ɲambeləs kə

hanj kə ɲawurene kə dare, kə ɲanɟacas kə masar. Atəɲne aka ti ɲanaboc suma sanjan sa kəronj wətemp dəntəf, nwe aɲɟ-we Sol mə.

⁵⁹ Nte ɲanɟ-cacas kə mə, kə Etiyen ontola pəc-loku: «Wəbe Yesu, məbanj amera ɲem.» ⁶⁰ Nte tə kə Etiyen ɲɛpəp suwu, k'ɔɲkule-kule: «Wəbe, ta məsarsər ɲa kiciya kanɟe!» Nte elip kəloku tatəko mə, k'ɛɲɟɛɲ kɪfir.

8

¹ Sol ɛnawosə kədɪf ka Etiyen.

Sol ɲɛɟ-tərəs kəlonkanə ka alan Yesu

Dəsək dadəko d' anacop kətərəs kəlonkanə ka alan Yesu dəndo Yerusalem. Kə alan fəp faɲan ɲasaməsər nde təf ya Yude kə Samari, mənə asom a Yesu. ² Kə afum alomp aləma ɲawup Etiyen, kə ɲambok kə bel-bel.

³ Kə Sol nkən ɛyefə kətərəs ka kəlonkanə ka alan Yesu, pəc-bərə dəwəlo waɲan, pəc-wurene ɲa, pəc-sumpər arkun kə aran, pəc-bər ɲa dəbili.

Filip kəcam kən moloku mətət atəf ɲa Samari

⁴ Alan aɲe ɲanasaməsər mə, ɲanɟ-cam moloku mətət mofə fəp mme ɲanɟ-cepər mə. ⁵ Filip nwe ɛnator dare da Samari mə, ɲɛɟ-cam teta, nwe Kanu kəyək-yək kəyənə Wəbe mə. ⁶ Kəɲay k'afum kətəɲne disre ɲanɟ-cəɲkəl bel-bel təkə Filip ɲɛɟ-loku mə, nte ɲanɟ-ne kə ɲac-nəɲk sə meɟbəkəre ma Kanu mme ɲɛɟ-yə mə. ⁷ Yəɲk

yələc yəɲɟ-kule-kule kəwur afum alarəm dərɪs aka dare dadəko. Anataməs atorər kə afum alarəm akə ɲanafi wəcək mə. ⁸ Kə pəbotu pəpəɲ pəmbərə dare da Samari.

⁹ Wərkun wələma ɛɲayi di pəc-we kə Siməɲ. ɛnawon dare dadəko, pəyənə dure, pəc-səɲe aka Samari cusu kəwos, pəc-wenə sə fum wəpəɲ. ¹⁰ Afum fəp, kəyefə wanfət hanj wəbeki ɲanələs kə, ɲac-loku: «Fum wəkawə ɔyənə fənəntər fa Kanu, fənəntər fəkə aɲwe «Fəpəɲ» mə.» ¹¹ ɲanacəmə kə darəɲ, bawo ɛnawon kəwosəs ɲa cusu teta dureya dən. ¹² Mba nte ɲanalanj moloku ma Filip, nwe ɲɛɟ-cam moloku mətət ma dəbe da Kanu kə tewe ta Yesu Krist mə, k'əɲɟbət arkun kə aran dərɔmun. ¹³ Kə Siməɲ nkən yati ɛlanj moloku ma Filip, k'owosə kəɟbət dərɔmun. K'ɛɲcəmə Filip dəntəf təm fəp. Nte Siməɲ ɛnəɲk meɟbəkəre kə mes mēwēy-wēy ma Kanu mme meɲɟ-yi mə, kə kusu kəwos kə.

¹⁴ Nte asom a Yesu ɲanayi Yerusalem kə ɲane a aka Samari ɲawosə toloku ta Kanu mə, kə ɲasom Piyər kə Sanj kəkə di. ¹⁵ Nte Piyər kə Sanj ɲantor dare da Samari mə, kə ɲantolanə ɲa nte təɲsəɲe ɲasəto Amera Nəcempi ɲa Kanu mə, ¹⁶ bawo hanj təm tatəko Amera Nəcempi ɲenatorər fə nwe o nwe kərəsna dəndo. Mənə kəɟbət dərɔmun ɟbəcərəm kə ɲanasəto tewe ta Yesu Krist. ¹⁷ Awa Piyər kə Sanj ɲandenjər

ɲa waca, kɔ ɲasɔto Amera Necempi ɲa Kanu.

¹⁸ Nte Simɔɲ enanɔɲk a kadenɲar kɛca ka asom a Yesu gbacɛrɛm kɛnasɔɲ afum Amera Necempi mɔ, k'ɛɲkɛɛ ɲa pɛsam pɛc-loku: ¹⁹ «Nɛsɔɲ im ina sɔ kɛtam! Nwɛ o nwɛ indedenɲar waca mɔ, wɛkayi pɛsɔto Amera Necempi ɲa Kanu.»

²⁰ Mba kɔ Piyɛr oloku kɔ: «Kanu kɛsɔɲɛ mɛlɛcɛ kɔ pɛsam pam, bawo mɛɲcɛm-cɛmnɛ kɛsɔtɛnɛ pi kɛpocɛ ka Kanu! ²¹ Mɛna mɛyɔ fɛ daka, mɛyɔ fɛ tofokɛl nnɔ tes tante disrɛ, bawo abɛkɛc ɲam ɲolomp fɛ fɔr ya Kanu kirinɲ. ²² Mɛluksɛrɛnɛ Wɛbɛ Kanu, mɛletsɛnɛ kɔ, mɛtola kɔ nte tɔɲsɔɲɛ pɛɲaɲɲɛn' am mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlɛc ma abɛkɛc ɲam mɔ, kɔ Kanu kɛwosɛ ti-ɛ. ²³ Bawo inɔɲk fɔ mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlɛc ma kɛraca mɛntam ɛm, kɔ kɛtɔ-lomp kɛsekɛt' ɛm.»

²⁴ Kɔ Simɔɲ oloku kɔ: «Nɛtolan' em Kanu Wɛbɛ, nte tɔɲsɔɲɛ mamɛ nɛloku mɔ ta tɔlɔm o tɔlɔm tɔsɔt' em.»

²⁵ Piyɛr kɔ Saɲ ɲaɲcam nte ɲananɔɲk kɔ tɔkɔ ɲanane teta Yesu mɔ, kɔ ɲalukus Yerusalem, ɲac-cam toloku tɔtɔt ta Kanu sɛdare sɛlarɛm sa Samari.

Filip kɔ wɛrkun wɛpɔɲ wɛka atɔf ɲa Ecopi

²⁶ Mɛlɛkɛ ma Wɛbɛ mɛlɔma mender nde Filip eyi mɔ moc-loku: «Mɛkɔ ntende kɛca-kɛtɔt, mɛsolnɛ dɔpɔ deyɛr-yɛr nde dɛɲyɛfɛ Yerusalem doc-tor Kasa mɔ.» ²⁷ Kɔ Filip

ɛyɛfɛ katin, k'ɛntas. Wɛrkun wɛpɔɲ wɛka Ecopi ɛɲayi pabane kɔ. Nkɔn ɛnatɔmpɛr kɛcɛmbɛr-cɛmbɛr ka daka da Kandas, wɛbera wɛka atɔf ɲa Ecopi fɔp. ɛnader Yerusalem, kɛdekor-koru Kanu. ²⁸ Kɛlukus k'ɛɲc-ndɛ ndɔrɔn pɛndɛ pɛyɛksɛnɛ pɔn kɛrɔɲ, pɛc-karaɲ pɛpɔɲ buk ba aɲnabi Esayi. ²⁹ Kɔ Amera ɲa Kanu ɲoloku Filip: «Mɛcɔɲnɛ mɛlɔtɛrne pɛyɛksɛnɛ mpɛ.»

³⁰ Kɔ Filip ɛyɛkɛ kɛkɔ dɛndo, k'ene wɛka Ecopi nwɛ pɛc-karaɲ buk ba aɲnabi Esayi. K'eyif kɔ: «Mɛɲcɛrɛ nte mɛyi kɛkaraɲ mɔ ba?»

³¹ Kɔ wɛEcopi nwɛ oloku Filip: «Cɛke c' intam ti kɛcɛrɛ-ɛ, k'intɔyɔ nwɛ ɛntɛks' em mɔ?» K'oloku Filip a pɛpɛsɛ pɛndɛ kɔ kɛsɛk pɛyɛksɛnɛ pɔn kɛrɔɲ.

³² Moloku ma kitabu mmɛ ɛɲc-karaɲ mɔ mɛɲayɔnɛ mmɛ: «K'anɲekɛrɛ kɔ dɛkɛdif pɛmɔ aɲkesiya.

Pɛmɔ aɲkesiya ɲowut ɲɛ ɲɔntɔkulɛ-kulɛ wɛfon wɛka ɲi dɛntɔf mɔ,

ɛɲawani fɛ kusu.

³³ Owosɛ kɛtorɛ kɔn baɲca, k' ambanɲar kɔ kaɲcɛ kɔn. An' endetam kɛlɔm teta kɛbɛnda ka dokom dɔn-ɛ?

Bawo anim kiya kɔn doru antɔf ɲaɲɛ kɛrɔɲ.»*

³⁴ Kɔ wɛrkun wɛbanɛ nwɛ eyifɛnɛ Filip: «Ilɛtsɛn' am, mɛlok' im: Tes ta ana tɔ sayibɛ sɛloku tante-ɛ? Ta nkɔn wɛsɛrka ba, ka fum wɛcuru?» ³⁵ Kɔ Filip ɛlɛk

* 8:33 Esayi 53:7

moloku k'ohcop damoloku ma kitabu mamako, k'oloku ko toloku totot ta Yesu.

36-37 Nte njanasolne dapo nac-ko ma, ko nanjo nabap domun. Ko warkun wabanen oloku: «Domun do dandɛ: Ak' endeyamɛs oh kɛgbat kem daromun teta Kanu-ɛ?»† 38 Ko Filip oloku a pacambɛr peyksenɛ, ko nantor daromun. ko Filip enjbat ko daromun teta Kanu. 39 Nte nampɛ daromun ma, ko Amera Nɛcɛmpi na Wabɛ Kanu nɛmpɛnɛ Filip. Ti disrɛ, wabanɛ waka Ecopi nwe enɛnk fɛ ko so, k'osolnɛ dapo don abɛkɛc nobotu disrɛ. 40 Ko Filip onko panɛnkɛnɛ dare da Asot. K'oloku moloku motot ma Kanu sadare fɛp nɛɛ enjceper ma, han k'onko pɛbɛp dare da Sesari.

9

Kanu kanjɛambɛr Sol dapo datot

(22:3-16; 26:9-20)

1 Tem tatoko Sol pacbenɛsnɛ kadifat acɛpsɛ a Wabɛ Yesu darɛn, k'onko ndena wolonɛ wɛpɛn waka kɛlo kɛpɛn ka Kanu. 2 Ko Sol ewer wolonɛ wɛpɛn reka teta wɛlo wa dakɛtola Kanu da asuyif nde Damas, nte tonsonɛ k'embɛp di akin akin-ɛ, pɛyonɛ arkun pɛyonɛ aran anɛ nanjɛmɛ dapo da Yesu darɛn ma, pɛtam kɛsumper na pɛkɛkɛrɛ Yerusalem. 3 Dapo Sol enayi pac-lɛtɛrnɛ dare da Damas, gbɛncana baboko ko

pɛmot peyɛfɛ dakɛm, ko pɛson pɛwanjɛra mpɛ pɛnakɛl ko ma. 4 K'entɛmpɛnɛ dantɛf. K'ene dim ndɛ denayif ko: «Sol! Sol! T' ake to mantɛrɛs em-ɛ?» 5 Ko Sol eyif ko, «Wabɛ, mana an' ofo-ɛ?»

«Ina, Yesu iyonɛ, nwe mɛyi kɛtɛrɛs ma. 6 Mba mɛyɛfɛ, mɛbɛrɛ dare, anko-lok' ɛm toko pamar mɛyo ma.» 7 Ko arkun anɛ njanasol ko nkɛn Sol ma nanjɛmɛ, ta nantam kɛlok-loku-ɛ kanɛsɛ disrɛ, nac-nɛ dim mba ta nanjanjk fum-ɛ. 8 Ko Sol eyɛfɛ dantɛf pɛmɛpi fɛr, mba ta enjanjk paka o paka-ɛ. K'asumpɛr ko kɛca, k'ambɛrsɛnɛ ko dare da Damas. 9 K'eyi di mata maas ta enjanjk-ɛ, ofodi peri, ofomun.

10 Dando dare da Damas wɛɛpsɛ waka Wabɛ Yesu darɛn wɛlɛma enayi di pac-we ko Ananiyas. Ko Wabɛ oloku ko kanɛnk disrɛ: «Ananiyas!»

K'owosɛ: «Iyi nno, Wabɛ!»

11 Ko Wabɛ Yesu oloku ko: «Mako dapo doko anjwe «Dolompu» ma, mako mɛten nde kɛlo ka Yudas fum wako anjwe Sol ma, waka dare da Tarɛs onɛnɛ. Bawo ontola Kanu, 12 ko Kanu kanamentɛr ko kanɛnk disrɛ fum nwe anjwe Ananiyas ma pɛbɛrɛr ko. K'endenɛr Sol waca, nte tonsonɛ ko so kanɛnk ma.»

13 Mba Ananiyas olukɛ: «Wabɛ, inɛnɛ afum alarɛm nac-lɛm pɛlɛc mpɛ fum wɛkakɛ onɛ afum am acɛmpi

† 8:36-37 Yecicɛs yɛlɛma andenɛr moloku mɛlɛma: Ko Filip oloku: «Ko mɛlan abɛkɛc nam fɛp-ɛ, sɛntam ti.» Ko wɛEcopi wabanɛ oloku: «Ilan a Yesu Krist onɛnɛ Wan ka Kanu.»

nde Yerusalem mɔ. ¹⁴ Nnɔ kɛfo kanke yati kɔ alonɛ apɔɲ aSuyif ɲanawure Sol a padesumpɛr nwe o nwe ombonɔ tewe tam mɔ.»

¹⁵ Mba kɔ Wɛbe oloku Ananiyas: «Mɛkɔ! Bawo fum wɛkakɔ paka pɔ mpɛ inayek-yek kɛkɛtɛnɛ tewe tem nnɔ abɛ a tɔf ya doru kɔ aka Yisrayel fɔr kirin mɔ. ¹⁶ Ina yati in' endementɔr Sol pɛcuy fɔp pɔkɔ pɛmar pɛdeceperɛnɛ teta tewe tem mɔ.»

¹⁷ Kɔ Ananiyas ɔɲkɔ. Ntɛ embɔp kɛlɔ kanɔ mɔ, k'embɛrɛ, k'endenɔr Sol waca. K'oloku: «Sol Wɛɲc im, Wɛbe Yesu, nwe ɛnawurɛr ɛm nde dɔpɔ nde mɛnasolnɛ mɛcder Damas mɔ, osom im ntɛ tɔɲsɔɲ' am sɔ kɛnɔɲk, a mɛlarɛ sɔ Amera Nɛcɛmpi ɲa Kanu mɔ.» ¹⁸ Gbɛɲcana babɔkɔ, kɔ ca yonkɔɲɛ kɔ dɛfɔr pɛmɔ wokwok, kɔ fɔr yɔn yɛntam sɔ kɛc-nɔɲk. Kɔ Sol ɛyɛfɛ, k'ɔsɔtɔ kɛgbɛt dɛromun teta Kanu. ¹⁹ Ntɛ elip kɛdi yeri mɔ, k'ɔsɔtɔ sɔ fɛnɔntɔr.

Sol kɛcam kɛn toloku ta Kanu dare da Damas

Kɔ Sol ɛɲceperɛnɛ mataka mɔlɔma kɔ aɛɛpsɛ a Wɛbe Yesu akɔ ɲanayi dare da Damas mɔ. ²⁰ K'ɛyɛfɛ kɛcam katina dɛwɔlɔ wa dɛkɛtola Kanu da aSuyif, pɛc-loku a Yesu Wan ka Kanu ɔyɔnɛ. ²¹ Kɔ pɛɲciyanɛ afum fɔp ɲɛ ɲɔɲc-ne polok-loku pa Sol mɔ, kɔ ɲayif: «Bafɔ nkɔn nde Yerusalem ɛɲc-fɔɲ kɛmɛlɛk ɲɛ ɲɔɲc-bɔɲc tewe tantɛ mɔ ba? Bafɔ kɛsumpɛr kɛɲan k'ɛnaderɛnɛ nnɔ, pɛkɛkɛrɛ ɲa nde alonɛ apɔɲ ɲayi mɔ

ba?» ²² Mba Sol pɛc-yɔ kɛyɔ dɛm kɛtam pɛc-sɔɲɛ aSuyif ɲɛ ɲanayi dare da Damas mɔ kɛciyanɛ, kɛc-mentɔr a Yesu ɔyɔnɛ Krist, wɛbɛ wɛyɛk-yɛk wɛka Kanu.

²³ Ntɛ mataka mɔlɔma mɛɲceperɛr mɔ, aSuyif ɲɛ ɲanayi Damas mɔ ɲantɔɲnɛ kɛnim ka Sol. ²⁴ Kɔ Sol endɛ pɛcɛrɛ tɛtɔɲnɛ tɔɲan. aSuyif ɲɔɲc-bum dɔɲ kɔ pibi dɛkɛwɔr da dare ntɛ tɔɲsɔɲɛ ɲatam kɛnim kɔ mɔ. ²⁵ Mba pibi papɔkɔ kɔ aɛɛpsɛ a Wɛbe Yesu darɔɲ ɲambɛr kɔ dɛkɛsaksaka, kɔ ɲayokɛnɛ kɔ damba da sanɲa sa dare darɔɲ.

Kɛyi ka Sol Yerusalem

²⁶ Ntɛ Sol embɛrɛ Yerusalem mɔ, k'ɛɲsɛp kɛnɔɲkɛlɛnɛ aɛɛpsɛ a Wɛbe Yesu darɔɲ. Mba fɔp fɔɲc-nɛsɛ kɔ, ta ɲalan a nkɔn sɔ ɔyɔnɛ wɛɛpsɛ wɛka Yesu darɔɲ-ɛ. ²⁷ Mba kɔ Barnabas ɛlɛk kɔ, kɔ ɲɔɲkɔ nde asom a Yesu ɲayi mɔ. Kɔ Barnabas ɔlɔmɔr ɲa ntɛ Sol ɛnanɔɲk Wɛbe Yesu dɔpɔ, a kɔ Yesu olok-lokɛr kɔ mɔ, kɔ ntɛ tewe ta Yesu kɛnasɔɲɛ kɔ kɛbanɲɛ mɔ. ²⁸ Sol ɔɲc-kɔ pɛcder kɔ ɲa dɛndɔ Yerusalem pɛc-lok-lokɛ kɛlan disɛ tewe ta Wɛbe Yesu. ²⁹ Sol pɛc-lok-loku, pɛc-gbɛkɛlɛnɛ kɔ afum aKresi, mba, ɲa sɔ, ɲac-tɛn kɛnim kɔ. ³⁰ Ntɛ awɛɲc alan ɲɔɲcɛrɛ ti mɔ, kɔ ɲasɔɲɛ Sol kɛtɔr Sesari, k'ɛlɛk dɔpɔ k'ɔɲkɔ dare da Tarɛs.

³¹ Kɛlonkanɛ ka alan Yesu a atɔf ɲa Yude, atɔf ɲa Kalile kɔ atɔf ɲa Samari, ɲa fɔp ɲanayi pɛforu disɛ. Alan Yesu

ɲaɲɔpəsɛnɛ bəkɛ, ɲayinɛ kənɛsɛ ka Wəbɛ Kanu disrɛ. Amera Ɗecempi ɲa Kanu ɲɛɲɔ-marəs kəlonkanɛ ka alaɲ Yesu, ti disrɛ ɲaɲɔ-la kəla dɛm.

Kataməs ka Eney

³² Piyɛr nwe ɛɲɔ-ɔɛpər sɔdare sasəkɔ fəp mɔ, ɛnader pətor sɔ ndena afum acempi aɲɛ ɲanandɛ dare da Lida mɔ. ³³ K'ɔɲkɔ pəbəp di fum nwe aɲɔ-we Eney mɔ, ta ɔɲkɔt-ɛ, pəfəntərə debik meren camət-maas disrɛ. ³⁴ Kɔ Piyɛr oloku kɔ: «Eney, Yesu Krist ɛntaməs əm! Məyɛfɛ mənə wəsərka mənɛp abik ɲam!» Gbəɲcana babəkɔ k'ɛyɛfɛ, k'ɛɲɔmɛ. ³⁵ Ntɛ aka Lida kɔ aka Sarɔɲ fəp ɲanəɲk kɔ mɔ, kɔ ɲaɲkafəli mera yaɲan nnɔ Wəbɛ Yesu eyi mɔ.

Kəyɛkti ka Tabita defi

³⁶ Wəran wəɔɛpsɛ ka Wəbɛ Yesu darəɲ wəlɔma ɛnayi dare da Yope, pac-we kɔ Tabita. Kusu kəɲan disrɛ aɲɔ-we kɔ sɔ Dorkas, ti tɔyɔnɛ «were». Wəran wəkəkɔ ɔɲɔ-yɔ mes mətət mɛlarəm, kɔ kəmar. ³⁷ Mata maməkɔ disrɛ, k'ɛfəntərə docu, k'ɛfi. K'ambikɛ kəbɛl kən, k'ampɛnɛ ki nde dukulɔ da kəbɔ darɛɲɔ. ³⁸ Ntɛ aɔɛpsɛ a Wəbɛ Yesu darəɲ ɲane a Piyɛr eyi Lida ndɛ dɔlɔtərɛ dare da Yope mɔ, kɔ ɲasom arkun mɛrəɲ kəkɔ-lɛtsɛnɛ kɔ: «Ta məwon kəɔɛpər ndɛ ndorosu.»

³⁹ Kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ kɔ ɲaɲkɔ kɔ asom aɲɛ mɛrəɲ. Ntɛ ɲambɛrɛ mɔ, k'ampɛnɛ kɔ nde dukulɔ da kəbɔ darɛɲɔ. K'acəbəkəra

fəp ɲander ɲabəp kɔ ɲac-bok, ɲac-mɛntər kɔ səbrumus kɔ yamos nɛ Dorkas ɛnalompəs ntɛ ɛnayi kɔ ɲa mɔ.

⁴⁰ Kɔ Piyɛr owurɛnɛ afum fəp ndɛ doru, k'ɛɲɔpəp suwu, k'ontola Kanu tɛtən. Ntɛ elip mɔ, k'ɛɲkafəle ndɛ kəbɛl kəyi mɔ, k'oloku: «Tabita, məyɛfɛ!» Awa kɔ Tabita emɛpi fər, ntɛ ɛnəɲk Piyɛr mɔ, k'ɛyɛfɛ, k'ɛndɛ. ⁴¹ Kɔ Piyɛr ɔsɔɲ kɔ kəɔa, k'eyɛkti kɔ. K'ewɛ afum acempi kɔ acəbəkəra, k'ɛmɛntər ɲa Tabita pəyi wəyɛɲ. ⁴² Kɔ aka dare da Yope fəp ɲaɲɔrɛ ti, kɔ alarəm ɲaɲɔp kəlaɲ Wəbɛ Yesu. ⁴³ Kɔ Piyɛr eyi dare da Yope mataka mɛlarəm, ndena Simɔɲ wəlɔma nwe ɛɲɔ-bəc kata mɔ.

10

Kəwɛ ka Piyɛr ndena Kərnɛli

¹ Wərkun wəlɔma ɛnayi Sesari pac-we kɔ Kərnɛli, pəyɔnɛ wəbɛ ka kəgba ka asɔdar tasar tin (100). Kəgba kanəkɔ k'aɲɔ-we «Kəgba Itali.» ² Nkən kɔ aka kəbɔ kən disrɛ fəp ɲaɲɔ-nɛsɛ Kanu, ɲacəmə tɛfəɲ ta ki darəɲ. Kɔ Kərnɛli ɔɲɔ-yɔnɛ afum nənɔfər, pəɔtola Kanu tɛm fəp. ³ Dəsək dɔlɔma dec dərɔfɔy, k'ɛnəɲk pəsoku pəs kənəɲk disrɛ, mɛlɛkɛ ma Kanu mɔlɔma mɛbɛrɛ ndɛ kəbɔ kən disrɛ, kɔ mɛwɛ kɔ: «Kərnɛli!»

⁴ K'ɛɲgbətnɛ mi, kɔ kənɛsɛ kəyi kɔ, k'eyif mi: «Acəkɛ Wəbɛ?»

Kɔ mɛlɛkɛ maməkɔ moloku kɔ: «Motola mam kɔ kəyɔnɛ kam afum nənɔfər, mes

maməkə fəp mēmpɛ nde Kanu fər kirin, kə kəŋcem-cēmne mi. ⁵ Məsom oŋ afum dare da Yope ŋakəwen' am fum wəloma nwe aŋwe Siməŋ mə, pac-denər kə tewe ta «Piyer». ⁶ Ndena Siməŋ wəloma eyi, wəkəkə wəbəc kata əfə, kələ kən kəyi kəba kəsək.»

⁷ Nte melekə maməkə menalok-lokər kə mə menadelukus, kə Kərneli ewe amarəs ən mērəŋ kə wəsədar wəcəmə mēfan ma Kanu darəŋ wəloma aŋe ŋanayi kə dəntəf mə. ⁸ Nte Kərneli elip kələmər asədar ən mes məkə menacepər nkən kə melekə dacə mə, k'osom ŋa Yope.

⁹ Dəckəsək, nte ŋanayi dəpə, a ŋac-lətərne dare da Yope mə, kə Piyer empəsə akər ŋa kələ kən kakəron kəkə-tola Kanu, tənətəŋne dan dəc-bəp. ¹⁰ Kə dor dəyə kə, k'əfan kədi yeri. Təm təkə anayi kələmpəsə kə yeri mə, kə kənəŋk kənder kə. ¹¹ K'ənəŋk kəm kəgbitə, paka pələma mpe pənawurənə kə manta məpəŋ mme anasumpər monkubut mankələ mə, montor haŋ kə mēfəntərə dəntəf. ¹² Səm dokom fəp yənayi manta maməkə disrə, kəyefə səm ya wəcək mankələ, yelinə-linə haŋ kəbəp bəmp ya dareŋc. ¹³ Kə dim dələma doloku kə: «Piyer, Məyefə, mədif, məsəm!»

¹⁴ Kə Piyer oloku: «Ala Wəbe! Tələm o tələm tənəsəŋe f'em kəsəm paka mpe sariye səməne mə.»

¹⁵ Ta mērəŋ kə dim nde dolok-lokər kə sə: «Paka mpe

Kanu kəcempəs mə, ta mənə məyik-yikəs pi.»

¹⁶ Kə teyi kəmaas, pəwon fə k'ampənə dəkəm manta maməkə mənayə səm mə.

¹⁷ Kə tedisrə ta kənəŋk kanəkə teyi Piyer yama-yama. Təm tatəkə tə asom a Kərneli, nte amentər ŋa kələ ka Siməŋ mə, kə ŋəŋkə ki nde dəkusunja. ¹⁸ Kə ŋawe, kə ŋayif kə pəyənə fə kələ kanəkə kə Siməŋ nwe andənər tewe ta «Piyer» mə eyi-ə.

¹⁹ Nte Piyer eyi kəcəm-cēmne tedisrə ta kənəŋk kən mə, kə Amera ŋa Kanu ŋoloku kə: «Arkun maas ŋayi nde dabanja ŋac-tən əm. ²⁰ Mətor, nəsol nəkə kə ŋa, ali kənəsə ta kəy' im, bawo In' osom ŋa.»

²¹ Kə Piyer ontor k'eyif arkun aŋe: «Ina nəntən, ta ake tə nənderənə nnə-ə?»

²² Kə ŋaloku kə: «Kərneli, wəbe wəka asədar tasar tin (100), fum wələmpu pəc-nəsə Kanu, nwe aSuyif fəp ŋaŋcərə dətət dən akə ŋaloku mes mən mətət mə, ndərən Kanu kəsəm melekə mosoku, a pəsak su sədew' am pəkə-cəŋkəl' əm nte pəmar məloku kə mə.» ²³ Awa kə Piyer emberse ŋa dəkər, k'əsəŋ ŋa dəkəyi.

Dəckəsək kə Piyer eyefə, k'əŋkə kə ŋa. K'awəŋc alaŋ a dare da Yope aləma ŋaŋcəmbər kə. ²⁴ Kə ŋambərə Sesari dəckəsək, Kərneli pəc-kar ŋa, k'ewe akomənə ən aləma nde ndərən kə anapa ən atət. ²⁵ Kəbərə ka Piyer, kə Kərneli ŋəkə pəfaynə kə, k'əntempənə kə wəcək dəntəf. K'əŋcəpə kə suwu. ²⁶ Mba

kɔ Piyer eyekti kɔ, k'oloku: «Məyɛfɛ, ina sɔ fum iyɔnɛ.»

²⁷ Njayi kəlɔk-lɔku kɔ Kɔrneli, k'embɛrɛ k'embəp afum alarəm ɲalɔŋkanɛ. ²⁸ Kɔ Piyer oloku ɲa: «Nəŋcərə a amɔnɛ aSuyif kəbɔt kɔ acikərə, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pəbɛrɛ ndərən. Mba Kanu kəmentər im a pəmar fɛ a pakulɛ fum o fum a eyik-yik, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pəmar fɛ sɔ a pakulɛ fum o fum a ɔsək fɛ fɔr ya Kanu kirin. ²⁹ It' ɔsɔŋɛ nte məsom a pakɔ-w' em mɔ, k'inder ali ta inɟem-cəmɲɛ-ɛ. Ndəkəl iyif əm, T' ake tɔ məwen' em-ɛ?»

³⁰ Kɔ Kɔrneli oloku: «Tɔsɔtɔ mata maŋkələ ic-tola nnɔ nderem, dɔfɔy dendebəp. K'inəŋk fɔr yem kirin wərkun wəlɔma pəbɛrnɛ yamos yomotər-motər. ³¹ Kɔ fum wəkakɔ oloku: «Kɔrneli, Kanu kəmban kətola kam, k'ɛŋcem-cəmɲɛ sɔ kəyɔnɛ kam afum nənɔfɔr. ³² Məsom fum dare da YoƲe pakɔ-wen' am Simɔŋ nwe andenər tewe ta «Piyer» mɔ, nde kələ ka Simɔŋ, wəbəc kata, nwe kələ kən kəyi kəba kəsək mɔ.» ³³ K'isom katina fum, kɔ mənə məsɔtɔ abəkəc ɲɔtɔt kəder. Ndəkəl ɔŋ səyi fəp fosu Kanu fɔr kirin, sədecəŋkəl moloku məkɔ Wəbɛ osom əm kəlɔku mɔ.»

Moloku ma Piyer ndena Kɔrneli

³⁴ Awa kɔ Piyer ɛlɛk moloku, k'oloku: «Kaŋce: Inɟərə ɔŋ a Kanu kəyi fɛ kəsək kin. ³⁵ Mba afum fəp daco mənə nwe məŋnɛsɛ Kanu,

məcəmə pəlɔmpu darəŋ mɔ, Kanu kəmban əm. ³⁶ Kanu kənakenɛ aka Yisrayel toloku, pəc-lɔku ɲa moloku mɔtɔt ma pəforu mpɛ Yesu Krist ɛŋkɛrɛ afum fəp mɔ: Nkən ɔyɔnɛ Wəbɛ ka afum fəp. ³⁷ Nənə nəŋcərə təkɔ teyi Yude fəp mɔ, Kalile tənacop, nte Saŋ ɛnacam kəgbət dərɔmun mɔ. ³⁸ Kanu kənabɔy Yesu wəkə Nasarɛt Amera Nəcempi ɲən kɔ fənəntər. Nnɔ o nnɔ ɛŋc-cepər mɔ, ɔŋc-yɔ pətɔt, pəc-taməs afum fəp aŋɛ amera ɲɛlɛc ɲəŋc-tərəs mɔ, bawo Kanu kənayi kɔ nkən Yesu.

³⁹ Səyɔnɛ atəŋnɛ a mes fəp mɛmɛ Yesu ɛnayɔ nde atɔf ɲa aSuyif kɔ Yerusalem mɔ. Nkən nwe ɲananim, ɲacan kɔ dəkətək mɔ, ⁴⁰ mba Kanu kənatimi kɔ tataka tən ta maas. Kɔ kəsɔŋ kɔ kəmentərɛ, ⁴¹ bafɔ nnɔ afum fəp ɲayi mɔ, mba nnɔ atəŋnɛ mes aŋɛ Kanu kənənunɟkɛnɛ kəyɛk-yek, kɔ sənə aŋɛ sənadi yeri, səmun kɔ nkən nte ɛnayɛfɛ afi daco mɔ. ⁴² K'osom su kəlɔku afum, səmentər a nkən Yesu, nkən ɔ Kanu kəŋcəmbər kəyɔnɛ nwe endebocɛ afum afi kɔ ayi wəyɛŋ kiti mɔ. ⁴³ Sayibɛ-e fəp sənəloku tetən: Nwe o nwe ɛgbəkər kələŋ kən Yesu mɔ, endesɔtɔ nde Kanu kəyi mɔ kəŋaŋnɛnɛ ka mes mən mɛlɛc teta tewe ta Yesu.»

Atəyɔnɛ Suyif ɲasɔtɔ Amera Nəcempi ɲa Kanu

⁴⁴ Moloku maməkɔ mɔ Piyer ɛnayi kəlɔku, nte Amera Nəcempi ɲa Kanu ɲɛnatorər afum akɔ ɲaŋc-cəŋkəl moloku

mən mə. ⁴⁵ Cusu cənawos alaŋ a Kanu, akəŋc akə ŋanader kə Piyer mə, kənəŋk a kəpocə ka Amera Nəcempi kənasaməsər kəbəp haŋ acikəra aŋe ŋantəyənə aSuyif mə, ⁴⁶ bawo ŋaŋc-ne ŋa kəkorkoru Kanu cusu c' acikəra.

Awa kə Piyer ŋəgbəkəre: ⁴⁷ «Antam kəfatənə kəgbət afum dərōmun nno akanə ŋasəto Amera Nəcempi pəmə səna mə ba?» ⁴⁸ K'oloku a pagbət akakə dərōmun tewe ta Yesu Krist. Kə ŋaletseŋe Piyer kəyi dəndo mataka mələma.

11

Piyer kəsəksər alaŋ a Yerusalem mes məkə menacepər dare da Yope mə

¹ Asom a Yesu kə awəŋc aŋa alaŋ aŋe ŋanayi atəf ŋa Yude mə ŋane a acikəra, aŋe ŋantəyənə Suyif mə, ŋawose toloku ta Kanu. ² Nte Piyer enapə Yerusalem mə, kə afum aŋe anakəŋc mə ŋayefe kənal kə, ³ ŋac-loku: «Məmbere ndena afum aŋe antəkəŋc mə, kə məndi yeri kə ŋa, bawo aSuyif ŋanaməne ti!»

⁴ Awa kə Piyer eyefe kələmər ŋa tin tin tin mes məkə menacepər mə: ⁵ «Ina, nde dare da Yope inayi, dəsək dadəkə ic-tola Kanu kə kənəŋk kənder im. Ti disre, k'inəŋk paka pələma poc-tor powurene kə manta pa-sumpər pi moŋkubut maŋkələ, kə pontor kəyefe dəkəm haŋ nno inayi mə. ⁶ Nte inagbətne pi disre mə, k'inəŋk səm ya wəcək maŋkələ, səm ya

dop, yeliŋe-liŋe, kə bəmp ya dəkəm. ⁷ K'ine sə dim doc-lok' im: «Məyefe Piyer! Mədif, məsəm.»

⁸ K'iloku: «Ala Wəbe! Tələm o tələm tentasəŋe f'em kəber paka pətəcemp dəkusu, mpə Kanu kəmənə kədi mə.»

⁹ Kə dim nde dəŋgbəkəre sə kəyefe dəkəm: «Paka mpə Kanu kəŋcempəs mə, ta mənə mələke pi kətə-cemp!» ¹⁰ Kə teyi kəmaas, pəwon fe kə ca nyə fəp yolukus sə dəkəm.

¹¹ Gbəŋcana babəkə, kə arkun maas aŋe anasom nde nderem kəyefe dare da Sesari mə, ŋander ŋacəmə dəkusəŋka ka kələ kəŋkə sənayi mə. ¹² Kə Amera Nəcempi ŋolok' im a səsol səkə kə ŋa, ali inesə fe. Kə awəŋc asu aŋa alaŋ camətətin aŋe ŋacəm' em darəŋ, kə səŋkə səberə ndena Kərnəli. ¹³ Kə Kərnəli oloku su nte enanəŋk meləke nde ndərən, kə moloku kə: «Məsom fum dare da Yope pakə wen' am Siməŋ, wəkə andeŋər tewe ta «Piyer» mə. ¹⁴ Nwə endelok' əm moloku mme mendeyac' əm, kəbəp aka kələ kam disre fəp mə.»

¹⁵ Iyi kələk-loku, kə Amera Nəcempi ŋa Kanu ŋontorər ŋa pəmə nte ŋenatorər səna sə dəkəcop mə. ¹⁶ Awa k'inəcem-cəmnə toloku ta Wəbe nte enaloku: «Saŋ enagbətə afum domun, mba nənə Amera Nəcempi ŋa Kanu ŋə nəndesətəne kəgbət teta Kanu.» ¹⁷ Kə pəyənə fə kəpocə kin kayi kə ŋanasətar Kanu pəmə səna aŋe səlaŋ Yesu Krist mə-e, anə inatam

kəyənə-ε nte inləyamsər Kanu mə?»

¹⁸ Nte nane moloku maməkə mə, kə bəkəc yontor na, kə nənkor-koru Kanu, nəc-loku: «Kanu kəsən sə acikəra ane nantəyənə Suyif mə kətam kəsəkpər bəkəc, nte tənşənə nəsətə tecepərəne doru nte Kanu kəfan mə!»

Kələnkanə ka alan Yesu nde dare da Antiyək

¹⁹ Nte andif Etiyən mə, k' ancop kətərəs afum alan kə tənşənə na kəsəməsər. Aləma nənəkə atəf na Fenisi, aləma nəkə Sipər, aləma nəkə han Antiyək, nənç-lukse fe nwe o nwe sə toloku ta Kanu mənə aSuyif gbəcərəm. ²⁰ Afum akəkə dəcə, aləma nənayi, ane nənader dare da Antiyək kəyefe ka sədare sa Sipər kə Siren mə, nənç-lok-lokər aka kusu ka Kresi, nəc-loku na toloku tətət ta Wəbe Yesu. ²¹ Kəca ka Wəbe Yesu kənayi alan akəkə kəron. Kə afum alarəm nənənə alan, kə nənəkəfəli bəkəc yanən nno Wəbe Yesu eyi mə.

²² Kə moloku maməkə mənberə kələnkanə ka alan Yesu ka Yerusalem dələnəs, k'asom Barnabas Antiyək. ²³ Kəberə kən di, nte ənadenənək pətət kə pəbotu mpe Kanu kənənənə alan a Antiyək mə, kə pəmbət kə. K'ənqbinər na kəgbəkər ka Wəbe Yesu mera yanən fəp kəlan disre. ²⁴ Barnabas fum wətət ənayi. Kəlan kənayi kə dəkəkəc kə Amera Nəcempi na

Kanu nənəi kə sə darən. Kə afum alarəm nənəcənə dəcə da Wəbe Yesu darən.

²⁵ Kə Barnabas ənəkə dare da Tarəs kələk Sol. ²⁶ Nte Barnabas ənənək Sol mə, k'ənkekərə kə Antiyək. Teren tin camcam, nəc-tənənə kələnkanə ka alan, kə nənəkəsə kənay ka afum. Dəndo Antiyək, difə anacop təcəkə-cəkə kəwe acəpsə a Wəbe Yesu darən «aka Krist.»*

²⁷ Mata maməkə, kə adənək a Kanu aləma nənər dare da Antiyək kəyefe Yerusalem. ²⁸ Wəkin ənayi na dəcə pəcəwə kə Akabus, k'eyefe, kə Amera Nəcempi nənənə kə kədənək a dor dendeyi doru fəp. Dor dəcəkə dənader dey i tən nte Kələd ənənənə wəbe ka təf ya Rom fəp mə. ²⁹ Kə acəpsə a Yesu nənəcən-cəmne kəfək teta kəmar ka awənç anə alan ane nənayi atəf na Yude mə, nwe o nwe kə nte ənətam kəfək mə. ³⁰ Itə nənayə: Kə nəsom Barnabas kə Sol kəkenə ki abeki ane nənayi kələnkanə ka alan a Yude mə.

12

Kədif ka Sak, kə kəber ka Piyer dəbili

¹ Tən tətəkə tə wəbe wəkə atəf Herodu ənətpəsər afum alan aləma waca teta kətərəs kənan. ² K'endife Sak wənç ka San dakma. ³ Nte Herodu ənənənək a məyə mən maməkə mənç-bət aSuyif mə, k'ənəcən-cəmne sə kətəp Piyer waca, nte tənşənə pəcanər kə mə.

* **11:26** «Kretiye», itə təkə kusu ka Kresi «kristianos», itə 'mentər cəBaka «awurenə a Krist», pəyənə fe ti-ε, «aka Krist.»

Mataka ma kəsata kəpən ka aSuyif mənayi: Kəsata ka cəcom cətənənkəl lebin. ⁴ Nte Herodu osumpər Piyer, k'embər kə dəbili mə, k'əsən cəgba man̄kələ ca asədar kəbum kən, kəgba o kəgba kənayə asədar man̄kələ. Ənc-əm-cəmnə kəbocər Piyer kiti fər ya afum fəp kirin̄ kə kəsata ka Pak kəncəpər-ε.

⁵ An̄c-bum Piyer dəbili, mba afum alan̄ n̄an̄c-tolane kə bel-bel n̄nə Kanu kəyi mə tēm fəp.

Kəwure ka Piyer dəbili

⁶ Nte dəsək nde Herodu enacəm-cəmnə kəbocər Piyer kiti dəmbəp mə, pibi papəkə, pakote Piyer gbekce mēran̄, pəfəntərə pəc-dire asədar mēran̄ daco. Nde dəkumba, asədar n̄anacəmə sə dəndo n̄ac-bum bili. ⁷ Gbən̄cana babəkə, kə wəsom wəka darenc̄, melekə ma Wəbe, mender, kə pəmot pəsən̄ pəwan̄kəra bili disre. Kə melekə mmə mentimi Piyer k'oc-sut-sut kə kəsək, kə moloku kə: «Məyefe katəna!» Kə gbekce yon̄kon̄ε kə dəwaca.

⁸ Kə melekə moloku kə: «Məlek yamos yam, məberne cəfta cam!» Kə Piyer əyə maməkə fəp. Kə melekə moloku kə sə: «Məberne yi, məcəm' em darən̄!» ⁹ Kə Piyer en̄cəmə melekə mmə darən̄. Enacərə fe a kəmar ka melekə kan̄kə a kan̄ce kə: kənən̄k ka darenc̄ kə nkən enacəm-cəmnə. ¹⁰ Nte n̄an̄cəpər abum acəkə-cəkə kə aka mēran̄ mə, kə n̄ambəp kumba ka fēc n̄kə kənatefərne dare mə. Kə kumba kən̄gbite ki sərka

fər yan̄an kirin̄, kə n̄awur, kə n̄asumpər dəpə dəlōma. Gbən̄cana babəkə, kə melekə mesak Piyer.

¹¹ Nte pəndecərn̄ε Piyer mə, k'oloku: «In̄cərə on̄ a Wəbe osomna melekə mən, mede mēban' im waca wa Herodu disre, kə pələc pəkə aSuyif n̄anafan̄ em mə fəp.»

¹² Nte en̄cərə ti on̄ mə, k'ən̄kə nde kələ ka Mari, iya wəka San̄, n̄wε an̄c-dən̄ər tewe ta «Mark» mə, nde afum alarəm n̄analon̄kane n̄ac-tola Kanu mə. ¹³ Nte Piyer osut-sut kumba ka dəkəberə mə, kə wəyecəra wəlōma pac-we kə Rodu, en̄cən̄ne kəkə-cən̄kəl. ¹⁴ Kə Rodu en̄epəl dim da Piyer, mba pəbotu disre en̄gbite fe kumba. K'eyekse kəkə-loku afum an̄ε n̄anayi dəkələ mə a Piyer ender, k'en̄cəmə dəkumba.

¹⁵ Kə afum n̄aloku Rodu: «Məna məntamne fe!» Mba k'en̄gbac a təkə oloku mə itə teyi. Kə n̄aloku: «Melekə mən mə!»

¹⁶ Piyer nkən pəc-sut-sut kəsut-sut dəm kumba. Nte n̄an̄gbite kumba kə n̄anən̄k Piyer mə, kə cusu cəwos n̄a. ¹⁷ K'olok-lokərə n̄a kəca a n̄acan̄k, k'əlōmər n̄a nte Wəbe owure kə dəbili mə. K'oloku: «Nəloku ti Sak kə awən̄c asu.» K'owur k'ən̄kə kəfo kəlōma.

¹⁸ Nte dec dəsək mə, kə pəyama-yama pəpən̄ peyi asədar daco: Ake 'səto Piyer-ε, Deke eyi-ε? ¹⁹ Kə Herodu osom a patən̄ Piyer, mba n̄ananən̄k fe kə. K'ombocər asədar akakə n̄an̄c-bum Piyer

mə kiti, kə Herodu oloku a padifɲa. Nte telip mə, kə Piyer eyefe atəf ɲa Yude, k'ontor dare da Sesari kəkə-cepərəne di tɛm təloma.

Kəfi ka wəbe Herodu

²⁰ Herodu enayi kəyefərəne kə aka sədare sa Tir kə Sidəɲ. Mba kətəɲne disre aka sədare sasəkə ɲander ɲabəp Herodu. Nte ɲasəp kəsətar Bəlastus nwe enayəne wəɲəmpər ka mes ma dukulə dən kəwosə kəyac ɲa mə, kə ɲantola wəbe Herodu pəforu, bawo nde atəf ɲən difo yənan yəɲc-səto yeri.

²¹ Nte tataka taɲan tətəɲne tɛmbəp mə, kə Herodu ɛmbərne yamos yən ya dəbe, pənde nde aɲɟbaɲcan ɲən pəc-lok-lokər ɲa. ²² Tɛm nte afum fəp ɲaɲc-kule-kule, a ɲac-loku: «Bafə dim da fum də dandɛ, mba da kanu dəl» ²³ Gbəɲcana babəkə kə mɛlekɛ ma Wəbe mosut kə, bawo enayek-yekəs fɛ Kanu, kə yet yəɲcop kəsəm kə, k'efi.

²⁴ Toloku ta Wəbe tɛɲc-sam oɲ kəsəm dɛm təc-kə kirinɲ.

²⁵ Barnabas kə Sol nte ɲalip kəkətɛne kəsəm kəɲan nde dare da Yerusalem mə, kə ɲalukus, ɲac-lɛkɛne Saɲ, nwe aɲc-dɛɲər tewe ta «Mark» mə.

13

Ayek-yek Barnabas kə Sol kəkətɛne ka moloku ma Kanu

¹ Kəlonkanɛ ka alaɲ Yesy aɲɛ ɲanayi dare da Antiyək mə, sayibɛ-e kə atəkse ɲanayi ɲa daco: Barnabas, Siməɲ nwe aɲc-dɛɲər tewe ta «Wəbi» mə, Lusiyus wəka Siren, Manahɛɲ nwe anadusum

kəfo kin kə Herodu wəbe wəka topoc tin k'ayer atəf kəmaɲkələ-ɛ, kə Sol. ² Dəsək dəloma, nte alaɲ akakə ɲaɲc-kor-koru Kanu mə, ɲac-sun, kə Amera Nɛcɛmpi ɲa Kanu ɲoloku: «Nəcəmbər em kəsək Barnabas kə Sol, teta yebac yəkə inawene ɲa mə.» ³ Nte alaɲ ɲalip kəsun kə kətola Kanu mə, kə ɲandenər Barnabas kə Sol waca, kə ɲasom ɲa.

Kəyi ka Barnabas kə Sol nde Sipər

⁴ Nte Amera Nɛcɛmpi ɲa Kanu ɲosom Barnabas kə Sol mə, kə ɲantor atəf ɲa Selusi, dəndo ɲanalek abil kə ɲaɲcali kəkə ka mokuru ma Sipər. ⁵ Nte ɲambɛrɛ Salamin mə, kə ɲaɲcop kəlukse toloku ta Kanu nde kələ ka dəkətola Kanu da aSuyif. Saɲ enayi di pəc-mar ɲa.

⁶ Nte ɲaɲcali mokuru haɲ dare da Pafəs mə, kə ɲambəp di fum wəwɛɲkɛ wəloma pəc-wenɛ sayibɛ, mba ta əyənɛ si-ɛ. WəSuyif enayi, pac-we kə Bar-Yesu. ⁷ Wəwɛɲkɛ wəkakə ndena Serkus Polu enayi, nwe enayəne wəkirin wəka sədare sa atəf ɲaɲəkə mə. Nkən Serkus Polu wərkun wəcɛmpi domp enayi. K'ender k'ewe Barnabas kə Sol pəc-tɛn kənɛnɛ ɲa toloku ta Kanu. ⁸ Elimas, itə tatəkə «wəwɛɲkɛ» kusu kəɲan, ɛɲc-gbəkəl moloku ma Barnabas kə Sol, pəc-tɛn kəkafəli kəlaɲ ka wəkirin Serkus Polu. ⁹ Mba Sol, nwe aɲc-we sɔ Pol mə, Amera Nɛcɛmpi ɲeyi kə darəɲ, k'ɛɲgbətɛnɛ Elimas. ¹⁰ Kə Sol oloku kə: «Məna wəkakə mələ

mowul kɔ yem mɔ, wɛka amera ɲɛɛc, wɛtɛr pɛlompu fɛp, mɛfɔsak kɛkafɛli-kafɛli sɛpɔ sa Wɛbɛ Kanu nɛ sɛlomɛp mɔ ba? ¹¹ Nɛkɛl kɛca ka Wɛbɛ kɛy' ɔm kɛronj: Wɛtɔnɛnk mɛndeyɔnɛ! Tɛm tendebɛp, mɛndeyi ta mɛnɛnk pɛwanjɛra pa dec-ɛ.»

Gbɛncana babɔkɔ kɔ fɔr yɔyɔ kɔ pafulu kɔ kubump kɛwɛkɛrnɛ kɔ. K'ɛyɛfɛ kɛnana-nana pɛc-tɛn kɛca nɛ kɛnkɔsumpɛr kɔ kɛsolɛ mɔ. ¹² Ntɛ wɛkirɛnj ka dɔtɔf ɛnɛnk ntɛ tɛnacɛpɛr mɔ, k'ɔyɔnɛ wɛlanj. Mɛtɛkɛ mɛmɛ ɛnanɛnɛ Barnabas kɔ Sol tɛta Wɛbɛ mɔ mɛnabɔt kɔ dɛbɛkɛc.

Pol kɔ Barnabas dare da Antiyɔk ndɛ Pisidi

¹³ Ntɛ Pol kɔ asol ɔn ɲayɛfɛ dare da Pafɔs mɔ, kɔ ɲayɛkti abɛla kɛkɔ ka Perke, ndɛ atɔf ɲa Panfili. Kɔ Sanj Mark ɛngbɛy ɲa, k'olukus Yerusalem. ¹⁴ Kɔ ɲayɛfɛ Perke ɲacɛmɛ dɔpɔ danjan darɛnj hanj Antiyɔk, atɔf ɲa Pisidi. Kɔ ɲanjɔ kɛlɔ ka dɛkɛtola da Kanu da aSuyif dɔsɔk da kɛnɛsɛm, kɔ ɲandɛ. ¹⁵ Ntɛ alɛp kɛkaranj Tawurɛta Musa kɔ Sayibɛ-e mɔ, kɔ abɛ a kɛlɔ ka dɛkɛtola da Kanu ndɛ ɲaloku Barnabas kɔ Pol: «Awɛɲc su anja, kɔ ɲɔyɔ toloku tɛcɛpɛsɛ abɛkɛc ntɛ nɛnjɛn kɛlɔku afum mɔ, nɛlɔku ti.»

¹⁶ Kɔ Pol ɛyɛfɛ, k'ondot kɛca, k'oloku: «Arkun a Yisrayel, kɔ nɛna alɛpɛs anjɛ nɛnjɛnɛ Kanu mɔ, nɛcɛnjɛl! ¹⁷ Kanu ka afum akanjɛ, Kanu ka Yisrayel, kɛnayɛk-yɛk atɛm asu, kɔ kɛsɔnjɛ ɲa kɛla tɛm ntɛ

ɲanayi decikɛra Misira mɔ, kɔ Kanu kin kanjɔ kɛwurɛnɛ ɲa atɔf ɲanjɔkɔ fɛnɔntɛr fa kɛca kɛn. ¹⁸ Kɔ kɛlɛkɛ ɲa mɛs mɛɛc manjan ndɛ dɛtɛgbɛrɛ mɛrɛn wɛco manjɛlɛ (40). ¹⁹ Ntɛ Kanu kɛnim afum a cusunja camɛt-mɛrɛnj ndɛ atɔf ɲa Kanahan mɔ, kɔ kɛsɔnj atɔf ɲanjɔkɔ afum ɔn ntɛ tɔnjɔnjɛ ɲɔyɔnɛ ɲa kɛ mɔ. ²⁰ Mɛs mamɔkɔ fɛp mɛnawon mɛrɛn masar manjɛlɛ kɔ wɛco kɛcamɛt (450).

Ntɛ tatɔkɔ tɛnjɛpɛr mɔ, kɔ Kanu kɛsɔnj ɲa aboc kiti, anjɛ ɲanatɔmpɛr dɛbɛ da aka Yisrayel mɔ hanj kɛbɛp ka tɛm ta anjɛnabi Samiyɛl. ²¹ Kɔ tɛyɛfɛ dɛnda kɔ aka Yisrayel ɲawɛr Kanu wɛbɛ. Kɔ kɛsɔnj ɲa Sawul wan ka Kis pɛyɔnɛ ɲa wɛbɛ mɛrɛn wɛco manjɛlɛ (40). Fum wɛka kusunja ka Benjyamin ɛnayi. ²² Ntɛ Kanu kɛfɛn Sawul mɔ, kɔ kɛsɔnj ɲa wɛbɛ Dawuda, nwɛ Kanu kɛnalokɛ ntɛ mɔ: «Inɛnk Dawuda wan ka Yisay, fum ɔfɔ nwɛ sɛwurɛnɛ bɛkɛc mɔ, ɲɛcɛm-cɛmnɛ a endɛyɔ mɛfan mɛm fɛp.»*

²³ Kɛbɛnda ka dokombɛra da nkɔn Dawuda, difɔ Kanu kɛnasɔnj kɛkom ka Yesu Krist kɛdɛyɔnɛ ka nwɛ endɛyac afum a Yisrayel, pɛmɔ ntɛ kɛnasɔnj ti atɛm asu tɛmɛr mɔ. ²⁴ Ta Yesu ɛntadɛr-ɛ, Sanj ɛnacam kɛgbɛt dɛromun, ntɛ tɔnjɔnjɛ afum a Yisrayel fɛp ɲasɛkpɛr bɛkɛc yanjan yɛtɛfɛrnɛ Kanu mɔ. ²⁵ Ntɛ Sanj ɛɲc-lɛpɛs yɛbɛc nyɛ Kanu kɛnasom kɔ mɔ, ɛɲc-

yif: «Pecem-cemne ponu, an' iyone-e? Nwe nancem-cemne a nkɔn iyone mɔ, bafɔ nkɔn iyone de! Mba endeder tadarɛn tem nwe pɛntɔmar' im yati kɛsikɛle cɔfta dɔwecɛk mɔ.»

²⁶ Aweɛɛ im aɲa, nana awut aka dokom da Abraham, kɔ nana akɔ nɛɲnese Kanu mɔ, sɛna ɲɔ anakere toloku nte tendeyac su mɔ. ²⁷ Mba aka Yerusalem kɔ abe aɲan ɲanacere fe fum nwe Yesu enayone mɔ. ɲanagbekere fe sɔ moloku ma sayibe-e mme aɲc-karaɲ dɔsɔk o dɔsɔk da kɛɲesɛm mɔ, mba ɲanader ɲalas moloku mamɔkɔ nte ɲanabocɛr Yesu kiti mɔ. ²⁸ ɲanasɔtɔ fe nte o nte tɔkɔ pɛnamar a ɲadife Yesu mɔ, mba ɲantola Pilat kɛdif kɔn. ²⁹ Nte ɲalip kɛyɔ mes fɛp mɔkɔ anacic tetɔn mɔ, kɔ ɲantore kɔ dɛkɛtɔk kɛpɛmpɛl, kɔ ɲaɲkɔ ɲaboc kɔ dɛkufu. ³⁰ Mba Kanu kɛnayekti kɔ afum afi daco. ³¹ Kɔ Yesu owurɛr mataka mɛlarɛm akɔ ɲanape kɔ nkɔn kɛyefe Kalile kɛkɔ ka Yerusalem mɔ. ɲa ɲayone oɲ aɲe ɲanatɛɲne kɛyefe ka Yesu afi daco mɔ, ɲa ɲantam sɔ kɛlukse ti afum alɔma.

³² Kɔ sɛna toloku tɔtɔt tɔtɔkɔ tɔ sɔluku nu: Temer mpe anasɛn atem asu mɔ, ³³ Kanu kɛlase su ti bel-bel, sɛna dokomene daɲan, kɛyekti ka Yesu, pɛmɔ tɔkɔ aɲcic ti Yabura Dawuda ya mɛrɛn disre mɔ:

«Wan kem mɛyone,

bawo in' okom ɛm kɛyefe mɔkɔ.»

³⁴ Kanu kɛnaloku a kɛndeyekti kɔ afi daco, nte tɔɲsɔɲe ta oluksarne pɛte mɔ. It' enasɛnɛ pɛlɔku:

«Indesɔn un memer mosoku mme inasɛn Dawuda mɔ,

memer mme mɛyone kɛɲce mɔ.»

³⁵ Itɔ Kanu kɛlokene kɛfo kɛlɔma Yabura Dawuda disre: «Mɛfɔdesak Wɛsoku wɛkam pɛte dɛkufu.» †

³⁶ Dawuda nkɔn enabɛc tɛfaɲ ta Kanu dɛtemp dɔn disre, k'ɛfɛntɛre k'ɛfi, k'awup kɔ nde atem ɔn kɛsɔk, k'ente dɛkufu. ³⁷ Mba fum nwe Kanu kɛnatimi afi daco mɔ, nkɔn enate fe.

³⁸ Aweɛɛ im aɲa, nɛcare ti: Teta nkɔn Yesu t' aɲcamɛ nu kɛɲaɲɲene ka kiciya, kiciya nke sariye sa Musa sɛnatɔtam kɛsɔkɛs nu mɔ. ³⁹ Ti disre, nwe o nwe omboc kɛlan kɔn nɔɔ Yesu eyi mɔ, Kanu kɛndesɔkɛs kɔ. ⁴⁰ Nɛkɛmbɛrne nte tɔɲsɔɲe mes mɔkɔ sayibe-e ɲaɲcic mɔ ta mɛbɛp nu:

⁴¹ «Nɛmɔmɛn nana afum aɲe nɛbɔtɛr kɛfani mɔ!

Nɛyi pɛciyane disre, nɛsɔle!

Bawo ina kɛyɔ k'inder tes tɔlɔma kiyi konu doru kɛɲke disre,

tes nte nɛntɔdelan kɔ fum olɔk' un ti-ɛ.»

⁴² Dɛkɛwur daɲan, kɔ afum ɲaletsene ɲa kɛder sɔ dɔsɔk da kɛɲesɛm dɔkɔ dender mɔ kɛdegɔkɛre moloku min mayi. ⁴³ Nte kɛnay kɛsakɛtene mɔ, aSuyif alarɛm kɔ akɔ

ɲambere dine d' aSuyif mɔ ɲanɲɛpse Pol kɔ Barnabas kɛlok-loku kɛɲan disre. Kɔ akakɔ ɲasep kɛcɛpɛs ɲa bɛkɛc teta kɛsumpɛr kɛmar ka Kanu.

⁴⁴ Dɔsɔk da kɛɲesɛm nde denacɔɲɔ mɔ, kɔ aka dare fɛp ɲalonkanɛ kɛkɔ-cɛɲkɛl toloku ta Wɛbe. ⁴⁵ Nte aSuyif ɲananɛɲk kɛnay ka afum mɔ, kɔ ɲayɔ kɛraca kɛpɔɲ. Kɔ ɲayefe kɛgbekɛl Pol, ɲac-lɔmɛs kɔ.

⁴⁶ Pol kɔ Barnabas ɲambanɲɛ kɛloku ɲa: «Nɛna yati pɛnamar a pacop kɛlukɛ toloku ta Kanu. Mba nte nɛnabupɛre ti, kɔ nɛncɛm-cɛmne a pɛmar fɛ a nɛsɔtɔ kɛyi wɛyɛɲ ka doru o doru mɔ, ndɛkɛl oɲ sɛna sɛndekafɛlɛ sɛkɔ ndena akɔ ɲantɔyɔne aSuyif mɔ. ⁴⁷ Bawo Wɛbe osom su nte:

«Isɔɲ' am kɛyɔne pɛwanɲkɛra pa tɔf,
nte tɔsɔɲɛ mɛkɛkɛre kɛyac ka afum
hanɲ nde cɛpɛc ca doru fɛp cɛyi mɔ.»

⁴⁸ Nte afum ɲane ti mɔ, kɔ pɛmbɔt atɔyɔne Suyif dɛbɛkɛc. Kɔ ɲanɲkor-koru toloku ta Wɛbe, anɛ Kanu kɛnacɛmbɛre kɛyi wɛyɛɲ ka doru o doru mɔ, kɔ ɲayɔne alanɲ.

⁴⁹ Kɔ toloku ta Wɛbe tɛsamɛsɛr dɔtɔf fɛp. ⁵⁰ Mba kɔ aSuyif alɔma ɲanɲɛɲɔɲɛ aran abeki akor-koru Kanu, kɔ abeki a dare, kɔ ɲanɲcop

kɛtɔrɛs Pol kɔ Barnabas teta kɛlanɲ kɛɲan kɔ ɲambɛlɛs ɲa dare danɲan. ⁵¹ Pol kɔ Barnabas ɲanɲkɔɲɛr ɲa kɛbof ka wɛcɛk wanɲan, kɔ tɔyɔne sede sa kɛfati kɛɲan kɛcɛɲkɛl toloku ta Kanu, kɔ ɲanɲkɔ Ikoniyon. † ⁵² Pɛmbɔt acɛpɛs a Yesu darɛɲ, kɔ Amera Nɛcɛmpi ɲa Kanu ɲɛnayi kɔ ɲa.

14

Pol kɔ Barnabas nde dare da Ikoniyon

¹ Dɛndo dare da Ikoniyon, Pol kɔ Barnabas ɲambere kɛlɔ ka dɛkɛtola da aSuyif. Kɔ ɲaloku moloku mme mɛnasɔɲɛ aSuyif kɔ aKresi alarɛm kɛlanɲ Yesu mɔ. ² Mba kɔ aSuyif ayɛɲki sɛbomp anɛ ɲambɛrɛs afum atɔyɔne Suyif mɛr kɛter ka awɛɲɔ anɲa alanɲ. ³ Ti disre, Pol kɔ Barnabas ɲambɛlɛsɛ kiyi kɛɲan dɛndo dare dadɔkɔ. Kɔ ɲalok-loke kɛgbekɛr mera yanɲan teta Wɛbe. Kɔ Wɛbe ɔsɔɲ ɲa fɛnɔntɛr fɛyɔne mɛs mɛwɛy-wɛy kɔ mɛgbekɛrɛ, pɛc-mentɛr sɔ kanɲɛ ka mɛs mɔkɔ Pol kɔ Barnabas ɲanɲc-cam teta kɛmar ka Wɛbe. ⁴ Kɔ kɛnay ka afum a dare dadɔkɔ ɲayersɛnɛ. Alɔma ɲanayine aSuyif, alɔma ɲayine asom a Yesu. ⁵ Mba, aSuyif kɔ acikɛra kɛbɛp ka abɛ anɲan ɲanalompɛsnɛ kɛkɔ-tɔrɛs Pol kɔ Barnabas kɛcacas kɛɲan masar hanɲ ɲadif ɲa. ⁶ Nte Pol kɔ Barnabas ɲane ti mɔ,

† 13:51 «Kɔ akakɔ ɲanɲkɔɲɛr ɲa kɛbof ka wɛcɛk wanɲan,» pɛmɔ tɔkɔ Wɛbe Yesu ɛnaloku ti acɛpɛs ɔn darɛɲ mɔ: a dare o dare dɔkɔ ɲanɲkɔ a tawɔsɛ kɛcɛɲkɛl toloku ta Kanu mɔ, a ɲakɔɲɛr dare dadɔkɔ kɛbof ka wɛcɛk wanɲan. Ti t' ɛɲmentɛr a ɲanacɛpɛr dare dadɔkɔ akɔ antɔwɔsɛ kɛcɛɲkɛl toloku ta Kanu.

kə ɲayekse kəkə-yacne nde Listər kə Dərbə, sədare sa atəf ɲa Likayoni, kə səkəsək sayi. ⁷ Dəndo sə ɲaɲc-cam toloku tətət ta Yesu.

Pol kə Barnabas nde dare da Listər

⁸ Fum wələma enayi Listər pəyone wəbəc, wəcək wən wənafi. Kəyefe nte aɲkom kə mə, ali ɲɲc-kət fə. Enandə, ⁹ pəc-cəɲkəl moloku ma Pol. Kə Pol ɲɲgbətne kə. Nte ɲənɲk a wəbəc ɔyɔ kəlan nke kəntam kəyac kə mə, ¹⁰ kə Pol oloke kə dim dərɲ: «Məyefe! Məcəm wəcək wam kəron, məlomp!» Kə wərkun nwe oyokne, k'eyefe k'ɲcəmə kəkət.

¹¹ Kə kənay ka afum akakə ɲanəɲk nte Pol ɔyɔ mə, kə afum kənay ɲampene cəbebe ɲac-loku cəLikayoni: «Canu cəntəɲkələ afum kə cəntor nnə ndorosu!» ¹² It' ɲasəɲɲə ɲawe Barnabas «Sus», ɲawe Pol nkən «Hermes», bawo Pol nkən ɲɲc-cəpərəne moloku. * ¹³ Wəlonne ka Sus ɲakere mura kə yənəkəs nde dəkəbere da kələ ka dəkəlonne nke kəyi nde dare dəkusu mə. Pənbas kə kəlonne mi, nkən kə kənay ka afum nnə Pol kə Barnabas ɲayi mə.

¹⁴ Mba nte asom a Yesu Barnabas kə Pol ɲane ti mə, kə ɲawal-wali yamos yaɲan, kə ɲambere afum daco ɲac-kule-kule: ¹⁵ «Anapa! Ta ake tə nəyone tantə-ε? Səna sə, afum ɲə səyone, palompəs su tin tayi pəmə nəna. Səlok' un toloku tətət nte təɲsəɲɲə

nəsak mes məyama-yama mame! Nəkafələr Kanu fər nke kəyi wəyən mə, Kanu nke kəlonpəs kəm, antəf kə kəba, kə ca yəkə yeyi ki mə fəp.

¹⁶ Dətemp dəkə dənacepər mə, Kanu kənwosene afum a təf ya doru fəp ɲac-tam kəcəm dərɲ darəɲ dəkə ɲanfan mə.

¹⁷ Ali nte nkən Kanu kənatə-sak kəc-mentər' un dətət dəməyɔ ma Ki mə, bawo kəɲc-səɲ un wəcəfən, kəɲc-səɲ sə yəbəf yonu kəkom pələram, kə kəɲc-səɲ un sə yeri yələram, kə kəɲc-las' un sə pəbotu dəkəkəc.»

¹⁸ Ali nte Pol kə Barnabas ɲanaloku moloku məməkə mə, pəcuca pənayi ɲa kəyamsər ka kənay kəɲkə kəlonne cəna nke ɲanafan kəyone ɲa mə.

¹⁹ Kə aSuyif aləma ɲander kəyefe Antiyək ɲa Pisidi kə Ikoniyon mə, kə ɲasəp haɲ kə ɲantalər kənay ka afum akakə. Nte tə kə kənay ka afum aɲɲə ɲayefe kəcacas Pol. Tələpəs kə ɲalɲəs kə haɲ dare kəsək, ɲacem-cəmne a efi.

²⁰ Mba nte acəpse a Wəbə ɲanadenəɲkər Pol mə, k'eyefe, k'oluksərne dare. Dəkəsək kə ɲanəkə dare da Dərbə, nkən kə Barnabas.

Kəlucus ka Pol kə Barnabas Antiyək atəf ɲa Siri

²¹ Nte Pol kə Barnabas ɲambəp dare da Dərbə kə ɲaɲcam dəndo toloku tətət ta Yesu. Kə ɲasətə di afum aləram aɲɲə ɲanalan teta Yesu mə. Nte tə kə ɲalək dərɲ kəlucus ka Listər, Ikoniyon kə Antiyək ɲa Pisidi. ²² Kə

* **14:12** Dine da aKresi «Sus» ɲayone wəbə ka canu, kə «Hermes» ɲayone wəcəpərəne kən moloku.

ɲacəpəs acəpsɛ darəɲ bəkəc, ɲac-gbɲər ɲa kəyinɛ kəlan, ɲac-loku: «Kɔ sənə, mənɛ səcɛpərənɛ pəcuɣ pɛlarəm a səc-bɛrɛ ndɛ dɛbɛ da Kanu deyɪ mɔ.» ²³ Kɔ ɲayɛk-yɛkɛ ɲa abeki dəkəlɔŋkanɛ fəp da alan. Ntɛ ɲalip kətola Kanu kɔ kəsun mɔ, Pol kɔ Barnabas ɲasɔɲ ɲa Wəbɛ nwe ɲanagbəkər kəlan mɔ kəbum kəɲan. ²⁴ Kɔ ɲanɛpər dɔpɔ da atɔf ɲa Pisidi kɔ ɲambɛrɛ atɔf ɲa Panfili. ²⁵ Ntɛ ɲalip kəlɔku toloku ta Wəbɛ dare da Perke mɔ, kɔ ɲantɔr dare da Atali.

²⁶ Dəndɔ Atali, difɔ Pol kɔ Barnabas ɲanalek abil kɔ ɲanɟali kəkɔ Antiyək ɲa Siri, dare ndɛ anatolanɛ ɲa kəmar ka Kanu teta yebac nyɛ ɲanalip mɔ. ²⁷ Ntɛ ɲambɛrɛ mɔ, kɔ ɲalɔŋka alan a Antiyək fəp, kɔ ɲalɔm təkɔ Kanu kəɲayɔnɛ ɲa mɔ, kɔ təkɔ nkɔn Kanu kənasɔɲɛ atɔyɔnɛ Suyif kəlan mɔ. ²⁸ Pol kɔ Barnabas ɲawon dəndɔ dare dadəkɔ kɔ acəpsɛ a Wəbɛ Yesu darəɲ.

15

Kəbəpsɛnɛ ka alan ndɛ Yerusaleɲ

¹ Afum alɔma ɲanayɛfɛ atɔf ɲa Yude, ɲac-təkɛ awɛɲɟ aɲa alan ntɛ: Kɔ nəntɔyɔ pakəɲɟ' un pəmɔ təkɔ tɔyɔ tokur ta Musa toloku ti mɔ, Kanu kəfɔdewosɛ kəyac nu. ² Ntɛ Pol kɔ Barnabas ɲanɟbəkəlɛnɛ kɔ arkun akakɔ kəlɪnɛnɛ kəɲan moloku mɔ, kɔ ɲantəɲnɛ a nkɔn Pol kɔ Barnabas kəbəp ka akin akin arkun akakɔ daco, ɲakɔ Yerusaleɲ kəkɔ-nənɛ moloku maməkɔ nnɔ

asom a Yesu kɔ abeki a kəlɔŋkanɛ ka alan fər kirɪɲ. ³ Kɔ kəlɔŋkanɛ ka alan a Antiyək ɲasɔɲ ɲa daka ndɛ pənamar a ɲayɔ teta marənt mɔ. Ntɛ ɲanɛpər atɔf ɲa Fenisi kɔ atɔf ɲa Samari mɔ, kɔ ɲalɔmər ɲa ntɛ atɔyɔnɛ Suyif ɲanɟafəli bəkəc yəɲan nnɔ Wəbɛ eyi mɔ, ɲac-sɔɲɛ awɛɲɟ aɲa alan fəp pəbotu. ⁴ Ntɛ ɲambɛrɛ Yerusaleɲ mɔ, kɔ kəlɔŋkanɛ ka alan, asom a Yesu, kɔ abeki a kəlɔŋkanɛ ɲamban ɲa. Ntɛ tɔ Pol kɔ Barnabas ɲalɔm təkɔ Kanu kəɲayɔ fəp kɔ ɲa mɔ.

⁵ Awa kɔ aFarisi alɔma aɲɛ ɲanayɔnɛ alan mɔ ɲayɛfɛ kɔ ɲaloku: «Pəmar pakəɲɟ atɔyɔnɛ Suyif, pagbɲər ɲa sɔ kələləs sariyɛ sa Musa.»

⁶ Asom a Yesu kɔ abeki a alan aka Yerusaleɲ ɲanabəpsɛnɛ kəkɔ-məmən ka tes tatəkɔ. ⁷ Ntɛ kəɟbəkəlɛnɛ kəwon ɲa daco mɔ, kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ k'oloku: «Arkun, awɛɲɟ im aɲa, nənɟərə ti: A pəwon ntɛ Kanu kəɲayɛk-yɛk im nənə daco kəcam ka toloku tɔtɔt ta Yesu, ntɛ tənɟɔɲɛ atɔyɔnɛ Suyif ɲatam kənɛ ti kɔ kəlan ti mɔ. ⁸ Kanu kənɟərə bəkəc ya afum, Ki yati kəmentər a kəmban atɔyɔnɛ Suyif, bawo kəsɔɲ ɲa sɔ Amera Nɛcɛmpi pəmɔ sənə. ⁹ Ali kəɟbɛy kəfɛt ɛɲɟbɛy fɛ su kɔ atɔyɔnɛ Suyif, bawo kəlan k' ɔsəkəsɛ ɲa bəkəc. ¹⁰ Ndekəl ɔɲ, ta ake tɔ nəfan kədəkətərə Kanu-ɛ? Ntɛ nəfan kəsarsər acəpsɛ a Yesu tes tocu ntɛ, kəyɛfɛ atem asu han sənə yati səntɔtam kəsarɛ mɔ. ¹¹ Mba

səlan a andeyac su kəmar
ka Wəbe Yesu disre pəmə ɲa
atəyone Suyif.»

¹² Kənay ka afum fəp
ɲanacəŋk, k'əŋcəŋkəl oŋ
moloku ma Barnabas kə Pol.
Kə ɲaləm mes mēwēy-wēy
kə mēgbəkəre mme Kanu
kənasəŋe ɲa kəyɔ atəyone
Suyif daco mə. ¹³ Nte ɲalip
kəloku mə, kə Sak endenər:
«Awēŋc im aŋa! Nəcəŋkəl
im! ¹⁴ Siməŋ ɔləm nte tɔcəkɔ-
cəkɔ Kanu kənader kəyək-yək
təf ya doru fəp daco, afum
aŋe ɲayone akən mə. ¹⁵ Itə
moloku ma sayib-e mosolne
kə moloku ma Siməŋ pəmə
nte aŋcic ti mə:

¹⁶ «Kə Wəbe oloku: «Kə tante
tencepər-ε, indeder sɔ.

Indeyekti sɔ abal ɲa Dawuda
ɲe ɲenatempene mə,
indeyekti samba sa abal
ɲaŋəkɔ,

Indecəmbər ɲi sɔ ɲolomp,

¹⁷ nte tənɲəŋe afum aləpəs
ɲaten ina Wəbe mə.

Ǝy, dətəf fəp nyε anakorne
tewe tem mə.»

Wəbe oloku tante, nwe ɔɲyɔ
mes mme

¹⁸ aŋcəre tem nte pənawon
mə.»*

¹⁹ It' ɔsəŋe nte, ina Sak,
iŋwose sɔ a ta pətərəs atəyone
Suyif aŋe ɲantefərne nno
Kanu kəyi mə. ²⁰ Mba

pacice ɲa a ɲakəmərne pətə-
cemp mpe pəyefe nno kətola
mərənka kəyi mə, kə dalakɔ,
kə kəsəm ka sem nyε antəfay
mə, ɲakəmərne sɔ kəmun
mecir. ²¹ Kəyefe detemp
dɔcəkɔ-cəkɔ, Musa ɔyɔ sədare

fəp afum aŋe ɲaloku tetən mə,
bawo aŋkaraŋ Tawureta tən
dɔsək o dɔsək da kəŋesəm nde
dəkətola Kanu da aSuyif.»

*Areka ɲəkɔ anakenε alaŋ
atəyone Suyif mə*

²² Asom a Yesu kə abeki
kəbəp ka kəlonkanε ka alaŋ
Yesu kər-kər ɲande ɲaməmən
a pəmar payək-yək ɲa daco
afum aləma akə pəmar a pa-
som Antiyək mə, kəberene ka
Pol kə Barnabas. Ti disre
kə ɲayək-yək afum mērəŋ aŋe
ɲanatəmpər delel awēŋc aŋa
daco mə: Yudas wəkɔ aŋc-we
sɔ Barsabas mə, kə Silas. ²³ Kə
ɲasom ɲa kə areka nyε:

«Awēŋc anu, asom a Yesu
kə abeki kə alaŋ ɲaŋcice nu
areka, nənə awēŋc su aŋa aka
Antiyək, aka Siri, aka Silisi
aŋe ɲantəyone Suyif mə:

Səyif un! ²⁴ Səne a afum
asu aləma aŋe ɲawur nno
ndorosu mə, ɲantərəs nu kə
ɲampempe nu moloku maŋan,
mme səntəsom ɲa mə. ²⁵ Nte
sənenene akə səntəŋne ti mə,
itə sənəŋk fɔ pəntese səyək-
yək afum, səsom ɲa nde nəyi
mə, kəberene ka Barnabas kə
Pol, aŋe səmbətər mə, ²⁶ afum
aŋe ɲaŋcaməs kiyi kəŋan doru
tewe ta Wəbe Yesu Krist mə.
²⁷ Itə səsom Yudas kə Silas
ɲakɔ ɲalok' un nte teyi areka
ɲaŋe disre mə.

²⁸ Pənabas Amera Nəcempi
kə səna sɔ, a pəntese fe
a sənuŋkər nu mes məkɔ
nəntətam kəsare mə, mēne
mes məkɔ mēmar nu
kəsumpər mə: ²⁹ Ta nəsom
sem nyε alonɲene mērəŋka

* 15:18 Amos 9:11-12

mə, nəbələnə mecir kə sem nyə antəfay mə, nəbələnə sə dalakə. Pəmar nəkəmərne mes maməkə fəp.

Kanu kəsənjə a nətamne.»

³⁰ Nte anasak asom anjə mə, kə njawurne kəkə Antiyək. Kə njənkə njalonjka di alanj, kə njasənj njə areka njənkə.

³¹ K'anjkarənj njə kə pəmbət njə, bawo areka njənkə njənacəpəs njə bəkəc.

³² Yudas kə Silas anjə njanayəne sə sayibə-e mə njənc-gbinjər awənjc anjə alanj kə njacəpəs njə sə bəkəc dəmoloku mələrəm.

³³⁻³⁴ Njanayi dəndo Antiyək hanj, kə awənjc anjə alanj njatolanə njə marənt moforu, kə afum a Antiyək njasak njə kəlukuś nde asom anjə njayi mə. ³⁵ Mba tēm tatəkə Pol kə Barnabas njanayi Antiyək, kəberənə kəjan kə afum alarəm aləma, njac-təkse, njac-cam sə toloku tətət ta Wəbē.

Pol kə Barnabas njəngbeyenə

³⁶ Nte mataka mələma mənəcəpər mə, kə Pol oloku Barnabas: «Səluksərne səkə-nəjk awənjc su anjə sədare nse sənadəjk toloku ta Wəbē mə, nte tənənjə səcərə nte njayi mə, kə təkə njasumpər toloku tatəkə mə. ³⁷ Barnabas nkən njc-fanj kəkenənə Sanj, wəkə anjwe sə «Mark» mə.

³⁸ Mba Pol nkən enawose fē ti, enacəm-cəmnə a pəmar fē kələkənə Mark, bawo dəndo Panfili Mark enasak njə pəfati kəcəmbər njə kəkətənə ka yebac yəkə anasom njə mə. ³⁹ Kəgbəkələnə kəjan kənayənk hanj kə təsənjə njə kəgbeyenə. Nte tə kə Barnabas elək Mark kə njambəkə debil kə

njanjali kəkə Sipər. ⁴⁰ Nte Pol enayək-yək Silas mə, awənjc anjə alanj njantolanə kə, njac-tola Wəbē a pəbum njə kəmar kən disrē, kə njənkə. ⁴¹ Kəkə kəjan, kə njanjali təf ya Siri kə Silisi, njac-cəpəs alanj aka di bəkəc.

16

Timote njcəmbər Pol kə Silas

¹ Pol enabərē dare da Dərbē, k'əjkə sə Listər. Dəndo wəcəpse Yesu darənj wələma enayi pac-we kə Timote, kərə pəyənə wəSuyif nwe enader pəlanj Yesu mə, mba kas pəyənə wəkresi. ² Awənjc anjə alanj aka Listər kə Ikonijon njanatənjnə kəyə kən mes mətət.

³ Kə Pol efanj kəkekərə Timote, k'elək kə k'ənjənjc teta aSuyif akə njanayi atəf njənkə mə, bawo fəp fənacərə a Timote kas wəkresi enayi. ⁴ Sədare nse njənc-cəpər mə, njənc-lukse moloku mme asom a Yesu kə abeki alanj a Yerusalēm njanasom njə kəkətənə mə, nte tənənjə alanj atəyənə Suyif njacəmə mi darənj mə. ⁵ Alonjkanə alanj njac-cəpəs bəkəc kəlanj disrē, njac-bərənə kəla dəsək o dəsək.

Pol enasətə kənəjk kəyefē darenj

⁶ Nte Amera Necempi njə Kanu njeyamse Pol kə Silas kəlukuś toloku tətət ta Kanu atəf njə Asi mə, kə njanjali atəf njə Firiki kə atəf njə Kalat. ⁷ Nte njalətərne atəf njə Misi mə, kə njasəp kəkə atəf njə Bitini, mba Amera njə Yesu njenawosənə fē njə ti. ⁸ Kə njasolnə atəf njə Misi

kɔ ɲantor dare da Torowas. ⁹ Pibi disrɛ kɔ Pol ɔsɔtɔ kɛnɛɲk kɛyɛfɛ ka darenɔ. Ti disrɛ, wɛka Masedon pɛcɛmɛ kɔ kɛsɛk pɛc-lɛtsɛnɛ kɔ: «Mɛdɛr Masedon, mɛmar su!» ¹⁰ Pol ɛnadesɔtɔ kɛnɛɲk kɛɲkɔ, kɔ sɛntɛn katina kɛkɔ ka atɔf ɲa Masedon, sɛc-boc ti a Kanu kɛwɛ su kɛkɔ-cam di tolɔku tɔtɔt ta Yesu.

Ludy kɛlan kɛn Wɛbɛ Yesu

¹¹ Kɔ sɛyɛfɛ Torowas kɔ sɛyɛkti abɛla kɔ sɛntɛfɛrnɛ kɛkɔ ka Samotiras, dɔckɔsɔk kɔ sɛmbɛrɛ Neyapoli. ¹² Kɔ sɛyɛfɛ dɛndo, kɔ sɛɲkɔ Filipi, dare dɔpɔɲ da atɔf ɲa Masedon dɔlɔma ndɛ aka Rom alarɛm ɲanandɛ mɔ. Kɔ sɛnacɛpɛrɛnɛ mataka mɔlɔma dare dadɔkɔ.

¹³ Dɔsɔk da kɛɲɛsɛm kɔ sɛwɛr dare dɛkusu kɛɲgbɔkɔ kɛsɛk, ndɛ sɛnacɛm-cɛmnɛ kɛfɔ nɛ sɛntam kɛtɔla Kanu mɔ. Kɔ sɛndɛ kɛlɔk-lɔkɛr aran aɲɛ ɲanalɔɲkanɛ di mɔ. ¹⁴ Wɛran wɛlɔma ɛnayi ɲa daco pac-we kɔ Ludy, pɛc-camɛs cɛloto ca karɛ. Pakom kɔ dare da Tiyatir. Wɛyek-yekɛs Kanu ɛnayi. Pɛc-cɛɲkɛl su, kɔ Wɛbɛ ɛɲgbiti kɔ abɛkɛc, nɛ tɔɲsɔɲɛ kɔ kɛc-ne bel-bel molɔku mɛmɛ Pol ɔɲc-lɔku mɔ. ¹⁵ Nɛ anagbɛt kɔ dɛromun tɛta Kanu mɔ, Ludy kɔ aka kɛlɔ kɛn disrɛ mɔ, k'ɛwɛ su kɛyi ndɛ ndɔrɔn mataka mɔlɔma, pɛc-tɔla: «Kɔ nɛɲcɛm-cɛmnɛ fɔ ilan Wɛbɛ bel-bel-ɛ, nɛdɛr nnɔ nderem, nɛyi nnɔ kɔ sɛna.» K'ɛlɛtsɛnɛ su kɛyi di.

Kɛcaɲɛr ka Pol kɔ Silas ndɛ bili ba Filipi

¹⁶ Dɔsɔk dɔlɔma sɛc-kɔ dɛkɛtɔla Kanu da aSuyif, kɔ wɛyɛcɛra wɛcar wɛlɔma ɛndɛr pɛbɛp su, pɛyɔ ɲɔɲk nɲɛ ɲɔɲsɔɲɛ kɔ kɛlɔku nɛ tender mɔ. Wɛyɛcɛra nɛwɛ ɔɲc-sɔtɔnɛ ti abɛ ɔn pɛsam pɛlarɛm tɛta kɛlɔku kɛn mɛs mɛmɛ mɛndɛr mɔ. ¹⁷ Kɔ wɛyɛcɛra nɛwɛ ɛɲcɛpɛsɛ su darɛɲ Pol kɔ sɛna, pɛc-kulɛ-kulɛ: «Afum akanɛ acar a Kanu nɛkɛ kɛyi darenɔ mɔ ɲɔ! Dɔpɔ da kɛyac dɔ ɲayi kɛmɛntɛr un!» ¹⁸ Nɛ wɛyɛcɛra ɔyɔ mɛs mamɔkɔ mata mɛlarɛm mɔ, kɔ tɔlɔlɛs Pol dis. K'ɛɲkafɛlɛ, k'ɔlɔku ɲɔɲk: «Tɛwɛ ta Yesu Krist ilɔk' ɛm, mɛwɛr wɛyɛcɛra wɛkawɛ dɛris!» Gbɛɲcana babɔkɔ kɔ ɲɔɲk ɲaɲɔkɔ ɲowɛr kɔ dɛris.

¹⁹ Nɛ abɛ ɔn ɲanɛɲk fɔ tɔsɔtɔnɛ tanɛn pɛsam tɔsɔlɛr ɲa mɔ, kɔ ɲasumpɛr Pol kɔ Silas, kɔ ɲaɲkɛkɛrɛ ɲa ndɛ abanɲa ɲa dare daco abɛ a dare fɔr kirinɲ. ²⁰ Kɔ ɲaɲkɔ ɲamɛntɛr ɲa aboc kiti, ɲac-lɔku: «Afum akanɛ pɛyamama pɔ ɲayi kɛbɛrsɛnɛ dare dosu. aSuyif ɲɔ ɲayɔnɛ, ²¹ aɲɛ ɲayi kɛcam mɔyɔ manɛn mɛmɛ pɛmar fɛ su kɛwɔsɛ kɛyɔ ka mi, sɛna aɲɛ sɛyɔnɛ aka Rom mɔ.» ²² Kɔ kɛnay ka afum ɲayɛfɛ kɔ ɲaɲcɛmɛ ɲa dɛbɛkɛc. Kɔ aboc kiti a dare dadɔkɔ ɲawɛrɛ ɲa yamos, k'asutɛ ɲa cɛɲgban-gban. ²³ Nɛ alip kɛsut ɲa pɛlarɛm mɔ, kɔ ɲamɛr ɲa dɛbili, kɔ abɛ ɲalɔku wɛbum bili a pɛkɛmɛrnɛ ɲa bel-bel. ²⁴ Nɛ wɛbum bili ɛnɛ molɔku

maməkə mə, k'ember ɲa nde bili mbɛ ɲantətam kəwʊr mə, k'ɔŋkotərəne ɲa wəcək məmbonɟ ma tək.

²⁵ Cɛk-cɛk cəndebəp, Pol kə Silas ɲac-tola Kanu, ɲac-leŋəs melen mokor-kore Kanu, kə ayi dəbili ɲaɲne sim səɲan.

²⁶ Gbənɟana babəkə kə antəf ɲeyikcɛ pəpən, kə təsəɲe kələ ka bili tantəf kəcəkalɛ. Kə cumba fəp cəɲgbite, kə gbekce fəp yonkoŋɛ. ²⁷ Kə wəbum bili entimɛ, k'ənəɲk nte cumba ca bili cəɲgbite mə, k'owurɛ dakma dən pəc-kə kədifnɛ, bawo ɛnacɛm-cɛmnɛ a afum aɲɛ amber dəbili mə ɲayekse. ²⁸ Kə Pol ɔŋkulɛ-kulɛ pəpən: «Ta məyənɛ pələc, səyi nnə fəp fosul!»

²⁹ Kə wəbum bili ewe nɛɲc, k'emberɛ katəna-katəna, k'ɔŋkə pətɛmpɛnɛ fər ya Pol kə Silas kirin, pəc-yikcɛ kənɛsɛ disrɛ. ³⁰ K'owurɛnɛ ɲa nde doru k'eyif ɲa: «Abɛ, cəke cə pəmar iyə nte tendeyac im mə-ɛ?»

³¹ Pol kə Silas ɲaloku kə: «Məlan Wəbɛ Yesu, andekə-yac əm, mənə kə aka kələ kam disrɛ fəp.» ³² Kə ɲaloku kə toloku ta Wəbɛ, kə afum akə ɲanayi nde kələ kən mə fəp. ³³ Pibi papəkə kə wəbum bili ɛlɛk ɲa, k'ənkekərə ɲa kəkə-yak gbali yaɲan. Wəbum bili kə afum ɔn fəp ɲasotə gbənɟana babəkə kəgbət dərɔmun teta Kanu. ³⁴ K'empɛnɛ ɲa nde ndərən, k'ɛɲcəmbər amɛsa, kə ɲawoləs kə aka kələ kən disrɛ pəbotu pa kəlan kən Kanu.

³⁵ Nte dec dəsək mə, kə aboc kiti a dare ɲasom afum aɲan

aloma kəkə-loku wəbum bili: «Məsak afum akanɛ.» ³⁶ Kə wəbum bili olukse moloku maməkə Pol: «Aboc kiti a dare ɲasom afum nnə iyi mə, a isak' un. Awa nəwʊr nəkənɛ bəkək yoforu.»

³⁷ Mba kə Pol oloku ɲa: «Nte ɲalip ɔŋ kəsut su fər ya afum kirin mə, ta aŋkiti su-ɛ, səna aɲɛ səyənɛ aka Rom mə, ɲabɛr su dəbili. Ndekəl ɔŋ yək-yək yə ɲandefan kəsak su ba? Tatəkə təfəyi, ɲader ɲa sərka ɲasak su!»

³⁸ Kə asədar ɲaɲkə ɲalukse moloku mmɛ aboc kiti, kə ɲanɛsɛ nte ɲanane a Pol kə Silas aRom ɲə ɲayənɛ mə. ³⁹ Kə aboc kiti a dare ɲander ɲaletsenɛ Pol kə Silas kəɲaɲnɛ, kə ɲasak ɲa. ɲac-loku a ɲawʊr dare dandɛ. ⁴⁰ Nte ɲawʊr dəbili mə, Pol kə Silas ɲaɲkə ndena Ludy. Kə ɲanəɲk awɛɲc aɲa alan, kə ɲacəpəs ɲa bəkək. Kə ɲasumpər dəpə, kə ɲaɲkə.

17

Pol kə Silas nde dare da Tesaloni

¹ Nte ɲaɲcɛpər Aɲfipoli kə Apoloni mə, kə ɲambɛrɛ dare da Tesaloni, nde aSuyif ɲanayə kələ ka dəkətola Kanu mə. ² Kə Pol ɔŋkə pəmə təkə ɔɲc-yə mə, dəsək dɛɲɛsəm maas ɲac-gbəkəlɛnɛ dəyɛcicəs yecempi kə ɲa. ³ Pol ɛɲc-mentər ɲa kəsək pɛs dəkɪtabu a pənamar dis dələl Krist, a pədeyɛfɛ afi dacə. Pol ɔɲc-loku ɲa: «Yesu nwe ɲɲcamər nu tetən mə, nkən əyənɛ Krist, wəbɛ nwe Kanu kəyɛk-yɛk

mɔ.» ⁴ Anasɛp haŋ kɔ aŋkafɛli alɔma ɲa daco kɔ ɲalaŋ ti, kɔ ɲaŋcɛmɛ moloku ma Pol kɔ Silas darɛŋ, kɛbɛp ka akor-koru Kanu aKresi alarɛm, kɛkɛkɛnɛ sɔ aran abeki alɔma.

⁵ Mba kɔ aSuyif aka dare da Tɛsaloni alɔma ɲayo kɛraca. Kɔ ɲalɔŋka afum alɛc alɔma dɔpɔ daco, kɔ ɲayekti pɛyama-yama dare disrɛ. Kɔ ɲaŋkɔ ɲamɛpɛnɛ kɛlɔ ka Yason, ɲac-tɛn Pol kɔ Silas kɛkɛkɛrɛ ɲa kɛnay ka afum fɔr kirin. ⁶ Ntɛ ɲantɔnɛŋk Pol kɔ Silas mɔ, kɔ ɲalinɛs Yason kɔ awɛŋc aŋa alaŋ alɔma fɔr ya abɛ a dare kirin. ɲac-kulɛ: «Afum akanɛ ɲaŋkafɛli-kafɛli doru dandɛ fɛp mɔ, ɲayi oŋ nnɔ, ⁷ kɔ Yason nkɔn ɛmbaŋ ɲa!» Afum akanɛ fɛp ɲaŋcɛ moloku mmɛ wɛbɛ wɛka tɔf ya Rom fɛp oloku mɔ, ɲac-loku a wɛbɛ wɛlɔma eyi, pac-we kɔ Yesu!» ⁸⁻⁹ It' ɛnasɔŋɛ ɲayekti pɛyama-yama kɛnay ka afum daco. Ntɛ abɛ a dare ɲane ti mɔ, ɲambaŋɛr Yason kɔ awɛŋc aŋa alaŋ pɛsam, kɔ ɲasak ɲa.

Pol kɔ Silas nde dare da Bere

¹⁰ Pibi papɔkɔ disrɛ kɔ awɛŋc aŋa alaŋ ɲasak Pol kɔ Silas kɛkɔ dare da Bere. Ntɛ ɲambɛrɛ di mɔ, kɔ ɲaŋkɔ nde kɛlɔ ka dɛkɔtola Kanu da aSuyif. ¹¹ Akakɔ ɲanabɔt mes ɲatas aka Tɛsaloni, kɔ ɲaŋcɛŋkɛl toloku ta Kanu bel-bel pɛbotu disrɛ. ɲac-kɔkɛ sɔ kitabu bel-bel dɔsɔk o dɔsɔk kɛcɛrɛ kɔ pɛyɔnɛ fɔ moloku min mayi mɔ kɔ tɔkɔ Pol kɔ Silas ɲaŋloku ɲa dɛkɔtola Kanu mɔ. ¹² Kɔ

afum alarɛm ɲa daco ɲayɔnɛ alaŋ, kɛkɛkɛnɛ aran aKresi aŋɛ ɲanabɛk dɛkɛcɛmɛ mɔ, kɔ arkun alarɛm.

¹³ Mba ntɛ aSuyif aka Tɛsaloni ɲanadɛcɛrɛ a Bere sɔ Pol eyi kɛcam toloku ta Kanu mɔ, kɔ ɲander sɔ dɛndo kɛdɛyɛkti pɛyama-yama ɲabɛr kɛnay ka afum mɛr. ¹⁴ Kɔ awɛŋc aŋa alaŋ ɲambɛlkɛr kɛkɛkɛrɛ Pol kɛca ka dɛkɔba, mba Silas kɔ Timote ɲayi dɛndo Bere. ¹⁵ Afum aŋɛ ɲanasolɛ Pol mɔ, ɲanakekɛrɛ kɔ haŋ dare da Atɛn. Dɛkalukus danɛn kɔ Pol osom ɲa nde Silas kɔ Timote ɲayi mɔ, a ɲabɛlɛr kɔ katɛna-katɛna.

Pol nde dare da Atɛn

¹⁶ Ntɛ Pol ɛŋc-kar Silas kɔ Timote nde dare da Atɛn mɔ, kɛnɛŋk ka dare dadɔkɔ dɛlarɛ mɛrɛŋka kɛnabɛr-bɛrɛ Pol dɛbɛkɛc. ¹⁷ Pol ɛŋc-gbɛkɛlɛnɛ kɔ aSuyif kɔ alɔma akɔ ɲanader kɛkor-koru nde kɛlɔ ka dɛkɔtola Kanu mɔ, pɛc-gbɛkɛlɛnɛ sɔ dɔsɔk o dɔsɔk kɔ afum akɔ ɲaŋc-yi nde abanɛka ɲa dare mɔ. ¹⁸ Acɛpsɛ mɛtɛkɛsɛ ma Epikuru kɔ ma Seno darɛŋ alɔma ɲander ɲacaŋ kɔ moloku. Alɔma ɲac-loku: «Wɛlok-loku ɔfɔ wɛkawɛ! Cɛkɛ c' ɛfaŋ kɛloku tantɛ?» Akɔ ɲac-loku: «Wɛkawɛ pɛwureɛnɛ pɛmɔ ntɛ endɛcam tɛta canu cɛcikɛra mɔ!» ɲanaloku ti bawo toloku tɔtɔt ta Yesu kɔ kɛyɛfɛ kɛn afi daco kɔ Pol oŋc-loku.

¹⁹ Awa kɔ ɲalɛk Pol, kɔ ɲaŋkɛkɛrɛ kɔ tɛpɛsa mpɛ aŋc-we Areyopako mɔ kɛrɔŋ, kɔ

ɲayif Pol: «Məloku su kətəksə kəfu kanke məyi kəloku ta ki mə, ²⁰ bawo moloku mamə məyi kəloku mə, məyənə lənəs yosu mofu. Səfan kəcərə tedisrə ta mi.» ²¹ Awa dəməyɔ ma aka dare da Atən kə acikərə anje ɲanayi di mə fəp, ɲanɟ-cepərənə di tēm tanan fəp kəc-loku, kə pəyənə fə ti-ɛ, ɲac-cəŋkəl moloku mofu.

²² Pol pəcəmə tɛpəsa ta Areyopako kəron, k'oloku: «Arkun a dare da Atən, inəŋk a afum asumpər di nɛ bel-bel ɲə nəyənə. ²³ Ntɛ indenakot dare donu mə, k'inəŋk mɛrəŋka monu, k'inəkəkce aŋgbip ɲonu ɲələma pacic ɲi ntɛ: «Ta kanu nkɛ antəcərə mə.» Awa tɛs təkə nənkor-koru ta nənɟərə ti mə, tatəkə yati t' inder kəlok' un.

²⁴ Kanu nkɛ kələmpəs doru kə daka ndɛ dəyɔ mə fəp, nkən nwe əyənə Wəbɛ wəka kəm kə antəf əfətam kəyi kələ kəpən nkɛ alompəsɛ waca wa fum teta kəkor-koru kən mə. ²⁵ Waca wa fum wəfətam kəmar Kanu kəyi, pəmə ntɛ kənfanər fum tələm mə. Nkən ompocɛ afum yeyinə ɲanən doru, kəpənə kifir kə kətore, kəbəp ka ca yələpəs nyɛ fəp. ²⁶ Dəfum wəkin ɔ Kanu kəwure təf ya afum aləpəs a doru anje fəp, ntɛ tənɟənə ɲandɛ antəf fəp kəron mə. Kə Kanu kənanunɟənə kəcic cələŋcər ca təf yayəkə fəp. Kə kələmpəs dərən kə kətən teren ɔ teren disrɛ. ²⁷ Kanu kənayɔ ti ntɛ tənɟənə ɲatən kə han ɲanəŋk kə kəbuma-buma disrɛ mə, bawo Kanu kəmbələ fə nwe ɔ nwe. ²⁸ Ntɛ tə nənə

moloku mamə: «Nkən əsənə su kəyi doru, nkən ənsənə su kəcərə, nkən əsənə su kəyi tantɛ ayi mə.» Itə alənɟsɛ anu aləma ɲaloku:

«Kəbənda ka dokom da Kanu kə sənə sə səyi.»

²⁹ Kə pəyənə fə kəbənda ka dokom dən kə sənə sə səyi-ɛ, pəmar fə a pacəm-cəmne a Kanu kəwure nɛ kəma, kə gbɛti, kə pəyənə fə ti-ɛ, tassar mpe fum ɛŋcəm-cəmne k'empatɛ dəcɛrən dən mə.

³⁰ Kanu kənacepsər fə afum akə ɲanayi tēm ntɛ anatəcərə mes mə, mba kəfan ɔn afum a doru fəp a ɲasəkpər bəkəc.

³¹ Kə Kanu kəmbonɟ dəsək ndɛ kəndəkə-bocɛ afum a doru fəp kiti kələmpu mə. Kanu kənayək-yək fum nwe endəkə-boc kiti kanke mə, kənəsənə afum fəp kəcərə wəkayi ntɛ kənayɛkti kə afi daco mə.»

³² Ntɛ ɲanɛ Pol pəc-loku teta kəyɛfɛ ka dɛfi mə, kə aləma ɲayɛfɛ kəfani kə, mba aləma ɲaloku: «Səndəsə-cəŋkəl' əm kəloku ka tatəkə dəsək dələma.» ³³ Kə Pol owur ɲa daco, k'ənəkə. ³⁴ Kə afum aləma ɲasumpər moloku mən kə təsənə ɲa kəyənə ka alan Yesu, pəmə Denis wəka kəgba ka Areyopako, wəran wələma pac-we kə Damaris, kə afum aləma.

18

Pol ndɛ dare da Kərənt

¹ Ntɛ tatəkə tənɟɛpər mə, kə Pol ɛyɛfɛ dare da Atən k'ənəkə Kərənt. ² K'ənəkə pəbəp di wəSuyif wələma pac-we kə

Akila, nwe anakom dare da Pönt mɔ, pɛtɛp kɛc-der atɔf ɲa Itali kɔ wɛran kɔn Pirsila, bawo wɛbɛ Kɛlod ɛnaloku a aSuyif fɛp ɲawur Rom. Kɔ Pol ɔɲkɔ pɛbɛp ɲa. ³ Ntɛ tɛnasurɛnɛ ɲapaɲnɛ yɛbɛc yin yayi mɔ, kɔ eyi ndaranɲan, ɲac-bɛc, ɲac-lompɛs cɛbal. ⁴ Dɔsɔk da kɛɲɛsɛm fɛp Pol ɛɲc-gbɛkɛlɛnɛ kɛlɔ ka dɛkɛtola da aSuyif pɛc-sɛp dɛmoloku a aSuyif kɔ aKresi ɲawosɛ kɛcɛmɛ moloku mɔn darɛn.

⁵ Ntɛ Silas kɔ Timote ɲanator Masedon mɔ, kɔ Pol ɛɲcɛmɛ ɔɲ gbɛcɛrɛm kɛcam ka toloku tɔtɔt, pɛc-sɔɲɛ aSuyif kɛlanɲ a Yesu ɔyɔnɛ wɛbɛ nwe Kanu kɛyɛk-yɛk mɔ. ⁶ Mba ntɛ aSuyif ɲaɲc-gbɛkɛl kɔ ɲac-lɔmsɛnɛ kɔ mɔ, k'ɔɲkɔɲ-kɔɲɛr ɲa yamos yɔn teta kɛyɛɲkɛs kɛɲan sɛbomp, k'oloku: «Doru donu deyɪ nu dɛwaca! Kɔ ina, isɔk ti disrɛ. Nɛkɛl ɔɲ, nda atɔyɔnɛ Suyif indɛkɔ.»

⁷ Kɔ Pol ɛyɛfɛ di, k'ɔɲkɔ nda Titi Yusutu wɛkor-koru Kanu wɛlɔma, nwe kɛlɔ kɔn kɛnasɛɲkɛrɛnɛ kɔ kɛlɔ ka dɛkɛtola da aSuyif mɔ. ⁸ Krispɔs, wɛbɛ ka kɛlɔ ka dɛkɛtola wɛlɔma ɛnalɔɲ teta Wɛbɛ Yesu kɔ aka kɛlɔ kɔn disrɛ fɛp. Kɔ aKɛrɛnt alarɛm aɲɛ ɲaɲc-cɛɲkɛl mɔ ɲanayɔnɛ alɔɲ, kɔ aɲgbɛt ɲa dɛromun teta Kanu.

⁹ Pibi disrɛ kɔ Wɛbɛ oloku Pol kɛnɛɲk disrɛ: «Ta mɛnɛsɛ! Mɛlok-loku, ta mɛcɔɲk dɛ, ¹⁰ bawo ina iyi kɔ mɛna! Fum o fum ɔfɔtɛp' ɛm kɛca kɛyɔ 'm tes tɛlɛc, bawo iyɔ afum alarɛm dare dandɛ disrɛ.»

¹¹ Kɔ Pol eyi ɲa dacɔ teren tin

kɔ yɔf camɛt-tin pɛc-tɛksɛ ɲa toloku ta Kanu.

¹² Tɛm tatɔkɔ tɔ Rom dɛnadɛs Kaliyɔɲ kɛyɔnɛ ka wɛbɛ ndɛ atɔf ɲa Akaya. Kɔ aSuyif alɔma ɲantɛɲnɛ kɛyɛfɛrɛnɛ kɔ Pol, kɔ ɲaɲkɛkɛrɛ kɔ dɛɲkiti. ¹³ Kɔ ɲaloku: «Fum wɛkawɛ, afum ɲ' ɛfanɲ a ɲacɛmɛ dɔpɔ da Kanu darɛɲ, ndɛ dɛɲciyanɛ kɔ ndɛ sariyɛ sɛloku mɔ.»

¹⁴ Pol ɛyɛfɛ kɛkɔ-loku, mba Kaliyɔɲ oloku aSuyif: «Pɛc-yɔnɛ a fum endif, kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti, tes tɛlɛc tɔpɔɲ tɔlɔma tɔyɔ-ɛ, k'ɲcɛɲkɛl nu, nɛna aSuyif! ¹⁵ Mba ntɛ pɛyɔnɛ fɔ dɛmoloku, dɛmewɛ, kɔ pɛyɔnɛ fɛ ti, teta sariyɛ sonu nɛna a sɛrka sɔ nɛyi kɛgbɛkɛlɛnɛ mɔ, nɛna ɲɔ tatɔkɔ tɔmɔmɛn. Ina intola fɛ kɛyɔnɛ wɛbɔc kiti kɛɲkɔ.»

¹⁶ Kɔ Kaliyɔɲ ɛmbɛlɛs ɲa dɛndo dɛɲkiti. ¹⁷ Kɔ aSuyif ɲaɲkɔ ɲantɛp Sɔstɛn wɛbɛ wɛka kɛlɔ ka dɛkɛtola Kanu waca, kɔ ɲayɛfɛ kɛsut kɔ dɛndo dɛɲkiti, mba Kaliyɔɲ ɛnawɛ fɛ ti ali daka.

Pol olukus Antiyɔk

¹⁸ Kɔ Pol owon dare da Kɛrɛnt mataka mɛlɔma, k'ɛnder pɛlɛmbɛrɛnɛ awɛɲc aɲa alɔɲ, k'ɛlɛk abil kɛkɔ atɔf ɲa Siri, nkɔn, Pirsila kɔ Akila. K'ofonnɛ domp ndɛ dare da Sɛɲkɛrɛ kɛmɛntɛr ka kɛlip ka tes ntɛ ɛnadermɛ teta Kanu mɔ. ¹⁹ Ntɛ ɲambɛrɛ dare da Efesi mɔ, kɔ Pol ɛsɔk Pirsila kɔ Akila. Kɔ Pol ɔɲkɔ kɛlɔ ka dɛkɛtola da aSuyif kɔ ɲaɲgbɛkɛlɛnɛ kɔ ɲa. ²⁰ Kɔ akakɔ ɲantola kɔ

kəyi ka dāndo dare danjan kərəsna, mba ɛnawosɛ fɛ.
²¹ K'elembərne ɲa pɛc-loku: «Indelukus nnɔ ndoronu kɔ Kanu kəwosɛ-ɛ.» K'ɛlɛk abil dare da Efesi, ²² k'ontor dare da Sesari nde ɛnacop mərənt mən mɔ. K'ɛmpɛ kərəs Yerusalem kəkɔ-yifalan. Ntɛ elip mɔ, k'ontor dare da Antiyok ɲa Siri.

²³ Ntɛ tɛm tɔloma tɛɲɛpər mɔ, kɔ Pol ɔɲkɔ k'ɛɲɛpər atɔf ɲa Kalat kɔ Firiki pɛc-cəpəs aɛpɛsɛ a Yesu bəkɛc fəp.

Apɔlɔs nde sɔdare sa Efesi kɔ Kərənt

²⁴ WəSuyif wəloma aɲc-we Apɔlɔs, ɛnader Efesi. Dare da Aleksandər* dɔ anakom kɔ, fum wəcərə kəlɔk-loku ɛnayi, pəcərə sɔ kitabu bel-bel. ²⁵ Dɔpɔ da Wəbɛ dɔ anatəksɛ kɔ, kɔ kəsumpər ka mes bel-bel, kanɛe k' ɔɲc-lokɛ, pɛc-təksɛ teta Yesu, mba mɛnɛ kəgbət dərɔmun ka Saɲ gbəcərəm kɔ ɛnacərə. ²⁶ K'ɛyɛfɛ kəlɔk-lokɛ kəlan disrɛ nde kəlɔ ka dəkətola da aSuyif. Ntɛ Pirsila kɔ Akila ɲane kɔ kəlɔk-loku mɔ, kɔ ɲalɛk kɔ ndaranjan, kɔ ɲamberɛnɛ kɔ kətəksɛ kəcərə kəɲkɔ kənabut kɔ teta dɔpɔ da Kanu mɔ.

²⁷ Ntɛ Apɔlɔs ɛnacɛm-cɛmnɛ kəcɛpər ka Akaya mɔ, kɔ awɛɲc aɲa alan ɲanɡbinjər kɔ. Kɔ ɲanɲicɛ aɛpɛsɛ a Yesu darəɲ aɲɛ ɲayi Akaya mɔ areka, ɲac-loku ɲa kəban kɔ bel-bel. Ntɛ ɛmbɛrɛ mɔ, k'ɛntɛsɛ afum aka di, akɔ kəmar ka Kanu kənasɔɲɛ kəyɔnɛ alan mɔ.

²⁸ Bawo fənəntər fɔ Apɔlɔs ɛɲc-gbəkələ aSuyif fər ya afum alarəm kirin pəsɔɲɛ ɲa kəcərə dəkɪtabu a Yesu ɔyɔnɛ wəbɛ nwe Kanu kənayɛk-yɛk mɔ.

19

Pol nde dare da Efesi

¹ Tɛm ntɛ Apɔlɔs ɛnayi Kərənt mɔ, kɔ Pol nwe ɛnacɛpər sɔdare sa kəron mɔ, ontor dare da Efesi. K'ɛmbəp di aɛpɛsɛ a Wəbɛ Yesu darəɲ aloma. ² K'eyif ɲa: «Nənasɔtɔ Amera Nɛcɛmpi ɲa Kanu kəyɛfɛ ntɛ nənayɔnɛ alan Yesu mɔ ba?»

Kɔ ɲalukɛ Pol: «Səntane fɛ yati teta Amera Nɛcɛmpi.»

³ Kɔ Pol eyif ɲa sɔ: «Kɔ kəgbət dərɔmun kərə kɔ nəsɔtɔ-ɛ?»

Kɔ ɲalukɛ Pol: «Kəgbət ka Saɲ.»

⁴ Kɔ Pol oloku: «Kəgbət dərɔmun ka Saɲ, kəsəkpər mera yati kənayi teta Kanu. Mba Saɲ ɔɲc-loku afum a ɲalan wəkɔ endeder nkən tadarəɲ mɔ, itɔ tatəkɔ Yesu.»

⁵ Ntɛ ɲane moloku maməkɔ mɔ kɔ ɲasɔtɔ kəgbət dərɔmun tewe ta Wəbɛ Yesu. ⁶ Kɔ Pol endɛɲər ɲa waca, kɔ Amera Nɛcɛmpi ɲender ɲa, kɔ ɲayɛfɛ kəlɔku cusu nɛ ɲantɔcərə mɔ, ɲac-dəɲk sɔ moloku mətɔt mɛmɛ Kanu kənasom ɲa kədəɲk mɔ. ⁷ Arkun akakɔ ɲanɲc-bəp wəcɔ kɔ mɛrəɲ.

⁸ Kɔ Pol ɛmbɛrɛ kəlɔ ka dəkətola da aSuyif, pɛc-lokɛ di kəbanɛsɛ disrɛ haɲ yof maas, pɛc-gbəkələnɛ, pɛc-sɛp

* **18:24** Aleksandər, dare dɔpɔɲ nde Misira nde afum alarəm a doru fəp ɲanɲkɔ kətəkəs mes.

kəsəŋe afum kəcəre mes ma dɛbɛ da Kanu. ⁹ Mba ntɛ ayenki səbomp alɔma ɲaŋc-fati kəlanj mɔ, ɲac-fani dɔpɔ da Wəbɛ nnɔ kənay kəyi mɔ. Kɔ Pol əmbɔlɛ ɲa, k' elɛkɛnɛ acɛpsɛ a Yesu darəŋ alɔma, kɔ ɲawennɛ kəsək, kɔ ɲaŋlok-lokərənɛ dəsək o dəsək nde dəkətəksɛ da Tirano. ¹⁰ Tatəkɔ tɛnawon meren mɛrəŋ, kɔ təsəŋe aSuyif kɔ aKresi aŋɛ ɲanayi atɔf ɲa Asi mɔ kənɛ toloku ta Wəbɛ.

Awut a Sefa

¹¹ Kanu kəŋc-səŋe waca wa Pol kəyɔ mes mɛwɛy-wɛy mɛnɛ mɛnacuca kənəŋk mɔ. ¹² Tɛnasəŋe pac-bɛcəsɛ acuy cəloto, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ kəpol nkɛ kəŋgbuŋɛnɛ Pol mɔ, kɔ ayɔ ti-ɛ, docu dɔŋc-wur wəkayi, kɔ yəŋk yɛlɛc yoc-wur sɔ wəkayi dərɪs.

¹³ Kɔ aSuyif alɔma ɲaŋkɔs-kɔs mofo mɛlarəm, kɔ ɲatubucnɛ Pol kəbɛləs ka yəŋk yɛlɛc nnɔ acuy ɲayi mɔ, ɲac-loku: «Ilɔk' əm: Məwur wəcuy wəkawɛ tewe ta Yesu wəkɔ Pol ɛŋcam mɔ.» ¹⁴ Wəlɔŋnɛ wəpəŋ wəka aSuyif wəlɔma ɛnayi pac-we kɔ Sefa. Awut ən atəmp camət-mɛrəŋ ɲa ɲaŋc-yɔ məyɔ maməkɔ. ¹⁵ Mba kɔ ɲawak kəbɛləs ɲəŋk ɲɛlɛc-ɛ, ɲi ɲoloku ɲa: «Yesu, ɲɛcərə kɔ. K'ɲɛnɛpəl sɔ bel-bel fum nwe Pol əyɔnɛ mɔ, mba nənə, an'ɔ nəyɔnɛ-ɛ?» ¹⁶ Kɔ fum wəkɔ ɲəŋk ɲɛlɛc ɲɛnayi mɔ ɛŋgbəpərɛ ɲa kəyɛfərənɛ, k'ɛntam ɲa fəp k'ambopər-bopər atəmp aŋɛ, kɔ ɲayɛksɛ fəp fəŋan dis fos kɔ ɲasak kəlɔ.

¹⁷ ASuyif kɔ aKresi aka dare da Efesi ɲaŋcərə toloku tatəkɔ, kɔ kənɛsɛ kəyi ɲa fəp, kɔ ɲalɛləs ɔŋ tewe ta Wəbɛ Yesu. ¹⁸ Afum alarəm aŋɛ ɲanawosɛ kəlanj Yesu mɔ, ɲaŋc-der ɲaloku fər ya afum fəp kirɪŋ pələc mɛ ɲaŋc-yɔ mɔ. ¹⁹ Kɔ afum akɔ ɲanayɔnɛ dure mɔ, ɲaŋc-kɛrɛ səbuk səŋan sa dure kɔ ɲaŋcɔf si fər ya afum fəp kirɪŋ. Kəway ka səbuk sasəkɔ kənabəp mɛŋcəmbəl ma gbɛti wul wəcɔ kəcəmət (50.000). ²⁰ Ti disrɛ kətam ka toloku ta Wəbɛ kəsam kɔ kəsɔtɔ fənəntər.

Pəyama-yama dare da Efesi

²¹ Ntɛ tɛŋcɛpər mɔ kɔ Pol olompəsɛ kəkɔ dare da Yerusalem pəc-cɛpərənɛ tɔf ya Masedon kɔ Akaya. K'oloku: «K'ɲɛkəbɛrɛ Yerusalem-ɛ, mɛnɛ idɛkɔsɔ-məmən Rom.» ²² Kɔ Pol osom Masedon amar ən mɛrəŋ Timote kɔ Erasto, mba kɔ nkən Pol eyi mataka mɔlɔma atɔf ɲa Asi.

²³ Tɛm tatəkɔ tɔ pəyama-yama pəpəŋ pɛnayi Efesi tɛta dɔpɔ da kəlanj ka Wəbɛ Yesu. ²⁴ Wəgbɛc wəlɔma ɛnayi di, pac-we kɔ Demeteri, pəc-tubucnɛ kəlompəs ka wəlɔ wa tɛrəŋka mɛ ɲaŋc-we Artemi mɔ. Agbɛc a wəlɔ wa gbɛti wawəkɔ ɲaŋc-sətɔnɛ wi daka dɛlarəm. ²⁵ Kɔ Demeteri olonka agbɛc kɔ akɔ ɲaŋc-dinɛ yebac yayəkɔ mɔ, k'oloku ɲa: «Arkun! Nəŋcərə ti bel-bel a yebac yayɛ y' andinɛ. ²⁶ Mba nənəŋk kɔ nənɛ a nnɔ Efesi kəbəp ka atɔf ɲa Asi Pol pampɛ ɛsɛp kəsəŋe afum

alarəm kəlan han pəc-kafəli
 ɲa mera kəloku a mərəɲka
 mmə waca wa fum wolompəs
 mə, bafə canu cə. ²⁷ Moloku
 maməkə məntam kəsəɲe
 yebac yosu kələcə. Təsəɲe sə
 teta kələ ka tərənka Artemi
 təyɔ sə aboc. Afəde sə pac-
 loku a Artemi tərənka a kanu
 kə, kanu kəran nke afum fəp
 ɲaɲkor-koru nno atəf ɲa Asi, kə
 doru kər-kər mə.»

²⁸ Nte afum ɲane moloku
 maməkə mə, kə metele
 mençepərər ɲa, kə ɲayefe
 kəkule-kule: «Artemi kanu
 ka Efesi kəyənə kəpəɲ!»
²⁹ Kə pəyama-yama papəkə
 posumpər dare fəp, kətəɲne
 disre kə afum ɲambəpsene
 abanکا ɲaɲan ɲəpəɲ. Kə
 ɲaliɲəs asol a Pol Kayus
 kə Aristarko, aɲe ɲanayefe
 Masedon mə, kə ɲaɲkekəre.
³⁰ Pol ɛnafan kəkə-mentərne
 afum fər kirin, mba acəpsə
 a Wəbe darəɲ ɲanawosene fe
 kə ti. ³¹ Abə aləma a atəf ɲa
 Asi, aɲe ɲanayənə anapa a Pol
 mə, ɲanasom afum nno eyi mə
 ɲac-letsene kə a ta pəkə dəndo
 abanکا ɲaɲan ɲəpəɲ de!

³² Kə pəyama-yama poɲcop
 afum daco, aɲe ɲac-kul-kulene
 nte, akə ɲac-kul-kulene təkə.
 Afum alarəm ɲa daco ɲanacəre
 fe nte o nte anabəpsenene
 mə. ³³ Kənay kanکا daco
 kə afum aləma ɲaləmə
 Aleksandər, nwe aSuyif aləma
 ɲanacəɲəs kəkə-lok-loku fər
 ya afum kirin mə. Kə
 Aleksandər efək kəca, pəfan
 kəlok-loku pəyacne. ³⁴ Mba
 nte ɲanadenepəl a Aleksandər
 wəSuyif əyənə mə, kə fəp

fəyefe kəkule-kule han dec
 mərəɲ: «Artemi kanu ka Efesi
 kəyənə kəpəɲ!»

³⁵ Kə wəbe wələma wəka
 di ɛntam kətorə-torə afum
 bəkəc pəc-loku: «Arkun a
 Efesi, an' ɔtəcərə a dare da
 Efesi dətəmpər kəbum ka kələ
 kəpəɲ ka kanu kosu Artemi
 kə tərənka tən mpe pontor
 kəyefe darenç mə-ε? ³⁶ Fum
 ɔfətam kəgbəkəl tatəkə, pəmar
 nənde nəcanکا ta nəbelkər kəyɔ
 nte o nte. ³⁷ Nte təsək mə,
 afum aɲe nənkerə mə ɲaləsər
 fe kələ kosu kəpəɲ, ɲaləməs
 fe sə kanu kosu Artemi.
³⁸ Kə Demeteri kə awenç
 aɲa apanne ɔn yebac ɲayɔ
 kəbokene teta fum-ε, dəkəboc
 kiti deyɔ kə aboc kiti ɲayi,
 dəndo pəmar ɲakə ɲabokene!
³⁹ Kə nəyɔ sə tobokene tələma-
 ε, andekə-lompəs ti pəmə
 təkə sariye səloku ti mə nde
 aboc kiti ɲaɲlonkanə mə.
⁴⁰ Nəkəmbərne, bawo antam
 kəboɲce su kəsəɲe pəyama-
 yama pampə kəyi, teta mes
 mame mençepər de məkə
 mə, bawo ali toloku səfətam
 kəsəto kəloku nte təsəɲe afum
 kəbəpsene tante mə.» Nte
 wəbe elip kəloku tatəkə mə,
 k'oloku nwe o nwe kəlukus
 nde ndərən.

20

*Pol nde təf ya Macedon kə
 Kresi*

¹ Nte pəyama-yama pəsak
 mə, kə Pol ɛwenə acəpsə a
 Wəbe darəɲ, k'ənçəpəs ɲa
 bəkəc. Nte elip kələmbərne ɲa,
 k'əɲkə Masedon. ² Nte ençepər
 atəf ɲaɲəkə mə, k'ənçəpəs alaɲ
 bəkəc dəmoloku mələram,

k'ender atɔf ɲa Kresi. ³ K'eyi di yof maas. Tem nte enadefan kayekti abela kɛkɔ ka atɔf ɲa Siri mɔ, k'asɔŋɛ kɔ kɛcɛrɛ a aSuyif ɲantɔŋnɛ kɛyɔ kɔn pɛlɛc, k'ɛŋcɛm-cɛmnɛ kɛluksɛrnɛ sɔ dɔpɔ da atɔf ɲa Masedon. ⁴ Afum aŋɛ ɲanacɛmbɛr kɔ mɔ, ɲanayɔnɛ: Sopateri wan ka Purus wɛka Bere, Aristarko kɔ Sekondu aka Tesaloni, Kayus wɛka Derbɛ, Timote, Tikiko, kɔ Tirofimo aka atɔf ɲa Asi. ⁵ Afum akakɔ ɲanayi su kirin kɛkɔ, kɔ ɲanɔkɔ ɲakar su Torowas. ⁶ Kɔ sɛna nte mataka ma kɛsata ka cɛcom cɛtɔyɔ lebin mɛncɛpɛr mɔ, kɔ sɛlɛk abil dare da Filipi. Mata kɛcamɛt disrɛ kɔ sɛmbɛp ɲa dare da Torowas, ndɛ sɛnɛpɛrɛnɛ mata camɛt-mɛrɛŋ mɔ.

Kɛcɛpɛr kɛlɔpɛs ka Paul dare da Torowas

⁷ Tataka tɔcɔkɔ-cɔkɔ ta tataka toluksɛr, kɔ sɛlonkɛnɛ kɛtɛpi ka kɛcom. Pol nwe pɛnamar kɛkɔ dɔckɔsɔk mɔ eyi kɛlok-loku ɲa, k'ɔmbɔlsɛ moloku haŋ cɛk-cɛk. ⁸ Sɛlamp sɛlarɛm sɛnayi dɛndo dukulɔ da darenɔ dadɔkɔ sɛnɛlonkɛnɛ mɔ. ⁹ Wɛtɛmp wɛlɔma pac-we kɔ Eyutik ɛnandɛ binɔkɛli ba wunder kɛronɔ tem tatakɔ Pol onɔc-lok-loku mɔ. Kɔ mere mɛnɔgbɛpɛrnɛ kɔ, k'ɛntɛmpɛnɛ kɛyɛfɛ dukulɔ dakɛronɔ da maas. Anɔkɛlɛk kɔ, tɛtɔŋnɛ efi. ¹⁰ Kɔ Pol ontɔr, k'ɔŋkɔ pɛsɛpnɛ kɔ, k'ɛlɛk kɔ dɛwaca, k'oloku: «Ta pɛyi nu yama-yama. Eyi wɛyɛŋ!» ¹¹ Ntɛ Pol ɛmpɛ sɔ

mɔ, k'ɛntɛpi kɛcom kɛsɔm, k'onɔcop sɔ moloku mɛn haŋ dɔsɔka. Ntɛ elip mɔ, k'ɔŋkɔ. ¹² K'anɔkɛrɛ wɛtɛmp wɛkakɔ pɛyi wɛyɛŋ, kɔ tɔyɔnɛ tɛcɛpsɛ bɛkɛc tɔpɔŋ.

Marɛnt kɛyɛfɛ Torowas haŋ Mileto

¹³ Sɛna, sɛnanunɔkɛnɛ kɛlɛk abil kɛkɔ dare da Asɔs ndɛ Pol ɛnaloku a sɛndɛkɔ-lɛk kɔ mɔ, bawo kɛroru k'ɛnafan kɛkɔ. ¹⁴ Ntɛ ɛnabɛp su Asɔs mɔ, kɔ sɛlɛk kɔ kɛkɔ ka Mitilɛn. ¹⁵ Ntɛ sɛyɛfɛ kɛcali dɛkɛba dɛndo mɔ, kɔ sɛmbɛrɛ dɔckɔsɔk Kiyɔ. Dɔckɔsɔk damɛrɛŋ kɔ sɛnɔgbunɛnɛ Samɔs, tataka ta maas kɔ sɛmbɛp Mileto. ¹⁶ Pol ɛnafan kɛcɛpɛr dare da Efesi takɛronɔ ta ɛnɔcɛmbɛrɛs di-ɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta owon sɔ Asi mɔ. Yerusalem ɛnɔc-bɛlkɛr kɛbɛp, kɔ tɛntam kɛyi-ɛ, a dɔsɔk da Pantɛkɔt dɛc-bɛp.

¹⁷ Tem nte ɛnayi Mileto mɔ, k'osom dare da Efesi kɛkɔ-wɛnɛ kɔ abeki a kɛlonkɛnɛ ka alaŋ aka di. ¹⁸ Ntɛ ɲander kɛwɛ kɔn mɔ, kɔ Pol oloku ɲa ntɛ: «Nɛnɔcɛrɛ fɛp fonu tɔkɔ isumpɛr nu mɔ, kɛlɛk dɔsɔk dɔcɔkɔ-cɔkɔ ndɛ inɔcɛmbɛr kɛcɛk atɔf ɲa Asi mɔ. ¹⁹ Imbɛcɛ Wɛbɛ kɛtɔrɛ baŋca disrɛ, ic-bok, ic-tɔrɔ, bawo aSuyif ɲanɔc-fan kɛy' em pɛlɛc. ²⁰ Tes o tes tɛntam kɛtɛsɛ nu iloku nu ti fɔr ya afum kirin kɛkɔ haŋ dɛwɛlɔ wonu disrɛ, ali tin imɛnɔkɛr fɛ nu. ²¹ K'ingbinɔr sɔ aSuyif kɔ aKresi kɛsɛkpɛr bɛkɛc ɲakafɛlɛ nnɔ Kanu kɛyi mɔ, ɲagbɛkɛr Wɛbɛ kosu Yesu kɛlaŋ.

22 Ndekäl onj Amera ja Kanu njesekät' im, Yerusalem injkä. Inçære fe nte tñjkä-bäp im di mä, 23 mēne Amera Necempi ja Kanu nñjlok' im dare o dare nte: A kätərä k'inder, paber' im däbili. 24 Teta ina, mes ma ina darəñ meyi, tēfan ta ina təyōne kəkətēne kəsom nke asom im mä, mes mme Wəbe Yesu olök' im kəyō mä fəp m' ifañ kəyō, nte təyōne kəmentər sede sa toloku tətöt kə kəmar ka Kanu mä.

25 Ndekäl onj intas, inçære a nəfəsə-nəñk im, nəna fəp aņe inacepər kəcam dəbe da Kanu mä. 26 Ilip kəloku nu moloku fəp mme Kanu kənasom im kəloku nu teta kəyac konu mä. Kə nəntəyō onj təkə inatəks' on mä, te mi teyi fe sō ti, 27 bawo iloku nu mēfan ma Kanu fəp, ali tin imēñkər fe nu. 28 Nəkəmərne nəna sərka kəbər ka alaņ aņe ģayi pəmə yōcəl nyē Amera Necempi ja Kanu ģəsəñ nu kəkək mä. Nəkəmərne kəlonkane ka alaņ a Kanu, mecir mən yati məsətōne ģa. 29 Inçære a k'indekət-ε, afum alēc ģandetərəs kəlonkane konu pəmə calma cəwēy-wēy nce cəmbərə cəntədesak yōcəl mä. 30 K'inçære a aləma nəna daco yati ģandeyefe kəloku yem, nte tñjsəñe acəpsə alaņ ģacəme ģa darəñ mä. 31 Nəde nəkəmərne, ta nəpələr a meren mme maas pibi kə daņ isak fe kəlök' un dəmeñcər a nəkəmərne!

32 Ndekäl onj isəñ nu Kanu kə toloku ta kəñajne kən. Toloku tatəkə tēntam kəcəpəs' un bəkəc kə kəsəñ on ke,

nəna aņe ģayōne afum ən mä. 33 Inafaņ fe pəsam, inafaņ fe kəma, inafaņ fe yamos ya fum. 34 Nəna yati nəñcərə a waca wem wawē w' imbəcə kətən ka yeri yem kə ya afum aņe insole mä. 35 Imentər nu a kə mənjbəc tatəkə-ε, mēne nəmar atəyō fənəntər. Məc-cəm-cəmnē moloku ma Wəbe Yesu, nkən nwē ənaloku: «Κəpocε kəñcepər kəsətə.» »

36 Nte Pol elip kəloku moloku maməkə mä, k'ēñcəp suwu kətola Kanu kə ģa fəp faņan. 37 Afum fəp kəbok disre ģanəpsərne Pol dəkilim ģac-cup kə, 38 nənəfər dənananjkane kəyi ģa nte Pol ənaloku a ģafəsə-nəñk kə mä. Nte telip mä, kə ģaņcəmbər kə nde dəkətənta.

21

Pol əñkə Yerusalem

1 Nte səmbanjerne ģa mä, kə səyekti abela kəkə ka Kəs. Dəckəsək kə səñcepər sō haņ Rodu, kə səyefe dəndo kə səñkə dare da Patara. 2 Nte səmbəp di abil nņe ģeñc-cali kəba kəkə ka ntende atəf ģa Fenisi mä, kə səmbəke ģi, kə səñcali. 3 Sənadetəfərne Sipər, kə səsak si kəca kəmeriya, kə səñkə kəca ka atəf ģa Siri, kə səñkə səpe dare da Tir nde pənamar abil ģotore ca yəkə ģenayō disre mä. 4 Nte sənabəp di acəpsə a Yesu mä, kə səyi di mata camət-məraņ. Kəcəñəs ka Amera ģa Kanu disre kə ģaņgbinər Pol a ta pəpe Yerusalem. 5 Nte kiyi kosu dəndo kənalip mä, kə səñkə. Kə alaņ fəp

ɲaɲɕambər su, kəyɛfɛ aran kəbəp awut haɲ kə səwur dare disrɛ, kə sən̄kə səcəp suwu dāndo dəgbɛp kətola Kanu. ⁶ Ntɛ sənalembərne ɲa mɔ, kə səmbəkɛ debil, kə ɲa ɲalukus ndaraɲan.

⁷ Kə sən̄a, kələpəs kosu kəkɔt kə səmbəkɛ dare da Tir kəkɔ ka dare da Pətolemay. Nde sən̄akɔ səyif awɛɲɕ asu aɲa alaɲ mɔ, kə sən̄cepərɛnɛ di dəsək din. ⁸ Dɔckəsək dɔ sən̄ayɛfɛ di kəkɔ dare da Sesari. Dāndo sən̄abɛrɛ kələ ka Filip, wəcam ka toloku tɔtɔt, nwe ɛnayɔnɛ wəkin ka afum camət-mɛrəɲ aɲɛ anayek-yek Yerusalem mɔ. Kə sən̄cepərne dāndo mata camət-mɛrəɲ. ⁹ Filip ɛnayɔ awut aran maɲkələ aɲɛ ɲanatɔ-cərə arkun mɔ, aɲɛ ɲaɲɕ-dəɲk moloku mmɛ Kanu kəɲɕ-mar ɲa kəcam mɔ.

¹⁰ Ntɛ sən̄ayi di mataka mɛlarəm mɔ, kə sayibɛ səloma sən̄tor dare da Sesari kəyɛfɛ ka atɔf ɲa Yude, pac-we kə Akabus. ¹¹ Ntɛ ɛɲɕ-der nnɔ səyi mɔ, k'ɛlɛk bɛlɛt ba Pol, k'ɔɲkotnɛ wɛcək kə waca. K'oloku: «Nəcəɲkəl ntɛ Amera Nɛcɛmpi ɲa Kanu ɲoloku mɔ: Fum nwe ɔyɔ bɛlɛt bambɛ mɔ, tantɛ tɔ abɛ aSuyif alɔma ɲandekot kə Yerusalem, ɲabɛr kə atɔyɔnɛ Suyif dəwaca.»

¹² Ntɛ sən̄e toloku tətəkɔ kə afum akɔ ɲanayi su kəsək mɔ, kə səlɛtsɛnɛ Pol ta pəpɛ Yerusalem. ¹³ Mba kə Pol olukɛ su: «Ta ake tɔ nəmbokɛ, nəsɔɲ' em abəkɛc kələcɛ-ɛ? Iwosɛ kəkɔt kem, iwosɛ sɔ kəfi kem Yerusalem teta tewɛ ta

Wəbɛ Yesu.» ¹⁴ Ntɛ anasɛp kə antɔ-tam Pol dəmολου mɔ, kə sən̄ɕɛ kə. Kə sən̄tola: «Kanu kəsɔɲɛ tɛfaɲ ta Wəbɛ tɛyi!

¹⁵ Ntɛ sən̄cepərɛnɛ mataka maməkɔ dare da Sesari mɔ, kə səlompəsɛnɛ, kə səlɛk dɔpɔ kəpɛ ka Yerusalem. ¹⁶ Kə səsol kə acɛpɛ a Yesu alɔma kə sən̄der kəyɛfɛ ka dare da Sesari. Kə ɲaɲkɛkərə su nda fum wəlɔma nwe pənamar səyi ndərɔn mɔ, pac-we kə Manasɔɲ. WəSipər ɛnayi, ɛnayɔnɛ wəcɛpɛ wəka Yesu darəɲ kəyɛfɛ ntɛ pənawon mɔ.

Pol ndena Sak

¹⁷ Kəbɛrɛ kosu Yerusalem, kə awɛɲɕ asu aɲa alaɲ ɲasɛlɛnɛ su pəbotu disrɛ. ¹⁸ Dɔckəsək kə səsol kə Pol, kə sən̄kə ndena Sak. Kə abeki a kəlɔɲkanɛ ka alaɲ a Yerusalem fəp ɲambəpsɛnɛ dāndo. ¹⁹ Kə Pol ɛfaynɛ ɲa, k'ɛyɛfɛ kələmər ɲa tin tin tin mɛs fəp mmɛ Kanu kənamar kə kəyɔ aSuyif daco mɔ.

²⁰ Ntɛ ɲalip kəcəɲkəl Pol mɔ, kə ɲayek-yekəs Kanu. Kə ɲaloku Pol: «Məməmən, wɛɲɕ kosu, afum asu wul wɛlarəm ɲayɔnɛ alaɲ Yesu ɲasumpərɛnɛ sɔ sariyɛ waca mɛrəɲ. ²¹ Awa aSuyif alɔma ɲacɛm-cɛmmɛ kənɛ a kətəkɛ kam disrɛ a məloku aSuyif aɲɛ ɲayi afum acuru daco mɔ a ɲasak sariyɛ sa Musa: Ta ɲakəɲɕ awut, ta ɲacəmɛ məyɔ mokur ma aSuyif darəɲ. ²² Cəkɛ c' andeyɔ-ɛ? Bawo ɲaɲkɔ-ne a mənder nnɔ. ²³ Awa məyɔ təkɔ sən̄delok' əm mɔ. Səyɔ nnɔ arkun maɲkələ aɲɛ ɲanasɔɲ Kanu temer mɔ. ²⁴ Mələk

ɲa, nəko kəlo kəpɔŋ ka Kanu, məsəkəsne ko ɲa. Ko məwosɛ-ɛ, məlek kəwure pəsam pa kəway kəŋan ka kəlonɲe, nte tɔŋsɔŋe ɲafonne səbomp mə. Ti disre fəp fəndetam kəcərə a mes məko asɔŋe ɲa kəlan tetam mə fəp məyɔne fɛ kanɛ, a mənə sɔ yati məleləs teta sariye sa Musa. ²⁵ Nte tɔyɔne ta atɔyɔne Suyif aɲe ɲayɔne alaɲ mə, sənəŋk fɔ pəntesɛ kəcice ɲa reka kəboce ɲa tɔŋc: A ta ɲasom sɛm nye alonɲenɛ molom mə, ta ɲadi mecir, ta ɲasom sɛm nye antɔfay mera mə, ta ɲasumpər dalako.»

²⁶ Dəckəsək ko Pol ɛlek afum aɲe, ko ɲaɲcop kəsəkəsne, k'embere kəlo kəpɔŋ ka Kanu disre, k'ɔŋko pəboŋc dəsək ndɛ kəsəkəsne kəŋan kəndelip mə, ko dəsək ndɛ andelonɲenɛ nwe o nwe mə.

Kasumpər ka Pol nde kəlo kəpɔŋ ka Kanu disre

²⁷ Dəkəlapəsər da mataka maməko camət-mɛrəŋ, nte aSuyif aləma aɲe ɲayefe atɔf ɲa Asi ɲanəŋk Pol kəlo kəpɔŋ ka Kanu disre mə, ko ɲampene bəkac ya afum fəp, ko ɲasumpər ko. ²⁸ ɲac-kule-kule: «Arkun a Yisrayel, nəder nəmar su! Wəkawe ɛntəkse afum fəp kəfo o kəfo təkɔ tɔntɔtesɛ afum asu, sariye sosu, ko nnɔ kəfo kanɛ mə! Ali aKresi ɛmbɛrsɛne ɲa nnɔ kəlo kəpɔŋ ka Kanu, k'eyik-yikəs kəfo kəsoku kanɛ!» ²⁹ ɲanabokenɛ nte bawo tɔcəkɔ-cəkɔ ɲananəŋk Pol ko Tirofimo wəka Efesi

ɲasol dare disre, ko ɲaɲcem-cɛmnɛ a Pol ɛnabɛrsɛne ko kəlo kəpɔŋ ka Kanu disre.

³⁰ Ko dare məl-məl deyɪ yama-yama, ko afum ɲayefe waca fəp ko ɲasumpər Pol, ko ɲalinɲəs ko kəwurene abanɲa ɲa kəlo kəpɔŋ ka Kanu disre, k'əŋcəŋəs cumba katina. ³¹ Nte ɲanayi kəsɛp kədɪf ko mə, k'əŋko paloku wəbe wəsɔdar wəRom a pəyama-yama peyi Yerusalem fəp. ³² Gbəŋcana babəko ko wəbe wəsɔdar wəpɔŋ nwe ɛlek asɔdar ko abɛ aɲan aləma ko ɲayekse kəkɔ di. Nte aSuyif ɲanəŋk asɔdar aɲe ko abɛ aɲan mə, ko ɲasak kəsut Pol.

³³ Ko wəbe wəpɔŋ wəsɔdar nwe ɔŋcɔŋne, k'osumpər Pol, k'osom a pakote ko gbekce mɛrəŋ. K'eyɪf fum nwe ɔyɔne mə, ko təkɔ ɔyɔ mə. ³⁴ Kənay kanɲo daco, aləma ɲac-kule nte, akɔ ɲac-kule təkɔ. Nte ɛnader pəyi ɔŋ ta ɛŋne təlɔm o təlɔm teta pəyama-yama papəko mə, ko wəbe oloku a pakekərə Pol dəkədɪre da asɔdar. ³⁵ Nte Pol ɛmbəp dəkusunɲa mə, ko asɔdar ɲasɪpne ko, bawo ɲananesɛne ko pələc pəkɔ afum ɲanafaɲ kəyɔ ko mə. ³⁶ Kənay ka afum kənacəme Pol darəŋ, ɲac-kule: «Pamələk ko!»

Pol kəyacne kən dəmoloku

³⁷ Tɛm nte anadeko-faɲ ko kəbərsɛne dəkədɪre da asɔdar mə, ko Pol eyɪf wəbe wəsɔdar cəkresi: «Aɲwos'em kəlɔk' əm tes təlɔma ba?» Ko wəbe eyɪf ko: «Məŋcərə kəcɔp cəkresi ba? ³⁸ Bafɔ wəMisira məyɔne,

wəkə entəp kəc-səŋe pəyama-yama kəyi mə, məkerə adifət afum wul maŋkələ (4000) nde dətegbere ba?»

³⁹ Kə Pol oloku: «Awon! Ina, wəSuyif iyəne, dare da Tarəs atəf ɲa Silisi aŋkom im, fum wəka dare dəpəŋ de! In-tol' am, məwose ilok-lokər afum.»

⁴⁰ Kə wəbe wəsədar owose kə ti. Kə Pol empə k'əŋcəme dəkusunja, k'efək afum kəca. Kə afum fəp ɲaŋcaŋk, k'olok-lokər ɲa cəArame, kusu ka aSuyif aka di.

22

¹ «Awəŋc im aɲa, Abek' em aɲa!» Pol oŋc-loku, «Nəcəŋkəl oŋ moloku mmə iyo məyacnəne mə.» ² Nte ɲane pəc-cəpər ɲa kusu kəŋan cəArame mə, kə pənaŋkanə kəyo yəŋ.

K'oloku: ³ «WəSuyif iyəne, pakom im dare da Tarəs, atəf ɲa Silisi. Mba nnə dare dandə d'andusum im nnəna Kamaliyel nwe afum fəp ɲaŋcəre mə. Nwe entəks' em bel-bel sariye sa atem asu mə, k'inasumpər sə teta Kanu bel-bel kə abəkəc fəp, pəmə tantə pəyi nənə sə məkə mə.

⁴ K'inatərəs afum ələma aŋe ɲanacəme dəpə da Yesu dandə darəŋ mə haŋ kə ɲafi. K'injot aran kə arkun, k'imber ɲa dəbili. ⁵ Wəlonne wəpəŋ kə abeki a dətəf fəp ɲayəne atəŋne aka ti. Inasətər ɲa reka kəkenə afum em aka Damas, nde iŋc-kə kəkə-sumpər alaŋ akə ɲanayi di mə, ikere ɲa fər

ya abe kirin nde Yerusalem pakə-sut.

Pol ələm təcəme tən dəpə dətət

⁶ Dəpə inayi ic-lətərne Damas, daŋ peŋ, gbəŋcana babəkə, kə pəmot pəpəŋ pəyefe dareŋc kə peŋkəl im pəwaŋkəra. ⁷ K'intempene dətəf, k'ine dim nde doŋc-lok' im: «Sol, Sol, ta ake tə məntərs' em-ε?»

⁸ K'iyif: «Wəbe, mənə an'əfə-ε?»

K'olok' im: «Ina, Yesu wəka Nasarət iyəne, nwe mənə məyi kətərəs mə.» ⁹ Afum aŋe sənəsol mə ɲananəŋk pəwaŋkəra papəkə bel-bel, mba ɲanane fə dim da nwe oŋc-lok-lokər im mə.

¹⁰ K'iyif kə: «Cəke cə pəmar iyo-ε, Wəbe?»

Kə Wəbe olok' im: «Məyefe, məkə dare da Damas, dəndo aŋkəlok' əm təkə pəmar' əm kəyo mə fəp. ¹¹ Mba nte pəwaŋkəra pa pəmot papəkə pənəŋ' em kətə-nəŋk mə, afum akə sənəsol mə ɲasumpər im kəca kə ɲaŋkəkər' em haŋ kə imberə Damas.

¹² Mba fum wələma enayi di pac-we kə Ananiyas, pəcəme tefəŋ ta Kanu darəŋ pəmə təkə sariye səloku ti mə. Nwe aSuyif aŋe ɲanandə di ɲanacəre kə dətət amera mə. ¹³ Kə Ananiyas ender nnə iyi mə, k'əŋcam' em kəsək, k'olok' im: «Sol, wəŋc im, məluksərne sə kənəŋk.» Gbəŋcana babəkə k'inəŋk nkən Ananiyas.

¹⁴ Kə Ananiyas olok' im: «Kanu ka atem asu kəsəŋ əm kəcəre ka tefəŋ tən, mənəŋk

Wəlompu, mənə sɔ dim dən,
 15 bawo mändekɔ-yɔnɛ kɔ
 sede fɔr ya afum fəp kirin
 ta ntɛ kɔ ntɛ mənə sɔ mɔ.
 16 Ndəkəl ɔŋ ta ake tɔ məyi
 kəwɔnɛ-ɛ? Məyɛfɛ məyɔ
 pagbət əm dəromum teta
 Kanu, payak' əm kiciya kam
 kəwe ka Wəbɛ disrɛ.»

Kasom ka Pol decikara

17 Ntɛ ilukus Yerusalem
 mɔ, ic-tola nde kələ kəpɔŋ
 ka Kanu, kɔ kənəŋk kənder
 im kəyɛfɛ darenɟ. 18 Ti disrɛ,
 k'inəŋk Wəbɛ Yesu, nwe
 ɛnalok' im: «Məkufɛ məwur
 Yerusalem, bawo ɲafədewosɛ
 kəne sede səkɔ məsumpər
 tetem mɔ.»

19 K'iloku kɔ: «Wəbɛ,
 ɲanɟərə a inɟ-kɔ dəwələ wa
 dəkətola da aSuyif, ic-sut, ic-
 bɛr afum dəbili aŋɛ ɲanalan
 tetam mɔ. 20 Ntɛ analon
 mecir ma sede sam Etiyən
 mɔ, ina wəkawɛ yati inayi di,
 kɔ mes maŋan məmbət im. In'
 ɛnamɛŋkɛ akakɔ ɲanadif kɔ mɔ
 yati yamos.»

21 Mba kɔ Wəbɛ olɔk' im:
 «Məkɔ! Pəbɔlɛ pɔ ina indesom
 əm, nde atɔyɔnɛ Suyif ɲayi
 mɔ.»»

Pol kɔ wəbɛ wəsɔdar wəRom

22 Afum ɲanacəŋkəl kɔ
 haŋ tɛm ntɛ ɛnalokɔ tolɔku
 tatəkɔ mɔ, mba ndəkəl ɔŋ
 kɔ ɲampɛnɛ sim ɲac-loku:
 «Pamələk kɔ! Ta pasak fum
 pəmɔ wəkawɛ pəyi doru.»

23 Kɔ ɲanɟulɛ-kulɛ, kɔ
 ɲanɟbal suma səŋan kɔ ɲaləm
 kəbof darenɟ. 24 Kɔ wəbɛ
 wəsɔdar wəRom osom asɔdar
 ɔn a pabɛrsɛnɛ kɔ dəkədirɛ
 daŋan. K'olokɔ a pasut Pol ntɛ

təŋsəŋɛ pəlɔku-loku, pacərə
 te təkɔ ɔyɔ ntɛ təsəŋɛ afum
 kəkulɛ-kulɛ tetən mɔ. 25 Ntɛ
 anakot Pol kəkɔ sut kɔ mɔ, kɔ
 Pol eyif wəbɛ wəsɔdar wəkɔ
 ɛnayi di mɔ: «Awos' am kəsut
 wəkom wəRom nwe antəkiti
 mɔ ba?»

26 Ntɛ wəbɛ wəsɔdar nwe
 ene tolɔku tatəkɔ mɔ, k'ɔŋkɔ
 pəyif wəbɛ wəsɔdar wəpɔŋ,
 pəc-loku: «Cəke məndeyɔ-ɛ?
 Wəkom wəRom ɔfɔ.»

27 Kɔ wəbɛ wəpɔŋ wəsɔdar
 wəRom ender k'eyif kɔ:
 «Mələk' im kaŋɛ, wəkom
 wəRom məyɔnɛ ba?»

Kɔ Pol owosɛ: «Ey.»

28 Kɔ wəbɛ wəpɔŋ wəsɔdar
 wəRom nwe olɔku sɔ: «Ina,
 pəsam pɛlarəm p' isətɔnɛ
 kəyɔnɛ ka wəRom!»

Kɔ Pol olɔku: «Ina, aŋkom
 em ti kəkɔmɛ dɛm.»

29 Gbəŋcana babəkɔ, akɔ
 pənamar ɲasəŋɛ Pol kələk-
 lokɔ mɔ ɲambɔlɛ, kɔ wəbɛ
 wəsɔdar enesɛ, kəcərə a
 wəkom wəRom yati ɔsəŋɛ
 k'anɟot.

Pol nde fɔr ya aboc kiti kirin

30 Dəckəsək wəbɛ wəkɔ
 asɔdar nwe pəfaŋ kəcərə tes
 təkɔ aSuyif akakɔ ɲambɔŋɛ
 Pol mɔ, k'olokɔ a pasikəli
 kɔ, k'olokɔ sɔ alonɛnɛ apɔŋ
 kɔ aboc kiti aSuyif fəp
 kəlɔŋkanɛ. Kɔ wəbɛ ɛŋkɛrɛ Pol
 k'ɛŋɟəmbər kɔ fɔr yaŋan kirin.

23

Pol kəyacnɛ kən nde fɔr ya aboc kiti kirin

1 Pol pəgbətɛnɛ aboc kiti
 aSuyif aŋɛ, k'olokɔ: «Kɔ ina,

awenɔ im aɲa, amera ɲosoku pɛs ɲ' inɲatene fɔr ya Kanu kirin haɲ məkɔ.» ² Ananiyas wəlonɲe wəpɔɲ oloku akɔ ɲanayi Pol kəsək mɔ a ɲafer kɔ kəca dakaɲca. ³ Kɔ Pol oloku kɔ: «Kanu kəndesut' əm, məyɔne pəmɔ damba dete nde aɲcem alom ɲefer mɔ! Mənde nno məc-kit' im pəmɔ təkɔ sariye səloku mɔ, mba məc-loku a pasut em, təkɔ sariye səmɔne mɔ!»

⁴ Afum akɔ ɲanayi di mɔ, ɲaloku: «Wəlonɲe wəpɔɲ ka Kanu məyi sɔ kəlməs ba?»

⁵ Kɔ Pol olukse ɲa: «Awenɔ im aɲa, inɲere fɛ a nkɔn ɔyɔne wəlonɲe wəpɔɲ. Itɔ aɲcic kitabu disre: «Pəmar fɛ məlməs wəkirin wəka afum am.»*»

⁶ Nte tenayɔne a alonkanɛ ɲanayi kəsək kin aSadisi kɔ kəɲkɔ aFarisi mɔ. Kɔ Pol eyefe k'empene dim dəndo aboc kiti ɲaɲc-yifat kɔ mɔ: «Awenɔ im aɲa! Ina sɔ, wəFarisi iyɔne, wan ka aFarisi! K'aɲcəmbər im kəkiti-ɛ, kəlan kem a afi ɲandeyefe defi kəsɔɲe ti!» ⁷ Nte Pol oloku moloku maməkɔ mɔ, kɔ kəgbekələne kəyi aFarisi kɔ aSadisi dəcɔ, kɔ kəgbeyene kəyi. ⁸ Kɔ aSadisi ɲaloku a kəyefe defi kəyi fɛ, mələkə meyi fɛ, yɔɲk kɔ arkifin yeyi fɛ. aFarisi kəca kəɲan, ɲanalan a maməkɔ fəp meyi doru.

⁹ Kɔ sim səmpɛ haɲ, kɔ atəkse sariye kəca ka aFarisi ɲayefe kɔ ɲambupərə pəpɔɲ, ɲac-loku: «Sənəɲk fɛ nte o nte

telec nno fum wəkawɛ eyi mɔ! Aɲcərə fɛ: Tələma ɲəɲk, kɔ pəyɔne fɛ ti-ɛ, mələkə molok-lokər kɔ.» ¹⁰ Nte kəgbekələne kəɲc-cɔɲne oɲ kəcɔɲne dəm kirin mɔ, kɔ wəbe wəsɔdar wəpɔɲ enese a ta ɲawatəri-watəri Pol, k'oloku asɔdar a ɲator ɲakɔ ɲələk Pol ɲalukse kɔ nde asɔdar ɲandire mɔ.

¹¹ Dɔckəsək pibi kɔ Wəbe Yesu ender Pol kənəɲk disre, k'oloku: «Məbaɲse! Təkɔ mənayɔn' em sede fɔr ya aboc kiti nde Yerusalem mɔ, mənɛ məkɔ sɔ məyɔn' em si Rom.»

Kəsək kədif ka Pol

¹² Nte dec dəsək mɔ, k'aSuyif aləma ɲasek kədif Pol, kɔ ɲantəɲne kəsɔɲene temer kətɔ-di yeri, kətɔ-mun haɲ ɲac-lip ti. ¹³ Afum aɲɛ ɲanasek kədif Pol kəɲkɔ mɔ, ɲaɲc-kɔ haɲ ɲacəpər afum wəcɔ mənəkələ. ¹⁴ Kɔ ɲaɲkɔ ɲabəp alonɲe apɔɲ kɔ abeki a dətɔf kəkɔ-loku ɲa: «Səsɔɲene temer kətɔ-di peri ta səntalip kədif Pol-ɛ. ¹⁵ Nəna oɲ ndekəl kəbəp ka aboc kiti aSuyif, nəkɔ nətola wəbe wəsɔdar pəkere nu Pol pəmɔ nte nənfan kəməmən tetɔn bel-bel mɔ. Səna səɲcəmə səc-kar kədif kɔn ta entabəp un-ɛ.»

¹⁶ Nte wan ka wəkire ka Pol ene pac-loku toloku ta kəcəpɛ kɔ towul pədife pən mɔ, k'ɔɲkɔ nde asɔdar ɲandire mɔ, k'embere k'oloku ti Pol.

¹⁷ Kɔ Pol ewe wəsɔdar wəpɔɲ wələma k'oloku kɔ: «Məsələ wətemp nwe məkenɛ kɔ wəbe wəsɔdar wəRom, bawo efan kəsɔɲɛ kɔ kəcərə

* 23:5 «Pəmar fɛ məlməs wəkirin wəka afum am.» Ex. 22:27

toloku toloma.» ¹⁸ Kɔ wəsɔdar wəkakɔ ɛlɛk kɔ, kɔ ɲan̄kɔ ndena wəbɛ wəsɔdar wəRom.

K'oloku kɔ: «Kelmani Pol ew' em k'olok' im a iker' am wətemp wəkawɛ, a ɛfan̄ kəsɔɲ' am kəcərə toloku tolom.»

¹⁹ Kɔ wəbɛ wəsɔdar wəRom osumpər kɔ kəca kɔ ɲawurnɛ kəsək. K'eyif kɔ: «Ake toloku tɔ mɔyɔ nte məfan̄ kəlɔk' im mɔ-ɛ?»

²⁰ Kɔ wətemp nwɛ oloku: «ASuyif alɔma ɲantəɲnɛ a ɲawer əm alna Pol mətorene ɲa kɔ ndena aboc kiti aSuyif, pəmɔ nte ɲan̄fan̄ kəyifət kɔ ɲaməmən tetɔn bel-bel mɔ. ²¹ Mba məsɛp ta ɲatam əm dɛmoloku de! Bawo afum wəco mən̄kələ kɔ tolom ɲa daco ɲayi kəcərə Pol towul pɛdifɛ pən. ɲasɔɲenɛ temer kətɔ-di yeri, kətɔ-mun ta ɲantanim kɔ-ɛ. Tɛm tantɛ ɲalip kəlompəsne. Kəwosɛ kam gbəcərəm kɔ ɲayi kəkar.»

²² Kɔ wəbɛ wəsɔdar wəRom ɛmɛɲkəs wətemp nwɛ a ta pələmər sɔ nwɛ o nwɛ toloku tatɔkɔ oloku kɔ mɔ, k'əsak kɔ, k'ɔɲkɔ.

Pol nde fɔr ya wəbɛ Felikəs kirin̄

²³ Kɔ wəbɛ wəsɔdar wəRom ewe asɔdar ɔn apɔɲ mɛrəɲ, k'oloku ɲa: «Nələk asɔdar masar mɛrəɲ (200), ayɛksɛnɛ fələs wəco camət-mɛrəɲ, kɔ atəmpər mbəɲcəran masar mɛrəɲ (200), ɲalompəsne kəkɔ ka Sesari pibi-ana. ²⁴ Nəlompəs sɔ fələs, nte tɔɲsɔɲɛ pakɛnɛ wəbɛ Felikəs Pol pəyi wəyɛɲ mɔ.»

²⁵ Kɔ wəbɛ wəsɔdar wəRom ɛɲcicɛ Filikəs areka ɲɲɛ ɲɛnaloku nte mɔ:

²⁶ «Ina, Kolodu Lisiyas, ɲɲic' am areka ɲan̄ɛ mən̄a wəbɛ kem Felikəs, ic-yif əm.

²⁷ Wərkun wəkawɛ, aSuyif alɔma ɲalɛk kɔ ɲac-kɔ kənim. Mba alok' im a wəkom wəRom ɔfɔ, it' ɔsɔɲ em kəder kɔ asɔdar em kəban̄ər ɲa kɔ. ²⁸ Nte ifan̄ kəcərə tes nte ambon̄cɛ kɔ mɔ, k'intorene kɔ nde aboc kiti aɲan ɲayi mɔ. ²⁹ K'inəɲk, k'ambon̄cɛ kɔ tes-ɛ, kəgbəkələne kɔ nkɛ kəɲkotərenɛ sariyɛ sən̄an mɔ, mba ali tes ɛləsər fɛ nte pəmar padifɛ kɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pabər kɔ dɛbili mɔ. ³⁰ Nte alok' im kəsɛk kədif ka wərkun wəkawɛ ɔɲ mɔ, itɔ ɲɲɛn' am kɔ katina. K'ilokɛnɛ ambon̄cɛ ɔn tes, ɲakɔ ɲabokɛnɛ tetɔn nɲɔ mən̄a mɔyi mɔ. Dənda ɔfɔ lɔɲtan̄.»

³¹ K'asɔdar ɲayɔ pəmɔ tatɔkɔ wəbɛ kəɲan ɛnasom ɲa mɔ. Kɔ ɲalɛk Pol kɔ ɲan̄kəkərə kɔ pibi disrɛ haɲ Antipatiri. ³² Dɔckəsək kɔ asɔdar alɔma ɲaluksərne nde ɲandirɛ mɔ, kɔ ɲasak ayɛksɛnɛ fələs ɲakəkərə kɔ. ³³ Nte ɲambɛrɛ Sesari mɔ, kɔ ɲasɔɲ areka ɲan̄kɔ Felikəs wəbɛ ka dɔtɔf, kɔ ɲamentər kɔ Pol. ³⁴ Nte wəbɛ ka dɔtɔf elip kəkaran̄ areka ɲɲɛ mɔ, k'eyif Pol wəka atɔf ɲɛrɛ ɲ'ɔyɔnɛ-ɛ. Nte enɛ a wəka Silisi ɔyɔnɛ mɔ, ³⁵ kɔ wəbɛ Felikəs oloku: «Indɛɲkəl əm kɔ abon̄cɛ am tes ɲandɛdɛr-ɛ.» K'osom a pacan̄ər Pol nde bili bəkɔ

bɛnayi nde aban̄ka ɲa wəbɛ Herodu m̄a.

24

Ambon̄ɕe Pol mes

¹ Ntɛ mata kɛcam̄ət mɛɲɕɛp̄ər m̄a, kɔ wəlon̄ɲɛ wəp̄on̄ Ananiyas ontor kɔ abeki a d̄ot̄of al̄oma kɔ wəgbɛkəlɛnɛ wəkin pac-we kɔ Tɛrtulu. Kɔ ɲan̄kɔ ɲabokɛnɛ nn̄a wəbɛ wəka d̄ot̄of eyi m̄a teta Pol. ² Kɔ wəbɛ ka d̄ot̄of osom k'awe Pol, kɔ Tɛrtulu on̄ɕop moloku m̄on̄ ntɛ: «Wəbɛ, m̄an' ɔs̄on̄ɛ ntɛ s̄ayinɛ bək̄ɛc yoforu m̄a. Kək̄otɛnɛ dɛbɛ kam k̄ət̄ot̄, kɔ kəs̄əkp̄ər ka mes m̄ol̄oma teta at̄of ɲosu ɲan̄ɛ, bawo m̄ənayay ɲi ntɛ tender m̄a. ³ Wəbɛ Felik̄əs wələl̄əs kosu, s̄an̄s̄ot̄o p̄ət̄ot̄ pap̄ək̄o tɛm f̄əp kɔ mof̄o f̄əp. S̄an̄yek-yek̄əs' am ti. ⁴ Mba ntɛ int̄ofan̄ kələk̄ər əm tɛm tɛlar̄əm m̄a, it' intolan' am k̄əɕan̄kəl su abək̄ɛc ɲ̄ot̄ot̄ disrɛ tɛm tepic.

⁵ S̄an̄kək̄ɕɛ a fum wəkawɛ wəbɛr̄əs afum daco ɔȳonɛ, nk̄on̄ ɔ̄ɲs̄on̄ɛ aSuyif f̄əp kəgbɛkəlɛnɛ doru mof̄o f̄əp. Wəkirin̄ wəka kəgba ka afum a Nasar̄et ɔȳonɛ. ⁶⁻⁷ Enafan̄ yati k̄əyik-yik̄əs kələ kəp̄on̄ ka Kanu, it̄o s̄ənasump̄ərɛ kɔ. ⁸ M̄əna Wəbɛ m̄əntam k̄əyif̄ət kɔ, m̄ətɛn̄ k̄əɕərə kɔ p̄əȳonɛ f̄o a t̄ək̄o s̄əmbon̄ɕɛ kɔ m̄a kan̄ɕɛ kɔ-ɛ.»

⁹ Kɔ Asuyif an̄ɛ ɲanayi di m̄a, ɲamban̄ɛ Tɛrtulu, k̄əɕ-loku: «It̄o teyi yati!»

Pol f̄ər ya Felik̄əs kirin̄

¹⁰ Ntɛ wəbɛ ka d̄ot̄of ɛfɛk Pol k̄əɕa a p̄əlok-loku m̄a, kɔ

Pol oloku ntɛ: «Wəbɛ, in̄ɕərə a meren m̄ɛlar̄əm m̄a m̄əyi at̄of ɲan̄ɛ m̄əɕ-kiti. Kəlan̄ kan̄kɔ disrɛ k'indelok̄ən' am k̄əyac kem. ¹¹ Tɛntacɛp̄ər fɛ mata wəɕo kɔ m̄ɛr̄on̄ ntɛ imp̄ɛ dare da Yerusalem̄ k̄ək̄o-kor-koru Kanu, m̄əntam ti k̄əyif̄ət. ¹² Amb̄əp f'ɛm kələ kəp̄on̄ ka Kanu, amb̄əp f'ɛm d̄ək̄ələ ka d̄ək̄ətola Kanu da aSuyif, amb̄əp f'ɛm dare disrɛ s̄əɕ-gbɛkəlɛnɛ kɔ fum, kɔ p̄əȳonɛ fɛ ti-ɛ, ic-gbin̄ər afum k̄əyɛf̄ərənɛ. ¹³ ɲaf̄otam s̄o k̄əɕ-m̄ənt̄ər əm kan̄ɕɛ ka tes t̄ək̄o ɲambon̄ɕ em m̄a. ¹⁴ Kan̄ɕɛ intam k̄əwosɛ nn̄a f̄ər yam kirin̄ a Kanu ka atem em k'in̄kor-koru, k'in̄ɕəmɛ d̄əp̄o da Wəbɛ dar̄on̄ ndɛ ɲa ɲan̄ɕɛm-cɛmnɛ a yem ȳo m̄a. Mba ina ilan̄ ntɛ o ntɛ an̄ɕic d̄əkitabu Tawur̄eta Musa kɔ Sayibɛ-m̄a. ¹⁵ In̄gbɛk̄ər teta Kanu t̄ol̄oma amera, ntɛ ɲa abon̄ɕ' em mes ɲa s̄o ɲan̄gbɛk̄ər m̄əra m̄a: It' ɔȳonɛ a Kanu k̄əndeyek̄ti afi, alomp̄u kɔ at̄olomp̄. ¹⁶ It' ɔs̄on̄ɛ ntɛ ina s̄o in̄ɕɛp̄ tɛm f̄əp k̄ək̄otɛnɛ amera ɲ̄ot̄ot̄ f̄ər ya Kanu kɔ afum kirin̄.

¹⁷ Ntɛ meren m̄ɛlar̄əm mɛɲɕɛp̄ər m̄a, k'inder nn̄a Yerusalem̄ k̄ədemar afum em, k'ilon̄ɲɛnɛ s̄o domun. ¹⁸ Kɔ ɲan̄kɔ ɲab̄əp im ic-s̄ək̄əs̄nɛ kələ kəp̄on̄ ka Kanu disrɛ, baf̄o afum ɲalon̄kanɛ di, baf̄o pac-gbɛkəlɛnɛ. ¹⁹ M̄ənɛ aSuyif a at̄of ɲa Asi al̄oma ak̄o ɲanayi di m̄a, ɲa ɲ̄o p̄əmar k̄əd̄ər nn̄a m̄əyi m̄a ɲac-bon̄ɕ' em mes, kɔ p̄əȳonɛ f̄o a ɲant̄əmp̄ər em mi-ɛ. ²⁰ Kɔ p̄əȳonɛ fɛ ti-ɛ,

25

afum akanɛ ɲaloku tes telec nte aboc kiti a kələ kəpən ka Kanu ɲananənɲk im nte ɲanakit' im mɔ. ²¹ Mene pəyənɛ toloku təkɔ inalokɛ dim dəpən, icəmɛ ɲa daco mɔ de: «Teta kədəyɛfɛ defi nkɛ ilan mɔ, k'anjəmbər' im məkɔ kiti nnɔ fər yam kirin-ɛ!»

²² Tɛnabəp paloku Felikəs bel-bel mes ma dɔpɔ da Wəbɛ Yesu, k'olukəsɛ kiti dəsək dələma, pəc-loku: «Kɔ wəbɛ wəsɔdar wəRom Lisiyas endeder-ɛ, indeməmən tes tonu.» ²³ Kɔ wəbɛ ka dətɔf oloku wəsɔdar a pəcanjər kɔ, mba ta pəkot kɔ, ta pəmənɛ sɔ afum ən kəmar kɔ mes mələma.

Pol fər ya Felikəs kɔ Durusil kirin

²⁴ Nte mataka mələma mənɟɛpər mɔ, Felikəs ɲasol kɔ wəran kən, Durusil, wəSuyif ənayi, kɔ ɲander, kɔ ɲasom pako-we Pol. Kɔ ɲanjənɲkəl kɔ kələku ka kəlan kən Yesu Krist. ²⁵ Mba nte Pol ənatefərnənɛ moloku mən teta pələmpu, teta kəsumpərɛ, kɔ kiti nkɛ kəndeder mɔ, kɔ kənɛsɛ kəyi Felikəs. K'oloku Pol: «Pəntənɛ məkɔ tantɛ. Məkɔ kərəsna. K'indəsɔtɔ tɛm-ɛ, indəsɔ w' am.» ²⁶ Felikəs ənafətoma a Pol ənɲkəsən kɔ pəsam. It' ɲɲc-soməsɛ tɛm fəp, pako-wenɛ kɔ Pol ɲaloku-loku.

²⁷ Kɔ ɲayi ti disrɛ han kɔ meren mɛrən mənɟɛpər, k'asəkpər Felikəs dəbɛ, k'andəs Pərsiyus Fəstus. Mba nte Felikəs ənafən kəbətəs abɛ aSuyif mera mɔ, k'əsak Pol dəbili.

Awe Pol fər ya wəbɛ wəka tɔfya Rom fəp kirin

¹ Kədəs ka Fəstus dəcəm da dəbɛ tataka ta maas, k'ɛyɛfɛ dare da Sesari kəkɔ ka Yerusalem. ² Alonɛ apən kɔ afum alel a dətɔf aSuyif ɲanjɔ ɲabokənɛ nnɔ eyi mɔ, teta Pol. ³ Kɔ ɲanjəbəc ɲac-tola Fəstus kəmar kənan pakɛrɛ Pol Yerusalem, mba kɔ ɲalompəs towul mpɛ ɲantam kədife Pol dɔpɔ mɔ. ⁴ Kɔ Fəstus oloku ɲa a anɟanɟər Pol dare da Sesari, a nkən yati pəmar pəkɔ di mata maməkɔ. ⁵ K'endenjər, «Afum acərə kələk-loku anɛ ɲayi nu daco mɔ, ɲasol kɔ ina, səkɔ. Kɔ fum wəkawɛ ənələsər tes-ɛ, ɲakɔ ɲələm kəbokənɛ kənan dəndo.»

⁶ Fəstus ənacɛpərənɛ fɛ mata camət-maas, kɔ pəyənɛ fɛ ti-ɛ mata wəco Yerusalem, k'olukus dare da Sesari. Dəkəsək k'endɛ dənɲkiti, k'osom a pakɛrɛ Pol. ⁷ Nte Pol ender mɔ, kɔ aSuyif anɛ ɲanator Yerusalem mɔ ɲanjəl kɔ, kɔ ɲamɔnɟɛ kɔ mes məpən mɛlarəm, mɛmɛ ɲanatɔ-tam kəsəkəs mɔ.

⁸ Pol ɲɲc-loku kəyacnɛ kən: «Ali tes iləsər fɛ! Inɟiya fɛ sariyɛ sa aSuyif, inɟiya fɛ kələ kəpən ka Kanu, inɟiya fɛ.»

⁹ Fəstus, nwe ənafən kəbətəs aSuyif mera mɔ, eyif Pol: «Məfan kəpɛ Yerusalem pako-kit' əm di fər yem kirin ba?»

¹⁰ Kɔ Pol oloku: «Fər ya dənɲkiti da Sesar y' inɟəmɛ kirin tantɛ, difɔ pəmar pakit' im. Ali tes iləsərə fɛ aSuyif, pəmɔ tatəkɔ mənə yati

mənjcərə ti mə. ¹¹ Kə pəyənə fə iŋciya, kə pəyənə fə iyo nte o nte pəmar padif'em mə-ε, ifətola a paŋaŋnen' em. Mba kə pəyənə fə mes mamə ambonj' em məyənə fə kanjce-ε, pəmar fə nwe o nwe pəsən im ɲa. Intola ti wəbe wəka tɔf ya Rom fəp pəkit' im.»

¹² Awa Fəstus, nte ɲalip kəməmən mes mme kə amar ɔn mə, k'oloku: «Nte məloku a Sesar məfaŋ a pəkit' əm mə, kəkə kə mander Rom pəkə-kit' əm.»

Pol fər ya Akripa kə Bernis kirin

¹³ Nte mataka mələm mənjcepər mə, kə wəbe Akripa kə wəkirə kən Bernis ɲander dare da Sesari, kədeyif Fəstus. ¹⁴ Nte ɲawak di kəwon mə, kə Fəstus ɔləmər wəbe nwe teta Pol, pəc-loku: «Fəlikəs ɛnasak fum wələma dəbili. ¹⁵ Nte inakə Yerusalem mə, alonjə apən kə abeki a dətɔf aSuyif ɲanabokənə tetən, ɲac-tola kədif kən.

¹⁶ K'iloku ɲa a aRom ɲafəsən fum kədif ta wəkayi ɲantatefərəne kə abonjce ɔn mes-ε, pəyacnə moloku məkə ambonjce kə mə. ¹⁷ It' ɔsənə nte ɲatəwon kəderənə nnə mə. Dəckəsək, k'inde dəŋkiti, k'isom a pakere fum wəkakə. ¹⁸ Nte abonjce ɔn mes ɲander mə, ali tes ɲambonjce fə kə nte inafətənə kə mə. ¹⁹ ɲanjbəkələnə kəgbəkələnə dəm teta dinə daŋan, kə teta Yesu wələma, nwe efi mə, mba kə Pol nkən oloku a eyi wəyən. ²⁰ Kə ina, nte intəcərə nte indeloku teta mes ma dinə daŋan mə, k'iyif Pol, kə pəyənə

onjwosə kəkə Yerusalem pakəkiti kə dəndə-ε. ²¹ Mba Pol ontola nte ɛfaŋ mə: A wəbe kosu wələl pəkiti kə, it' ɔsənə nte iloku a pacənər kə haŋ ic-tam kəkenə kə Sesar wəbe wəka tɔf ya Rom fəp.»

²² Kə Akripa oloku Fəstus: «Ina sɔ, ifaŋ kəcənəkəl fum wəkawε.» Kə Fəstus oloku: «Alna mənjcənəkəl kə.»

²³ Dəckəsək Akripa kə wəkirə kən Bernis ɲanderənə asos ɲayəsne, kə ɲambərə nde dukulo dəkə aŋkiti mə, kə abə apən asədar aRom, kə afum aləl a dare. Kə Fəstus osom k'aŋkərə Pol. ²⁴ Awa kə Fəstus oloku: «Wəbe Akripa, kə nənə fəp fonu aŋə nəyi su daco mə, nənəŋk fum wəkawε, tetən tɔ aSuyif alarəm akaŋə ɲambokənə nnə iyi mə. Kəyefə Yerusalem haŋ nnə, ɲac-kule-kule a pəmar fə pəyi doru. ²⁵ Kə ina, inəŋk fə nte o nte pəmar a padifə kə mə. Mba nte nkən wəsərka ontola a wəbe kosu wələl pəkiti kə mə, it' iŋcem-cəmne kədəkenə kə Pol wəkawε. ²⁶ Nte intəyo nte o nte tosoku tecicə wəbe kosu wələl teta fum wəkawε mə, it' iŋkərəne kə fər yonu kirin, pənaŋkanə mənə wəbe Akripa, nəyifət kə nte tənɔsənə isətɔ təkə indecic mə. ²⁷ Bawo, pəwuren' em kəyi samne, kəsən kelmani pac-kekərə Rom ta məsəkəs kəcic mes məkə ambonjce kə mə-ε.»

26

Pol kəyacnə kən nnə Akripa eyi mə

¹ Kɔ Akripa oloku Pol: «Awos' am kɛloku-loku tetam.»

Kɔ Pol ondɔt kɛca kɛlɛk moloku kɛyacɛ. ² «Pɛmbɔt im, Wɛbɛ Akripa, kɛnɛŋkɛ mɔkɔ ideyacɛ nɔɔ mɛyi mɔ mes mɛɛ aSuyif alɔma ɲambɔŋc em mɔ. ³ Mɛŋcɛɛ bel-bel mes mɔkur aɲa ma aSuyif kɔ kɛgbɛkɛlɛnɛ ka mi. Ilɛtsɛn' am mɛcɛŋkɛl im bel-bel.

⁴ ASuyif fɛp ɲɛŋcɛɛ nɛ tɛnayɔnɛ teyi tɛm kɛyɛfɛ dowut dem mɔ, dɛkɛcop nɛ inayi afum em daco Yerusalem mɔ. ⁵ ɲɛŋcɛɛ em kɛyɛfɛ nɛ pɛnawon mɔ, ɲantam sɔ kɛbɔŋc ti, bawo fɔr yɛɲan yati ɲanatɔŋnɛ mes kɔ mɔyɔ ma doru dem fɛp, a cɛFarisi c' inayi, kɛgba ka afum akɔ ɲananɛŋkanɛ kɛyɛŋk mes dinɛ dosu mɔ. ⁶ Mɔkɔ ayi kɛkit' im, bawo ɲɛgbɛkɛr amera temer nɛ Kanu kɛnasɔŋ atɛm asu mɔ. ⁷ Cusunɛka cosu nɛɛ wɛɔɔ kɔ mɛrɛŋ cɛŋsali tɛm fɛp, daŋ kɔ pibi, ɲayɔ amera kɛsɔtɔ ka kɛlɛkɛ temer kaŋkɔ. Wɛbɛ, tɛta kɛgbɛkɛr amera kaŋkɔ kɔ aSuyif ɲambɔŋc em mes. ⁸ Tɛta ake tɔ nɛntɔfanɛ kɛlaŋ a Kanu kɛntam kɛyɛkti fum defi disrɛ-ɛ?

⁹ Ina wɛkawɛ yati, inacɛm-cɛmɛnɛ kɛsimɛs kɔ tɛwɛ ta Yesu wɛNasarɛt sɛpɔ fɛp. ¹⁰ It' ɛnayɔ Yerusalem, ina wɛkawɛ yati inabɛr afum acɛmpi alarɛm dɛbili kɛtam disrɛ nɛɛ abɛ a alɔŋnɛ ɲanasɔŋ im mɔ. Nɛ ɲɛŋc-loku kɛdif kɛŋan mɔ, ina sɔ ɲɛc-wosɛ ti. ¹¹ ɲɛc-kɔ dɛwɔlɔ wa dɛkɛtola Kanu da

aSuyif fɛp, ɛc-tɔrɛs alaŋ, ɲɛc-gbɛc ɲa kɛlɛmɛs tɛwɛ ta Yesu. Pɛc-tɛl' em nɔɔ ɲayi mɔ, ɲɛc-bɛlɛs ɲa haŋ sɛdare sɛcuru.»

Pol ɔlɔm kɛkafɛlɛ kɛn amera

¹² «It' ɛnasɔŋɛ dɔsɔk nɛɛ indekɔ dare da Damas mɔ, kɛtam kɔ kɛsɔm ka abɛ a alɔŋnɛ apɔŋ. ¹³ Daŋ dɛc-faŋ kɛbɛp, Wɛbɛ Akripa, k'ɛnɛŋk dɛndɔ dɔpɔ pɛwanɛkɛra mɛpɛ pɛnakɛl im kɔ afum akɔ sɛnasol mɔ. Pɛmot mɛpɛ pɛnayɛfɛ dɛkɔm mɔ, pɔc-mot pɛtas dec. ¹⁴ Kɔ sɛntɛmpɛnɛ fɛp fosu dɛntɔf, k'ɛnɛ dim dɔc-lok' im cɛArame: «Sol, Sol, ta ake tɔ mɛntɔrɛs em-ɛ? Pɛŋcuc' am kɛbɛr tɛfaŋ ta wɛbɛ kam.»

¹⁵ K'iyif: «Wɛbɛ, an' ɔfɔ-ɛ?»

K'oluks' em: «In' ɔfɔ Yesu, nɛwɛ mɛna mɛyi kɛtɔrɛs mɔ. ¹⁶ Mba mɛyɛfɛ mɛcɛmɛ wɛcɛk wam kɛrɔŋ. Mɛcɛɛ tɛs nɛɛ tɔsɔŋ' em kɛwurɛr ɛm mɔ: Iyɛk-yɛk ɛm kɛyɔnɛ ka wɛbɛc kem, mɛyɔnɛ sɔ wɛtɔŋnɛ mes mɔkɔ mɛnɛŋk nɔɔ iyi mɔ kɔ mɔkɔ indɛsɔ-wurɛr ɛm mɔ. ¹⁷ Indɛbaŋ ɛm afum am akanɛ dɛwaca kɔ atɔyɔnɛ Suyif nda aɲɛ indɛsɔm ɛm mɔ, ¹⁸ kɛkɔ-mɛpi ɲa fɔr. Nɛɛ tɔŋsɔŋɛ ɲawur dɛkɛbump ɲatɛfɛrɛnɛ pɛwanɛkɛra, ɲawur kɛtam ka Sentani ɲayi kɛtam ka Kanu disrɛ mɔ. Kɔ ɲalaŋ im-ɛ, ɲandɛsɔtɔ kɛŋaŋnɛ ka kiciya kɛŋan, ɲasɔtɔ dɛkɛcɛmɛ afum daco aɲɛ ɲayɔnɛ aka Kanu mɔ.»»

Pol oloku yebac yɔn

¹⁹ «Ti disrɛ, Wɛbɛ Akripa, ɲyɛŋkɛr fɛ kɛnɛŋk nɛɛ kɛŋyɛfɛ darenɛ mɔ domp. ²⁰ Mba

inacam karesna afum aka Damas ko aka Yerusalem, kabap ka afum aka atof na Yude fap han atoyone Suyif. Iloku na kasakpar bakac jakafale nno Kanu kayi mo, nayo mayo motot mme menmentar kasakpar kanan bakac mo. ²¹ Tante tenasone ko aSuyif nasumpar im nde kalo kapon ka Kanu disre, nac-fan kanim im. ²² Mba kabum ka Kanu kason' em kayi doru han mako, inyone ko wetonne mes mme nno awut ko abeki nayi mo. Ifoloku nte o nte sayibe-e ko Musa nanato-loku mo, ²³ kacare a Krist endekekare pacucane, k'oyone wayefe wacoko-coko defi-e, nkon endecam teta pawankara nno aSuyif ko atoyone Suyif nayi mo.»

Pol kafan kon kasone Akripa kalan

²⁴ Nte Pol onc-loku moloku mon mayacnene mo, ko Festus onkularne: «Pol capo matamne fe? Katakas kam kalaram kason' am keto-tamne.»

²⁵ Ko Pol oloku: «Daka o daka doyo f'em. In-tamne ken, Wabe kem walel, Festus! Moloku ma kanje ko molompene m' iyi kaloku. ²⁶ Wabe encare mamako fap, it' inloke mi kalan disre for yon kirin. Incare a manjare mes mamako fap, bawo menacepar for ya afum kirin. ²⁷ Malan sayibe-e ba, Wabe Akripa? Incare bel-bel a malan na!»

²⁸ Ko Akripa oloku Pol: «Ko masep kabere ne papic-

e, manjon' em kayone walan Krist.»

²⁹ Ko Pol oloku: «Toyone fo ndekal ko payone fe ti-e, tekirin, intola ko Kanu kawose-e, kayefe mana han ako nayi kacankal im mako mo, nayi pamona, mba ta gbekce yaye yeyi ti de.»

³⁰ Awa wabe ka atof, wabe ka sadare salaram, Bernis, kabap ka afum ako nanande ko na mo fap nayefe. ³¹ Nte nan-c-wur mo nac-lokene: «Fum wakaweoyo fe nte o nte pamar padife ko, ko payone fe ti-e paber ko dabili mo.»

³² Ko Akripa nkon oloku Festus: «K'antam kasak fum wakawe poto-yone fo ewe wabe waka Rom-e.»

27

Ankekare Pol Rom

¹ Nte antonne on a sabekede debil kako ka atof na Itali mo, k'ason Pol ko afum aloma ako nanayi dabili mo wasadar wapon walama nwe anc-we Yuliyus mo. Wabum ka wabe waka Rom enayone, k'asom ko kakekas na. ² Ko sambekede debil kayefe ka dare da Adaramit kaka ka cagber ca Asi ko sanko sape. Aristarko waMasedon waka dare da Tesaloni enayi su daco.

³ Dockosak ko sambere Sidon. Yuliyus nwe onc-yo Pol mes motot mo, owose ko kaka ndena anapa on kakotenar na kamar kaloma. ⁴ Nte sayefe dando mo, ko sumpar kaka ka Sipar bawo sanc-gbofne afef. ⁵ Nte sancali kaba nke menj monsut tof ya Silisi

kə Panfili mə, kə səŋkə sətor dare da Mira, atəf ɲa Lisi. ⁶ Dəndo kə wəbɛ wəsədar əsətə dəndo abil ɲɛ ɲanakə-yefɛ dare da Aleksandar kəkə ka Itali mə, k'embək su ɲi disrɛ. ⁷ Mataka mɛlarəm disrɛ səc-kət mɛtɛn dəkəba. Pəcuca disrɛ pə sənadebəp Sinidi, mba ntɛ afɛf ɲɛnatə-wosɛ su kəkə pəbəlɛ mə, kə səsumpər agbɛp ɲa atəf ɲa Krɛt, kə səŋcɛpər Salmən. ⁸ Kə səŋgbəfɛnɛ dobo dadəkə pəcuca disrɛ, kə səŋkə səbəp kəfo kəŋkə aŋwɛ «Cətənta Cətət,» ta pəmbəlɛnɛ di kə dare da Laseya.

⁹ Ntɛ tɛm tɛlarəm tɛŋc-cɛpər, akə kəkətɛnɛ abil kəŋc-yə kəyɔ dəm wɛy-wɛy mə, kə mata ma kəsuy mɛŋcɛpər-ɛ. Kə Pol ɛŋgbɪɲər ɲa: ¹⁰ «Anapa, inəŋk fə kəkət kosu kəŋkə kəyɔ wɛy-wɛy. Abil kə yɛcaməs yəkə yeyi ɲi disrɛ mə yendelɛɛ, səna aŋɛ səyi ɲi disrɛ mə yati sətəɔ.» ¹¹ Mba wəbɛ wəsədar pəlan wəgbək abil kə wəka ɲi, ta ewɛ moloku ma Pol daka-ɛ. ¹² Ntɛ tendɛɲərnɛ ti mə, kətənta kənatesɛ fɛ kəcəpərɛnɛ dɛrəŋ. Kə ayi a abil ɲaŋəkə disrɛ alarəm ɲaloku kəyɛfɛ ka di ɲabelər Fenik, kətənta ka Krɛt nkɛ kəŋkəŋkənɛ afɛf ɲɛdɛrəŋ mə.

Afɛf ɲəpən ɲosut dəkəba

¹³ Kə afɛf ɲɛpic ɲɛyɛfɛ kəwɜr kəca-kətət, kə ɲaŋcɛm-cɛmnɛ a ɲantam kəyɔ tɛfan tanan. Kə ɲayɛkti abɛla ɲaŋan kə ɲasolnɛ dobo da Krɛt, ɲagbɛpɛnɛ di. ¹⁴ Pəwon fɛ kə afɛf ɲəpən ɲəkə aŋc-wɛ «Ɛrakiləŋ» mə ɲowɜr kəyɛfɛ

ka mərə ma dare. ¹⁵ Kə afɛf ɲaŋəkə ɲɛyɛfɛ kəcɛɲɛnɛ abil ta antam sə kəcəmɛ afɛf ɲaŋəkə kirin-ɛ, kə səsaknɛ kə ɲɛŋkəkərə su ndɛ ɲɛnafan mə. ¹⁶ Səyi kəcɛpər mokuru mɛfɛt mələma tantəf, mɛmɛ aŋc-wɛ Koda mə, kə səntam pəcuca disrɛ kəcəmbərəs abil. ¹⁷ Ntɛ səlinərnɛ ɲi mə, kə aŋɛ ɲayi kəbəc abil disrɛ mə ɲaŋkotɛ ɲi bənda yəkə yɛnayənɛ yɛmɛŋkərnɛ mə, ɲac-nɛsɛ kəkə-lonɛ agbɛp ɲa atəf ɲa Siriti, bawo kɛrɛrɛ ka asəŋc kəyi di. Kə ɲaŋgbal aŋka, mba afɛf ɲosolɛ ɲa. ¹⁸ Ntɛ afɛf ɲɛnananɲanɛ kəyikəc su mə, dəkəkəsək kə ɲaŋgbaləs yɛcaməs yələma dəkəba. ¹⁹ Tataka ta maas, kə abɛc a debil ɲasumpər gbalanɪ ba abil dəwaca wəŋan kə ɲaŋgbal yi dəkəba. ²⁰ Mataka mɛlarəm disrɛ dec kə cəs yonɲc-wur fɛ, afɛf ɲɛc-bək on kəbək dəm, tɛləpəs kə səwɜrɛ mɛra kəyi sə doru.

²¹ ɲanadi fɛ yeri kəyɛfɛ ntɛ pənawon mə. Itə kə Pol ɛyɛfɛ k'ɛŋcəmɛ ɲa daco, k'oloku: «Anapa, pəc-yənɛ fə nəcəŋkəl im ta nəyɛfɛ Krɛt nəyɛkti abɛla-ɛ, nədenabumnɛ pəcuɲ pampɛ pəsətə su, kə ca nyɛ yəsələr su mə. ²² Mba ndɛkəl on, intola a aŋcəpəs nu bəkəc, bawo ali fum əfəfi nu daco, mɛnɛ abil ɲɛndelɛɛ. ²³ Itə nnə pibi mɛlɛkɛ mələma ma Kanu nkɛ iyənɛ wəkən kə nkɛ inɲkor-koru mə, mowɜrərn' em. ²⁴ Kə molok' im: «Ta mənɛsɛ, Pol! Mɛnɛ məcəmɛ fər ya wəbɛ ka təf ya Rom fəp kirin, tɛtam tə Kanu kəsakɛ akanɛ nəyi abil

ɲaɲɛ disrɛ mɔ fɛp kɛyi doru.›
 25 Nɛcɛpɛsnɛ bɛkɛc arkun,
 bawo ilan tɔkɔ Kanu kɛlokun'
 em mɔ tendeyi. 26 Mba mɛnɛ
 pakɔ-lɔɲɛ mokuru mɛlɔma.»

27 Pibi pa wɛcɔ kɔ mɔɲkɛlɛ
 p' anakɔ pafɛcɛrɛnɛ su
 kɛba ka Adiriya. Pibi daco
 kɔ akɛtɛnɛ abil ɲaɲcɛrɛ a
 alɔtɛrɛnɛ antɔf ɲowosu. 28 Kɔ
 ɲantɔrɛ paka pelel pakɔtɛr
 pi kɛbɛnda, kɔ ɲanɔɲk fɔ
 putukum pɛmbɔp mɛtɛr
 wɛcɔ maas kɔ camɛt-tin.
 Kɔ ɲaɲcɔɲɛ kirin kɔ ɲawak
 sɔ, kɔ ɲanɔɲk fɔ pɛtukum
 pɛmbɔp mɛtɛr wɛcɔ mɛrɔɲ kɔ
 camɛt-mɛrɔɲ. 29 Ntɛ ɲanesɛnɛ
 abil kɛcɔɲɛrɛnɛ masar mɔ,
 itɔ ɲanagbalɛ aɲka mɔɲkɛlɛ
 tadarɔɲ, kɔ ɲandɛ ɲac-kar
 pɛwɔɲkɛra, mba pɛc-won
 ɲa. 30 Mba ntɛ abɛc a debil
 ɲanafan kɛyɛksɛr abil mɔ,
 kɔ ɲantɔrɛ agbanke, ɲac-loku
 a ɲakɔ ɲagbal aɲka tekirin
 ta abil. 31 Kɔ Pol oloku
 wɛbɛ wɛsɔdar kɔ asɔdar, «Kɔ
 afum akanɛ ɲantɔyi debil-ɛ,
 nɛfɔtam kɛyi doru.» 32 Kɔ
 asɔdar ɲaɲcopu bɛnda ya
 agbanke, kɔ ɲasak ɲi kɔ
 ɲɛntɛmpɛnɛ.

33 ɲayi kɛkar dec kɛsɔk,
 kɔ Pol ewɛnɛ fɛp fosu kɛkɔ-
 di yeri, k'oloku: «Mɔkɔ
 tataka ta wɛcɔ kɔ mɔɲkɛlɛ
 ntɛ nɔyi kɛkar, ta nɛndi yeri
 mɔ. 34 Intola nu ɔɲ kɛdi
 yeri, bawo pɛmar nɛdi yi
 ntɛ tɔɲsɔɲɛ nɔyacnɛ mɔ. Ali
 wɛkin nu daco, kɛfon kɔn
 da dɛromp kɛfɔ-sɔlɛr kɔ!»
 35 Ntɛ Pol elip kɛloku tatɔkɔ
 mɔ, k'ɛlɛk kɛcom k'ɛyɛk-
 yekɛs Kanu fɔr ya afum fɛp

kirin, k'ɛntɛpi ki, k'ɛyɛfɛ
 ki kɛsɔm. 36 Kɔ fɛp fɛɲcɛp
 bɛkɛc kɔ ɲayɛfɛ kɛsɔm cɛcom.
 37 Sɛnayi afum masar mɛrɔɲ
 wɛcɔ camɛt-mɛrɔɲ kɔ camɛt-
 tin (276) akɔ ɲanayi abil
 ɲaɲkɔ disrɛ mɔ. 38 Ntɛ fɛp
 fɛnɛmbɛrɛ mɔ, kɔ ɲaɲgbal
 malɔ mɛlɔpɛs dɛkɛba ntɛ
 tɔɲsɔɲɛ abil ɲɛbɛrɛnɛ kɛfoy
 mɔ.

Kɛlɔɲɛ ka abil

39 Ntɛ dec dɔsɔk mɔ, abɛc a
 debil ɲananɛpɛl fɛ antɔf, mba
 ɲananɔɲk kɛrɛrɛ, kɔ ɲaɲcɛm-
 cɛmnɛ kɛcɔɲɛs abil han ɲabɔp
 ki. 40 Kɔ ɲasikɛli aɲka kɔ
 yontɔr dɛkɛba, kɔ ɲasikɛlɛnɛ
 sɔ bɛnda ya yas nyɛ aɲc-
 gbɛkɛ abil mɔ. Kɔ ɲayɛkti
 abɛla abil dɛkɛrɔ, kɔ afɛf
 ɲɛlɛk ɲa, kɔ ɲɔɲcɔɲɛs abil
 kɛca ka dɛkɛrɛrɛ. 41 Mba kɔ
 ɲaɲkɔ ɲapɛt kɛrɛrɛ acir mɛrɔɲ
 daco, kɔ kɛrɔ ka abil kɛmɛtnɛ
 dɛsɔɲc, ɲɛntam fɛ sɔ kɛcɔɲɛ
 kirin. Kɔ yam yɔpɔɲ yɛndɛr
 yosut abil ɲaɲan kɔ ɲɛlɛsɛr ɲi
 tadarɔɲ.

42 Kɔ asɔdar ɲaɲcɛm-
 cɛmnɛ kɛdif ka kɛlmani-ɛ,
 ta wɛlɔma pɔɲɛrɔɲ pɛyɛksɛr
 ɲa. 43 Mba wɛbɛ wɛsɔdar
 nɛwɛ ɛnacɛm-cɛmnɛ kɛmar Pol
 ta efi dɛkɛba mɔ, ɛyamɛsɛr
 asɔdar kɛyɔ ka tɛfan tanan,
 k'oloku akɔ ɲanacɛrɛ kɔɲɛrɔɲ
 mɔ ɲanunkeɛnɛ kɛtɔr dɛkɛba
 ɲaɲɛrɔɲ ntɛ tɔɲsɔɲɛ ɲapɛ
 kare mɔ. 44 Afum alɔpɛs akɔ
 ɲandɛlɛk cɛbam kɔ cɛpom ca
 abil ɲaɲɛrɔɲ ɲabɔp ɲa dɛndo
 kare. Kɔ afum fɛp ɲampɛ kare,
 ali wɛkin tɛs tɛnasɔtɔ fɛ.

28

Pol eyi Malit

¹ Nte sãmpɛ ta tɔlɔm o tɔlɔm tɔsɔtɔ fum mɔ, k'aloku su a mokuru mamɔkɔ m' anɔwe Malit. ² Kɔ afum aka di ɔasumpɛr su bel-bel. Kɔ ɔanɔkekɛrɛ su kɛkɔ-sayɛ nɛɔɔ ndɛ ɔanacɔl tɛta wɛcafɛn wɛkɔ ɛnacɔp kɛtuf mɔ, kɔ kɛfɛ. ³ Pol ɛnawɛtɔs ɔanɔan ɔɔlɔma nyɛ ɛnayi kɛcɔl dɛnɛɔɔ mɔ, mba tɛta pɛwɔn, kɔ dɔf dowur ɔanɔan disrɛ kɔ dɛndɛtɛrnɛ kɔ dɛkɛca. ⁴ Ntɛ aka atɔf ɔanɔkɔ ɔanɔnɔk dɔf dɛdɛtɛrnɛ Pol dɛkɛca mɔ, kɔ ɔalokɛnɛ: «Fum wɛkawɛ tɔlɔma wɛdif afum ɔɔnɛ, bawo ɛntɛp kɛc-cafɛ dɛkɛba, mba Pɔlɔmpu powosɛ fɛ nkɔn kɛyi doru.» ⁵ Mba kɔ Pol ɛwɛs abok nɛɛ dɛnɛɔɔ, ali ta pɛɔcu kɔ-ɛ. ⁶ Afum akakɔ ɔac-kar a pɛɔkɔ-kɛf kɔ dɛnda abok ɔɛnadɛtɛrnɛ mɔ, kɔ pɛɔnɛ fɛ ti-ɛ pɛtɛmpɛnɛ pɛfi. Ntɛ ɔanɔkar kɔ pɛwɔn ta ɔanɔnɔk tɔlɔm o tɔlɔm tɔsɔtɔ kɔ mɔ, kɔ ɔasɛkpɛr tɛcɛm-cɛmɛnɛ tanɔan, kɔ ɔaloku a kanu kɔ ɔɔnɛ.

⁷ Kɛfɔ kanɔkɔ kɛsɛk antɔf ɔpɔɔɔ ɔɛnayi di ɔa fum wɛbɛki wɛpɔɔ wɛka mokuru mamɔkɔ wɛlɔma, pac-we kɔ Pubiliyu. Nkɔn ɛnasɔɔ su dɛkɛyi dɔtɔt mata maas. ⁸ Papa ka Pubiliyu ɛnafɛntɛrɛ ta ɛntamɛnɛ-ɛ, fiba kɔ kupur yeyi kɔ. Kɔ Pol ɛmbɛrɛr kɔ, k'ɔntɔla Kanu, pɛc-dɛɔɔr kɔ waca, k'ɛntamɛs kɔ. ⁹ Ti disrɛ kɔ acu aka mokuru alɛpɛs akɔ ɔander sɔ, kɔ ɔa sɔ ɔantamɛnɛ. ¹⁰ Kɔ aka dare ɔalɛlɛs su bel-bel, ntɛ sɛndeyɛfɛ kɛkɔ mɔ,

k'asɔɔ su ca ɔɔkɔ pɛnamar su kɛɔ mɔ fɛp.

Pol kabɛp kɛn Rom

¹¹ Ntɛ sɔɔɔpɛrɛnɛ yɔf maas mɔ, kɔ sɛsɔtɔ abil nɛɛ ɔɛyɛfɛ dare da Alɛksandɛr, kɔ ɔɛɔɔpɛrɛnɛ dɛrɔɔ mokuru ma Malit. Abil ɔanɔkɔ ɔ' anɔwe «Diyɔskur.» ¹² Ntɛ sɛmbɛrɛ dare da Sirakus mɔ, kɔ sɛyi di mata maas. ¹³ Kɔ sɛyɛfɛ dɛndo, sɛsolnɛ agbɛp kɔ sɛɔkɔ sɛsumpɛr dare da Resiyo. Kɔ afɛf ɔa kɛca-kɛtɔt ɔɛyɛfɛ dɔckɔsɔk, mata mɛrɔɔ disrɛ kɔ sɛmbɛp dare da Pusɔl. ¹⁴ Difɔ sɛnabɛp awɛɔɔ su ɔɔa alɔɔ akɔ ɔanatɔla su kɛyi di mata camɛt-mɛrɔɔ mɔ. Tɔkɔt tantɛ tɔ sɛnakɔt kɛbɛrɛ dare da Rom. ¹⁵ Awɛɔɔ su ɔɔa alɔɔ a dare da Rom ɔɔɛ ɔanane tɛ tosu mɔ, ɔander kɛfaynɛ su hanɔ ndɛ makit ma Apiyus, kɔ ndɛ anɔ-we Dɛkɛyikiya Maas mɔ. Ntɛ Pol ɛnɔnɔk ɔa mɔ, k'ɛyɛk-yɛkɛs Kanu, k'ɛmbɛrɛnɛ sɔ kɛcɛp abɛkɛc. ¹⁶ Ntɛ sɛmbɛrɛ Rom mɔ, k'awosɛ Pol kɛyi taciɔa kɔ wɛsɔdar wɛkɔ ɔnɔ-bum kɔ mɔ.

Pol kɛcam kɛn tolɔku tɔtɔt ta Kanu Rom

¹⁷ Ntɛ mata maas mɛɔɔpɛr mɔ, kɔ Pol ɛwɛ afum alɛl aSuyif ɔɔɛ ɔanayi Rom mɔ. Ntɛ ɔambɛpsɛnɛ mɔ, k'ɔlɔku ɔa: «Awɛɔɔ im ɔɔa, ali tɛs ilɛsɛrɛ fɛ afum asu, ali tɛs ilɛsɛr fɛ ta mɛs mosu mokur ma atɛm asu, mba ɔanasumpɛr im ndɛ Yerusalem kɔ ɔambɛr im aRom dɛwaca. ¹⁸ Ntɛ ayifɛt im mɔ, abɛ akakɔ ɔanafanɔ kɛsak im, bawo ɔanɔnɔnɔk fɛ ntɛ o ntɛ pɛmar

padif' em mō. ¹⁹ Mba aSuyif
 ηawose fe. It' enasōη' em
 kawe kiti ka wabe ka tōf ya
 Rom fap ta ifaη kaboηce afum
 em tes-e. ²⁰ Tes tatōkō tōsōηe
 nte ifaη kanoηke nu, isōηe
 nu ti kacare mō, bawo teta
 kagbekar amera ka afum a
 Yisrayel kasoηe nte amber im
 gbekce yaye mō.»

²¹ Kō afum alēl a Rom
 ηaloku kō: «Ali areka ηefet
 ηin sasōto fe kayefe atōf ηa
 Yude tetam. Ali awēηc su
 aηa wakin ender fe pōluku
 su pelec pam. ²² Mba sēfaη
 fō sēn' am kēlok-loku mēna
 yati tōkō mēηcem-cēmne mō,
 bawo sēηcāre a kagbekalēne
 kēyi mofō fap teta kagba nke
 mēyi mō.»

²³ Kō ηamboc tataka, kō
 nte dōsōk dadōkō dēmbap
 mō alarēm ηander nda Pol
 kacēηkāl kō. Kō Pol ēηc-
 mentar ηa kēsōk pēs kitabu
 disre mes ma dēbe da Kanu
 fap, kayefe sariye sa Musa
 kēbap yecicās ya Sayibē-e.
 Kayefe bāt-bāt haη dōfōy kō
 Pol ēηc-sēp kēsōηe ηa kēlaη
 teta Yesu. ²⁴ K'ēηkafali afum
 alōma kēlaη tōkō oηc-loku
 mō, mba alōma ηanalaη fe
 ti. ²⁵ Nte afum ηaηc-sakōtēne
 kagbekalēne disre dāndo oηc-
 lok-loku mō, kō Pol endēηar nte
 gbacārēm: «Amera Nēcēmpi ηa
 Kanu ηēnalok-lokār atēm anu
 bel-bel, dāyēcicās yēcēmpi ya
 aηnabi Esayi,

²⁶ nte t' enaloku:
 «Mēkō nnō afum akanē ηayi
 mō, mōluku:
 Nāndewon kacēηkāl, mba
 nāfōdene!

Nāndewon kagbatne, mba
 nāfōdenēηk! ²⁷ Bawo
 bākac ya afum akanē
 yōfōtam kōne,

ηantaη lēηās, kō ηamēp fōr.
 Nac-nese kēnoηke fōr yaηan,
 ηac-nese kēnenē lēηās yaηan.
 Nac-nese kacārenē mes bākac
 yaηan.

Nac-nese kēlūksārēn' em nte
 tōηsōηe itamās ηa mō.»

²⁸⁻²⁹ Nēcāre a kēηaηne ka
 Kanu kēηke atōyōne Suyif η'
 anakere ki, ηa ηandecēηkāl ki.»

³⁰ Kō Pol eyi kēlō kēηkō oηc-
 sōη kēway mō meren merēη,
 difō akō ηaηc-faη kēnoηk kō
 mō fap ηaηc-bap kō. ³¹ Pol
 pēc-cam dēbe da Kanu, pēc-
 tākse afum teta Wabe Yesu
 Krist kēlaη fap disre, ali tes ta
 ayamsar kō-e.

Sak An'ɔ Sak ɔyɔnɛ-ɛ, t'ake tɔ pəmar pakaraŋɛnɛ areka ŋɔn-ɛ?

Areka ɲɛfɛt ɲaŋɛ ɲɔyɔnɛ yecicəs ya moloku ma Kanu, ɲɲɛ alaŋ a Krist ɲambɔtər kəkaraŋ doru dandɛ fəp mɔ. Wɛnc ka Yesu, Sak, ɛnacicəs ɲi nte tɔŋsɔŋɛ alaŋ aka Krist ɲacəpəs bəkəc yaŋaŋ, ali tɔyɔnɛ a ɲanayi dəpəcua. AKresi ɲaŋkule «Sak», aHebəru ɲa ɲakule «Yakuba». Tewe tin tayi tɔ.

Sak ɛnayɔnɛ wəbeki wələl acəkɔ-cəkɔ a kəlonkane ka alaŋ nde Yerusalem daco. Dəndo Yerusalem Sak ɛnayi, nte kəbəpsɛnɛ kəpɔŋ ka abeki kənacəpər mɔ. K'ɛmar Paul kɔ Barnabas kəsɔtɔ ka moloku kɔ məkɔt mətɔt nte ɲanagbəkəlɛnɛ kɔ aSuyif alɔma teta kəkənc ka atɔyɔnɛ Suyif mɔ. Antam kənəŋk mes maməkɔ nde buk ba Yebəc ya Asom a Yesu disrɛ, sapitər 15.

Nnɔ areka ɲaŋɛ disrɛ, Sak ɛnacɔŋəs alaŋ a Yesu nte tɔŋsɔŋɛ ɲamentər kəlaŋ kəŋaŋ kətɔt dəmɔyɔ mətɔt mɔ. ɛnatəkɛ alaŋ təkɔ pəmar ɲatam kəsumpər kəlaŋ kətɔt kɔ diɛ dosoku nde Kanu kəmbɔtər mɔ.

Sak ɛnaloku alaŋ a ɲakəmbərɛnɛ kəbɔtər ka mes ma doru, k'olɔm tin tin tin təkɔ tɔyɔnɛ kəbɔtər ka Kanu kɔ kəbɔtər ka afum alɔma mɔ.

Itɔ areka ɲa Sak ɲɲɛ ɲeyenkəs alaŋ bəkəc haŋ mata mosu mamɛ ayi mɔ.

Sak

Kəyif

¹ Ina Sak, wəcar ka Kanu kɔ Mariki Yesu Krist, incicɛ nu areka ɲaŋɛ nənə afum a Kanu cusuŋka wəco kɔ mɛrəŋ (12) aŋɛ ɲasamsər doru mɔ, ɲɲɛf nu!

Kəlaŋ kɔ kəcərə

² Awɛnc'im aŋa alaŋ, kɔ nāncəpərənɛ pucuca pɔlɔm-ɛ, nəcɛm-cɛmɲɛ pi pəbotu disrɛ, ³ bawo nāncərə kɔ kəlaŋ kəŋcəp kəwakəs fər kirin-ɛ, kəŋsɔŋ kəkər kəbol-bolu. ⁴ Mba pəmar kəkər konu kəbol-bolu kəŋkɔ kətɛsɛ, kələpsər sɔ, nte tɔsɔŋɛ nu kəbək kəbək dəm ta nte o nte tɔŋbut kəlaŋ konu mɔ. ⁵ Mba kɔ afum alɔma ɲayi nu daco aŋɛ kəcərə kəkɔt kəmbut mɔ-ɛ, pəmar ɲa ɲatola ki Kanu, endesɔŋ ɲa ki. Bawo Kanu kəmpocɛ afum fəp abəkəc ɲɔtɔt ta kənal'am-ɛ. ⁶ Mba mɛnɛ mətola Kanu kəlaŋ disrɛ ta kəlaŋ kam kəmbut-ɛ! Bawo mənə nwɛ məntolanɛ kənəsərɛnɛ disrɛ mɔ, məyi pəmɔ yam ya dəkəba, ɲɲɛ afɛf ɲɛɲɛkti ɲɛwɛn kəsək mɔ. ⁷ Ta fum wəkakɔ pəcɛm-cɛmɲɛ kəsɔtər paka mɲɛ o mɲɛ yopocɛ yɔn daco, ⁸ bawo fum wəkakɔ ɔntəmpər fɛ tɔyɔ tin, ɔfəcərə dɔpɔ nde o nde ɔŋsumpər dəyəkɔt yɔn mɔ.

Wəka daka kɔ wətɔyɔ daka

⁹ Pəmar wɛnc kosu wəlaŋ wətɔyɔ daka pəpus, bawo

Kanu kändepene kɔ. ¹⁰ Pəmar wəka daka pəpus, bawo Kanu kändetore dəkacəme dɔn, endekə-cepər pəmə pələnk pa dəkulum. ¹¹ Kɔ dec dowur-ε, nne yowon yowosəs yika, yələnk ya yi yetəmpene, detes da yi dəsələ. Itə pəyi sɔ wəka daka, ɔnsələ dəmosumpər-sumpər mən.

Pucuca kə mēwakəs

¹² Pəbət fum nwe embər mēwakəs mɔ! K'ancəre kɔ dəkacəme dətət-ε, ɔnkə-sɔtɔ kəway kətət ka kiya kən doru nke Mariki enasɔn temer kəsɔn afum aɲe ɲambətər kɔ mɔ. ¹³ Ta nwe o nwe pəwakəs pələc mpε mɛfan mən mendlinjerne kɔ mɛc-pene kɔ abəkac a pəloku: «Kanu kəwak kəsɔn'em kəciya,» bawo afɔtam kəsɔnε Kanu kəciya, kɔ nkən Kanu kəfəsɔnε fum o fum kəberε kiciya disre. ¹⁴ Mba nwe o nwe mɛfan mən mələc menlinjerne kɔ kəwakəs kəyɔ tes tɛləc, mɛc-pene kɔ abəkac. ¹⁵ Kɔ mɛfan mələc mɛmbəkəs-ε, mokom kiciya, kiciya kəbekəs kəkom defi. ¹⁶ Awɛnc'im aɲa aɲe imbətər mɔ, ta nəwose a pətinke un, ¹⁷ bawo kəpocε kətət kɔ kətəɲne nke o nke darenc kəɲyɛfε. Kanu Kas nke kəlompəs yomotər-motər ya darenc mɔ, otore ki, nkən Kanu nke kəntəsəkpər ali kəməpər ka fər mɔ. ¹⁸ Bawo tatəkɔ t'ɛnafan ti k'ɔnkome su sɔ ta mɛrəɲ toloku ta kance, nte təɲsəɲe payəne yɛbanəs yɔcəkɔ-cəkɔ ya yolompəs yən dacɔ mɔ.

Mene fum watət pəyɔ məyɔ mətət!

¹⁹ Nəcəre tante bel-bel awɛnc'im aɲa: Pəmar nwe o nwe pəcələk kəcənkəl, ta pəbelkər kəlok-loku, pəc-won kətələ kɔ, ²⁰ bawo mətələ mɔfəsɔn kəlomp fər ya Kanu kirin. ²¹ Nəlinne pəyik-yik fər kɔ mes mələc fər mme nəc-yɔ mɔ, nəbanε waca mɛrəɲ toloku nte anatəp nu. Toloku nte tentam kəyac kəyi konu doru mɔ. ²² Nəcəme toloku darəɲ, ta nəyɔne acənkəl gbəcərəm aɲe ɲantinkərne mɔ! ²³ Nwe o nwe edecənkəl toloku ta ɔnkɔt ti mɔ, owurene fum nwe endeməmənne kəro dɛmɛm mɔ. ²⁴ K'elip kəməmənnε bel-bel-ε, pəkɔ, pəpələrne katəna alulu* ɲən təkɔ ɲeyina mɔ. ²⁵ Məna nwe mənjkəkce sariye sətəɲne sətət nse səsikli afum mɔ, məsumpər si bel-bel, bafɔ məyɔne wəcənkəl ka si gbəcərəm nwe empələr mɔ de, mba wəcənkəl nwe ɛncəme mes məyɔ mətət ma si darəɲ bel-bel mɔ. Pəbət fum nwe ɛncəme si darəɲ mɔ. ²⁶ Kɔ fum ɛncəm-cəmne kəyɔne wəka dɛne ta ɛnkembərne kəloku-loku-ε, abəkac ɲən ɲeyi kənəmpəs, dɛne dən dəsək fε. ²⁷ Dɛne dosoku ndε dəntəyɔ ali tɛbelək ta pəbir-bir nde fər ya Kanu Papa kosu kirin mɔ dəyɔne nte: Nəgbəkəre awut aɲe akere kɔ akas aɲa ɲafi mɔ, kɔ aran aɲe awos aɲa ɲafi mɔ dəpucuca paɲan. Nəkembərne mes mələc ma doru fər.

* 1:24 «Alulu» = «andulu»

2

Ta nəcəmənə fum

¹ Awənc'im anja, kə nəlan Mariki kosu Yesu Krist nwe debeki dən dəmbək mə-ε, ta nəcəmənə afum! ² Kə fum əmbərə nde kələ ka dəkətola donu Kanu pəberne kurunde ka kəma dətələr pəberne yamos yətət, wələma wətəyɔ daka sɔ pəberne pəberne yamos yeləc-ε, ³ nəjkafəli fər nno wəberne yamos yətət eyi mə. Nəloku kə: «Məna, mənde nno dəcəm dətət nde!» Mba nəloku wətəyɔ daka: «Məna, məcəmə nde», kə pəyənə fə ti-ε, nəloku kə: «Mənde nde dətəgbəkələ pəkə.» ⁴ Kə nəyɔ tatəkə-ε, bafə nəmbocnə tatəkə kiti ba? Pəmar fə nu kəyɔ ti! ⁵ Nəcəjkəl awənc'im anja anjə imbətər mə: Kanu kəyek-yek atəyɔ daka doru dandə nte nantam kəbek kəlan mə, nəsətə kə ka dəbə da Kanu nke ənasən temer kəsən anjə nambətər kə mə. ⁶ Mba nəna, nəfər-fərəs atəyɔ daka! Bafə aka daka akakə nantərəs un, bafə nja nənkekərə nu dəbə kəkə-cajər nu ba? ⁷ Bafə nja nənləməs tewe tətət ta Mariki ba? ⁸ Kə pəyənə a nəcəmə sariyə sa abə darən pəmɔ təkə yecicəs yosoku yoloku ti mə: Məbətər wənc əm pəmɔ məna sərka-ε! Kə nəyɔ nte, nəyɔ bel-bel. ⁹ Mba kə nəncəmənə afum-ε, nənciya təm tatəkə, sariyə səmar kəsumpər un aciya, bawo nələləs fə si. ¹⁰ Kə fum əncəmə sariyə fəp darən mba pəciya toloku tin gboj ta si-ε, sariyə səmar kəsumpər'əm bawo nələləs fə

si fəp. ¹¹ Bawo nwe ənaloku: «Ta məsumpər dalakə!» mə, ənaloku sɔ: «Ta mədif fum!» Ti disrə, kə məsak kəsumpər dalakə mba mədif fum-ε, pəmar sariyə səsumpər'əm, bawo nələləs fə si. ¹² Pəmar nəlok-loku kə nəyɔ pəmɔ afum anjə anjəkə-kitinə sariyə nse səson afum akakə kəsikələ mə. ¹³ Afədəkə-yənə nənəfər fum nwe əntəyənə akə nənəfər mə, bawo nənəfər dətəm kiti.

Kəlan kə məyɔ

¹⁴ Ake dəkəcəmə də tatəkə dəyɔ-ε, awənc'im anja, fum kəc-loku: «İlan» mba k'əntə kəc-mentər ti dəməyɔ mətət-ε? Kəlan kənkə kəntam kəyəc kə ba? ¹⁵ Kə wənc'əm wərkun kə pəyənə fə ti, wənc'əm wəran pəyi ta yəy yamos, ta yəy yeri yən ya dəsək-ε, ¹⁶ mba kə nələmbərne nja: «Kanu kəsələ nu! Kanu kəsən nu yamos yətət! Kanu kəsən nu yeri yelərəm!» ta nəson nja ca yəkə yombut nja mə-ε, ake dəkəcəmə də təyɔ-ε? ¹⁷ Itə kəlan nke kəntəmentərne dəməs məyɔ mətət mə kəlan kəfi kə kəyənə. ¹⁸ Mba fum wələma pəloku: «Məna məyɔ kəlan, kə ina iyə mes məyɔ mətət.» Ina ic-yif nja: «Məmentər'im cəke cə kəlan kəntam kəyi ta mes məyɔ mətət meyi-ε. Kə pəyənə ina-ε, dəməs məyɔ mətət mem inmentər kəlan.» ¹⁹ Məna məlan a Kanu kin kə. Məyɔ ti bel-bel. Itə yənk yəlan sɔ, mba yeyi kəyikcənə kənəsə. ²⁰ Məntəmnə fə ba? Məfan kəcərə, a kəlan nke kəntəsəl kə mes məyɔ mətət mə kəyɔ fə

dəkəcəmə ba? ²¹ Ak'enasəŋe Kanu kələm bembə bosu Abraham wəlompū-ε? Teta mes mən məyo, bawo ɛnasəŋ wan kən Siyaka nde dengbip teta kəlɔŋne. ²² Mənəŋk kəlan kən kə mes mən məyo mətət mənəsumpərəne: Dəmes məyo mətət kəlan kəŋmentərne kənaləpsər teta təyo tən tətət təkə ɔyo mə. ²³ Tante tə yecicəs yenalare, kəc-loku: «Abraham ɛnalan Kanu, kə Kanu kələm kə wəlompū teta kəlan kən.» K'awe kə wanapa ka Kanu. ²⁴ Nənəŋk ti ɔŋ, Kanu kəfənəŋk dolompū da fum teta kəlan kən gbəcərəm, mba kəməmən sə mes mən məyo mətət. ²⁵ It'ɛnayi sə teta Rahabu wəran wəyama-yama, bafə dəmes mən məyo mətət Kanu kənaləm kə wəlompū, nte wəran nwe ɛnaban asom aka Yisrayel mə, k'ɛŋkafələ k'ementər ɲa dɔpə dələma mə ba? ²⁶ Itə pəyi sə dis nde dəntəsəl kə ni mə defi, kəlan nke kəntəsəl kə mes məyo mətət mə kəfi.

3

Kəcəmbər temer

¹ Awənc'im aŋa, ta nəwose kəla kəyone ka atəkse, bawo səna aŋe səntəkse mə, andekə-bocə su kiti nke kəndekə-yenək kətas ka afum alpəs akə mə. ² Anciya fəp fosu məyo mələrəm. Kə fum ɔntə kəc-ciya dətəkə ɔŋloku mə, fum wəlompū ɔfə, nwe ɛntam kəcəmbər dis dən fəp təkə ɛŋfaŋ mə. ³ Aŋgbəməs fələs

fəc dəcusu nte tənɟəŋe yəcəmə tefan tosu darəŋ mə, antam kəsələ dis dayi fəp. ⁴ Nəcəm-cəmne sə cibil cəpəŋ: Kə afef ɲəpəŋ ɲewen ci-ε, ɲas ɲefet ɲɛŋkafəli ɲi, wəgbək pəkəkərə ɲi nno o nno ɛŋfaŋ mə. ⁵ Temer sə, paka pefet pə pəyone dərɪs, mba pəntam kəpus kəyone ka paka pəkə pəŋsəŋe mes məpəŋ kəyefe mə. Nəcəm-cəmne nenc defet nde dəntam kəcəf kulum kəpəŋ mə! ⁶ Temer ta fum sə nenc də! Paka pələc pə mpe peyi su dərɪs mə, pi penyik-yikəs dis dosu fəp. Pi pendikəc nenc da yahanama kəyi kosu doru fəp. ⁷ Fum ɛntam kəcəmbər səm ya doru tefan tən: Səm ya dop fəp, bəmp, yeliŋe-liŋe kə səm ya dəkəba. Ayi kəcəmbər səm ya doru fəp tefan ta fum, k'ɛncəmbər yi tefan tən. ⁸ Mba fum ɔfətam kəcəmbər temer tefan tən: Paka pələc pə kə peyi kəkafələ-kafələ tēm fəp, pələre məkəl* tɛp mme mənɟɟif mə. ⁹ Pi pə sənkor-kore nwe ɔyone Mariki kə Papa mə, mba sə pi pə səntolanə pələc afum aŋe Kanu kəlompəs ɲawurene kə nkən mə. ¹⁰ Moloku ma kəkər-koru kə ma kətolanə awənc'im aŋa pələc kusu kin kənke kə moŋwur. Awənc'im aŋa, pəmar fə teyi tətəkə de! ¹¹ Kələmp kin kəfəsəŋ domun dobotu kə dodokət. ¹² Awənc'im aŋa, akomp ɲeyi ɲɲe ɲəŋkom mənəmbənc mə ba? Kə pəyone fə ti, aləmbəra ɲəŋkom comp ba? Kələmp ka domun dodokət kəfətam kəsəŋ domun dobotu.

* 3:8 məkəl = məkən

Kəcərə nke kəyefe darenc m

¹³ Fum eyi nu daco nwe encem-cemne kasak domp, pəyo sɔ kəcərə kəkɔt mɔ ba? Pəmar wəkakɔ pəmentər ti dəmes mən mətɔt mosumpər, pəbɔtə mi amera kɔ kəcərə kəkɔt. ¹⁴ Mba kɔ nəntəmpər bəkəc yelare kəraca kədokɔt kɔ amera ɲa kələknɛ-ɛ, nəsak kəpusɛ kəcərə konu mes, nəc-yemsɛnɛ kance. ¹⁵ Kəcərə kəkɔt kan̄kɔ bafɔ darenc kəyefe, mba nnɔ dəntɔf kan̄kɔ kəyefe dəkəcem-cemne ka fum kɔ ka yɔnk. ¹⁶ Bawo nnɔ o nnɔ kəraca kɔ amera ɲa kələknɛ ɲen̄yi mɔ, pəyama-yama kɔ məyo mɛlɛc fəp mən̄yi di. ¹⁷ Mba kəcərə kəkɔt nke kəyefe darenc mɔ, kənun̄kɛnɛ kɔ kəncemp, kɔ tɛyefe dənda kɔ kəyo pəforu, dərɛnc, kəcən̄kəl moloku ma afum, kəla nən̄fər kɔ məyo mətɔt, kəfɔyer fum, kəfɔtɛnsər fum kəbɔt. ¹⁸ Pəmɔ fum nwe ɔmbɔf mən̄gbɛn mətɔt dəntɔf k'əsɔtɔ yetɛl yɔtɔt mɔ, atɛn pəforu aɲɛ ɲambɔf pəforu disrɛ mɔ, ɲandesɔtɔ yetɛl ya dolompu.

4

Kəbɔtər ka caya doru

¹ ¹ Deke kəwan kəlarəm kɔ deke kəgbɛklɛnɛ kəlarəm kəyefe nu daco-ɛ, kɔ pəntəyɔnɛ dəməfan̄ mɛlɛc mɛn̄mɛ mən̄sutɛnɛ dis donu fəp disrɛ mɔ? ² Nəfan̄ ta nəsɔtɔ-ɛ. Nədif fum, kɔ nəyɔnɛ afum kəraca, mba nəfɔtam kəsɔtɔ ntɛ o ntɛ. Nəbɛrɛnɛ kəcɔp kəlarəm kɔ kəwan kəlarəm, mba nəyo fɛ, bawo

nəntola fɛ Kanu. ³ Nəntola Kanu ta nəsɔtɔ-ɛ, bawo bəkəc yelɛc yɔ nəntolanɛ, ntɛ tən̄sɔɲɛ nətam kəsɔtɔ kələsər-ləsər teta mɛfan̄ monu mɔ. ⁴ Asumpər dalakɔ! Nəncərə fɛ a kəyɔnɛ wanapa ka doru dandɛ kəyɔnɛ wəterɛnɛ ka Kanu ba? Məna nwe mən̄fan̄ kəyɔnɛ wanapa ka pələc pa doru mɔ, məsɔɲɛnɛ kəyɔnɛ ka wəterɛnɛ ka Kanu. ⁵ Yecicəs yosoku yolok-loku fɛ samnɛ, kəc-loku: «ɛfan̄ han̄ kɔ amera nɲɛ ɛnabər su mɔ ɲembas kɔ.» ⁶ Mba kəmar ka kəbɔt amera nke ɔsɔɲ su mɔ kəmbək, itɔ Yecicəs yoloku: «Kanu kəntɛfərɛnɛ alɛknɛ, mba atələknɛ ɲɔ Kanu kən̄sɔɲ kəmar ka kəbɔt kən̄ amera.» ⁷ Itɔ pəmar nəyi Kanu darəɲ, kɔ nəyən̄kər ɲən̄k ɲɛlɛc səbomp-ɛ, ɲɛɲyɛksər nu pəbɔlɛ. ⁸ Nəlɔtərɛnɛ Kanu, ki sɔ kən̄lɔtərɛnɛ nu. Nəsəkəsɛnɛ waca nəna aciya! Məsəkəsɛnɛ abəkəc məna nwe o nwe mən̄tɔtəmpər pəcem-cemne pin mɔ! ⁹ Nəɲan̄ɲɛ tɛlər kəyi konu pucuca, nəndɛ kəbal ka pi, nəbok! Kəsɛl konu kəsəkɔpər kəyɔnɛ nu kəbok ka kəbal, pəbotu ponu pəyɔnɛ nu kəmɔncɛnɛ. ¹⁰ Nətorɛ banca nnɔ Mariki eyi mɔ, k'endepɛnɛ nu.

Ta məyemsɛnɛ wɛnc əm wəlan̄

¹¹ Awenc'im aɲa, ta nəyemsɛnɛnɛ! Nwe ɛɲyemsɛnɛ wɛnc, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pəkiti kɔ mɔ, sariyɛ s'eyi kəyemsɛnɛ, sariyɛ s'eyi kəkiti. Kɔ mən̄kiti sariyɛ, ta məyɔnɛ fum nwe ɛncəmə si darəɲ mɔ-ɛ, wəboc

kiti ka si məyənə. ¹² Bawo Kanu sona kəsən su sariyə, ki kəntam kəboc kiti. Kanu sona kəntam kəyəc, kə pəyənə fə ti-ε, kəmələk. An'ə mənə məyənə ɔŋ-ε, mənə nwe məŋkiti wəndə kam mə?

Ta mələkne

¹³ Nəcəŋkəl'im, ndəkəl ɔŋ nəna aŋe nəŋluku: «Məko kə pəyənə fə ti alna dare ndə də sənko, səko-cepərəne di teren tin, sənko-caməs, səsoṭə pəsam pələram.» ¹⁴ Ta nəncərə təkə doru donu deŋyi nu alna mə! Doru donu dowurənə kibi nkə kəntuf təm tepic kəsakə sə mə. ¹⁵ Mba ntə tə pəmar nəluku: «Kə Mariki ɛfaŋ ti-ε, səŋyi doru, səyɔ ntə kə pəyənə fə ti-ε təkə.» ¹⁶ Mba nəyek-yekəsne kə nəlom. Kəlom fəp mes mələc mə kəyənə. ¹⁷ Kə fum ɛncərə təkə aŋyɔ pətət ta ɔŋyɔ pi-ε, wəkakə ɔyɔ tes tələc.

5

Kəbeŋne ka aka daka

¹ Ndekəl ɔŋ nəcəŋkəl'im, nəna aka daka! Nəbok nəsəŋe-səŋe teta pəcuy mpe pendəbəp nu mə! ² Daka donu dente, yet yəsəm yamos yonu. ³ Kəma konu kə gbeti bonu yosumpər mərka. Mərka mme məŋko-yənə sede nse səndəkə-sumpər nu kiti mə, mərka məc-səm dis donu pəmə nenc mə. Mataka melpəs mamə nəwətəs daka. ⁴ Nənəŋk! Kəway nkə nənəgbək abəce anu dale mə, kəŋkule. Kəbokənə ka atel anu kəŋkə kəbərə Mariki ma asədar a darenc dələŋəs. ⁵ Nənacepərəne doru donu

kəsəṭə daka dəlarəm disre kə nəŋcepərər tefəŋ tonu. Bəkəc yonu yənanəmbərə pəmə ntə asəŋəs pəcəl yeri pətəf teta dəsək ndə aŋko-fay pi mə. ⁶ Nənaboc kiti nəsəŋe padif fum wəlompū, nwe ɔntəgbəkəl nu mə.

Kəkar kə kətola

⁷ Nəŋaŋne nəkar awənc'im aŋa alaŋ, haŋ Mariki pəc-der. Nənəŋk təkə wəbifti dale ɛŋkar yetel yətət ya antəf mə: ɛncərə a mənə wəcafən ka mələfə kə wəka dəreŋ dəlpəs pətuf kərəsna. ⁸ Nəna sə, nəŋaŋne nəkar, nəyeŋk bəkəc, bawo kəder ka Mariki kəlotərne. ⁹ Ta nəbokərəne, awənc'im aŋa alaŋ, ntə təŋsəŋe ta Mariki ɛŋkiti nu mə. Wəkiti ɔlotərne, pəmbələ fə sə pəbərə! ¹⁰ Awənc'im aŋa alaŋ, nəcem-cəmnə sayibə-e aŋe ŋanalok-loke tewe ta Mariki mə. Nətubucnə kəkar kəbol-bolu ka aŋe ŋanabər pucuca mə. ¹¹ Nənəŋk təkə səntam kəloku a pəmbət aŋe ŋanabər pucuca mə. Nənane pac-loku kəkar kəbol-bolu ka Yobu, nəncərə təkə Mariki ɛnayənə kə telpəs mə. Mariki ɛla nənəfor k'əmbət amera. ¹² Pənaŋkane, awənc'im aŋa, ta nədərmə darenc, ta nədərmə antəf, ta nədəram kəderəm nkə o nkə. Mba «Ey» ŋonu ŋəyənə «Ey», «Ala» ŋonu ŋəyənə «Ala», ntə təŋsəŋe ta nəntəmpənə kiti dəntəf mə. ¹³ Fum eyi nu daco nwe eyi pəcuca mə ba? Pəmar pətola Kanu. Fum eyi pəbotu nu daco ba? Pələŋəs kəkor-koru. ¹⁴ Fum wətətamnə eyi nu daco ba? Pəmar fum wəkakə pəwe

abeki a kəlonkanə ka alan, ɲatola Kanu tetən, ɲabɔy kə moro mepic dəromp tewe ta Mariki. ¹⁵ Kə fum ontola Kanu kə kəlan-ε, kətola kən kəndesəɲε wətətamnε kətamnε. Mariki enyēkti kə pəcəmbər, k'ənayɔ mes mɛlɛc-ε, Kanu kəndənjanənε kə mi. ¹⁶ Nəsəksərənε kiciya konu, nətolanənε, nte tənɲsəɲε nətamnε mə. Kətola ka fum wəlompu kəyɔ fənəntər nfε fəntam kəsəkpər mes mə. ¹⁷ Eli fum enayi pəmə səna.

Pəc-tola pəyənki fəp wəcəfən kətəder, kə wəcəfən əntətuf haɲ meren maas kə yof camət-tin. ¹⁸ Kə Eli ontola sɔ Kanu, kə wəcəfən ontuf sɔ, kə antəf ɲəsəɲ sɔ yokom. ¹⁹ Awənc'im aɲa, kə wəkin enɟbaymε kance-ε, wələma əntam kəlinjərnε kə pəsəlnənε kə dɔpɔ da kance. ²⁰ Wəkakə pəcərə nte: Nwε ɔɲsəlnənε wəciya dɔpɔ da Kanu mə, endeyac kə defɪ, pəkufun mes mɛlɛc mɛlarəm.